

16770

264

U-29

264
V-29

17 DEC 2009

Մ Ա Շ Տ Ո Ց

ՅՈՐՈՒՄ ԱԻԱՆԴԻՆ

ՍՐԲԱԶԱՆ ԱՐԱՐՈՂՈՒԹԻՒՆՔ ԱԶԳԻՍ

ԸՍՏ ՍԱՀՄԱՆԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

ՍՈՒՐԲ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅՍ ՀԱՅՈՑ

Գ. ՏՊԱԳԸՍԹԻՆ

ՍԵՊՂԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅ ԲՈՒՄՆԻ ՍՐ. ԵԱԶ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ

ՍԻՓԻ, Ն. Ճ.

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ԱՌԱՔԵԼԱԿԱՆ Ս. ԱԹՈՌՈՑՍ

ՍՐԲՈՑ ՅԱԿՈՎԱԲԵԱՆՑ

ՅԵՐՈՒՍԱԴԷՍ

1901

6746

25 JUN 2013

Ի ՀԱՅՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ
Տ. Տ. ՄԿՐՏՉԻ Ա.
ՍՐԲԱԶՆԱԳՈՅՆ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ
ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ

Հ Ր Ա Մ Ա Ն Ա Ի
ՊԱՏՐԻԱՐԲԻ Ս. ԱԹՈՌՈՅՍ ԵՐՈՒՍԱՂԵՄԻ
Տ. ՅԱՐՈՒԹԻԻՆ
ՍՐԲԱԶԱՆ ԱՐԲԵՊԻՍԿՈՊՈՍԻ

Ե Ի
Ի ՊԱՏՐԻԱՐԲՈՒԹԵԱՆ ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼՍՈՑ
Տ. ՄԱՂԱՔԻԱՅ
ՍՐԲԱԶԱՆ ԱՐԲԵՊԻՍԿՈՊՈՍԻ

1758-60

ՍԿԻ

ԿԱՆՈՆ ՄԿՐՏՈՒԹԵԱՆ

ՀԱՍԱԿԱԻՈՐ ԵՐԱԽԱՅԻՑ

Յորժամ կատարեն ֆրիսպոնեայ սունել զհասակաւոր
երախայան, յնախ չե ուրար յՆիւղեղին լողոլ. այլ
յեանատրեայի՛ երէք շաբաթոս յառաջ կամ աւելի՛
նախ չան զՎրպոնիւնն, որով զհասար և զլարտա-
պետոնիւնն սորբ Եիւղեղոյ Բասական չեղի ուսա-
նիլ ՚ի շարտապետէն. այս է՛ յառաջ չան զմեկայն
զԱստուածոնիւնն Սորբ Երրորտոնիւնն. և զինի
շարալընիւնն և զլինելընիւնն արարածոյ. և ա-
պա՛ զճնոնտն ֆրիսպոսի, և կարգաւ զմեկայն փնօ-
րեանոնիւնն, զՍալին Տեճ Խորհորտն՝ զՅաղոմն՝
զՅարոնիւնն, զառ Հայր Համբարձոմն և զՏա-
անգամ Գալուսան. և զՅարոնիւնն ամենայն ճարմոյ,
և զլնարոնիւնն նոյա և զհարոյոմն իրաչանչիւր
Գործոյ = Այս կարգատրոնիւնն ՚ի շախ հասակայն է =
Նախ այսպէս երեխայացոյցանելով ուսուցանել. և
ապա ընկալնուլ ՚ի Վրպոնիւնն =

Եթէ որ ոչ ճնցի ՚ի ջրոյ և ՚ի հոգւոյ, ո՛չ
կարէ մտանել յարքայս թիւն Աստուծոյ:
Յ՛Է. Գ. Ծ:

Կ Ա Ն Ո Ն

ԿԵՆԴԱՆԱՐԱՐ ՍՈՒՐԲ ՄԿՐՏՈՒԹԵԱՆ

Տանին զնորածին Երախայն ՚ի Դոսան Եկեղեցոյն,
և ասին ։

Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս Ամէն ։

ՀԱՅՐ մեր որ յերկինս ես, սուրբ եղիցի
անուն քո ։ Եկեացէ արքայութիւն քո . ե-
ղիցին կամք քո որպէս յերկինս և յերկրի ։
Զհաց մեր հանապազորդ տնւր մեզ այսօր ։
Եւ թող մեզ զպարտիս մեր, որպէս և մեք
թողումք մերոց պարտասպանաց ։ Եւ մի տա-
նիր զմեզ ՚ի փորձութիւն . այլ փրկեան զմեզ
՚ի չարէ ։ Զի քո է արքայութիւն և զօրու-
թիւն և փառք յաւիտեանս . Ամէն ։

Օրհնեալ Հոգիդ Սուրբ Աստուած Ճշմարիտ ։

Ողորմեան ինձ, Աստուած, ըստ մեծի ողոր-
մութեան քում, ըստ բազում գթութեան
քում քաւեան զանօրէնութիւնս իմ ։

Առաւել լուս զիս յանօրէնութենէ իմմէ,
 և ՚ի մեղաց իմոց սուրբ արս զիս:

Չանօրէնութիւնս իմ ես ինձէն գիտեմ, և
 մեղք իմ առաջի իմ են յամենայն ժամ:
 Քեզ միայն մեղայ, Տէր, և չար առաջի քո
 արարի:

Որպէս արդար եղիցիս ՚ի բանս քո, եւ
 յաղթող ՚ի դատել գաս:

Անօրէնութեամբ յղացաւ, և ՚ի մեղս ծնաւ
 զիս մայր իմ:

Գու Տէր, զճշմարտութիւն սիրեցեր, զան-
 յայտս և զճաճկեալս իմաստութեամբ քով
 յայտնեցեր ինձ:

Յօղեա՛ յիս մշտեալ և սուրբ եղէց, լուս և
 քան զձիւն սպիտակ եղէց:

Լսելի արս ինձ զցնծութիւն եւ զուրա-
 խութիւն, եւ ցնծասցեն ոսկերք իմ տա-
 ռապեալք:

Գարձն զերեսս քո ՚ի մեղաց իմոց, զամե-
 նայն անօրէնութիւնս իմ քաւեա՛ յինէն:

Միրտ սուրբ հաստատեա՛ յիս, Աստուած, և
 հոգի ուղիղ նորոգեա՛ ՚ի փորի իմում:

Մի ընկենուր զիս, Տէր, յերեսաց քոց, եւ
 զհոգի քո Սուրբ միջհասներ յինէն:

Տուր ինձ ցնծութիւն փրկութեան, եւ

Հոգւով պետութեան քոյ հաստատեան զիս :
Ուսուցից անօրինաց զճանապարհս քո, և
ամբարիշտք առ քեզ դարձցին :

Փրկեան զիս յարեներ, Աստուած, Աստուած
փրկութեան իմոյ՝ ցնծացել լեզու իմ յար-
դարութեան քում :

Տէր, եթէ՞ զչրթունս իմ բանաս, բերան իմ
երգեսցել զօրհնութիւնս քո :

Թէ կամեցեալ էիր պատարագս մատու-
ցանէաք, բայց ի դու ընդ ողջակէզս իսկ
ոչ հաճեցար :

Պատարագ Աստուծոյ՝ Հոգի խոնարհ, զսիրտ
սուրբ եւ զհոգի խոնարհ Աստուած ոչ
արհամարհէ :

Բարի արան, Տէր, կամօք քովք Սիմօնի, և
չինեցին պարիսպքն Երուսաղէմի :

Յայնժամ հաճեցիս ընդ պատարագս ար-
դարութեան, յորժամ ուխտից պատարագս
հանցեն ՚ի սեղան քո զուարակս :

Փառք Հօր և Որդւոյ և, Այժմ և միշտ և :

Եւ եւս իսողողութեան զՏէր աղաչեսցուք ըն :

Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգ :

Տէր, ոչ բարձրացաւ սիրտ իմ, և ո՛չ զբօսանե
աչք իմ :

Ոչ գնացի ես ընդ մեծամեծս, և ոչ ընդ այնոսիկ՝ որ սքանչելի եղէն քան զիս :
 Բայց թէ խոնարհեցայ ես որպէս մանուկ սարտուցեալ ՚ի ստենէ մօր իւրոյ, և դարձնորա անդրէն ՚ի նոյն :

Այլ թէ հպարտացուցի արդեօք զանձն իմ, այսպէս եղիցի հատուցումն անձին իմոյ, յուսացաւ Խորոյէլ ՚ի Տէր յայսմ հետէ մինչեւ յաւիտեան :

ՉՓոխն երիցս կրկնեա :

Փառք Հօր և Որդւոյ և : Այժմ և միշտ և :

Եւ եւս խաղաղութեան : Օրհնութիւն և փառք :

Առ քեզ Տէր համբարձի զանձն իմ. Աստուած իմ, ՚ի քեզ յուսացայ՝ մի ամաչեցից, և մի ծիծաղեցին զինեւ թշնամիք իմ :

Ամենեքեան ոյք համբերեն քեզ՝ մի ամաչեցեն, այլ ամաչեցեն՝ անօրէնք յունայնութեան իւրեանց :

Զճանապարհս քո Տէր, ցոյց ինձ, և զաւիզս քո ուսո՛ ինձ :

Առաջնորդեա ինձ ՚ի ճշմարտութեան քում և ուսո՛ զիս, զի դու ես Աստուած փրկիչ իմ. և ես քեզ համբերի զօրհանապաղ :

Յիշեա Տէր զգթութիւնս քո և զողորմութիւնս, որք են յաւիտենից :

Զմեղս մանկութեան իմոյ եւ զանգիտու-
թեան իմոյ մի յիշեր, այլ յիշեան զիս Տէր
բառ ողորմութեան քում՝ վասն քաղցրու-
թեան քոյ, զի քաղցր եւ ուղիղ ես Տէր:
Վասն այտորիկ թրէնագէտ առնես զմեղս-
ւորս ՚ի ճանապարհի, առաջնորդես հեղոց
՚ի դատաստանի. եւ ուսուցանես հեղոց
զճանապարհս քո:

Ամենայն ճանապարհք Տեառն ողորմու-
թեամբ եւ ճշմարտութեամբ են այնոցիկ,
ոյք խնդրեն զուխտ եւ զվկայութիւն նորա:
Վասն անուան քոյ Տէր քաւեա զմեղս իմ,
զի բազում եղեն. ո՞վ է մարդ որ երկնչի
՚ի Տեառնէ. թրէնագէտ առնէ զիս ՚ի ճա-
նապարհի յոր եւ հաճեցաւ:

Անձն նորա ՚ի բարութեան հանգիցէ, եւ
զաւակ նորա ժառանգեացէ զերկիր:

Զօրութիւն է Տէր երկիւղածաց իւրոց, եւ
զկտակարանս իւր ուսուցանէ նոցա:

Աչք իմ յամենայն ժամ առ Տէր, եւ նա հա-
նէ յորդայթէ զոտս իմ:

Նայեան առ իս եւ ողորմեան ինձ, զի միամօր
եւ աղքատ եմ ես:

Նեղութիւնք սրտի իմոյ բազում եղեն յոյժ,
եւ ՚ի վշտաց իմոյ հանն զիս:

Տէս զխոնարհութիւն իմ և զվաստակ իմ,
և թնղ ինձ զամենայն մեղս իմ:

Տէս զթշնամիս իմ՝ զի բազում եղեն, ատե-
լութեամբ՝ զոր ՚ի նանիր ատեցին զիս:

Պահեան զանձն իմ եւ փրկեան զիս, եւ մի
յամօթ եղէց՝ զի յուսացայ ՚ի քեզ:

Անբիծք և ուղիղք կցորդ եղեն ինձ, և ես
քեզ համբերի. փրկեան, Աստուած, զխարա-
յել յամենայն նեղութեանց նորս:

Փառք Հօր և: Եւ եւս խաղա: Օրհնութիւն և:

Դատ արան ինձ Տէր զի ես յանբժութեան
իմում գնացի, ՚ի Տէր յուսացայ զի մի ե-
ղէց հիւանդ:

Փորձեան զիս Տէր եւ քննեա զիս, փորձեան
զերիկամունս իմ և զսիրտ իմ:

Ողորմութիւն քո Տէր առաջի աչաց իմոց,
և հաճոյ եղէց ճշմարտութեան քում:

Ո՛չ նստայց ես յաթոռս նանրաց, և ընդ
անօրէնս ես ոչ մտից:

Ատեցի ես զժողովս չարաց, և ընդ ամբա-
րիչսս ես ոչ նստայց:

Լուացից սրբութեամբ զձեռս իմ, և շուրջ
եղէց զսեղանով քով Տէր:

Լսել ինձ զձայն օրհնութեան քոյ, և պատ-
մել զամենայն սքանչելիս քո:

Տէր , սիրեցի զվայելչութիւն տան քոյ , և
զտեղի յարկի փառաց քոյ :

Մի կորուսաներ ընդ ամբարիշտս զանձն իմ ,
և մի ընդ արս արիւնահեղս զկեանս իմ :

Որոց ձեռք իւրեանց յանօրէնութեան են ,
և աջ նոցա լի է կաշառօք :

Ես յանբժութեան իմում գնացի , փրկեան
զիս Տէր և ողորմեան ինձ :

Ոտն իմ կազցէ յուղղութեան , յեկեղեցիս
մեծս օրհնեցից զքեզ :

Փառք Հօր և : Եւ եւս խաղա : Օրհնութիւն և :

Տէր , լոյս իմ եւ կեանք իմ , ես յումմէ՞
երկեաց . Տէր ապաւէն կենաց իմոց , ես
յումմէ՞ դողացայց :

Խմերձենալ առ իս չարաց ուտել զմարմին
իմ , նեղիչք իմ և թշնամիք իմ նոքա տկաւ
րացան և անկան :

Թէ պատրաստեցի ՚ի վերայ իմ պատերազմ ,
ոչ երկիցէ սիրտ իմ . թէ յարիցէ ՚ի վերայ
իմ ճակատամարտ , սակայն և այսուիկ ՚ի
քեզ Տէր յուսացայ :

Զմի խնդրեցի ՚ի Տեառնէ և զսոյն աղաչեմ ,
բնակիլ ինձ ՚ի տան Տեառն զամենայն ա-
ւուրս կենաց իմոց :

Տեաանեւ ինձ՝ զվայելչութիւն Տեառն, եւ
հրաման տալ ՚ի տաճարի նորա:

Ծածկեաց զիս ՚ի խորանի իւրում յաւուր
չարի, ընդ յարկաւ արար զիս ՚ի ծածկոյթ
խորանի իւրում:

Ի վիմէ բարձր արարեր զիս, եւ այժմ
բարձր արն զգլուխ իմ ՚ի վերայ թշնա-
մեաց իմոց:

Եձերջ եղէց և մատուցից ՚ի խորանի նորա
պատարագ օրհնութեան, օրհնեցից և սաղ-
մոս ասացից Տեառն:

Լճւր Տէր ձայնի իմում, զի կարգացի առ
քեզ, ողորմեա՛ն ինձ և ըւր ինձ, զի քեզ
ասաց սիրտ իմ, և խնդրեցին երեւք իմ,
զերեաս քո Տէր խնդրեցին:

Մի դարձուցաներ զերեաս քո յինէն, եւ
մի խտորիր բարկութեամբ ՚ի ծառայէ
քումմէ:

Օգնական իմ ըւր Տէր, մի անարգեր զիս,
և մի թողուր զիս Աստուած փրկիչ իմ:

Հայր իմ և մայր իմ թողին զիս, և Տէր իմ
ընկալաւ զիս:

Օրէնագէտ արն զիս Տէր ՚ի ճանապարհի
քում, և առաջնորդեա ինձ ՚ի շաւիղս քո
ուղիղս:

Վասն թշնամեաց իմոց, մի մատներ զիս
 'ի ձեռս նեղչաց իմոց:

Յարեան 'ի վերայ իմ վկայք մեղաց, և ստե-
 ցին ինձ յանօրէնութեան իւրեանց:

Հաւատացի տեսանել զբարութիւն Տեառն
 յերկրին կենդանեաց, համբեր Տեառն եւ
 քաջալերեաց, զօրացի սիրտք քս և համբեր
 Տեառն:

Փառք Հօր և: Այժմ և միշտ և:

Ոլորէ զնարօսն իարտիւր և սղիպակ թելէ - 'ի խոր
 հորդր ինարար Արեան և Ջրոյն, որ ել 'ի փոփոխոց
 իողէն Քրիստոսի, և ստէ Եարական:

ԲԿ. Երբորդութիւնն անբանժաննեղի և զօ-
 րութիւն երկնայի՛ն ընյս ծանգեալ յան-
 խարհ. նըման բճա համեցուք զօրհնու-
 թիւնս երգեմք:

Ո՛ր էջըն յերկնից, այսօր և հանդեամբ
 յԱռաքեալն ճըշմարիտ սուրբ Հոգի՛ն.
 նըման բճա համեցուք:

Ո՛ր 'ի խորհուրդքս փըրկականս այսօր
 ընդ իջանել յԱռաքեալըն ծանուցան
 Մարգարէի՛ն. նըման բճա համն:

Քարոզ :

Սուրբ Խաչիւս աղաչեսցուք զՏէր, զի սու-
 վաւ փրկեսցէ զմեզ 'ի մեղաց, և կեցուսցէ
 շնորհիւ ողորմութեան իւրոյ : Ամենակալ
 Տէր Աստուած մեր կեցն և ողորմեա :

Աղօթք :

Պահպանեա զնարօտս Քրիստոս Աստուած
 մեր ընդ հովանեաւ սուրբ և պատուական
 Խաչիւղ քով 'ի խաղաղութեան, փրկեան
 յերեւելի եւ յաներեւոյթ թշնամւոյն :
 Արժանաւորեան գոհութեամբ փառաւո-
 բել զքեզ ընդ Հօր և ընդ Սրբոյ Հոգւոյդ,
 այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից .
 ամէն :

Հայր մեր որ յերկինս :

Տէր ողորմեա՛, Տէր ողորմեա՛, Տէր ողորմեա՛ :

Աղօթք :

Տէր Աստուած մեր՝ որ զհեռացեալս 'ի քէն
 զազգս մարդկան, զանկեալս 'ի դրախտէն
 փափկութեան՝ ո՛չ անտես արարեր : Այլ
 գթացեալ խոնարհեցար 'ի քումմէ բարձ-
 րութենէդ 'ի մեր նուաստութիւնս, առ-
 նելով զբոլոր մեր բնութիւնս բաց 'ի մե-
 ղաց : Չարչարանօք և մահու խաչի զփրկու-

Թիւն մեր և զդարձ գնեալ, վերստին շը-
 նորհեցեր մեզ կենդանութիւն: Ընկալ և
 այժմ մարդասէր Տէր՝ զբարեյօժարութիւն
 ստեղծուածոցս քոյ, որ դիմեաց մերձենալ
 ՚ի սուրբ և ՚ի ճշմարիտ Աստուածութիւնդ
 քո քրիստոնեայ անուն յանձին կրելով:
 Նորոգեա՛ն զսա յամենայն նեղութենէ՛ մե-
 ղաց. և սղատեա՛ն ՚ի ծառայութենէ՛ սա-
 տանայի: Եւ տնւր սմա զօրութիւն և օգ-
 նականութիւն արժանաւորիլ և հասանիլ
 ՚ի մաքրութիւն սուրբ Աւազանին, և ՚ի ժա-
 ռանգութիւն երկնից արքայութեանդ, Տե-
 րամբդ մերով Յիսուսիւ Քրիստոսիւ: Ընդ
 որում Հօր՝ միանգամայն և Հոգւոյդ Արքայ՝
 վայելէ փառք իշխանութիւն եւ պատիւ
 այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից.
 ամէն:

Քարոզ:

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեցուք:

Վասն երախայիս աղաչեցուք զմարդա-
 սէրն Աստուած, զի ողորմեցի ըստ մեծի
 ողորմութեան իւրում. և արժանաւորեցէ
 զսա լուացման վերստին ծննդեան, և ըզ-
 գեստու անապականութեան: Եւ զուգա-

Թուեցէ՛ զսա ընդ հաւատացեալս անուանե
իւրոյ . եւ կեցուցէ՛ շնորհիւ ողորմու-
թեան իւրոյ : Ամենակալ Տէր Աստուած
մեր կեցուցէ՛ և ողորմեցի՛ :

Ե- Քահանայն ասէ՛ Էրե՛՛ Տէր ողորմեա՛ :

Ազօթք :

Ընկա՛լ մարդասէր Տէր՝ զընծայեալս քեզ
զերախայս զայս , և սրբեան՝ զմիտս և ըզ-
խորհուրդս սորա յամենայն ներդործու-
թեանց հակառակորդին : Եւ արժանի արան
զսա 'ի ձեռն սուրբ Աւազանին լուանալ
զհնութիւն մեղաց մերոց , և նորոգիլ լու-
սով շնորհաց քոց : Զի և սա մեօք հանդերձ
փառաւորեցէ՛ զՀայր և զՈրդի և զՍուրբ
Հոգի . այժմ՝ և միշտ և յաւիտեանս յաւի-
տենից , ամէն :

Քարոզ :

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեցուք :

Վ ասն քաւութեան մեղաց եւ թողու-
թեան յանցանաց , եւ իջանելոյ ողորմու-
թեանն Աստուծոյ 'ի վերայ երախայիս՝ ըզ-
Տէր աղաչեցուք :

Ե- Քահանայն ասէ երէ՛ք Տէր ողորմեա՛ :

Աղօթք :

Տէր Աստուած մեծ և փառաւորեալ յամենայն արարածոց, 'ի քո ահաւոր և ամենազօր անունդ ասպաւինեալ ծառայս քո, խոնարհեցոյց զգլուխ իւր անուան քում սրբոյ . որում կրկնի ամենայն ծունր երկնաւորաց և երկրաւորաց և սանդարամետականաց . և ամենայն լեզու խոստովան լինի, եթէ Տէր է Յիսուս Քրիստոս 'ի փառս Աստուծոյ Հօր : Արդ՝ յայդմ ահաւոր անուանէդ մասն հաղորդութեան ընկալցի սա . որ հալածեաց զխաբէութիւն սատանայի, և զամենայն որոգայթս մոլորութեան նորա խափանեաց : Նայեան, Տէր, ողորմութեամբ քով 'ի սա, մերժեան եւ հեռացն 'ի սմանէ ամենայաղթ կոչմամբ անուան քոյ 'ի վերայ սորա, զխորհուրդս՝ զբանս և ըզգործս, եւ զամենայն խաբէութիւնս չարին, որով սովոր է խաբել և կորուսանել զմարդիկ : Որպէս զի զարհուրեալ 'ի յաղթող անուանէդ քումմէ, տազնապեցի եւ տանջեցի աներեւոյթ տանջանօք . եւ երդմամբ հեռացեալ 'ի սմանէ, այլ մի եւս

դարձցի 'ի սա : Լցն զսա երկնային շնորհօքդ , և զուարճացն ամենաբարի կոչմամբ քրիստոսնեայ անուանելով . և արժանի արան զսա Մկրտութեան վերստին ծննդեան սուրբ Աւագանին : Եւ ընդունելով զՀոգիդ քո Սուրբ , մարմին և անդամ եղիցի Եկեղեցւոյ քում սրբոյ : Եւ անարատ քրիստոսնէութեամբ կրօնաւորեալ յայսմ աշխարհիս՝ հանդերձելոց բարեացդ հասցէ ընդ ամենայն սուրբս քո : Փառաւորելով զանփոփոխելի Տէրութիւնդ քո , այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից , ամէն :

Ապա կնիսկայրն երէ : ծոնդ կրկնէ
 և սսէ երկոս .

Ի քեզ անկայ ես յարդանդէ . յորովայնէ
 մօր իմոյ դու ես Աստուած իմ :

Ապա կնիսկայրն սոնոս շէրելայն 'ի գիւրն ,
 Դսոնայ յարեմոսսս՝ և սսէ ընդ Քահանային
 երկոս անգամ :

Հրաժարիմք 'ի սատանայէ՝ եւ յամենայն
 խաբէութենէ նորա , 'ի պատրանաց նորա .
 'ի խորհրդոց նորա . 'ի գնացից նորա . 'ի չար
 կամաց նորա , 'ի չար հրեշտակաց նորա .

՚ի չար պաշտօնէից նորա . ՚ի չար կամարա-
րաց նորա . և յամենայն չար զօրութենէ
նորա . հրաժարելով հրաժարիմք :

Ապա Դատենայ յարիւելլ՝ և սսէ .

Գառնամք ՚ի ըյս Աստուածգիտութեան :

Հաւատամք յԱմենասուրբ Երրորդութիւնն
՚ի Հայր , և յՈրդի , և ՚ի Սուրբ Հոգի : Չա-
ւեառմն Քարբիէլի , զճնունդն Քրիստոսի .
զՄկրտութիւնն , զՉարչարանն , զԹաչելու-
թիւնն , զԹաղումն երեքօրեայ , զՅարու-
թիւնն , զաստուածապէս Համբարձումն ,
զնստիլն ընդ աջմէ Հօր , զահաւոր և զգիս-
ռաւորեալ զմիւսանգամ Գալուստն՝ խոս-
տովանիմք և հաւատամք :

Ալեկուխ Օրթի :

Թաղաղութիւն ամենեցուն :

Եւ ընդ հօգւոյդ բուժի : Եփեսոզանութեամբ լուարուք :

Արոյ Աւետարանիս Յետեփ Քրիստոսի՝ որ ըստ

Մատթէոսի :

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :

Պատիւս մէ : Ասէ Աստուած :

Յետ յարութեան Տեառն մերոյ Յետեփ Քրիստոսի :

Իսկ մեռաասան աշակերտքն գնացին ՚ի Գա-
լիլեա ՚ի լեառնն՝ ուր ժամագիր եղեւ նոցա :

Յիսուս . իբրեւ տեսին զնա՝ երկիրսպագին նմա , և ոմանք յերկուացան : Եւ մատուցեալ Յիսուս խօսեցաւ ընդ նոսա և ասէ . Տուաւ ինձ ամենայն իշխանութիւն յերկինս և յերկրի . որպէս առաքեաց զիս Հայր , և ես առաքեմ զձեզ : Քնացէք այսուհետեւ՝ աշակերտեցէք զամենայն հեթանոսս , մկրտեցէք զնոսա յանուն Հօր եւ Արդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ : Ուսուցէք նոցա պահել զամենայն որ ինչ պատուիրեցի ձեզ : Եւ ահաւասիկ ես ընդ ձեզ եմ զամենայն առուրս՝ մինչեւ ՚ի կատարած աշխարհի :

Հաւատամք ՚ի մի Աստուած ՚ի Հայրն ամենակալ , յարարիչն երկնի և երկրի , երեւելեաց և աներեւուածից : Եւ ՚ի մի Տէր Յիսուս Քրիստոս՝ յԱրդին Աստուծոյ՝ ծնեալն յԱստուծոյ Հօրէ միածին , այսինքն յէութենէ Հօր : Աստուած յԱստուծոյ , լոյս ՚ի լուսոյ , Աստուած ճշմարիտ յԱստուծոյ ճշմարտէ՝ ծնունդ՝ եւ ոչ արարած : Նոյն ինքն ՚ի բնութենէ Հօր , որով ամենայն ինչ եղև յերկինս և ՚ի վերայ երկրի՝ երեւելիք և աներեւոյթք : Որ յաղագս մեր մարդկան և վասն մերոյ փրկութեան իջեալ յերկնից՝

մարմնացաւ, մարդացաւ, ծնաւ կատարե-
լապէս 'ի Մարիամայ Սրբոյ Կուսէն Հոգւովն
Սրբով: Որով էառ մարմին հոգի եւ
միտ, եւ զամենայն որ ինչ է 'ի մարդ,
Ճշմարտապէս եւ ոչ կարծեօք: Չարչա-
րեալ, խաչեալ, թաղեալ, յերրորդ աւուր
յարուցեալ, ելեալ 'ի յերկինս նովին
մարմնովն նստաւ ընդ աջմէ Հօր: Գալոց է
նովին մարմնովն և փառօք Հօր 'ի դատել
զկենդանիս և զմեռեալս, որոյ թագաւո-
րութեանն ոչ դոյ վախճան: Հաւատամք
եւ 'ի Սուրբ Հոգին յանեղն եւ 'ի կատա-
րեալն, որ խօսեցաւ յօրէնս և 'ի մարդա-
րէս և յԱւետարանս: Որ էջն 'ի Յորդա-
նան, քարոզեաց զԱռաքեալն, եւ բնաւ
կեցաւ 'ի Սուրբան: Հաւատամք եւ 'ի մի
միայն յընդհանրական եւ յառաքելական
եկեղեցի, 'ի մի մկրտութիւն, յապաշխա-
րութիւն, 'ի քաւութիւն և 'ի թողութիւն
մեղաց: Ի յարութիւնն մեռելոց, 'ի դա-
տաստանն յաւիտենից, հոգւոց և մարմնոց,
յարքայութիւնն երկնից և 'ի կեանն յա-
ւիտենականս:

Իսկ որք ասենն, էր երբեմն՝ յորժամ ոչ էր

Որդի , կամ էր երբեմն՝ յորժամ ոչ էր
Սուրբ Հոգի , կամ թէ՛ յոչեից եղեն , կամ
յայլմէ էութենէ ասեն լինիլ զՈրդին Աս-
տուծոյ եւ կամ զՍուրբ Հոգին . եւ թէ՛
փոփոխելիք են կամ այլայլելիք , զայնպի-
սին նզովէ կաթուղիկէ եւ առաքելական
սուրբ Եկեղեցի :

Ի սբոյ Լուսաւորչէն մերմէ ասացեալ :

Իսկ մէք փառաւորեսցուք որ յառաջ քան
զյաւիտեանս . երկիր պողանելով Սրբոյ
Երրորդութեան եւ միոյ Աստուածութեանն
Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ , այժմ եւ
միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից , ամէն :

Քարոզ :

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր ազաչեսցուք :

Եւ եւս հաւատով ազաչեսցուք եւ խնդ-
րեսցուք ՚ի Տեառնէ Աստուծոյ եւ ՚ի Փրկի-
չէն մերմէ Յիսուսէ Քրիստոսէ ՚ի ժամուս
պաշտաման եւ աղօթից : Զի սյրժանի ըն-
դունելութեան արասցէ , լուիցէ Տէր ձայնի
ազաչանաց մերոց : Ընկալցի զինդրուածս
սրտից մերոց , թողցէ զյանցանս մեր , ողոր-
մեսցի ՚ի վերայ մեր , Աղօթք մեր եւ խնդ-

դբուածք յամենայն ժամ մտցեն առաջի
մեծի տէրութեան նորա : Եւ նա տայէ մեզ
միաբան միով հաւատով եւ արդարու-
թեամբ վաստակիլ 'ի գործս բարեաց : Զի
զողորմութեան զնորհն իւր՝ արասցէ 'ի
վերայ մեր Տէրն ամենակալ . կեցուցի
և ողորմեսցի :

Կեցո՛ Տէր :

Զժամս և զառաջիկայ օրս խաղաղութեամբ
անցուցանել հաւատով՝ 'ի Տեառնէ խնդ-
րեսցուք :

Շնորհեա՛ Տէր :

Զհրեշտակ խաղաղութեան պահապան ան-
ձանց մերոց 'ի Տեառնէ խնդրես :

Զբաւութիւն և զթաղութիւն յանցանաց
մերոց 'ի Տեառնէ խնդրես :

Զսրբոյ խաչին մեծ և կարող զօրութիւն յօգ-
նութիւն անձանց մերոց 'ի Տեառնէ խնդրես :

Եւ եւս միաբան վասն ճշմարիտ և սուրբ
հաւատոյս մերոյ զՏէր աղաչեսցուք :

Տէր ողորմես :

Զանձինս մեր և զմիմեանս Տեառն Աստու-
ծոյ ամենակալին յանձն արասցուք :

Քեզ Տեառնդ յանձն եղիցուք :

Ողորմեսց մեզ Տէր Աստուած մեր բար

մեծի ողորմութեան քում ասացուք ամենեքեան միաբանութեամբ :

Տէր ողորմեան, Տէր ողորմեան, Տէր ողորմեան :

Աղօթք :

Տէր մեր եւ Փրկիչ Յիսուս Քրիստոս, որ մեծդ ես ողորմութեամբ եւ առատ պարգեւօք բարերարութեան քոյ : Որ դու քոյին կամաւդ 'ի ժամուս յայսմիկ համբերեցեր չարչարանաց խաչի եւ մահու՝ յաղագս մեղաց մերոց : Եւ պարգեւեցեր առատապէս զպարգեւս Հոգւոյդ Սրբոյ երանելի Առաքելոցն : Հաղորդս արան եւ զմեզ Տէր, աղաչեմք զքեզ՝ Աստուածային պարգեւացդ թողութեան մեղաց եւ ընդունելութեան Հոգւոյդ Սրբոյ : Որպէս զի՝ արժանաւորք եղիցուք գոհութեամբ փառաւորել զքեզ ընդ Հօր եւ ընդ Սրբոյ Հոգւոյդ, այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից, ամէն :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Խաղաղութեամբ քով Քրիստոս Փրկիչ մեր, որ 'ի վեր է քան զամենայն միտս եւ զբանս, ամբացն զմեզ եւ աներկիւղ պահեան յամենայն չարի : Հաւասարեան զմեզ ընդ ճշմարիտ երկրպագուս քո, որք հոգւով եւ ճշմար-

տուժեամբ քեզ երկիրագանեն : Այսան զի
ամենատուրբ Երրորդութեանդ վայելեն
փառք իշխանութիւն և պատիւ , այժմ և
միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից , ամէն :

Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս ամէն :
Հայր մեր որ յերկինս :

Աւելուիս արելուիս :

Խոստովան եղերնէք Տեառն՝ զի բարի է ,
զի յաւիտեան է ողորմութիւն նորա :

Ասացէ տունն Իսրայելի՝ զի յաւիտեան է
ողորմութիւն նորա :

Ասացէ տունն Ահարոնի՝ զի յաւիտեան է
ողորմութիւն նորա :

Ասացեն երկիւղածք Տեառն՝ զի յաւի-
տեան է ողորմութիւն նորա :

Ի ներզուժեան իմում ես առ Տէր կարգացի ,
և լուաւ ինձ յանդորր :

Տէր՛ է իմ օգնական եւ ես ոչ երկեայց ,
զի՞ արասցէ ինձ մարդ :

Տէր է իմ օգնական , եւ ես տեսից ՚ի
Թշնամիս իմ :

Բարի է յուսալ ՚ի Տէր՝ քան յուսալ ՚ի մար-
դիկ , բարի է յուսալ ՚ի Տէր՝ քան յուսալ
յիշխանս :

Ամենայն ազինք շրջեցան զինեւ, և անուամբ
Տեառն յաղթեցի նոցա:

Շրջելով շրջեցան զինեւ, պաշարեցին զիս ՚ի
միասին, և անուամբ Տեառն վանեցի զնոսա:
Շուրջ եղէն զինեւ որպէս մեղուք, վառե-
ցան բորբոքեցան որպէս փուշք ՚ի հուր,
և անուամբ Տեառն մերժեցի զնոսա:

Ի մերժելն դրդուեցայ և եղէ մերձ ՚ի գլու-
րիլ, և Տէր ընկալաւ զիս:

Զօրութիւն իմ և օգնութիւն իմ Տէր, և
եղեւ ինձ ՚ի փրկութիւն:

Զայն ցնծութեան փրկութեան ՚ի յարկս
արդարոց:

Աջ Տեառն արար զօրութիւն, աջ Տեառն
բարձր արար զիս, եւ աջ Տեառն արար
զօրութիւն:

Ոչ մեռայց, այլ կեցից և պատմեցից ըզ-
գործս Տեառն:

Խրատելով խրատեաց զիս Տէր, և ՚ի մահ
ոչ մատնեաց:

Բացէք ինձ զդրունս արդարութեան՝ զի մը-
տից ընդ այն, և խոստովան եղէց Տեառն:

Աստ մտանէն յեկեղեցին ասելով:

Այս գուռն Տեառն է, և արդարք մտանէն
ընդ աս:

Խոստովան եղէց թեզ, Տէր, զի լուար ինձ,
և եղեր ինձ ՚ի փրկութիւն:

Վէ՛ մն զոր անարգեցին շինողքն, նա եղև
գլուխ անկեան:

Ի Տեառնէ եղև այս, և է սքանչելի առաջի
աչաց մերոց:

Այսօր է զոր արար Տէր, եկայք յնձացութե
և ուրախ եղիցութե ՚ի սմա:

Ո՛ Տէր, փրկեա՛, ս՛ Տէր, առաջնորդեա՛. օրհ-
նեալ որ գալոց ես յանուն Տեառն, և օրհ-
նեցաք զթեզ ՚ի տանէ Տեառն:

Տէր Աստուած մեր երեւեցաւ մեզ, արա-
րէք տօնս ուրախութեան կանխաւ՝ մինչեւ
յանկիւնս սեղանոց:

Աստուած իմ ես գու՛ խոստովան եղէց
թեզ. Աստուած իմ ես գու՛ եւ բարձր
արարից զթեզ:

Խոստովան եղէց թեզ, Տէր, զի լուար ինձ,
և եղեր ինձ ՚ի փրկութիւն:

Խոստովան եղերութե Տեառն, զի բարի է,
զի յաւիտեան է սղարմութիւն նորա:

Շարական:

Գ. Գ. Չսղարմութեան քս զգուռնն բաց
մեզ Տէր, և արժանի անրա՛ զմեզ լուսե-

զէն յարկանց քոց ընդ սուրբս քո՛ւ :
 Ի պատրաստեալ քո յօթեւանքնս սրբքոց
 քոց ընկալ և ըզմեզ Փրօկիչ յորդեգրու-
 թիւն ՚ի դըպրութեանն կենաց :
 Ի նստիլ քո յատենի՛ դատանոր անեղ
 խնայեա՛ յարարանձըս քո , բարեխօսու-
 թեամբ եւ աղօթի՛ւք սուրբ ճշգնանու-
 րացն :

Աղաղակեցէք առ Տէր , ամենայն երկիր •
 ծառայեցէք Տեառն ուրախութեամբ :
 Մտէք առաջի նորա ցնծութեամբ , ծանե-
 րուք զի նա է Տէր Աստուած մեր :
 Նա արար զմեզ և ոչ մեք էաք , մեք ժողո-
 վուրդք և խաչն արօտի նորա :
 Մտէք ընդ դրունս նորա խոստովանու-
 թեամբ , և օրհնութեամբ ՚ի յարկս նորա :
 Խոստովան եղերուք Տեառն , և օրհնեցէք
 զանուն նորա :
 Քաղցր է Տէր , յաւիտեանն է ողորմութիւն
 նորա , ազգէ մինչեւ յազգ է ճշմարտութիւն
 նորա :

Փառք Հօր և Ոգւոյ և Ս. յժժ և միշտ և :

Քարոզ :

Սուրբ եկեղեցեաւս աղաչեսցուք զՏէր՝
 զի սովաւ փրկեսցէ զմեզ 'ի մեղաց . եւ
 կեցուսցէ շնորհիւ ողորմութեան իւրոյ =
 Ամենակալ Տէր Աստուած մեր՝ կեցո՛ եւ
 ողորմեա՛ն :

Աշտթ :

Ի մէջ տաճարիս , եւ առաջի Աստուած-
 ընկալ եւ պայծառացեալ սուրբ նշանացս ,
 եւ սուրբ Սեղանոյս՝ խոնարհեալ երկիւղիւ
 երկիրպագանեմք . զսուրբ եւ զհրաշայլի եւ
 զյաղթող զՅարութիւնդ քո փառաւո-
 րեմք . եւ քեզ մատուցանեմք զօրհնու-
 թիւն եւ զփառս ընդ Հօր եւ ընդ Սրբոց
 Հոգւոյդ , այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս
 յաւիտենից , ամէն :

Երբեմն Դեպ յԱստուածն աւելով Շարական .

ԳԶ . Ա՛րեգա՛կն արդարութեան՝ Քրիս-
 տոս ծագեալ յաշխարհ հալածեաց ըզ-
 խանանն ա՛նգիտութեան , ե՛ւ յետ մա-
 հնւ եւ յարութեան համբարձաւ առ Հայր
 յորմէ՛ ծանդեաց . որ երկրորդապի՛ յերկ-
 նանորաց եւ յերկրանորաց ընդ Հօր ե՛ւ

Սուրբ Հոգւոյն . վասն որոյ եւ մե՛ք
երկիրայսգանեմք Հօր հոգւով՝ ե՛ւ ճը՛շ-
մարտն թեանք :

Ո՛ր փոխանա՛կ ծոցածի՛ն բանի՛ն ո՞ր ե՛ւ
յերկինս , առաքեցաւ աւետի՛քն Հօր ՚ի
բարձա՛նց Հոգի՛ն ճը՛շմարտն թեան , մը
խիթարե՛լ զորս յԱդամայ տըրամեցելոց ,
և հրա՛ղինե՛լ զընտրեալ դասս Առաքե՛լոցն .
վասն որոյ և մե՛ք եր :

Ա՛յսօր տըրտմակա՛ն եւ գիշերային լու-
ծան երկունք ճնը՛նդեան Նախամօրն ,
քանզի զճընեալսն մարմնով ՚ի մա՛հ եւ
յապահա՛նու թիւն . վերըստի՛ն ճնանի՛
Հոգին յորդի՛ս լուսոյ Հօրն երկնա՛նդի .
վասն որոյ և մե՛ք եր :

Առնո՛ւ Քահանայն զիւղն օծո՛ւնիսն ՚ի յեռն իւր ,
և Սարկա՛սֆն սաէ .

Եւ եւս խողալութեան զՏէր աղաչեսցուք :

Վասն իջանելոյ շնորհաց Հոգւոյն Սրբոյ
ընդ իւզս այստրիկ՝ զՏէր աղաչեսցուք :

Եւ Քահանայն սաէ երէ՛ս Տէր ողորձա՛ :

Աղօթք :

Օրհնեալ ես Տէր Աստուած ամենակալ , որ

ընտրեցեր քեզ նոր ժողովուրդ ՚ի քահանայութիւն և ՚ի թագաւորութիւն, յազատւորք, ժողովուրդ սեպհական, ըստ որում նմանութեան յառաջագոյն օծեր զքահանայս, զՄարգարէս և զԹագաւորս՝ ամենա սուրբ այսպիսի իւզով: Եւ այժմ աղաչեմք զքեզ Տէր բարերար, առաքեալ զնորհս ա մենասուրբ Հոգւոյդ ընդ իւզոյս. զի սր օծցի, եղիցի նմա ՚ի սրբութիւն հոգեւոր իմաստութեան, ՚ի նահատակութիւն և ՚ի յազութութիւն հակառակամարտին: Ի զօրութիւն պատուիրանսպահութեան առաքինի գործոց, եւ յամենակատար հրահանգս եւ ՚ի կրթութիւնս Աստուածպաշտութեան: Որպէս զի լուսաւորեալ մտօք կեցցէ յայմ յաշխարհիս ՚ի փրկութիւն անձին իւրոյ, ՚ի պատիւ և ՚ի փառս ամենասուրբ Երրորդութեանդ: Եւ արժանի լիցի հասանիլ վիճակի ժառանգութեան սրբոցն ՚ի լոյս: Փառաւորելով զՀայր և զՈրդի և զՍուրբ Հոգի, այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից, ամէն:

Արիւնի զԸնդին յԱստուածն իաշխարհն՝ և ասէ .

Չայն Տեառն ՚ի վերայ Ըուրց, և Աստուած

փառաց որոտաց , եւ Տէր ինքն 'ի վերայ
 ջուրց բազմաց :

Մատուցէք Տեառն , որդիք Աստուծոյ , մա-
 տուցէք Տեառն զորդիս խոյոց :

Մատուցէք Տեառն զփառս եւ զպատիւ ,
 մատուցէք Տեառն զփառս անուան նորա ,
 եւ երկիրպագէք Տեառն 'ի սրահ սրբու-
 թեան նորա :

Չայն Տեառն 'ի վերայ ջուրց , և Աստուած
 փառաց որոտաց , եւ Տէր ինքն 'ի վերայ
 ջուրց բազմաց :

Չայն Տեառն զօրութեանց , և ձայն Տեառն
 մեծվայելչութեանց :

Չայն Տեառն փշրէ զմայրս , և մանրէ Տէր
 զմայրսն Լիբանանու :

Մանրեցէ զնոսա որպէս զմատաղատունկն
 Լիբանանու , որ սիրելին է որպէս զորդիս
 միեղջերուի :

Չայն Տեառն հատանէ զբոց հրոյ , ձայն
 Տեառն շարժէ զանասպատն , և խռովեցու-
 ցանէ Տէր զանասպատն Կադէս :

Չայն Տեառն հաստատէ զեղջերուս , եւ
 յայանի առնէ զանտառս :

Ի տաճարի նորա ամենեքեան ասացեն
 զփառս նորա :

Տէր զջրհնդեղս նստուցանէ և ցածուցանէ,
 Թագաւորեսցէ Տէր յաւիտեան:

Տէր զօրութիւն ժողովրդեան իւրոյ տացէ,
 եւ օրհնեսցէ զժողովուրդ իւր 'ի խաղա-
 ղութիւն:

Ընթերցուածս յԵղեկիէլէ մարգարէէ:

Այսպէս ասէ Տէր, և ցանեցից 'ի վերաց ձեր
 ջուր սուրբ, և սրբեսցիք յամենայն պղծու-
 թեանց ձերոց, եւ յամենայն կռոց ձերոց
 սրբեցից զձեզ: Եւ տաց ձեզ սիրտ նոր, և
 հոգի նոր նորոգեցից 'ի ձեզ, և հանից զսիրտն
 քարեղէն 'ի մարմնոց ձերոց, և տաց ձեզ
 սիրտ մարմնեղէն, և զհոգի իմ տաց ձեզ: Եւ
 արարից՝ զի յարդարութիւնս իմ գնասցիք,
 և զիրաւունս իմ պահիցէք և առնիցէք զնո-
 սա, և բնակիցէք յերկրին՝ զոր ետու հարցն
 ձերոց, և եզիջիք ինձ 'ի ժողովուրդ, և ես
 եղէց ձեզ յԱստուած ասէ Տէր:

Պօղոսի առաքելոյն 'ի Գաղատայոց Թղթոյն է
 Ընթերցուածս:

Ապա օրէնքն դաստիարակ եղեն մեզ 'ի
 Քրիստոս Յիսուս, զի 'ի հաւատոցն արդա-
 րասցուք: Այլ իբրեւ եկին հաւատքն, ոչ
 եւս ընդ դաստիարակաւ եմք, քանզի ամե-

Ներքին որդիք Աստուծոյ էք՝ հաւատովք ՚ի
Յիսուս Քրիստոս : Որք միանգամ ՚ի Քրիս-
տոս մկրտեցարուք՝ զՔրիստոս զգեցեալ էք՝
չիք խտիր, ոչ հրէի և ոչ հեթանոսի, ոչ ծա-
ռայի և ոչ ազատի, ոչ արուի և ոչ իգի, զի
ամեններեան դուք մի էք ՚ի Քրիստոս Յի-
սուս : Ապա եթէ դուք Քրիստոսի էք, ու-
րեմն Արրահամու զաւակ էք՝ ըստ աւե-
տեացն ժառանգք :

Ալեւուիա պելլուիա :

Տէր՝ հովուեցէ զիս, և ինձ ինչ ոչ պա-
կասեցի :

Ալեւուիա Օրթի :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Եւ ընդ հոգւոյց քում : Երկիւղածութեամբ լուարուք :
Արրոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ Յովհաննու :
Փառք բեզ Տէր Աստուած մեր :
Պատիւ մէ : Ասէ Աստուած :
Աւ Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս :

Եւ էր այր մի ՚ի փարիսեցւոց անտի Նիկա
դիմոս անուն նորա, իշխան հրէից : Սա եկն
առ Յիսուս ՚ի գիշերի և ասէ ցնա. Խանքբի,
գիտեմք թէ յԱստուծոյ լեկեալ ես վար-
դապետ, զի ոչ որ կարէ զայդ նշանդ առ-
նել՝ զոր դուդ առնես, եթէ ոչ Աստուած

իցէ ընդ նմա : Պատասխանի ետ Յիսուս և
ասէ ցնա . Ամէն ամէն ասեմ քեզ , եթէ
ոչ որ ծնցի վերստին , ոչ կարէ տեսանել
զարքայութիւն Աստուծոյ : Ասէ ցնա Նիկո-
ղիմոս . զիարդ կարէ մարդ ծնանիլ՝ որ ծերն
իցէ . միթէ մարթ իցէ անդրէն յորովայն
մօր իւրոյ կրկին մտանել և ծնանիլ : Պա-
տասխանի ետ Յիսուս և ասէ . ամէն ամէն
ասեմ քեզ , եթէ ոչ որ ծնցի ՚ի ջրոյ եւ ՚ի
հոգւոյ , ոչ կարէ մտանել յարքայութիւն
Աստուծոյ . զի ծնեալն ՚ի մարմնոյ՝ մարմին է ,
և ծնեալն ՚ի հոգւոյ՝ հոգի է : Գու մի զար-
մանար , թէ ասացի քեզ , պարտ է ձեզ ծը-
նանիլ վերստին , զի հոգմ՝ ուր կամի շնչէ ,
և զձայն նորա լսես , այլ ոչ գիտես ուստի
դոյ կամ յո՞ երթայ . սոյնպէս և ամենայն
ծնեալն ՚ի Հոգւոյն :

Քարոյ :

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք :

Վասն ՚ի վերուստ խաղաղութեան և փրկու-
թեան անձանց մերոյ զՏէր աղաչեսցուք :

Լուր Տէր և ողորմեա :

Վասն սրբերոյ զճուրս զայսներգործութեամբ
Հոգւոյն Սրբոյ , զՏէր աղա :

Վասն որդիս լուսոյ առնելոյ զօր 'ի սմա
մկրտին, զՏէր աղա :

Վասն աստուածային զօրութիւն զգեցու-
ցանելոյ սորա՝ ընդդէմ հակառակամարտին
օժմամբ իւզոյս այսորիկ, զՏէր աղա :

Վասն անօթ սրբութեան վինելոյ սորա առ
ընդունելութիւն աստուածատուր խորհրդ-
դոցն, զՏէր աղա :

Վասն գնալոյ սորա յարժանաւոր հրաւեր
վերստին կոչման յոր կոչեցաւն, զՏէր աղա :

Վասն ամուր և հաստատուն շնորհել սորա
զգիտութիւն աւաքելական հաւատոյ, զՏէր ա :

Վասն ժառանգորդս առնելոյ զսա արդա-
րոցն խոստմանց, զՏէր աղա :

Վասն փրկելոյ զսա և զմեզ յամենայն նե-
ղութենէ, 'ի բարկութենէ, 'ի վշտաց և 'ի
վտանգից, զՏէր աղա :

Ընկալ կեցն և ողորմեա եւ պահեա զսա
Տէր քոյին շնորհիւ :

Զամենասրբուհի Աստուածածինն զմիշտ
կոյսն Մարիամ, հանդերձ ամենայն սրբովք
յիշելով զՏէր աղաչեսցուք :

Եւ եւս միաբան վասն ճշմարիտ և սուրբ :
Զանձինս մեր և զմիմեանս Տեառն Աստու :
Ողորմեաց մեզ Տէր Աստուած մեր ըստ մե :

Եւ Քահանայն սուէ երէ՛ Տէր ողորձա՛ :

Ազօթ :

Պա՛ւ Տէր, զօրութեամբ քով մեծաւ աւարարեր զծով և զցամաք, և զամենայն որ 'ի նոսա արարածք իցեն՝ որոշեցեր և կուցուցեր զջուրն 'ի վերայ քան զերկինս՝ 'ի բնակութիւն երկնաւոր զուարթնոցն, որ կան յանդադար փառաբանութեան քում : Առաքեցեր եւ զսուրբ զԱռաքեալսն քո, տալով նոցա հրաման քարոզել և մկրտել զամենայն հեթանոսս՝ յանուն Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն Սրբոյ : Այլ և սահմանեցեր անսուտ բանիւ քով՝ ոչ ծնանելոցն 'ի ջրոյ և 'ի հոգւոյ ոչ մտանել յարքայութիւնն Աստուծոյ : Յորմէ բանէ զարհուրեալ ծառայս քո, և փափագելով մշտնջենաւոր կենացդ, եկն կամաւ 'ի Մկրտութիւն հոգեւոր ջրոյս սյստրիկ : Արդ՝ աղաչեմք գթեզ Տէր, առաքեա զՀոգիդ քո Սուրբ 'ի ջուրս յայս, և սրբեան զսա, որպէս սրբեցեր ըզ-Յորդանան իջանելով քո 'ի նմա՝ ամենասուրբդ 'ի մեղաց Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս, յօրինակ այսմ՝ Աւագանի Մկրտութեան՝ վերստին ծննդեան ամենայն մարդ-

կան: Եւ շնորհեա՛ս սմա զջուրս զայս յորում՝
 մկրտի այժմ, 'ի Թողութիւն մեզաց՝ և յըն-
 դունելութիւն Հոգւոյդ Սրբոյ, յորդէգրու-
 Թիւն Հորդ երկնաւորի՝ և 'ի ժառանգու-
 Թիւն արքայութեանդ երկնից: Որպէս զե-
 սրբեալ 'ի մեզաց, 'ի հաճոյս կամաց քոց
 կեցցէ յայամ աշխարհիս, և 'ի հանդերձե-
 լումն զանապառ բարիսն ընկալցի ընդ ամե-
 նայն սուրբս քո, և սւրախութեամբ՝ գո-
 հասցի և միշտ փառաւորեսցէ զքեզ ընդ
 Հօր՝ և Սուրբ Հոգւոյդ, այժմ և միշտ և յա-
 ւիտեանս յաւիտենից, ամէն:

Եւ այս Կեանայրն քանի 'ի Տրիպոցոցանել զերե-
 իայն, և բերէ Տերի առ ընթեր Քահանային, և ա-
 տիալ Քահանայն շոորք Միտունն 'ի յեռն և իս-
 լակնէ 'ի վերայ ջրոյն ասելով:

Ամէն ալելուիս ալելուիս ալելուիս:

Օրհնեսցի և սրբեսցի ջուրս այս՝ նշանաւ
 սուրբ Խաչիւս և սուրբ Աւետարանաւս,
 և սուրբ Միւռոնաւս և աւուրս շնորհիւ,
 անուամբ Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն Սրբոյ,
 այժմ և միշտ և յաւիտեանս յա:

Երեցս իրիւն, և այս ասէ:

Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ և

Հողւոյն Սրբոյ, սյծմ' և միշտ և յաւիտեանս
յաւիտենից, ամէն:

Հէղոս զարբ' Միսնն յԱստուծոյն խաչանման
ասելով՝ Երախան:

ԴԶ. Առաքելոյ անշաւնոյ իջանելով մեծ
ծաձայն հընչմամբ 'ի բարձանցն, 'ի նման
նութիւն լուսոյ փայլման հրազինեաց ան-
կիզելի՛ զաշակելի՛ րտան, մի՛նչդեռ նըս-
տելի՛ն 'ի սուրբ Աննատանն:

Աննիւթական անշաւնի, անքննելի սր
քրննէ ըզխո՛րս Աստուծո՛ջ. զոր առեալ
'ի Հօրէ պատմէ՛ զահաւո՛ր և ըզմիւսան
գամ գանձի՛ րտան. զոր քարոզելցի՛ն
համագոյականն:

Օրհնութիւն 'ի բարձունս, ելողին 'ի Հօրէ
Հողւոյն Սրբո՛ջ. որով Առաքեալքն առ
բեցան անմահական բաժանկա՛րն, եւ
հրախրեցի՛ն զերկիրս 'ի յերկի՛նս:

Եւ Կնսահայրն իանգնի Բրձ յԱստուծոյն:

Եւ Քահանայն ասէ զԱղօթն:

Որ կոչեցեր զժառայս քո Տէր 'ի սրբու-
թիւն և 'ի լուսաւորութիւն Մկրտութեան:

աղաչեմք զքեզ Տէր, արա՛ զսա արժանի մեծի շնորհաց քոց: Մերկեա՛ն ՚ի սմանէ՛ զհնու-թիւն մեղաց, և նորոգեա՛ն ՚ի կեանս նորս. և լցո՛ զօրու-թեամբ Հոգւոյդ Սրբոյ ՚ի նորոգու-թիւն փառաց Քրիստոսի քոց: Եւ քեզ հզօրիդ՝ և միածնի Որդւոյ քոյ՝ և աղատիչ սուրբ Հոգւոյդ վայելէ՛ իշխանու-թիւն և սպառիւ այժմ՝ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից, ամէն:

Հարցանէ Քահանայն. Երեխայս զի՞նչ խնդրէ: Կնխահայրն ասէ. Հաւատք, Յոյս, Սէր, եւ Մկրտու-թիւն: Մկրտիլ եւ արդարանալ, սրբիլ ՚ի մեղաց, աղատիլ ՚ի դիւաց, և ծառայել Աստուծոյ: Երիցս իրի՛նէ:

Ե- ասէ Քահանայն. Ըստ հաւատոց քոց եղևցի քեզ:

Ապա իջոցանէ զերախայն ՚ի ջո-րն.

և րնէ զանոնն ասելով.

Այս անոն ծառայս Աստուծոյ, եկեալ յերախայու-թենէ ՚ի Մկրտու-թիւն, Մկրտի յանուն Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն Սրբոյ: Քնեալ արեամբն Քրիստոսի ՚ի ծառայու-թենէ մեղաց, ընդունի զսրդէգրու-թիւն Հօրն երկնաւորի, լինիլ ժառանգակից Քրիստոսի, և տաճար Հոգւոյն Սրբոյ:

Ձայս իմանգամ ասելով՝ երկոյս խաղէ զերեւոյնն ՚ի
 ջրաբն, յօրինակի երեւորեաց խաղճանն Քրիստոսի :

Իսկ արդ՝ յասելն, Յանուսն Հօր, ընկղէ իման
 գամ. յասելն, և Որդւոյ, ընկղէ իմանգամ եւս.
 և յասելն, Հոգւոյն Սրբոյ, ընկղէ Դարձեալ :

Եւ այսպէս իրզումն անուան ամենասուրբ Երրորդու-
 թեան լինի իմանգամ, և ընկղումն երեւանգամ :
 Եւ հանեալ ՚ի ջրոյն՝ ասէ .

Որք ՚ի Քրիստոս մկրտեցայք, զՔրիստոս
 զգեցեալ էք. ակելուիա :

Որք ՚ի Հայր լուսաւորեցայք, Սուրբ Հոգին
 բերկրեցի ՚ի ձեզ. ակելուիա :

Բազում՝ նեղութիւնք են արդարոց, յամե-
 նայնէ փրկէ զնոսա Տէր, և սրահէ զամենայն
 սակերս նոցա, և մի ՚ի նոցանէ մի փշրեցի :
 Մահ մեղաւորին չար է, բայց որ յատէ
 զարդարն՝ զզջացի :

Փրկէ Տէր զանձինս ծառայից իւրոց. մի
 զզջացին ամենեքեան՝ ոյք յուսացեալ են
 ՚ի նա :

Փառք Հօր և Որդւոյ և : և յժժ և մշտ և :

Ապա ասի Եւրախան .

ԳԶ. Ո՛ր համագոյնք են Հօր և Որդւոյ ,

անճառարանք բրդխումն ՚ի՛ մի՛շտ էէն .
 անճո՛ր բրդխեցե՛ր ջուր կենդանի՛ յերու-
 սանդէ՛մ . Հոգի՛ Աստուծոյ ս՛ղո՛ւմքմեա՛ .
 Ո՛ր արարչակից ե՛ս Հօ՛ր և Որդւոյ , որով
 կե՛նդանաճնեալք ՚ի ջո՛ւրս անբարձք .
 անճո՛ր Որդիս Ա՛ստուծոյ ճնանի՛ս ՚ի՛
 ջուրց . Հոգի՛ Աս :

Ո՛ր փառակից ե՛ս Հօ՛ր և Որդւոյ . և քրն-
 նե՛ս ըզխո՛՛րս Ա՛ստուծոյ . անճո՛ր խն-
 րագէ՛տս իմաստից զյիմարս աշխարհի՛
 արարեր . Հոգի՛ Աս :

Պօղոսի առաքելոյն ՚ի Հոսովնայեցուց թղթոյն է
 ընթերցուածս :

Եթէ սչ գիտէք , զի որ միանգամ մկրտե-
 ցաք ՚ի Քրիստոս Յիսուս , ՚ի մահն անդք
 նորա մկրտեցաք . թաղեցաք ընդ նմին
 մկրտութեամբն ՚ի մահն , զի որպէս յարեալ
 Քրիստոս ՚ի մեռելոց փառօքն Հօր , նոյնպէս
 եւ մեք ՚ի նորոգումն կենաց շրջեցուք :
 Զի եթէ անկակից եղեաք նմանութեան
 մահու նորա , այլ եւ յարութեան նորա
 լինիցիմք : Զայս գիտասցիք՝ զի հին մարդն
 մեր խաչակից եղեւ նորա , զի խափոնեցի
 մարմին մեղացն , մի եւս ծառայել մեզ

մեղացն : Զի որ մեռանին՝ արդարացեալ է
 ՚ի մեղաց անտի . իսկ եթէ մեռաք ընդ
 Քրիստոսի , հաւատամք՝ թէ եւ կեցցուք
 ընդ նմա : Քիտեմք՝ եթէ Քրիստոս յարու-
 ցեալ է ՚ի մեռելոց . այսուհետեւ ոչ մե-
 ռանի , եւ մահ նմա ոչ եւս տիրէ : Զի որ
 մեռան , մեղացն մեռաւ միանգամ , եւ
 որ կենդանին է՝ կենդանի է Աստուծոյ :
 Նոյնպէս եւ դուք համարեալիք զանձինս
 մեռեալս մեղացն , և կենդանիս Աստուծոյ
 ՚ի Քրիստոս Յիսուս ՚ի Տէր մեր :

Աւելուիա Օրթի :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Եւ ընդ հոգւոյդ քուձն Երկիւղածութեամբ լուարուք :

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ

Մատթէոսի :

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :

Պատիւումէ : Ասէ Աստուած :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս :

Յայնժամ դայ Յիսուս ՚ի Գալիլէէ ՚ի Յոր-
 դանան առ Յովհաննէս՝ մկրտիլ ՚ի նմանէ :
 Եւ Յովհաննէս արգելու զնա եւ ասէ .
 Ինձ պիտոյ է ՚ի քէն մկրտիլ , և դու առիս
 դաս : Պատասխանի ետ Յիսուս եւ ասէ
 ցնա , թոյլ տէւր այժմ , զի այսպէս վայելէ

մեզ չնուլ զամենայն արդարութիւն. եւ
 ապա թոյլ ետ նմա : Եւ իբրեւ մկրտեցաւ
 Յիսուս, եւ վազվազակի ՚ի ջրոյ անտի. եւ
 ահա բացան նմա երկինք, և ետես զՀոգին
 Աստուծոյ՝ զի իջանէր իբրեւ զաղաւնի և
 գայր ՚ի վերայ նորա : Եւ ահա ձայն յերկ-
 նից որ ասէր. Գն է Որդի իմ սիրելի, ընդ
 որ հաճեցայ :

Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս, ամէն :
 Հայր մեր որ յերկինս :

Ապա ստի Շարհան :

ԴԿ. Ա՛ռ զբիւր կենաց բաշխող Հնորհաց
 Հոգի՛դ իջեալ ՚ի բարձանց. զանապահան
 պարգե՛ւ ըն՝ քո՞ բանժանեցե՛ր յառա-
 քեանսն :

Ո՛ր ՚ի վերայ ջուրցն գոյն՛վ ստեղծանէ՛ր
 զանբարաճս. իջեալ ՚ի ջո՛ւրս աւազանի՞ն
 ճաննին որդի՛ս Ա՛ստուծոյ :

Ո՛ր զարդարեա՛լ նորոգես միշտ բզնս՛ր քո
 զե՛կեղեցի. պէս պէս Հնորհաց քոյ սան՛ր-
 գեւօ՞ք փայլի՛ն մանկունը՞ք սորա՛ :

Առջօր :

Որ լուսաւորեցեր զարարաճս քո Քրիստոս

Աստուած, ծաղկելով զայս աստուածգիտութեան յանձինս մեր, եւ այժմ՝ ազատեցեր զճառայս քո զայս, սրբեցեր եւ արդարացուցեր, և ետուր սմա զորդեգրութեան սրտիւն: Շնորհեան սմա Տէր՝ և զկենացն հաւասարութիւն, և սրարգեւեան զհանապաղորդն անապականութիւն, խառնելով զսա ընդ արդարս քո՝ եւ ՚ի թիւս Սրբոց քոց, և ընդ նոսին փառաւորել ըզքեզ ընդ Հօր՝ և ընդ Սրբոց Հոգւոյդ, այժմ՝ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից, ամէն:

Խաղաղութիւն ամենեցուն:

Աստուած, որ մեծդ ես և մշտնջենաւոր՝ և ամենայն գաղտնեաց գիտակ, որ սուրբ ես և ՚ի սուրբս հանգուցեալ, Փրկիչ ամենայն մարդկան: Որ շնորհեցեր զգիտութիւն ճշմարտութեան քոյ՝ ամենայն հաւատացելոց, և ետուր իշխանութիւն վնիլ որդիս Աստուծոյ՝ ՚ի ձեռն վերստին ծննդեան ջրոյ և հոգւոյ: Որ և զճառայս քո (զայս անուն) նորոգեցեր քաւութեամբ սուրբ Աւազանի քոյ: Սուրբ արան զսա, Տէր, ճշմարտութեամբ քով, և լուսով շնորհաց սուրբ Հոգւոյդ, զի եղիցի տաճար եւ բնակարան Աստուածութեանդ քոյ, և կա-

բացէ գնալ յամենայն ճանապարհս ար-
դարութեան . և կալ համարձակութեամբ
առաջի ահաւոր բեմի միածնի . քոյ՝ Տեառն
մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի : Ընդ որում քեզ
Հօր ամենակալի , և կենդանարար և ազա-
տիչ Սուրբ Հոգւոյդ՝ վայելէ փառք իշխա-
նութիւն և պատիւ այժմ և միշտ և յաւի-
տեանս յաւիտենից :

Ընդ Բանանայն զոտբ Իւնն ՚ի յափն Իւր ,
և աւէ Շարահան .

ԴԶ . Որ յառաջագոյն յօրէնս յօրինակ
միածնի քո Հայր երկնաւոր ծր , Ետուր զօ-
րութիւն ՚ի յիւզ սրբութեան յօժովմն
օժեւումն . հեղ եւ յիւզս յայս զերկ-
նային քո զչնորհս :

Որ խոնարհեցա՞ր ՚ի մեզ իւզ թափեալ
անուն օժեալդ Աստուծո՞յ , խառնելով
զաստուածութիւնդ՝ օժեալ բղմարդկային
առեր բընութիւնն . հեղ և :

Որ ՚ի վերնատունըն սուրբ իջանելով յա-
ռաքեալսն օժովմն օժեւումն . և օժմամբս
այսու վերաստեղծե՞ր նոքօք բղձողեղէնս
որդիս Աստուծո՞յ , հեղ և :

Որ զարդարե՞ս սովաւ 'ի հանդերձքս լու-
սափայլս եւ գերսապայծա՛ ծռս զհարսնա-
ցեան՛ Եկեղեցի քո՛ սո՛ւրբ . մանկունքք
սորա ընդ հրեշտակս օրհնե՛ն սուրբ զՅը-
րորդու-թիւնդ :

Ե- Կե՛տ սո՛ւրբ Ի-շու՛ շճի-սքն , սե՛ւըլ .

✻ Իւզ անոյշ յանուն Յիսուսի Քրիստոսի ,
հեղեալ 'ի վերայ քո՛ կնիք երկնաւոր պար-
գեւացն անասականութեան :

Ձաւն ✻ Կնիքս յանուն Յիսուսի Քրիստոսի
լուսաւորեցէ՛ զաչս քո . զի մի՛ երբէք
ննջեացես 'ի մահ :

Ձախնջան ✻ Օծումն սրբութեան՝ եղիցի քեզ
'ի լսելութիւն աստուածային պատուիրա-
նացն :

Ձհորոտիւն ✻ Կնիքս յանուն Յիսուսի Քրիս-
տոսի , եղիցի քեզ հոտ անուշութեան
կենաց 'ի կեանս :

Ձբերանն ✻ Կնիքս յանուն Յիսուսի Քրիստո-
սի , եղիցի քեզ պահպանութիւն բերանոյ
և դուռն ամուր շրթանց քոց :

Ձյեանն ✻ Կնիքս յանուն Յիսուսի Քրիստոսի ,
եղիցի քեզ պատճառ բարեգործութեան
ամենայն առաքինի գործոց և վարուց :

Զւիւրգն օ Կնիքս աստուածային՝ սիրտ սուրբ
հաստատեցէ՛ ՚ի քեզ, և հոգի ուղիղ նորո-
գեցէ՛ ՚ի փորի քում:

Զբաճակն օ Կնիքս յանուն Յիսուսի Քրիստոսի,
եղիցի քեզ վահան ամբողթեան, որով
կարացես զամենայն նեղու մութս չարին
շիջուցանել:

Զոբան օ Կնիքս աստուածային՝ ուղղեցէ՛
զգնացս քո ՚ի կեանսն յախտենից. զի մի
սասանեցիս:

Ե- ապա սաէ. Խաղաղութիւն ընդ քեզ
փրկեալդ Աստուծոյ: Խաղաղութիւն ընդ
քեզ օծեալդ Աստուծոյ:

Ե- Կնքահայրն սաէ. Եւ ընդ հոգւոյդ քում:

Ե- ապա շփեցոցանէ կանդերջ սպիտակ և նոր,
և կապէ զնորօքն, և քայ զէրիտս վառեալ ճոճեղէնս
ի յեռն. և Քահանայն սաէ Ծարական:

ԲԶ. Աստուած խօսեցաւ ՚ի բարձանց,
լուարովք բընակիչք երկրի, որ եկն և
փրկեաց զամենայն արարածս, զի զա-
նուն Տեառն կարգանցուք, և ամբ օրհ-
նութիւն ՚ի բարձունս:

Նոր Խարայէլ կոչեցա՛ք ՚ի Քրիստոս, եզա՛ք

բաժնի՛ն Տեառն եւ ժառանգակից՝ Բրիտանոսի . զի՛ զա :

Ի՛ վիմէն կենդանո՛ւթեան ճաշակեցաք զեքանդոր է Տէ՛ր , եւ յի՛ւղ սրբբութեան՝ օծա՛ք հաւատով . զի՛ զա :

Ի՛ քե՛զ եմք ապա՛ւինեալ ո՛ր մայրդ ե՞ս եւ անշախին Բրիտանոսի . լե՛ր բարեխօս վասն մեր . զի՛ զանո՛ւն Տեառն կարդանոցուք եւ զքե՛զ մե՛ծարեան՝ պատուեցուք :

Աղօթք :

Օրհնեալ ես բարեխնամող Աստուած , որ զգեցուցեր ծառայի բում հանդերձ փրկութեան եւ պատմութեան ուրախութեան . եւ եզեր սաղաւարտ փրկութեան եւ պսակ շնորհաց ՚ի գլուխ սորա , եւ զէն անվթար ընդդէմ հակառակամարտին : Վասն որոյ եւ մեք գոհութեամբ փառաւորեցուք զքեզ ընդ Որդւոյ եւ ընդ Արքայ Հոգւոյդ , այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յա :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Տէր Աստուած ամենակալ Հայր Տեառն մերոյ Յիսուսի Բրիտանոսի . քեզ խոնարհեցուցանեն հաւատացեալքս զգլուխս

Իւրեանց : Չգեան զաներեւոյթ աջ .քո եւ
 օրհնեան զսոսա . եւ զգործս ձեռաց սոցա
 յաջողեան : Եւ որք 'ի կուսութեան են՝ զըն-
 թացս նոցա ամրացն ժուժկալութեամբ
 եւ ամենայն աստուածապաշտութեամբ եւ
 պահեան 'ի խաղաղութեան : Չտղայս զայս
 անն եւ անձ 'ի չափ հասակի կատարման .
 և պարսպեան զամենեւեան յիւրաքանչիւր
 յարկս իւրեանց՝ հանդերձ ցնծութեամբ
 և ուրախութեամբ 'ի Քրիստոս Յիսուս 'ի
 Տէր մեր : Ընդ որում .քեզ Հօր և Հոգւոյդ
 Սրբոյ վայելէ փառք իշխանութիւն և պա-
 տիւ այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւի-
 տենից , ամէն :

Հանէ 'ի բեժն շնորհնայն՝ և սուէ .

Մաից առաջի սեղանոյ Աստուծոյ առ Աս-
 տուած , որ ուրախ առնէ զմանկութիւն
 իմ :

Պատ արան ինձ Աստուած , և իրաւ արա ինձ
 'ի դատաստանի իմում :

Եւ շինի իռնարհիւն՝ սուէ երէց :

(Այս անուն) ծառայս Քրիստոսի՝ եկեալ յե-
 րախայութենէ 'ի մկրտութիւն , 'ի մկրք-

տու թենէ յերկրպագութիւն : Երկրպագէ սուրբ Սեղանոյս . երկրպագէ սուրբ Խորանիս . երկրպագէ սուրբ Աւագանիս . որ մերկացաւ զանօրէնութիւն , և զգեցաւ զլոյս աստուածգիտութեան :

Եւ հաղորդէ զնորընծայն ՚ի սուրբ Տարփնոյ և յարեմէ Տեառն . և սսէ Քահանայն զԱղօլն :

Տէր ողորմեա՛ . Տէր ողորմեա՛ . Տէր ողորմեա՛ :

Փառք քեզ թագաւոր յաւիտենական , որ աճեցուցանես և լցուցանես զեկեղեցի լուսով հաւատոյ անհամար փրկելոցս ՚ի ձեռն ճշմարիտ աստուածածանօթութեան Քրիստոսի քոյ : Զորս վերատին ճննդեամբ արժանի արարեր որդէգրութեան Հօրդ երկնաւորի , հաղորդելով Մարմնոյ և Արեան միածնի քոյ :

Եւ արդ Տէր՝ պահեա՛ զսա սրբութեամբ Հոգւոյդ Սրբոյ , առնել անարատութեամբ զկամս քո , և անմեղութեամբ ժամանել ՚ի կեանսդ յաւիտենից : Եւ զմեզ զամենեւեան զմերձաւորս ստրա օրհնեա՛ շնորհօք և մարդասիրութեամբ Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի : Ընդ որում քեզ Հօր , և Հոգւոյդ Սրբոյ վայելէ փառք՝ իշխանու-

Թիւն և պատիւ , այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից , ամէն :

Խաղաղութիւն ամենեցունս :

Խաղաղութիւն և հաստիչ խաղաղութեան Յիսուս Քրիստոս , օծեալ և երկրպագելի և քահանայապետ յաւիտենից : Ահա ընկալաւ (այս անան) ծառայս քո զՊծումն սրբութեան քոյ , վասն որոյ աղաչեմք զքեզ , Տէր , մի ջնջեսցի սա 'ի դպրութենէ քում մէ կենաց : Եւ մեք արժանի լիցուք երկնային փառաց քոյ , յորժամ պսակես ըզսուրբս քս և զսիրելիս անուան քոյ սրբոյ . և անդադար փառաւորեսցուք զքեզ ընդ Հօր և Սրբոյ Հոգւոյդ , այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից , ամէն :

Եւ քայ զնորլնծայն 'ի գիրիս կնխանօրն ,
և Բանանայն խաչ 'ի յեռին ունելով .

Սարիսաֆն քարոյէ .

Սուրբ խաչիւս աղաչեսցուք զՏէր , զի սովաւ փրկեսցէ զմեզ 'ի մեղաց , և կեցուսցէ շնորհիւ ողորմութեան իւրոյ : Ամենակալ Տէր Աստուած մեր կեցո՛ւ և ողորմեա :

Եւ Քահանայն ասէ զԱղօթն ։

Որք մկրտեցան և լուսաւորեցան և ետուր նոցա զզօրութիւնքս, Տէր, տուր և հաստատութիւն, կնի միշտ 'ի սրբութեանքում, և պայծառանալ 'ի լոյս աստուածգիտութեանքոյ ։ Պահեան զսա հաստատուն 'ի շնորհս քո զօր ետուր, հեռացն զսա 'ի մոլորութենէ թշնամւոյն, եւ 'ի պատրանաց նորա . եւ 'ի գործոց անօրէնութեան . զի լուսով գիտութեանքոյ գնացէ 'ի պատուիրանս քո, և ուղիղ վարուք հասցէ 'ի խոստացեալ հանգիստն քո յաւիտենից ։ Զհրեշտակ խաղաղութեան քո առաքեան Տէր, որ եկեալ պահեսցէ զսա . եւ մեք ամենեքեան արժանի լիցուք սպասել յուսով յայտնութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի ։ Ընդ որում քեզ Հօր և Հոգւոյդ Սրբոյ ։

Համբողջն շնոր միբեալն, և ասին Շարախն ։

ԴԿ . Որ անտե՛ս և անբը՛ննինքս առակերպի՛ցըն վեհագոյն, 'ի փրօկել ըզմեզ եկեան՛լ անմահի՛ց թագաւորն, օրհնութիւն առանքողի՛ն ։

Առաքի՛ հրեշտականպետն առ սե՛րովըէ՛ն
հողեղէ՛ն, ասէ Տէրն եւ արարո՞ղն անա-
քեանն ՚ի Հօրէ՛ մարմնանայ ՚ի քէ՛ն վըր-
կո՞ղն :

Մըկըրտի՛ ՚ի Յորդանան վըկայելով Հօր
եւ Հոգւոյն . Ո՞վսաննա՞ ՚ի բարձո՞ւնըս
երգէին մանկո՞ւնքն, օրհնո՞ւթիւն Որդւո՞յ
Դաւթի՛ :

Փառք Հօր եւ Որդւոյ եւ Ս. յԺԺ եւ յիշտ ե :

Եւ յե՛լանել նորա ՚ի ջրոյն ասան բացան
նրմա երկինք . Սուրբ Հոգին անլաւնակերտ
գայր ՚ի վերայ կենտրարի՛ն, օրհնու՞թիւն
առաքողի՛ն :

Քառուց :

Սուրբ Խաչիւս աղաչեսցուք զՏէր զի սս =
Պահպանիչ եւ յոյս հաւատացելոց Քրիստ =
Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս, ամէն =
Հայր մեր որ յերկինս :

Յեք Պրոֆետան առեալ քանին ՚ի սուրբ Եկեղեցոյն
չմանոին ՚ի գոան՝ ասելով Շարական .

ԳՁ . Լոյս ՚ի լուսոյ ՚ի Հօրէ՛ առաքեցար եւ
մարմնացար ՚ի սուրբ Կոնստն, զի վերըս-
տին նորոգեսցես զասպնկանեանն Ա՛շգամ :

Դու՛ Աստուած՝ ՚ի յերկրի՛ երեւեցար եւ
 ընդ մարդկա՛ն շքեցար, եւ փրկեցեր
 ըզտին՛զերբս յան՛իծ իցն Ադամայ :
 Քեզ՛ ՚ի յերկնից՝ վըկայեալ շօք քսն՝ ձայն .
 ասէ Դա՛ է իմ Որդի . եւ Սուրբ շօքի՛ն
 ըզքեզ յայտնեաց աղան՛նակերպ երեւ-
 մամբ :

Ե- ԵՂԵՄԼ Ի ԳԻՂԻՍ ԺՐՆ ասէն Սաղմոս .

Դու ես որ հաներ զիս յարգանդէ, յոյս իմ
 ՚ի ստեանց մօր իմոյ :
 Ի քեզ անկայ ես յարգանդէ, յորովայնէ մօր
 իմոյ դու ես Աստուած իմ :

Պօղոսի առաքելոյն յԵբրայեցոց թղթոյն է
 ընթերցուածս :

Արդ՝ որովհետեւ մանկունք հաղորդեսցին
 արեան եւ մարմնոյ, եւ ինքն իսկ մերձաւո-
 բու թեամբ կցորդ եղեւ նոցունց . զի մա-
 հուամբ իւրով խափանեսցէ զայն որ զիշ-
 խանութիւն մահուն ունէր, սյսինքն է՛
 զսատանայ, եւ ապրեցուցէ զայնստիկ որ
 մահուն երկիւղիւ հանապաղ կէֆն վտա-
 րանդեալք ՚ի ծառայութիւն : Քանզի ոչ
 երբէք զհրեշտակաց բուն հարկանէ, այլ
 զզաւակէն Արրահամու բուն հարկանէ :

ուստի պարտ խկ էր նմա ամենայնիւ եղ-
բարց նմանիլ, զի ողորմած լինիցի, և հաւա-
տարիմ՝ Քահանայապետ յաստուածակոյս
կողմանէ անտի, առ ՚ի քաւելոյ զմեզս ժո-
ղովըդեանն:

Ալէլուիա ալէլուիա:

Ի բերանոց մանկանց տղայոց եւ ստըն-
տեայց հաստատեցեր զօրհնութիւն:

Ալէլուիա Օրթի:

Խաղաղութիւն ամենեցուն:

Եւ ընդ հոգւոյք քում: Երկիւղածութեամբ յուարութ:
Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ սր ըստ
Մարկոսի:

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր:

Պատիւումէ: Ասէ Աստուած:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Եկն ՚ի կափառնայում, եւ իբրեւ եմուտ
՚ի տուն, հարցանէր զնոսա, զի՞նչ վիճէիք
զճանապարհայն ընդ միմեանս:

Եւ նորա լուռ լինէին, քանզի ընդ մի-
մեանս վիճէին ՚ի ճանապարհին թէ՛ սով
մեծ իցէ:

Եւ իբրեւ նստաւ՝ կոչեաց զերկուտասանսն,
և ասէ ցնոսա, եթէ որ կամի առաջին լի-
նիլ՝ եղիցի ամենեցուն կրտսեր՝ և ամենե-
ցուն պաշտօնեաց:

Եւ առեալ մանուկ մի կացոյց ՚ի մէջ նոցա .
 և ընկալեալ զնա ՚ի գիրկս իւր, ասէ ցնոսա .
 Որ միանգամ յայտպիտի մանկուոյ ընկալցի
 յանուն իմ, զիս ընդունի . եւ որ զիս ըն-
 դունի, ոչ զիս ընդունի . այլ զայն որ ա-
 ռաքեացն զիս :

Շարկան :

ԳԶ. Մոր Աստուծոյն ճշնեալ մանկո՞հնք սուրբ
 անաղան նաւն . շնորհազարդեալ՞ էք Հո-
 գւոյն Աստուծոյ . օրհնեցէք ըզՀայրն
 երկնաւ որ յաւուր ծնընդեալն Սըր-
 բուհոյ կնւսին . յոր օրհնեցալ՞ էք յան-
 նի՞ ծից նախնւոյն :

Արեամբ գառինն անարամտի՞ փրկեալ
 ժողովուրդք . յաւուր ծնընդեալն մօր
 անտանեւոյն , գովեցէք ըզմիածինն որ
 հաճեցան առնուլ մարմի՞ն անսերմե
 ՚ի նմանէ . յոր օրհնէ :

Յառատարո՞ւղիս շնորհաց Հոգւոյն լուսա-
 զարդեալն անգք հեթանոսաց . յաւուր
 ծնընդեալն մօր բանի՞ն ծնողի . զփա-
 ռակից Արդւոյ զՀոգին բարեբանեցէ՞ք

Հոգե՛ւնը երգով. ո՞ր մանքում զարդեալ՝
զմամնարանն Ո՞րդւոյն :

Ե- Քահանայն սաէ ՂԱՂՅԻՆ :

Օրհնեալ ես Տէր Աստուած ամենակալ, և
օրհնեալ է անբաւ գութ մարդասիրու-
թեան քոյ, որ արժանի արարեր զճառայս
քո զմաստուցեալս առ քեզ լինիլ հաղորդ-
չողւոյդ քոյ Սրբոյ: Եւ այժմ աղաչեմք ըզ-
քեզ, ուղղեան զգնացս սորա, և ամբացս
զսա յերկիւղքո. զգուշացն զսա լուսաւոր
պատուիրանաց քոյ, և զամենայն աւուրս
կենաց իւրոյ խաղաղութեամբ և առանց
մեղաց պահեան: Շնորհօք և մարդասիրու-
թեամբ Տեառն մերոյ և փրկչին Յիսուսի
Քրիստոսի. ընդ որում օրհնեալ ես Հայր
ամենակալ՝ ընդ կենդանարար Սուրբ Հո-
գւոյդ, այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւի-
տենից, ամէն:

Քարոզ:

Սուրբ Խաչիւս աղաչեսցուք զՏէր զի սո:

Աղօթք:

Պահպանիչ եւ յոյս հաւատացելոյ Քրիս-
Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս, ամէն:
Հայր մեր որ յերկինս:

Ե- յառորն ուրիշորի վերայոցանէ Քահանայն
 Ղլուֆն՝ այսինքն զնարօփն, ՚ի գլխոյ նորոգ Պրփելոյն,
 և սսէ ՂԱՂՅԻՆ ։

Տէր՝ որ լուսով գիտութեան քոյ առաջ-
 նորդեցեր ծառայիս քոյ վերատին ճնանիլ
 զսա ջրով և Հողւով Սրբով, հաստատեան
 զսա ՚ի հաւատոս և ՚ի սէր քո, փրկեան զսա
 ՚ի չարէ՛ և կեցն՝ Շնորհօք և գթութեամբ
 միածնի Արդւոյ քոյ, ընդ որում օրհնեալ
 ես Հայր ամենակալ ընդ կենդանարար և
 աղատիչ Սուրբ Հոգւոյդ, այժմ և միշտ և
 յաւիտեանս յաւիտենից, ամէն ։

Ե- Քահանայն լուսնայ զնոր Պրփելալ ճանորին,
 և սսէ ՂԱՂՅԻՆ ։

Որ զերծումն ՚ի մեղաց մկրտութեամբ
 սուրբ Աւազանին ՚ի ձեռն ծառայիս քոյ
 պարգեւեցեր, և այժմ աղաչեմ զքեզ Տէր,
 զլոյս երեսաց քոց ծագեան ՚ի սիրոս սորա-
 սպառազինեան զսա հաւատով ընդդէմ հա-
 կառակորդին, ՚ի վերայ վիմի պատուիրա-
 նաց քոց հաստատեան զսա, և զգետտ ա-
 նասպականութեան սորա յամենայն մեղաց
 աղտեղութենէ արսն անբիծ և անարատ ։

և զգրոյմ Հոգւոյդ Սրբոյ մինչեւ յաւուր
ահեղ դատաստանին ամբողջ պահեանս . և
քաւիչ լեր մեզ ըստ բազում գթութեան
քում : Զի բարեբար եւ մարգասէր ես
Աստուած գոյով . և մէք փառս մատու-
ցանեմք Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյդ Սրբոյ ,
այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից ,
ամէն :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Որ զգեցաւ զքեզ՝ զՏէրդ և զԱստուածդ
մեր , եւ խոնարհեցոյց քեզ զգլուխ իւր .
պահեանս անյաղթելի ՚ի պատերազմաց հը-
պարտացեալ թշնամւոյն , եւ քո անապա-
կան պսակաւդ մինչեւ ցլախձան յաղթող
զամենեան ցոյց : Զի քո է ողորմիլ և կե-
ցուցանել զմեզ՝ Քրիստոս Աստուած մեր .
և քեզ փառս վերառաքեմք ընդ Հօր և ա-
մենասուրբ Հոգւոյդ , այժմ և միշտ և յա-
ւիտեանս յաւիտենից , ամէն :

Եւ Բարձրացոյցեալ զգլուխ Տանկանն , և առեալ
Ըոր՝ լռանայ զերեսս նորս , ասելով .

Արդարացար , սրբեցար , զօրացիր , յանուն
Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն Սրբոյ , այժմ և միշտ
և յաւիտեանս յաւիտենից , ամէն :

Իսկ յէս չառաստան առոր գան ՚ի Դոռան
 Եկեղեցւոյն . և մայրն չառաստան ծոռնը կրկնէ ,
 Եւ առնոս զբաշտն ՚ի Գիւրկն : Եւ Քահանայն
 ասէ զԱղօլն :

Տէր Աստուած մեր , որ եկիր ՚ի փրկու-
թիւն ազգի մարդկան , նայեա՛ն ՚ի վերայ
ազախնոյս քոյ այսորիկ , և տո՛ւր սմա՛ ա-
պաւինիլ ՚ի սուրբ կաթուղիկէ եւ առա-
քելական Եկեղեցի քո . և արժանացն՝ զսա-
մտանել ՚ի Տաճար սուրբ քո , և հաղորդիլ
փրկական Մարմնոյ և Արեան քոյ : Ի բաց
լուս՝ զազտ մարմնոյ և զբիծ հոգւոյ սորա
՚ի լուսն կատարման քառասնօրեայ ա-
ւուրցս . և սրբեա՛ն զսա ՚ի ձեռն պատուա-
կան ուխտի Քահանայիցս . եւ արժանացն՝
մտանել ՚ի սրբութիւն փառաց քոյ , եւ
վայելել զանուպառ բարիսն որ ՚ի քէն : Եւ
քեզ վայելէ փառք և իշխանութիւն յա-
ւիտեանս , ամէն :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Որ նորոգութիւնդ ես հնացելոյ , և կեանք՝
մահկանացու ազգի մարդկան . դու ես զօ-
րութիւն և օգնութիւն ապաւինելոցս ՚ի

քեզ : Հաստատուն լիցի շնորհք ողորմու-
թեան քոյ 'ի վերայ տղայիս , որ եկեալ կայ
քառասնօրեայ յերկրպագութիւն սուրբ
Տաճարիդ . զի եղիցի հզօր և աներկիւղ 'ի
թշնամւոյն ներգործութենէ՝ պահպանու-
թեամբ աջոյդ քոյ սրբոյ . զի դու ես մերձ
յամենեօին՝ եւ բարերար ամենեցուն :
Պահեա՛ զսա և սրբեա՛ ճշմարտութեամբ
քով . եւ արժանացի՛ ընդունիլ զՄարմին
և զԱրիւն քո Սուրբ , և զառհաւատչեայ
Հոգւոյդ Սրբոյ :

Ազաչեմք զքեզ Տէր , զի եկեսցէ 'ի սա
հոգի սուրբ , հոգի հեղութեան , հոգի
ճշմարտութեան , հոգի որդէգրութեան .
լինիլ անբիծ և անարատ . սլոակիլ խաչու-
քով ընդ աջմէ քումմէ յարքայութեանդ
երկնից : Եւ քեզ ընդ Հօր և Սուրբ Հոգ-
ւոյդ վայելէ փառք իշխանութիւն և պա-
տիւ , այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւի-
տենից , ամէն :

Ե- հրանէն յեկեղեցին ստեղծ .

Մտից առաջի սեղանոյ Աստուծոյ առ Աս-
տուած , որ ուրախ առնէ զմանկութիւն
իմ :

Գատ արա ինձ, Աստուած, եւ իրաւ արա
ինձ 'ի դատաստանի իմում:

Յազգէ որ ոչ է սուրբ, 'ի մարդոյ մեղա-
ւորէ նենգաւորէ փրկեան զիս:

Գու, Աստուած հզօրիչ իմ ես, ընդէ՞ր մո-
ռացար զիս, ընդէ՞ր տրտում գնամ ես 'ի
նեղել թշնամւոյ իմոյ:

Առաքեան, Տէր, զլլայս քո եւ զճշմարտու-
թիւն քո, զի առաջնորդեցցեն ինձ, եւ հան-
ցեն զիս 'ի լեռան սուրբ եւ 'ի յարկս քո:

Մտից առաջի սեղանոյ Աստուծոյ առ Աս-
տուած, որ ուրախ առնէ զմանկութիւն
իմ:

Խոստովան եղէց քեզ օրհնութեամբ Աս-
տուած Աստուած իմ:

Արդ՝ ընդէ՞ր տրտում ես անձն իմ, կամ
ընդէ՞ր խռովեա զիս, յուսն՝ առ Աստուած,
խոստովանեա՛ նմա, փրկիչ երեսաց իմոց
Աստուած է:

Փառք Հօր եւ: Իւ եւս խաղա: Օրհնութիւն եւ:

Քարոզ:

Սուրբ եկեղեցեաւս աղաչեցուք զՏէր՝ զի
սովաւ փրկեցցէ զմեզ 'ի մեղաց, եւ կեցուցէ
չնորհիւ սղօրմութեան իւրոյ:

Աղօթք :

Ի մէջ տաճարիս, եւ առաջի աստուածընկալ եւ պայծառացեալ սուրբ նշանացս, եւ սուրբ Սեղանոյս՝ խոնարհեալ երկիւղիւ երկիրպագանեմք. զսուրբ եւ զհրաշալի եւ ըզյաղթող զՅարութիւնդ քո փառաւորեմք. եւ քեզ մատուցանեմք զօրհնութիւն եւ ըզփառս ընդ Հօր եւ ընդ Սրբոյ Հոգւոյդ, այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից, ամէն :

Ե- քանի զիցի 'ի Խորանն՝ ասելով Շարախան :

ԱԶ . Մարմնացեալդ 'ի Կուսէ՛ն նախայաւիտեանն բանդ, այսօր 'ի Տաճարն եկիր կատարել զժրէնս վասը՛ն փրկո՛ւթեանն հե՛թանսաց :

Ո՛ր յանարուե՛ստ աթոռ նըստիս բարեբանեալդ 'ի հրբե՛շտակաց . այսօր 'ի Սիմէ՛ճնի՛ բառնա՛լով 'ի գի՛րկս . որ ընծայեցես ըզմեզ 'ի կեանարդ յա՛ւիտենի՛ց :

Ո՛ր արձանկիչդ ես կապե՛լոց պարգեւա՛տու ամե՛նեցուն . այսօր հայցմամբ Մե՛րունւո՛յն արձակեա՛ եւ զիս ըզբազմա՛

մե՛ղս 'ի կապա՛նաց մահո՛ւ 'ի կեանա՛րդ
յա՛ւիտե՛նից :

Ալէլուիա Օրթի :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Եւ ընդ հոգւոյդ քու՛մ : Երկիւղածութեամբ շուարուք :

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ ո՛ր ըստ
Ղուկասու :

Փառք քեզ Տէ՛ր Աստուած մեր :

Պատիւս Տէ : Ասէ Աստուած :

Ղան բռնանօրեայ գալստեան Տեառն մերոյ Յիսուսի
Քրիստոսի :

Եւ իբրեւ լցան աւուրք սրբութեան նոցա
ըստ օրինացն Մովսիսի, ածին զնա յԵրու-
սաղէմ յանդիման առնել Տեառն, որպէս
և գրեալ է յօրէնս Տեառն, թէ ամենայն
արու որ բանայ զարգանդ՝ սուրբ Տեառն
կոչեսցի :

Եւ տալ պատարագս՝ ըստ ասացելոյն յօ-
րէնս Տեառն, զոյգս տատրակաց, կամ
երկուս ձագս աղաւնեաց :

Եւ ահա՛ էր այր մի յԵրուսաղէմ, որոյ
անուն էր Աիմէովն. եւ էր այրն այն ար-
դար և երկիւղած, և ակն ունէր մխիթա-

բուժեանն իօրայելի, եւ հոգի սուրբ՝ էր
նմա :

Եւ էր նորա հրամանն առեալ ՚ի Հոգւոյն
Սրբոյ՝ մի տեսանել զմահ, մինչեւ տեսցէ
զօծեալն Տեառն. եւ եկն հոգւոյն ՚ի Տա-
ճարն :

Եւ իբրեւ ածին ծնողքն ՚զմանաւին Յի-
սուս, առնել նոցա ըստ սովորութեան
օրինացն ՚ի վերայ նորա. եւ նա՝ առ ըն-
կալաւ զնա ՚ի գիրկս իւր, եւ օրհնեաց
զԱստուած, և ասէ. Արդ՝ արձակես զճա-
ռայս քո, Տէր, ըստ բանի քում ՚ի խաղա-
ղութիւն, զի տեսին աչք իմ զգիրկութիւն
քո, զոր պատրաստեցեր առաջի ամենայն
ժողովրդոց :

Լոյս ՚ի յայտնութիւն հեթանոսաց, եւ
փառս ժողովրդեան քում իօրայելի :

Եւ էին հայրն և մայր նորա զարմացեալ
՚ի վերայ բանիցն, որ խօսէին զնմանէ :

Եւ օրհնեաց զնոսա Սիմէոյն, և ասէ ցը-
Մարիամ մայր նորա. ահա սա կայ՝ ՚ի գլու-
բումն և ՚ի կանգնումն բազմաց ՚ի մէջ իս-
րայելի, և ՚ի նշան հակառակութեան. եւ
ընդ քո իսկ անձն անցցէ սուր. զի յայտ-
նեացին ՚ի բազում սրտից խորհուրդք :

Ե- ...-ի ՂԱՂԷՒ ...-ը Խորանին :

Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս , որ կեցեալ զաւուրս քառասուն՝ ըստ օրինացն Մովսիսի , եկիր 'ի Տաճարն 'ի յընծայումն՝ հանդերձ Մարիամաւ մարբն քով , և 'ի գիրկան Աիմէօնի գգուեցար : Աղաչեմք և խնդրեմք 'ի քէն , պահեա՛ զտղայս զայս , և աճեցն շնորհօք՝ անտեսանելի զօրութեամբ քով . և արժանի արա՛ զսա մասին ժառանգութեան ընտրելոց քոց , և պահպանիլ ընդ հովանեաւ աջոց քոց : Եւ քեզ ընդ Հօր և Սուրբ Հոգւոցդ այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից , ամէն :

Ե- ...-ի Շորանին :

ԳԶ . Աստուածանձին երկնայի՛ն դձևն աստուածայի՛ն ձայնի՛ն աւետարանէ՛ք հրէշտակն . ուրախ լեր բերկրեանձղ . Տէր ընդ քեզ :

Ի քերովբէս բազմեանձ ընդ Հօր անանպահանաբար բնակի՛լ հաճեցաւ 'ի քում յնրովայնի . ուրախ լեր :

Որ բոցեղէն սրովբէ՛իւք շքջափակեալ

պահելը, այսօր 'ի՛ մէ՛ջ մանրդկան 'ի՛ գիրկըս
հողեղի՛նի յայտնեալ. ուրախ լեր:

Ե- ապա Քահանայն քանի շարայն 'ի Խորանն՝
Լ աւել .

(Այս անուն) ծառայս Քրիստոսի , եկեալ
յերկրպագութիւն : Երկրպագէ սուրբ Խո-
րանիս , երկրպագէ սուրբ Սեղանոյս . եր-
կրպագէ սուրբ Աւաղանիս . որ մերկա-
ցաւ զանօրէնութիւն , եւ զգեցաւ զլոյս
աստուածգիտութեան :

Քարոզ :

Սուրբ Խաչիւս աղաչեսցուք զՏէր , զի սո :

Աղօթք :

Պահպանիչ և յոյս հաւատացելոց Քրիս :
Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս , ամէն :
Հայր մեր որ յերկինս :

Այսօր մանկանք եկեղեցւոյ տօնէն ցըն-
 ծութեամբ զգալուստ Սուրբ Հոգւոյն . ո՛ւ-
 բով զարդարեցան ՚ի զգեստըս լուսափայլա-
 և գերանպայծառս . երգեն ընդ սրճիքէնսն
 զերեքսըրբենի՛ն :

Ո՛ր զմիաբանեալսն յաշտարանկին բաժանե-
 մամբ լեզուանցըն քակեաց . այսօր ըզբա-
 ժանեալ լեզո՞ւս աղգաց միաբանեաց դաբ-
 ձեալ ՚ի սո՛ւրբ վերնատունն . ամե՛նայն հո-
 գիք օրհնեցէ՛ք զՀոգին Աստո՛ւծոյ :

Ո՛ր էջ Հոգին Տեառն ե՛ւ առաջնորդեաց
 երկոտանասն ցեղիցն Նսրայելի՛ ՚ի յանա-
 սրասին . այսօր երկոտանասն առաքելոցն
 առաջնորդէ՛ ՚ի յԱւետարանն . ամե՛նայն
 հոգիք օրհնե՛ :

Որ ելնց Հոգին Տեառն ըզՔնսելիէ՛ւ ճար-
 տարապետ խորանին . այսօր շինէ զմար-
 դիկ խորանս սուրբ Յրրորդութեանն . ա-
 մե՛նայն հոգիք օրհնե՛ :

Մայր լնւսոյն Մարիամ անհարսնացեալ .
 օրհնեալդ ՚ի կանայս :

Զլայն անըստուեր յարգանդի կրեցէ՛ք .
 օրհնեալդ ՚ի :

Մի՛ գահգաւթի՛ն վասը՛ն մեր բարեխօսե՛լ
օրհնեալդ ՚ի :

Ի՞ վերայ վիմի՛ հաւատոյ շինեցեր ըզքո՛
սուրբ զեկեղեցի . ըզսահանգեա՛ն ՚ի խա-
ղաղութեան :

Ո՞ր շնորհեցեր ողորմութիւն ՚ի բնակարա-
նքս հրեշտակաց եւ մարդկան քաւարան .
տուր սրմա զանշարժ քո՞ զխաղաղութիւնս
Ի՞ տաճարի՛ փառաց սըրբութեան քոյ
քեզ երգեն մանկուեք . տուր սոցա զա-
ռատ քո՞ զողորմութիւն :

Փառք Հօր և Որդւոյ և :

Սիրոյ՛ անմահ փեսային եղեր դո՛ւ մայր
Մարիամ . բարեխօսեա վասըն մեր ՚ի
յայնմ աւուր ահեղի՛ :

Աղօթք :

Օրհնեա՛ Քրիստոս Աստուած մեր՝ հոգեւոր
օրհնութեամբ զհալաւս զայս հարտանեաց .
զի որ զգեցցին զսա , մի իշխեսցէ մերձե-
նալ ՚ի սոսա չար աղանդ դիւաց կամ կա-
խարդաց : Այլ ամրացեալ զօրութեամբ
սուրբ Խաչի քոյ , փրկեսցին յամենայն որո
գայթից սատանայի : Եւ քեզ վայելէ փառք

իջևանութիւն և պատիւ , այժմ և միշտ և
յաւիտեանս յաւիտենից , ամէն :

Քարոզ :

Սուրբ Խաչիւս աղաչեացուք զՏէր՝ զի սո՛ւ

Աղօթք :

Պահպանիչ և յոյս հաւատացելոց Քրիստ
Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս , ամէն :
Հայր մեր որ յերկինս :

Եւ այս երբեան ՚ի քոռն հարսին , և բերին զհարսն
սա փեսայն , և առնու Քահանայն զաջ յէռն Հարսին
և քայ յաջ յէռն Փեսային և ասէ .

Առեալ զձեռն Եւայի՝ տուեալ ՚ի յաջն
Ադամայ , և ասէ Ադամ . այս այժմ ոսկր
յոսկերաց իմոց , եւ մարմին ՚ի մարմնոց
իմոց . սա կոչեացի կին , զի յառնէ իւրմէ

սոռաւ :

Վասն այսորիկ թողցէ այր զհայր իւր և
զմայր իւր , և երթիցէ զհետ կնոջ իւրոյ .
և եղիցին երկոբեան ՚ի մարմին մի . Արդ՝
զոր Աստուած զուգեաց մարդ մի մեկ-
նեացէ :

Շարական :

ԳԿ. Նայեա՛ն ՚ի մեզ ե՛ւ յղորմեա մեզ
Քրիստոս. ո՛ր ո՛ւնիս բազմեմ գլխաթիւնն :
Ո՛ր Հայրդ ե՛ս որբոց ե՛ւ դատաւոր այ-
րեաց Քրիստոս. որ ո՛ւ :

Որ պըսակիչդ ես սրբոց . լմե՛ր եւ մե՛զ
աղօթիւք սոցա՛ն Քրիստոս. ո՛ր ո՛ւ :

Մայր և կոյս ՚անղախին Քրիստոնսի ո՛ր բա-
րեխօսդ ես մի՛շտ աշխարհի՛ն . քե՛զ երա-
նե՛ն ամե՛նայն անգի՛նք :

Մարմնե՛ր աղաւնի՛ և հարսն երկնից Մա-
րի՛ամ, տաճա՛ր և աթո՛ռ Աստուծոց բա-
նի՛ն . քե՛զ երանե՛ն ամե՛ :

Քե՛ւ հաճեցան իմանալիքն ընդ հողե՛-
ղէնքս, ե՛ւ քե՛ւ մերձեցա՛ք ՚ի փայտն կե-
նաց . քե՛զ երանե՛ն ամե՛ :

Յանգի՛ղ և զնոր օրհնմեթիւն միշտ ՚ի բար-
ձունս երգեսցուք թագա՛ն Լորին Քրիս-
տոսի հաւատացեալ ժողովուրդք :

Ո՛ր եկն ՚ի լուսաւորել զընտրեալ սուրբ
զեկեղեցի . եւ պը՛սակեաց սուրբ խա՛-
չիւն . նրմա՛ ըզփառս երգեսցուք :

Փառք Հօր և Որդւոյ և :
 Այսօր և մեր տօնեացուք զնաւակատիւ
 սո՛ւրբ Խաչին . և փը՛րկողին մատու-
 ցուք փառք ե՛ւ պատիւ յաւիտեան :

Աղօթք :

Տէր Աստուած յաւիտեանական , որ զան-
 զոյգս և զբացօրոշեալս զուգակցես միաւո-
 բութեամբ , և կապես անքակտելի : Արպէս
 օրհնեցեր զԻսահակ և զՌեբեկա , և ժա-
 ռանգ զնոսա քո աւետեացն երեւեցուցեր :
 Գու Տէր օրհնեա՛ զճառայս և զաղախինս
 քո , առաջնորդելով նոցա ՚ի դարձս բարիս ,
 սղորմած և մարդասէր Տէր Աստուած մեր :
 Եւ քեզ վայելէ փառք իշխանութիւն եւ
 պատիւ , այժմ և միշտ և յաւիտեանս յա-
 ւիտենից , ամէն :

Քարոզ :

Սուրբ Խաչիւս աղուչեսցուք զՏէր զի սո :

Աղօթք :

Պահպանիչ և յոյս հաւատացելոց Քրիս :
 Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս , ամէն :
 Հայր մեր որ յերկինս :

Եւ ապա երբեան 'ի բոլորսն Եկեղեցոյն . և Հարսն
 և Փետայն երեք ծոռնր կրկնեն . և Քահանայն
 խոստովանեցողացանէ շնոսա . և ապա ոլորէ շնարօփն :
 Երբ շփետային նարօփն ոլորէ՝ սուէ .

Տէր 'ի զօրութեան քում ուրախ եղկցի
 Թագաւորն , 'ի փրկութեան քում ցնծացէ
 յոյժ :

Եւ երբ շնարսին նարօփն ոլորէ՝ սուէ .

Տարցին Թագաւորի կուսանք զհետ նո-
 րա . և զընկերս նորա տարցին նմա :

Եւ ապա քայ ընթան 'ի յետն՝ և սուէ .

Առեալ զձեռն Եւայի՝ տուեալ 'ի յաջն
 Ադամայ , եւ սուէ Ադամ . այս այժմ ոսկր
 յոսկերաց իմոց , եւ մարմին 'ի մարմնոյ
 իմոյ . սա կոչեացի կին , զի յառնէ իւրմէ
 առաւ :

Եւ ապա սուէ շերտք .

Տեսէք որդեակք , աստուածային հրա-
 մանաւն՝ եւ կանոնիւք սուրբ Հայրապե-
 տացն եկեալ էք 'ի սուրբ Եկեղեցիս պսա-
 կիլ օրինօք 'ի սուրբ ամուսնութիւն . Աս-
 տուած զձեզ միաբան սիրով պահեցէ :

՚ի խոր ծերութիւն հասուցէ, և անթառամ պսակին արժանացուցէ: Ապա տեսէք, որ յաշխարհիս վերայ պէս պէս փորձութիւնք կան. թէ հիւանդութիւն, եթէ աղքատութիւն, եւ թէ այլ ինչ ներդութիւն. Աստուած զձեզ յամենայն փորձութենէ հեռի պահեսցէ: Բայց Աստուծոյ հրամանն այս է, որ դուք երկոքեանդ մինչեւ ՚ի մահ միմեանց օգնութիւն պարտիք ընել:

Ե- նախ Կարցանէ Փետային երիցս անգամ:

Ո՛րդեակ իմ, մինչեւ ՚ի մահ տէ՞ր ես:

Ե- Փետայն սաէ.

Այո՛ Հայր սուրբ, տէր եմ հրամանաւն Աստուծոյ:

Ե- սուս Կարցանէ Հարսին երիցս անգամ:

Ո՛րդեակ իմ և դու մինչեւ ՚ի մահ հնազանդ ես:

Ե- Հարսն սաէ.

Այո՛ Հայր սուրբ, հնազանդ եմ հրամանաւն Աստուծոյ:

Ե- սսէ Քանանայն .

Այս բանիս վկայ՝ Աստուած է , որ աներ-
բեւութապէս 'ի վերայ սուրբ Սեղանոյս
բազմեալ է : Այլ և մեր պահապան հրեշ-
տակքն . այս սուրբ Եկեղեցիս , սուրբ Խաչս
և սուրբ Աւետարանս . դասք Քահանայից ,
և երամք ժողովրդոց . սոքա ամենեքեան
վկայ լինին մի :

Ե- նոչա սսին :

Այն Հայր սուրբ , վկայ թող լինին :

Ե- սսէ Քանանայն .

Աստուած 'ի մէջ սոցա , եւ սոքա մի սա-
սանեացին . օգնեացէ սոցա Աստուած 'ի
վաղորդենէ մինչեւ 'ի վաղորդայն :

Մասնին յԵկեղեցին , և սսին Ժամամոտք :

Չխաղաղութիւն շնորհեա՛ն Եկեղեցւոյ բում
սրբոյ , զխաղաղութիւն եւ զանշարժու-
թիւն 'ի թշնամեաց պատերազմէ . և հաս-
տատեա՛ն 'ի մի հաւատ զկաթուղիկէ Եկե-
ղեցի . զքեզ խոստովանիմք Տէր եւ Աս-
տուած կեցի՛ զմեզ :

Երբայն :

ԳԶ . Ուրախ լեր սուրբ Եկեղեցի , քանզի

Քրիստոս անբայն երկնից այսօր պըսակեաց ըզքեզ խաչին իւրով, եւ զարդարեաց զամուրըս քով սքանչելի փառօքն իւրովք,

Խընդան յոյժ դուստր Սիւնիի. քանզի երկիրս երկինք եղեն այսօր վերըստի՛ն քո նորոգմամբ և թանգաւորն երկնանւո՛ր հաճեցաւ բլնակի՛լ ՚ի քեզ:

Ընդ դասս երկնանոր զօրացն վեր առեալ տօնեմբք քեզ այսօր զանդադար փառատրութիւնս, ուրախ լեր հանրան ա նարատ անքրննին քո խորհրդով:

Փառք Հօր և Արդւոյ և:

Ուրախ լեր բերկեան հարսնացեալ սուրբ Յկեղեցի, պայծառացս զմանկունքս քո յօրհնանքանութիւն ծագողին ըզդո՛ղ լուսոյ ՚ի քեզ մայր Յկեղեցի:

Պատիւ մէ:

Սուրբ Աստուած՝ սուրբ եւ հզօր, սուրբ և անմահ, որ մարմնացար վասն մեր ողորմեան մեզ:

Քարոզ :

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեցուք :

Վասն խաղաղութեան ամենայն աշխարհի
 և հաստատութեան սրբոյ Եկեղեցւոյ, զՏէր
 աղաչեցուք :

Վասն ամենայն սուրբ և ուղղափառ եպիս-
 կոսոսաց՝ զՏէր աղա :

Վասն հայրապետին մերոյ տեառն (այս ա-
 նոն) կենաց՝ և փրկութեան հոգւոյ նորին՝
 զՏէր աղա :

Վասն վարդապետաց՝ քահանայից՝ սարկա-
 շապաց՝ դպրաց՝ և ամենայն ուխտի ման-
 կանց եկեղեցւոյ՝ զՏէր աղա :

Վասն բարեպաշտ Թագաւորաց և աստուա-
 ծասէր իշխանաց՝ զօրավարաց եւ զօրաց
 նոցին, զՏէր աղա :

Եւ եւս միաբան վասն ճշմարիտ և սուրբ :
 Զանձինս մեր և զմիմեանս Տեառն Աստու :
 Ողորմեաց մեզ Տէր Աստուած մեր ըստ :

Տէր ողորմեա՛ , Տէր ողորմեա՛ , Տէր ողորմեա՛ :

Զի ողորմած եւ մարդասէր եւս Աստուած
 գողով և քեզ վայելէ՛ փառք իշխանութիւն
 և պատիւ այժմ և միշտ և յաւի :

ԱՆԷԼՄԻՒՄ ԿԵԼՄԻՒՄ ։

Տէր , 'ի զօրութեան քում ուրախ եղիցի
 թագաւորն , 'ի փրկութեան քում ցնծացի
 յոյժ ։

Զ ցանկութիւն սրտի նորա ետուր նմա ,
 եւ զկամս շրթանց նորա ոչ արգելէր 'ի
 նմանէ ։

Ժաման արարեր զնա յօրհնութիւն քաղց-
 րութեան քոյ , եւ եղեր 'ի գլուխ նորա
 պսակ 'ի քարէ պատուականէ ։

Կեանս խնդրեաց 'ի քէն , և ետուր նմա
 ընդ երկայն աւուրս , յաւիտեանս յաւի-
 տենից ։

Մեծ են փառք նորա 'ի փրկութեան քում ,
 զփառս մեծ վայելչութեան քոյ դիցես 'ի
 վերայ նորա ։

Տացես զնա յօրհնութիւն յաւիտեանս յա-
 վիտենից , եւ ուրախ արասցես զնա յա-
 րախութիւն երեսաց քոյ ։

Թագաւոր յուսացաւ 'ի Տէր , յողորմու-
 թենէ Քարձրելոյն նա մի տասանեցի ։

Գոցի ձեռն քո 'ի վերայ թշնամեաց քոյ ,
 և աջ քո գոցէ զամենայն ատելիս քո ։

Դիցես զնոսա որպէս Հնոց 'ի հուր 'ի մա-
 մանակի երեսաց քոյ ։

Տէր բարկութեամբ իւրով խռովեցուցէ
 զնոսա, և հուր կերիցէ զնոսա :

Պատու յոցա յերկրէ կորիցէ, եւ զաւակ
 նոցա յորդուց 'ի մարդկանէ :

Խոտորեցան 'ի քէն չարութեամբ, խոր-
 հեցան զխորհուրդ զոր ոչ կարասցեն հաս-
 տատել :

Արասցես զնոսա հալածեալս, 'ի մնացուածս
 քո պատրաստեցես զերեսս նոցա :

Բարձր լէր, Տէր, 'ի զօրութեան քում.
 օրհնեցուք, և սաղմոս ասասցուք 'ի զօ-
 րութեան քում :

Ընթերցուածս 'ի Մնեղոց :

Եւ ասաց Աստուած. արասցուք մարդ ըստ
 պատկերի մերում և ըստ նմանութեան, և
 իշխեսցէ ձկանց ծովու, և թռչնոց երկնից,
 և ամենայն անասնոց, և ամենայն սողնոց
 որք սողին 'ի վերայ երկրի :

Եւ արար Աստուած զմարդն 'ի պատկեր իւր,
 ըստ պատկերի Աստուծոյ արար զնա :

Գարձնալ 'ի Մնեղոց :

Եւ էարկ Տէր Աստուած թմբութիւն 'ի
 վերայ Ադամայ, և ննջեաց. և էառ մի 'ի
 կողից նորա՝ և ելից ընդ այնր մարմին :

Եւ շինեաց Տէր Աստուած զկողն զոր էառ
 յԱդամայ՝ ՚ի կին, և էառ զնա առ Ադամ:
 Եւ ասէ Ադամ. այս այժմ ոսկր յոսկերաց
 իմաց, և մարմին ՚ի մարմնոյ իմոյ. աս կո-
 շեացի կին, զի յասնէ իւրմէ առաւ:
 Վասն այնորիկ թողցէ այր զհայր իւր՝ եւ
 զմայր իւր, և երթիցէ զհետ կնոջ իւրոյ,
 և եղիցին երկոքեան ՚ի մարմին մի:

[Եթեբցուածս յետացեայ մարդարէէ:

Եւ ծանկցի ՚ի մէջ աղգաց զաւակ նոցա.
 և ծնունդք նոցա ՚ի մէջ ժողովրդոց. ամե-
 նեքին որ անասնիցեն՝ ճանաչիցեն զնոսս՝
 և ասիցեն թէ սոքա են զաւակք օրհնեալք
 յԱստուծոյ. եւ ուրախութեամբ ուրախ
 եղիցին ՚ի Տէր:

Յնծասցէ անձն իմ ՚ի Տէր, զի զգեցոյց ինձ
 հանդերձ փրկութեան և սրատմուճանն ու-
 րախութեան, իբրեւ փետայի եդ ինձ պը-
 սակ, և իբրեւ հարսն զարգու զարդարեաց
 զիս:

Եւ իբրեւ երկիր՝ որ աճեցուցանէ զճաղիկս
 իւր, և իբրեւ զպարտէզ՝ որ բուսուցանէ
 զսերմանիս իւր. այնպէս ծագեացէ Տէր
 զարդարութիւն իւր եւ զցնծութիւնն ա-
 ռաջի աղգաց:

Վասն Միօնի ոչ լռեցից , և վասն Երուսաղէմի ոչ ներեցից . մինչեւ ծագեացի իբրեւ զայս արդարութիւնն նորա , և վրկութիւնն նորա իբրեւ զփայլակն վառեացի . և տեսցեն հեթանոսք զարդարութիւնն քո , եւ թագաւորք զփառս քո , և կոչեացի քեզ ա՛նունն նոր , զոր Տէր անուանեացէ :

Եւ եղիցիս պսակ վայելչութեան 'ի ձեռին Տեառն , և թագ արքայութեան 'ի ձեռին Աստուծոյ քոյ , և ոչ եւս կոչեցիս լքեալ , և երկիրն քո ոչ եւս կոչեացի աւերակ , զի քեզ անուն կոչեցին կամք իմ , և երկրին քում շինութիւն բնակութեան . զի հաճեացի Տէր ընդ քեզ , և երկիրն քո խրանեացի 'ի բնակութիւնն :

Զոր օրինակ բնակեացի երխտասարդ ընդ կուսի՝ այնպէս բնակեացին որդիք քո 'ի քեզ . եւ եղիցի՝ զոր օրինակ ուրախ լինի փեսայ առ հարսին իւրում , այնպէս ուրախ լիցի Տէր 'ի քեզ :

Եւ 'ի վերայ պարսպացն քոյ , Երուսաղէմ , պահապանս կացուցից զօրն սղջոյն և զգիշերն ամենայն , որ մինչեւ ցայգ մի դարբեացին յիշեւ զՏէր . զի ոչ գոյ նման քեզ :

Պողոտի առաքելըն յԵփեսացւոց թղթոցն է
ընթերցուածս ։

Կանայք իւրեանց արանց հնազանդ լիցին
իրբեւ տեառն . զի այր է գլուխ կնսջ , որ-
պէս և Քրիստոս գլուխ է Եկեղեցւոյ , և
ինքն է Փրկիչ մարմնոյ ։

Այլ որպէս Եկեղեցին հնազանդ լինի Քրիս-
տոսի , նոյնպէս և կանայք իւրեանց արանց
յամենայնի ։

Ա՛բբ , սիրեցէք զկանայս ձեր , որպէս եւ
Քրիստոս սիրեաց զԵկեղեցի , եւ զանձն
իւր մատնեաց վասն նորա , զի զնա սրբ-
բեցէ սրբութեամբ Աւաղանին բանիւ .
զի կացուցէ ինքն իւր յանդիման փառա-
ւոր զեկեղեցի , զի մի ունիցի ինչ արատ ,
կամ աղտոզութիւն , կամ այլ ինչ յայն-
պիսեաց . այլ զի իցէ սուրբ և անարտոս ։

Նոյնպէս պարտին սրբ սիրել զիւրեանց
կանայս՝ որպէս զիւրեանց մարմինս . որ
սիրէ զկին իւր , զանձն իւր սիրէ ։

Զի ոչ որ երբէք ատեայ զանձն իւր , այլ
անուցանէ եւ դարմանէ զնա , որպէս եւ
Քրիստոս զԵկեղեցի . զի անդամք եմք մար-
մնոյ նորա , ՚ի մարմնոյ նորա և յոսկերաց
նորա ։

Վասն այսորիկ թողցէ այր զհայր իւր եւ զմայր իւր, և երթիցէ զհետ կնոջ իւրոյ, և եղիցին երկոքին 'ի մարմին մի :

Խորհուրդս այս մեծ է, բայց ես ասեմ 'ի Քրիստոս եւ յԵկեղեցի. Այլ եւ դուք նոյնպէս մի ըստ միովէ. զի իւրաքանչիւր սք զիւր կին այնպէս սիրեսցէ՝ իբրեւ զիւր անձն, և կին երկնչիցի յառնէ իւրմէ :

Ալեւիս ալեւիս :

Կացցէ գշտոյ ընդ աջմէ քու մմէ, 'ի հանդերձս ոսկեհուռս զարդարեալ եւ պուճուճեալ :

Ալեւիս Արթի :

Խաղաղութիւն ամենեւնն :

Եւ ընդ հոգւոյդ քու մ : Երկիւղածութեամբ լուարսք :

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ Մատթէոսի :

Փառք չեղ Տէր Աստուած մեր :

Պատիւ մէ : Ասէ Աստուած :

Ընդ Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի :

Եւ գնացին զհետ նորա ժողովուրդք բազումք, և բժշկեաց զնոսա անդ :

Եւ մատուցեալ առ նա փարիսեցիքն, փորձէին զնա՝ եւ ասէին, եթէ արժան իցէ

ումեք արձակել զկին իւր ըստ ամենայն
 փաստու :

Պատասխանի ետ նոցա՝ եւ ասէ . շիցէ՞
 ընթերցեալ ձեր՝ թէ որ հաստատեացն
 ՚ի սկզբանէ՝ արու և էգ արար զնոսա՝ եւ
 ասէ . վասն այսորիկ թողցէ այր զհայր եւ
 զմայր՝ և երթիցէ զհետ կնոջ իւրոյ , և եւ
 զիցին երկոքեան ՚ի մարմին մի :

Ապա ուրեմն ոչ են երկու , այլ մի մար-
 մին . արդ՝ զոր Աստուած զուգեաց մարդ
 մի մեկնեացէ :

Ասեն ցնա . իսկ Մովսէս ընդէր պատուի-
 րեաց մեզ տալ թուղթ մեկնելոյ՝ եւ ար-
 ձակելոյ :

Ասէ ցնոսա Յիսուս , Մովսէս վասն խտա-
 սրտութեան ձերոյ հրամայեաց ձեզ ար-
 ձակել զկանայս ձեր , այլ ՚ի սկզբանէ ոչ
 եղեւ այնպէս :

Բայց ասեմ ձեզ , զի ամենայն որ արձակէ
 զկին իւր՝ եւ ոչ վասն պոռնկութեան , եւ
 առնիցէ այլ շնայ . և որ զարձակեալն առ-
 նիցէ՝ շնայ :

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :

Հաւատամք ՚ի մի Աստուած ՚ի Հայրն ամե-

նակալ, յարարիչն երկնի և երկրի, երեւե-
 լեաց և աներեւու թից: Եւ 'ի մի Տէր Յի-
 սուս Քրիստոս՝ յՈրդին Աստուծոյ՝ ծնեալն
 Աստուծոյ Հօրէ միածին, այսինքն յեւ-
 թենէ Հօր: Աստուած յԱստուծոյ, լոյս 'ի
 լուսոյ, Աստուած ճշմարիտ յԱստուծոյ
 ճշմարտէ՞ ծնունդ՝ եւ ոչ արարած: Նոյն
 ինքն 'ի բնութենէ Հօր, որով ամենայն ինչ
 եղեւ յերկինս և 'ի վերայ երկրի՝ երեւելիք
 և աներեւոյթ: Որ յաղագս մեր մարդկան
 և վասն մերոյ փրկութեան իջեալ յերկնից՝
 մարմնացաւ, մարդացաւ, ծնաւ կատարե-
 լապէս 'ի Մարիամայ Սրբոյ Կուսէն Հոգւովն
 Սրբով: Որով էառ մարմին, Հոգի, եւ
 միտ, եւ զամենայն որ ինչ է 'ի մարդ
 ճշմարտապէս եւ ոչ կարծեօք: Չարչա-
 րեալ, խաչեալ, թաղեալ, յերրորդ աւուր
 յարուցեալ, ելեալ 'ի յերկինս նովին
 մարմնովն նստաւ ընդ աջմէ Հօր: Գալոց է
 նովին մարմնովն և փառօք Հօր 'ի դատել
 զկենդանիս և զմեռեալս, որոյ թագաւո-
 րութեանն ոչ գոյ վախճան: Հաւատամք
 եւ 'ի Սուրբ Հոգին յանեղն եւ 'ի կատա-
 րեալն, որ խօսեցաւ յօրէնս և 'ի մարգա-
 րէս և յԱւետարանս: Որ էջն 'ի Յորդա-

նան, բարոզեաց զԱռաքելոյն, եւ բնակեցաւ 'ի Սուրբան: Հաւատամք եւ 'ի մի միայն յընդհանրական եւ յառաքելական եկեղեցի, 'ի մի մկրտութիւն, յապաշտարութիւն, 'ի քաւութիւն և 'ի թողութիւն մեղաց: Ի յարութիւնն մեռելոց, 'ի դատաստանն յաւիտենից, հոգւոց և մարմնոց, յարքայութիւնն երկնից և 'ի կեանսն յաւիտենականս:

Իսկ որք ասենն, էր երբեմն՝ յորժամ ոչ էր Որդի, կամ էր երբեմն՝ յորժամ ոչ էր Սուրբ Հոգի, կամ թէ՛ յոչէից եղեն, կամ յայլմէ էութենէ ասեն լինիլ զՈրդին Աստուծոյ եւ կամ զՍուրբ Հոգին. եւ թէ՛ փոփոխելիք են կամ այլայլելիք, զայնպիսիսն նշովէ կաթուղիկէ եւ առաքելական սուրբ Եկեղեցի:

Ի որոց Լուսաւորէն մերմէ ասացեալ:

Իսկ մեք փառաւորեսցնուք որ յառաջ քան զյաւիտեանս. երկիր սրտգանեւոյ՛ Արքայ Երբորդութեան և միոյ Աստուածութեանն Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն Արքայ, այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից, ամէն:

Քարոյ :

Վասն ուղղելոյ զգնացս մեր 'ի ճանապարհս
խաղաղութեան՝ զՏէր աղաչեսցուք :

Տէր ողորմես :

Վասն ցրելոյ 'ի մէնջ զամենայն խորհուրդս
չարին՝ զՏէր աղա :

Վասն պարգեւելոյ մեզ առողջ խորհուրդս
և առաքինի վարս՝ զՏէր աղա :

Վասն սրահելոյ զմեզ ընդ հովանեաւ ամե-
նազօր աջայն իւրոյ՝ զՏէր աղա :

Վասն խորտակելոյ զհակառակորդն վաղվա
զակի ընդ ոտիւք մերովք՝ զՏէր աղա :

Վասն հոգւոցն հանգուցելոց՝ որք ճշմարիտ
եւ ուղիղ հաւատով 'ի Քրիստոս ննջեցին՝
զՏէր աղա :

Եւ եւս միաբան վասն ճշմարիտ և սուրբ :
Զանձինս մեր և զմիմեանս Տեառն Աստու :
Ողորմեաց մեզ Տէր Աստուած մեր ըստ մե :

Տէր ողորմես : Տէր ողորմես : Տէր ողորմես :

Աղօթք :

Տէր Աստուած զօրութեանց եւ արարիչ
ամենայն արարածոց, որ առեր հող յերկրե-
և ստեղծեր զմարդն ըստ պատկերի քում
եւ ըստ նմանութեան, եւ եղեր զնա 'ի

դրախտին փափկութեան : Արու եւ էգ
 արարեր զնոսա՝ և օրհնեցեր զնոսա ասե-
 լով, աճեցէք եւ բազմացարուք եւ լցէք
 գերկիր, և տիրեցէք դմա : Նախատպեցան
 ինամբ արարչական սիրոյ քոյ յարարածս
 քո՝ ՚ի ձեռն միածնի Որդւոյ քոյ Տեառն
 մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի . գալ ճնանիլ
 ՚ի Արքոյ Կուսէն, և նորոգել զհնութիւն
 առաջնաստեղծ մարդոյն : Առնելով սկիզբն
 նշանաց ՚ի Կանա Գալիլեացոց ՚ի հարսա-
 նիսն, և աստուածային սքանչելիօքն զուար-
 ճացուցեալ զհարսնարանն զջուրն ՚ի գինի
 փոխելով : Եւ այժմ աղաչեմք զքեզ, Տէր՝
 օրհնեա՛ թ զամուսնութիւնս զայս որպէս
 զսուրբ Նախահարցն . անարատ պահելով
 զսոսա հոգեւոր սիրով միաբանութեամբ
 ՚ի կեանս յայտոսիկ : Օրհնեա՛ թ Տէր և բզ-
 պտղաբերութիւն որդէ՛ծնութեան սոցա ՚ի
 ժառանգութիւն վարուց առաքինութեան՝
 ՚ի փառս ամենասուրբ անուան քոյ : Որպէս
 զի խաղաղական կենօք՝ և բողմածամանա-
 կեաց ծերութեամբ յերկարեալ յայսմ աշ-
 խարհիս, եւ յանզրաւական ուրախու-
 թիւնսն ՚ի վերին հարսնարանին արժանա-
 ւորեացին հասանիլ ընդ ամենայն սուրբս,

Հնորհօք եւ մարդասիրութեամբ Տեառն
մերոյ և փրկչին Յիսուսի Քրիստոսի : Ընդ
որում օրհնեալ ես Հայր ամենակալ՝ հան-
դերձ կենդանարար եւ ազատիչ Սուրբ
Հոգւովդ այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս
յաւիտենից, ամէն :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Օրհնեալ ես Տէր Աստուած արարիչ ա-
մենայն արարածոց, որ դու միայնդ ես
բարերար եւ կարող, որ արարեր զամե-
նայն արարածս հրամանաւ քով՝ զերկինս
եւ զերկիր, եւ զամենայն ինչ որ 'ի նոսա :
Ձերկինս արարեր իմաստութեամբ, զեր-
կիր հիմնեցուցեր կարողութեամբ եւ զծով
պատրաստեցեր ողորմութեամբ : Ձարե-
գակն ճառագայթեցեր 'ի լուսաւորութիւն
տուրնջեան, զլուսին և զաստեղս պայծա-
ռացուցեր 'ի զարդ գիշերոց, եւ զառ-
բերս զուգակարգեցեր առ 'ի կենդա-
նութիւն արարածոց քոց : Խորհեցար
Հայր անսկիզբն՝ ընդ միածնի Որդւոյ քոյ՝
եւ ընդ կենդանարար Սուրբ Հոգւոյդ՝ եւ
ասացեր, արասցուք մարդ ըստ պատկե-
րի մերում եւ ըստ նմանութեան, եւ իչ-

խեցցէ 'ի վերայ երկրի : Առեր հող յերկրէ , եւ ստեղծեր աստուածային աշով քով մարդ . եւ կերպարանակից քեզ արարեալ՝ կացուցեր զնա տէր եւ իշխան 'ի վերայ ամենայն արարածոց քոց երկրաւորաց : Եւ ապա հայեցեալ 'ի միայնութիւն նորա՝ ասացեր . ոչ է բարւոք մարդոյդ միայն լինիլ . արասցուք դմա օգնական ըստ դմա : Եւ արկեալ զքուն թըմբութեան 'ի վերայ Ադամայ , առեր զմի 'ի կողից նորա , եւ շինեցեր զնա 'ի կին եւ ետուր մարդոյն բանից կցորդ , եւ կենակից 'ի զուգաւորութիւն որդէձնութեան . եւ օրհնեցեր ասելով . աճեցէք եւ բազմացարուք եւ լցէք զերկիր , եւ տիրեցէք դմա : Իսկ նախաստեղծ մարդոյն մարգարէական հոգւով ծանուցեալ՝ ասէ 'ի տեսանելն . այս այժմ ոսկր յոսկերաց խնոց , եւ մարմին 'ի մարմնոց խմմէ . սա կոչեսցի կին , զի յառնէ իւրմէ առաւ . վասն այսորիկ թողցէ այր զհայր իւր եւ զմայր , եւ երթիցէ զհետ կնոջ իւրոյ . եւ եղիցին երկոքեան 'ի մարմին մի : Եւ յաղագս միաւորութեան սոցա ծնան Նահապետք , Քահանայք , Թագաւորք , Մարգարէք . աճեցան եւ բազմացան

տոհմիւք իւրեանց՝ յաստուածային օրհնութենէդ, յասելդ քո արարողիդ կենաց, թէ բաղմացուցից՝ զզաւակս ձեր որպէս զաստեղս երկնից, եւ իբրեւ զաւազ առ ասին ծովու:

Արդ՝ որպէս՝ օրհնեցեր զամուսնութիւն նախահարցն և զնախամարցն, զԱբրահամուն և զՍառային, զՍահակայն և զՌեբեկայն, զՅակոբայն և զՀռաբելին, զՅովսէփայն և զՍասնէթին, զՅովակիմայն և զԱննային, ի Չաբարիային եւ զԵղիսաբէթին, եւ որպէս օրհնեցեր զպսակս արդարոցն քոց, նոյնպէս օրհնեանք զպսակս զայս յամուսնութիւն ծառայից քոց. զի դու ժամանեցուցեր զտոսա յօրհնութիւն քաղցրութեան քոց, եւ եդեր ՚ի գլուխ սոցա պսակ ՚ի քարէ սլատուականէ: Եւ որպէս օրհնեցեր զհարսանիսն ՚ի Կանա Գալիլեացւոց, և աստուածային սքանչելեօք զջուրն ՚ի գինի փոխելով ծանուցեր աշակերտաց քոց զաստուածային քոց զփառս. և քարոզեցար Աստուած և Փրկիչ ազգի մարդկան: Ոչ եթէ խոտեցեր զամուսնութիւնն. այլ քահանայապետաբար օրհնեցեր, և հաստատեցեր անսուտ բանիւդ քով, եթէ զսր

Աստուած զուգեաց՝ մարդ մի մեկնեացէ :
 Այլ պարտին արք սիրել զիւրեանց կանոյս
 որպէս զիւրեանց մարմինս , նոյնպէս եւ
 կանայք հնազանդ լինիցին արանց իւրեանց
 իբրեւ Տեառն : Զոր և սուրբ Առաքեալն
 գոչէ ՚ի մէջ Եկեղեցւոյ , թէ որպէս Եկե-
 ղեցի հնազանդ լինի Քրիստոսի , նոյնպէս
 եւ կանայք իւրեանց արանց յամենայնի ,
 զի այր է գլուխ կնոջ , որպէս և Քրիստոս
 գլուխ է Եկեղեցւոյ : Յաղագս որոյ պա-
 տուական է ամուսնութիւն , և սուրբ են
 անկողինք նոցա : Դու Տէր՝ որ սուրբդ ես
 և ՚ի սուրբս հանգուցեալ , սուրբ պահեմ
 զանկողինս ամուսնութեան սոցա . և միա-
 ւորեան զսոսա զուգակցութեամբ ընդ լծով
 միձակի քոյ : Որպէս զի մի յայամհետէ կու-
 ջեացին երկու , այլ մի մարմին միաւորեալ
 հոգւով հեղութեան . սիրել զմիմեանս
 պարկեշտ վարուք , ամբիժ հոգւով , առանց
 ամօթոյ , առանց լիտութեան պատրաստ
 լինիլ ՚ի գործս բարիս : Որպէս զի զեր-
 ծեալք յորոգայթից թըշնամւոյն առողջ
 հոգւով և մարմնով պահպանեացին հրեշ-
 տակական պահպանութեամբ , և նշանաւ
 ամենայաղթ թաչի քոյ :

Այն Տէր Աստուած մեր՝ լեր պաշտպան
 ծառայից քոց, եւ տուն ապաւինի զամե-
 նայն աւուրս կենաց սոցա: Փրկեան զսոսա
 յօտարոտի խորհրդոց, եւ պատասպարեմ
 ՚ի տուէ և ՚ի գիշերի սղորմութեամբ քով:
 Տնկեան զսոսա որպէս ձիթենի պտղալից ՚ի
 տան Աստուծոյ: Որպէս զի կեցեալք ար-
 դարութեամբ, սրբութեամբ, և աստուած-
 պաշտութեամբ ըստ հաճոյից կամաց քոց
 բարեսիրաց, տեսցեն զորդիս որդւոց իւ-
 բեանց, և եղիցին քեզ ժողովուրդ՝ և փա-
 ռաբանիչ անուանդ քում սրբոյ: Եւ ան-
 դադար օրհնեսցեն զամենասուրբ Երրոր-
 դութիւնդ, զՀայր և զՈրդի և զՍուրբ Հո-
 գիդ, այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւի-
 տենից, ամէն:

Նսփոցանէն զՓետայն՝ և ասին Շարախան:

ԲԿ. Ո՛վ երանելիդ ամենեցուն տիեզերա-
 կան իշխանութեամբ ընկալար ՚ի Քրիս-
 տոսէ՛ ընթաց պարծանաց, ո՞վ Աբգար
 մեծ թագաւոր՝ վասը՛ն մեր բարեխօսեա
 առ թագաւորն երկնաւոր:

Որ քոյի՛ն սուրբ աղօթիւքըդ վանեցեր

ըզթըշնամի՛ն, կօխե՛լով զաատա՛նայ ը՛նդ
երկնայի՛նսըն դասե՛ցար. ո՛վ Տրդատ:

Ուստի և մե՛ք հաւանտացեա՛լքս տօ՛նեմք
զքո՛ յիշատակս, օրհնո՛ւթիւն առա՛քելով
ըզքեզ պրամկողին. ո՛վ Աբգար:

Մայր լուսոյն Մարիամ՝ անհարսնացեա՛լ,
օրհնեա՛լդ ՚ի կանայս:

Զլոյսն անըստուեր յարգանդի կրեցե՛ր,
օրհնեա՛լդ ՚ի:

Մի՛ դահաբիք վասը՛ն մեր բարեխօսե՛լ,
օրհնեա՛լդ ՚ի:

Խաչըն կե՛նարար որ ե՛ղև մե՛զ փըր-
կու՛թիւն. սովա՛ւ անե՛քեան ըզքեզ
բա՛րբանեմք:

Որ ՚ի Հօրէ՛ լուսոյ լոյս ճանապարհեա՛լ
ի՛ յերկրի, եւ գա՛ւազն զօրու՛թեան
հաւատասցե՛լոց, սովա՛ւ անե՛ք:

Փա՛ռք Հօր և Արդւոյ և:

Որ լուսամիայլ ծա՛ղմամբ հրաշմիտաւ
պէ՛ս մե՛զ ցե՛ցաւ ՚ի յօգնու՛թիւն ընդ-
դե՛մ թը՛շնամեջն. սովա՛ւ անե՛ք:

Քարոզ :

Սուրբ Խաչիւս աղաչեսցուք զՏէր զի սո :

Ազօթք :

Պահպանիչ և յոյս հաւատացելոց Քրիս :
 Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս, ամէն :
 Հայր մեր որ յերկինս :

Երբան Դ փռան ասելով . Արեգականն .
 Իսմ Թագաւոր գոլով :

Կ Ա Ն Ո Ն

Պ Ս Ա Կ Վ Ե Ր Ա Ց Ո Ւ Ց Ա Ն Ե Լ Ո Ց

Բերէ Բահանայն Ղարան և ՂԲեայն և Դնէ
Գլոտ Գլէի . և Դնէ ՂԹայն Ի Վերայ Գլեոյ Խոյս .
և սսէ Եարական .

ԳԿ . Այսօր մարտիրոսանց դասքըն ցըն-
ծացեալ բերկրին ընդ առաջ Տեանն Քրիս-
տոսի՛ Որդւոյն Աստուծոյ :

Չայն ՚ի յերկնից վըկայեալ սսէ . եկայք
օրհնեալք չօր իմո՛յ , ժառանգորդ երկ-
նից խորանանցն :

Լըցէք ըզտեղի անկեւոցն անարատամբո՛-
ղական Թըշնամւոյն , որ ՚ի յերկնից վայր
անկեալ :

Մայր և կոյս անգալսին Քրիստոսի որ բա-
րեխճադ ես միշտ աշխարհի . քեզ երա-
նեն ամենայն անգլիք :

Մաքսէր աղաւնի՛ եւ հարսն երկնի՛ց Մա-
րիամ, տաճար եւ աթո՞ռ Աստո՞ւծոյ բա-
նի՛ն. բե՛ղ երանե՛ն ամե՛ն:

Քե՛ւ հաճե՛ցան իմանալի՛քն ընդ հողե՛-
ղէնքս, ե՛ւ քե՛ւ մերձեցա՛ք ՚ի փայտն կե-
նաց. բե՛ղ երանե՛ն ամե՛ն:

Յանժո՞ղ եւ զնոր օրհնո՞ւթիւն միշտ ՚ի
[բարձունս երգեսցուք թագա՛ւորին
Քրիստոսի հաւանտացեալ ժողովուրդք:
Ո՛ր եկն ՚ի լուսաւորել զընտրեալ սուրբ
զեկեղեցի. եւ պը՛սակեաց սուրբ խա-
չիւն, նրմա՛ ըզփառս երգեսցուք:

Ա՛յսօր եւ մեք տօնե՛ցուք զնաւակատիս
սո՞ւրբ Խաչին. և փը՛րկողին մատո՞ւցուք
փառք ե՛ւ պատիւ յա՛ւիտեան:
Փա՛ռք Հօր և Ո՞րդւոյ և:

Անթառամ սրտակրն ձե՛զ աւանդեալ մը-
նաց քան զականքս պատուականքս գերան-
գոյն հրաշիւք. սրբ վանեալ ըզթը՛նամին
խո՞րտակեցի՛ք:

Աւելուի՛ս աւելուի՛ս.

Աթո՞ռ քո Աստուած յաւիտեանս յաւի-

տե՛նից, գաւազան ուղղութեան՝ գաւազան
արքայութեան քոյ ։

Բղխեսցէ սիրտ իմ զպատգամս քո բարի,
և ասացից զգործս իմ թագաւորի ։

Ընթերցուածս Ռփեայ մարգարէէ ։

Այսպէս ասէ Տէր • եղիցի Իսրայէլ իբրեւ
զցօղ, և ծաղկեսցի իբրեւ զշուշան, և ար-
ձակեսցէ զարմատ իւր իբրև զՎիբանոս ։

Արձակեսցին ոսոք նորա, և եղիցի իբրեւ
զձիթենի պտղալից, և բուրեսցէ հոտ նորա
իբրեւ զկնդրկի ։

Դարձցին եւ նստցին ընդ յարկաւ նորա •
կեցցեն և հաստատեսցին ցորենով, և ծաղ-
կեսցի իբրեւ զօրթ յիշատակ նորա և իբ-
րեւ զգինի Վիբանանու եղիցի Նփրեմայ ։

Պօղոսի առարկէն ՚ի Տիմոթէոսի առաջին թղթոյն է
ընթերցուածս ։

Կամիմ լինիլ զկանայս ՚ի զարդ խոնար-
հութեան • ակնածութեամբ և զգաստու-
թեամբ զարդարել զանձինս • մի ՚ի հիւսս
ոսկեմանս ընդելուլեալս մարգարտով, կամ
՚ի հանդերձս պաճուճեալս • այլ որպէս

վայել է կանանց՝ զաստուածապաշտութիւն
 յանձնառելոց գործովք բարութեան։ Կին
 մարդ ցածութեամբ ուսցի, ամենայն հնա
 ղանդութեամբ։ Այլ ուսուցանել կնոջ
 մարդոյ ոչ հրամայեմ, և ոչ ճոխարան լի
 նիլքան զայր մարդ․ այլ ՚ի լռութեան կալ։
 Զի Ագամ նախ ստեղծաւ և ապա Եւայ։
 Եւ Ագամ ոչ պատրեցաւ, այլ կինն պատ
 րեցաւ եւ յանցեաւ․ բայց կեցցեն վան
 որդէ՛ծնութեանն՝ եթէ կայցեն ՚ի հաւատս
 եւ ՚ի սէր եւ ՚ի սրբութիւն պարկեշտու
 թեամբ։

Աէլուիա աէլուիա։

Կացցէ դշխոյ ընդ աջմէ քումմէ, ՚ի հան
 գերծս ոսկեհուռս զարդարեալ և պաճու
 ճեալ։

Աէլուիա Օրթի։

Խաղաղութիւն ամենցուն։

Եւ ընդ հոգւոյդ քու՛մ։ Երկիւղածութեամբ լուարուք։

Արոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ ու ըստ
 Յովնանու։

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր։

Պաշտումս և Ասէ Աստուած։

Սկիզբն նշանաց Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի :

Եւ յաւուրն երրորդի հարսանիք էին 'ի Կանա
Պաղիլեացւոց , և անդ էր մայրն Յիսուսի .
կոչեցաւ եւ Յիսուս եւ աշակերտքն նորա
'ի հարսանիսն :

Եւ 'ի սակասիլ գինւոյն՝ ասէ մայրն ցՅիսուս .
գինի ոչ ունին :

Ասէ ցնա Յիսուս . զի՞ կայ իմ և քո , կին դու .
չեւ է հասեալ ժամանակ իմ :

Ասէ մայրն ցսպասաւորսն . որ զինչ ասիցէ
ձեզ՝ արատիք :

Անդ էին թակոյկք կճեացք վեց՝ ըստ սրբու
թեան հրէից . տանէին մի մի 'ի նոցանէ
մարս երկուս կամ երիս :

Ասէ ցնոսա Յիսուս . լցէք զթակոյկսդ ջրով .
և լցին զնոսա մինչեւ 'ի վեր :

Ասէ ցնոսա , արդ՝ առէք և բերէք տաճա
րապետիդ . և նորա բերին :

Եւ իբրեւ ճաշակեաց տաճարապետն ըզ
ջուրն գինի եղեալ , և ոչ գիտէր թէ ուստի
իցէ . բայց սպասաւորքն գիտէին որք ար
կին զջուրն :

Իստի ընդ փեսային տաճարապետն և ասէ .
ամենայն մարդ՝ զանոյշ գինին յառաջագոյն
պաշտէ . եւ յորժամ արբենան՝ յայնժամ

զյառին . դու պահեցեր զանոյշ գինիդ
մինչեւ ցայժմ :

Զայս արար սկիզբն նշանաց Յիսուս ՚ի Կանա
Գալիլեացւոց , և յայտնեաց զփառս իւր
և հաւատացին ՚ի նա աշակերտքն նորա :

Քարոզ :

Լուիցէ Տէր ձայնի ազաչանաց մերոց , ըն-
կալցի զինդրուածս սրտից մերոց , թողցէ
զյանցանա մեր , ողորմեսցի ՚ի վերայ մեր :
Ազօթք մեր և խնդրուածք յամենայն ժամ
մտցեն առաջի մեծի տէրութեան նորա :
Եւ նա տացէ մեզ միաբան միով հաւատով
արդարութեան վաստակիլ ՚ի գործս բա-
րեաց : Զի զողորմութեան զնորհն իւր
արացէ ՚ի վերայ մեր Տէրն ամենակալ
կեցուսցէ և ողորմեսցի :

Տէր ողորմեա՛ , Տէր ողորմեա՛ , Տէր՛ողորմեա՛ :

Ազօթք :

Տէր Աստուած մեր՝ որ յամենայն ժամ ընդ
մեզ ես , եւ ոչ երբէք թողուս ՚ի ձեռանէ
քումմէ զայնոսիկ , որք ճշմարտութեամբ
խոստովանին զանուն քո սուրբ : Զքեզն
զաչեմք՝ եւ առ քեզ կարգամք՝ եւ ՚ի քէն
խնդրեմք մարդասէր Տէր , քոյն հրամա-

Նաւդ օրհնեցաք զպսակս զայս ամուսնութեան սոցա ՚ի խորանի քում սրբութեան առաջի սրբոյ Սեղանոյ քոյ . և արդ՝ Տէր բարերար՝ քոյին հրամանաւդ առնումք զնարօտ պսակիս ՚ի գլխոց սոցա . եւ օրհնեմք զսոսա նշանաւ սուրբ Խաչին * նայեա՛ն Տէր քաղցրութեամք քով ՚ի սոսա . և առաքեա՛ն զհրեշտակ խաղաղութեան քոյ , որ եկեալ պահեսցէ զսոսա սուրբս եւ անարատս ,
միաշունչս և միախորհուրդս :

Ենորհեա՛ն սոցա Տէր՝ և զաւակս ըստ կամաց քոյ . քաղցրացն զվայելչութիւն կենաց սոցա քոյով առատ բարերարութեամբդ . զի կեցցեն անբիծ և անարատ վարուք յայսմ աշխարհիս մինչեւ ՚ի խորին ծերութիւն , և արժանաւորք եղիցին երկնից արքայութեանդ , և անթառամ պսակացն : Եւ քեզ ամենազօրիդ Աստուծոյ վայելէ փառք իշխանութիւն և պատիւ այժմ և միշտ և :

Եւ այս բաժակ մի գինի առնու Քահանայն

՚ի յեռն իւր՝ և ստէ Աղօլն :

Տէր Աստուած մեր , որ զամենայն ինչ իմաստութեամբ արարեր , և հաստատեցեր զտիեզերս , եւ զարդարեցեր զհար-

սանիսն ՚ի կանա՛րալիլեացւոց : Ինքնին Տէր՝
 օրհնեան զլաժակս զայս ողորմութեամբ
 քով . և մեր յամենայն ժամ գոհացուք
 զպարգեւաց քոց : Եւ քեզ հանցուք զօրհ-
 նութիւն և զփառս Հօր և Որդւոյ և Հո-
 գւոյն Սրբոյ , ամէն :

Ե- ասյ նոցա զԷսթմին ասելով .

Օրհնութիւն գոհութիւն և փառք Հօր և :

Քարոզ :

Սուրբ Խաչուս աղաչեսցուք զՏէր , զի սոս

Աղօթք :

Պահպանիչ և յոյս հաւատացելոց Քրիս :
 Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս , ամէն :
 Հայր մեր որ յերկինս :

Կ Ա Ն Ո Ն

Ե Ր Կ Ր Ո Ր Դ Պ Ս Ա Կ Ի

Քահանայն բերէ զնոսս յԵփեփեցին՝ և խոստովանեցոյցանէ : և ապա սոց զԵնն ՚ի յԵնն , և հարցանէ որպէս յատաջն գրեցաս , և ասէ :

Ալէլուիա ալէլուիա .

Տէր ՚ի զօրութեան քում ուրախ եղիցի թագաւորն , ՚ի փրկութեան քում ցնծասցէ յոյժ :

Զցանկութիւն սրտի նորա ետուր նմա , և զկամս շրթանց նորա ոչ արգելեր ՚ի նրմանէ :

Գիրք Պօղոսի , Ա-եփարան Մասիէնոսի և այլն ,
երես 86-91 նոյնք էն , որ ՚ի կոստի Պասին :

Ե- ապա ասէ ՂԱՂՇԽ :

Տէր Աստուած մեր , որ ՚ի հրեշտակաց խօսեցեալ և ՚ի Մարգարէիցն քարոզեալ և յԱռաքելոցն աւետարանեալ , որ անարատ

յայտնութեամբ քով կեանս աշխարհի պար-
գեւեցեր: Օրհնեան Տէր և այժմ զամուս-
նութիւն ծառայիս քոյ եւ աղախնոյս, որ-
պէս օրհնեցեր զՂուրն 'ի Կանա Գաղիլեաց-
ւոյ՝ և արարեր գինի, սքանչելագործելով
պատուեցեր զամուսնութիւնն: Օրհնեմ
եւ այժմ Տէր զծառայս քո զզուգաւոր
եալս այժմոյս դարձեալ յերկրորդ ամուս-
նութիւնս: Որպէս զի ընդունելով զերկ-
րորդ ամուսնութիւնս զայս յանձինս իւր-
եանց, միաւորեցին հաւատով և յուսով
և սիրով ընդ սրբոյ Եկեղեցւոյ, և յառա-
ջեալք 'ի պատուիրանս քո՝ եղիցին միաւո-
րեալք ընդ միմեանս հոգւով և մարմնով:
Պարգեւեան սոցա որդէճնութիւն ողոր-
մութեամբ քով, Թո՛ղ Տէր զմեղս և զյան-
ցանս՝ սոցա, զկամայ և զակամայ ընկալ
զաղօթս եւ զխնդրուածս սոցա, սրբեան
զսոսա զհոգի և զմարմին, և շինեան զսոսա
որպէս՝ առաջին վարուքն կեալ ընդ մի-
մեանս գործովք բարութեան յայսմ աշ-
խարհիս: Օրհնեա Տէր և զճնունդս որո-
վայնի սոցա, զի եղիցին 'ի հաճոյս քեզ ա-
րարչիդ և Աստուծոյդ մերոյ: Զի դու ես
որ օրհնես և սրբես զանձինս մեր ամենե-

ցուն. և քեզ վայելէ փառք և իշխանու-
թիւն յաւիտեանս, ամէն :

Քարոզ :

Խնդրեսցուք հաւատով միաբանութեամբ
'ի Տեառնէ՝ զի զողորմութեան զնորհս իւր
արասցէ 'ի վերայ մեր . Տէրն Ամենակալ
կեցուսցէ և ողորմեսցի :

Կէց՛ Տէր և ողորմես :

Դնէ շոյսալն և ասէ Վարժապետ :

Աստուած մշտնջենաւոր, որ զօրութեամբ
քով՝ և միածնի Որդւոյ քոյ՝ և ամենասուրբ
Հոգւոյդ՝ արարեր յոչնչէ զամենայն արա-
բաժս քո, զծով և զցամաք, և զամենայն
որ 'ի նոսա : Շինեցեր զգրախտն փափկու-
թեան, եւ տնկեցեր 'ի նմա զփայտն կե-
նաց . որ և 'ի վախճան ժամանակի 'ի ձեռն
սրբոյ Որդւոյ քոյ սիրելւոյ՝ Տեառն մերոյ
Յիսուսի Քրիստոսի՝ նոյն կենաց փայտին
ազատեցեր զանկեայն ընդ պատրանօք բան-
սարկուին : Իսւ նոյն ինքն Տէր մեր՝ եւ
Աստուած ամենեցուն, օրհնեալ և սրբեմ
զերկրորդ Պատկս զայս յամուսնութիւն
ճառայիս քոյ և ազախնոցս, պահելով զսա-
սա անարատ սիրով և միաշունչ խորհրդով :

Օրհնեա՛ Տէր և զպաղաքերու թիւն որդե-
 ծնութեան սոցա. զի աճեացին խաղաղական
 կենօք, եւ ապրեացին շնորհօք քովք, եւ
 հանդերձեալ բարեացն հանդիպելով՝ փա-
 ռաւորեացեն զքեզ ընդ Որդւոց եւ ընդ
 Արքայ Հոգւոյդ, այժմ՝ և միշտ և յաւիտեանս
 յաւիտենից, ամէն :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Տէր Աստուած մեր՝ որ գաղտնեաց մարդ-
 կան գիտակ ես, և զծածուկս մեր ճանա-
 չես. զի քեզ յայտնի են խորհուրդք առն,
 և ճանաստարհ կնոջ. նայեա՛ բարերարու-
 թեամբ քով՝ ՚ի ծառայս քս, և տնւր սոցա
 զլուծ սիրոյ քոյ. զի ընկալցին զերկրորդ
 ստակս, եւ հրամանաւ քով բնակեացին
 ՚ի միասին միով խորհրդով՝ ՚ի սուրբ անկո-
 ղինս իւրեանց : Հեռացին ՚ի չար գործոց,
 եւ կացցեն ամօթխածութեամբ առ մի-
 մեանս. եւ առաքինի գործովք քաղաքա-
 վարեալ. արժանաւորք եղիցին հանդեր-
 ձեալ բարեացդ, և քեզ հանցեն զօրհնու-
 թիւն և զփառս Հօր և Որդւոց և Հոգւոյդ
 Արքայ, այժմ՝ և միշտ և յաւիտեանս յա-
 ւիտենից, ամէն :

Քարոզ:

Սուրբ Խաչիւս աղաչեացուք զՏէր զի սո:

Աղօթք:

Պահպանիչ եւ յոյս հաւատացելոց Քրիստոս
 Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս, ամէն:
 Հայր մեր որ յերկինս:

Կ Ա Ն Ո Ն

Հ Ա Ղ Ո Ր Գ Տ Ա Լ Ո Յ

Առնո՞ւ Քահանայն զորքք Հաղորդութիւնն ,
ըսաչ և շԱ-խարարան և զորքշառն՝ և էրբայ
առ հիւանդն . և ապէ շԱՂՅԻն Յո՞ւանո-
ճարգարէին :

Ի ն ե Ղ Ո Ր Թ Ե Ա Ն իմում ես առ Տէր կար-
դացի . և լուաւ Աստուած յանդնդոց դժո-
խոց աղաղակի իմում :

Ընէր Տէր ձայնի իմում , զի ընկեցեր զիս
'ի խորս ծովու , եւ շրջանք գետոց պաշա-
րեցին զիս :

Ամենայն զբօսանք քո և ալիք քո անցին
'ի վերայ իմ , և ասացի թէ մերժեցայ ու-
րեմն յերեսաց աչաց քոց :

Արդ՝ իցէ՞ թէ յաւելից հայիլ 'ի տաճար
սուրբ քո . զի հեղան զինեւ ջուրք մինչեւ
յանձն իմ , և անդունդք անհնարինք պա-
շարեցին զիս :

Եմուտ գլուխ իմ ընդ փապարս լերանց •
 իջի ես ՚ի խորս երկրի, և տեսի զնիգս նորա,
 զի էին որպէս աղխք յաւիտենից • և ելցեն
 յապականութենէ կեանք իմ:

Առ քեզ Տէր Աստուած իմ ՚ի նուաղիլ ան-
 ձին իմոյ՝ կարգացի, և զքեզ Տէր յիշեցի •
 և մտցեն աղօթք իմ ՚ի տաճար սուրբ քո •
 Զի ցք պահէին զունայնութիւն եւ զսը-
 տութիւն, յողորմութենէ իւրեանց մեր-
 ժեցան:

Այլ ես ՚ի ձայն օրհնութեան խոստովան եւ
 զէց քեզ, մատուցից պատարագս Տեառն,
 և կատարեցից զուխտ իմ ՚ի փրկութեան:

Փառք Հօր և Որդւոյ և: Այժմ և միշտ և:

Շարական.

ԴԿ. Ա՛մե՛նա՛կալ քանեա՛ն ըզմե՛զս իմ •
 զի անտուած ես ապանձխանորդաց:

Ե՛ւ զՀո՛գի՛դ Սուրբ մի՛ հա՛մնե՛ր յի՛նէ՛ն •
 զի անտուած ես ապանձ:

Ե՛ւ փրկեա՛մ զիս յա՛հա՛մ գի՛ն հը՛ծո՛յն •
 զի անտուած ես ապանձ:

Եւ խոստովանելոցոյանէ զնա զԳոշո-
ւ-Լեւոյս
Եւ սպաս սանէ զԱղօլնս :

Օրհնեալ ես Տէր Աստուած մեր Յիսուս
Քրիստոս արարիչ ամենայն արարածոց ,
որ արժանի արարեր զամենայն հաւատա-
ցեալս՝ հաղորդիլ մարմնոյ և արեան քում :
Արժանաւորեան և այժմ՝ զծառայս քո զայս
յետին թոշակիս , որ հետեւի 'ի կեանսն
յաւիտենից : Զի դու իսկ ասացեր ամե-
նասուրբ բերանովդ , եթէ ոչ կերիջիք
զմարմին իմ , եւ արբջիք զարիւն իմ , ոչ
ունիք կեանս յանձինս ձեր :

Արդ՝ 'ի ձեռն սուրբ մարմնոյ և արեան քոյ՝
ազատեան զսա 'ի յանցանաց մեղաց , և սրբ-
բեան զսա շնորհիւ քով . զի ճաշակելով 'ի
կենարար մարմնոյ և յարենէ քումմէ՝ ար-
ժանի լիցի կենացն յաւիտենից : Փառաւո-
րել զքեզ ընդ Հօր և սուրբ Հոգւոյդ այժմ
և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից , ամէն :

Ալէլուիա ալէլուիա :

Ողորմեան ինձ , Աստուած , ըստ մեծի ողոր-
մութեան քում , ըստ բազում գթութեան
քում քաւեան զանօրէնութիւնս իմ :

ՀՓոխն լման սաս :

Սուրբ Աստուած, սուրբ եւ հզօր, սուրբ եւ անմահ, որ խաչեցար վասն մեր ողորմեան մեզ:

Քարոզ:

Վասն ՚ի վերուստ խաղաղութեան և փրկութեան անձանց մերոց զՏէր աղաչեցուք:
Տէր ողորմեա:

Վասն լսելի լինելոյ տեառն Աստուծոյ ձայնի աղաչանաց մերոց, զՏէր աղա:

Վասն քաւիչ և ներող լինելոյ Աստուծոյ ՚ի վերայ մեզաց մերոց, զՏէր աղա:

Վասն թողլոյ մեզ զամենայն յանցանս մեր զկամայ և զակամայ, զՏէր աղա:

Վասն զի մի ընդ խոտանս գտանիցիմք յաւուրն պատասխանատուութեան, զՏէր ա:

Վասն հոգւոյն հանգուցելոց՝ սրբ ճշմարիտ և ուղիղ հաւատով ՚ի Քրիստոս ննջեցին՝
զՏէր աղա:

Եւ եւս միաբան վասն ճշմարիտ և սուրբ:
Չանձինս մեր և զմիմեանս Տեառն Աստու:
Ողորմեաց մեզ Տէր Աստուած մեր ըստ մե:

Ընթերցուածս յայտեայ մարգարէէ:

Եւ եղեւ յամին յորում մեռաւ Ողիա արքայ, տեսի զՏէր նստեալ յաթոռ բարձ

բուժեան եւ վերացելոյ . եւ լի էր տունն
փառօք նորա :

Եւ սերովբէք կային շուրջ զնովաւ . վեց
թեւք միոյ՝ եւ վեց թեւք միոյ . երկուքն
ծածկէին զերեսս իւրեանց , եւ երկուքն
ծածկէին զոտս իւրեանց , և երկուքն թռու-
ցեալ :

Ազաղակէին մի առ մի եւ ասէին . Սուրբ .
Սուրբ . Սուրբ . Տէր զօրութեանց՝ լի է ա-
մենայն երկիր փառօք նորա :

Եւ վերացաւ դրանդն ՚ի ձայնէն՝ զոր աղա-
ղակէին , և տունն լի եղև ծխով :

Եւ ասեմ , վայ է ինձ՝ ես այր տառա-
պեալ զիմորդ կամս հիացեալ . զի մարդ
եմ՝ եւ պիղծ շրթունս ունիմ , եւ ՚ի մէջ
պղծաշուրթն ժողովրդեան բնակեալ եմ
ես . եւ զՏէր զօրութեանց տեսի աչօք
իմովք :

Եւ առաքեցաւ առ իս մի ՚ի սրովբէից ան-
տի , և ՚ի ձեռին իւրում ունէր կայծակն ,
զոր առեալ ունեւեօք ՚ի սեղանոյ անտի ,
երեր մերձեցոց ՚ի բերան իմ , եւ ասէ .
Ահաւասիկ մերձեցաւ այդ ՚ի շրթունս քո ,
և հանցէ զանօրէնութիւնս քո , և զմեղս
քո սրբեսցէ ՚ի քէն :

Յովհաննու առաքելոյն 'ի կաթուղիկեայց առաջին
թղթոյն է ընթերցուածս :

Սիրելիք՝ Մարմին և Արիւն Որդւոյն Աս-
տուծոյ՝ սրբէ զմեզ յամենայն մեղաց :

Եթէ ասիցեմք՝ եթէ մեզս ինչ մեք ոչ ու-
նիմք, զանձինս խաբեմք, և ճշմարտութիւն
'ի մեզ ոչ գոյ :

Ապա եթէ խոստովան լինիցիմք զմեզս մեր,
հաւատարիմ է նա և արդար՝ առ 'ի թո-
ղուլ զմեզս մեր, և սրբել զմեզ յամենայն
անօրէնութենէ :

Եթէ ասիցեմք՝ եթէ ոչ ինչ մեղաք, սուտ
առնեմք զնա. և բանն նորա ոչ է 'ի մեզ :
Որդեակք իմ, զայս գրեմ ձեզ՝ զի մի մեղի-
ցէք. եւ եթէ մեղիցէ որ, ունիմք բարե-
խօս առ Աստուած զՅիսուս Քրիստոս՝ զար-
դարն և զանարատն. և նա է բաւութիւն
մեղաց մերոց :

Աէլուխ աէլուխ :

Տէր մի սրտմտութեամբ քով յանդիմա-
ներ զիս, և մի բարկութեամբ քով խրա-
տեր զիս :

Ալեքուիա Օրթի :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Եւ ընդ հոգւոյդ քում : Երկիւղածութեամբ լուարուք :

Սրբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
Յովհաննու :

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :

Պաշտուածէ : Ասէ Աստուած :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս :

Ամէն ամէն ասեմ՝ ձեզ, եթէ ոչ կերթիք
զմարմին Որդւոյ մարդոյ, եւ արբջիք զա-
րիւն նորա, ոչ ունիք կեանս յանձինս :

Որ ուտէ զՄարմին իմ՝ եւ ըմպէ զԱրիւն
իմ, ունի զկեանս յաւիտեանականս. և ես
յարուցից զնա յաւուրն յետնում. զի
Մարմին իմ՝ ճշմարիտ կերակուր է, եւ

Արիւն իմ՝ ճշմարիտ ըմպելի է :

Որ ուտէ զՄարմին իմ, եւ ըմպէ զԱրիւն
իմ, նա յիս բնակեցցի, և ես ՚ի նմա :

Որպէս առաքեաց զիս կենդանին Հայր, և
ես կենդանի եմ վասն Հօր. եւ որ ուտէն
զիս՝ և նա կեցցէ վասն իմ :

Այս է Հացն որ յերկնից իջեալ, ոչ որպէս
կերան Հարբն ձեր զմանանայն՝ և մեռան,
որ ուտէ զՀացս զայս՝ կեցցէ յաւիտեանս :

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :

Հաւատամք 'ի մի Աստուած 'ի Հայրն ամենակալ, յարարիչն երկնի և երկրի, երեւելեալեաց և : Տէ՛ս յերէ՛ս 88 :

Իսկ մեք փառաւորեացուք որ յառաջ քան զյաւիտեանս . երկիրպագանելով Արքայ :

Քարոզ :

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեացուք :

Եւ եւս Հաւատով աղաչեացուք և խնդրեացուք 'ի Տէրառնէ Աստուծոյ և 'ի փրկչէն մերմէ Յիսուսէ Քրիստոսէ 'ի ժամուս պաշտաման և աղօթից : Զի արժանի ընդունելութեան արասցէ . լուիցէ Տէր ձայնի աղաչանաց մերոց : Ընկալցի զխնդրուածս սրտից մերոց . թողցէ զյանցանս մեր . ողորմեցի 'ի վերայ մեր : Աղօթք մեր եւ խնդրուածք յամենայն ժամ մտցեն առաջի մեծի տէրութեան նորա : Եւ նա տացէ մեզ միաբան՝ միով Հաւատով և արդարութեամբ վաստակիլ 'ի գործս բարեաց : Զի զողորմութեան զնորհն իւր՝ արասցէ 'ի վերայ մեր Տէրն ամենակալ . կեցուցէ եւ ողորմեցի :

Զժամս և զառաջիկայ օրս խաղաղութեամբ անցուցանել 'ի Տէրառնէ խնդրեացուք :

Զհրեշտակ խաղաղութեան պահպան ան-
 Զքաւութիւն և զթողութիւն յանցանաց-
 Զսրբոյ խաչին մեծ եւ կարող զօրութիւն-
 Եւ եւս միտքան վասն ճշմարիտ և սուրբ-
 Զանձինս մեր և զմիմեանս Տեառն Աստու-
 Ողորմեանց մեզ Տէր Աստուած մեր ըստ մե-

Տէր սղորմեան, Տէր սղորմեան, Տէր սղորմեան:

Ազօթք:

Տէր մեր եւ Փրկիչ Յիսուս Քրիստոս, որ
 մեծդ ես ողորմութեամբ եւ առատ պար-
 գեւօք բարերարութեան քոյ: Որ դու քոյն
 կամաւդ 'ի ժամուս յայսմիկ համբերեցեր
 չարչարանաց խաչի եւ մահու յաղագս մե-
 ղաց մերոց: Եւ պարգեւեցեր առատապէս
 զպարգեւս Հոգւոյդ Սրբոյ երանելի Առա-
 քելոցն: Հաղորդս արան և զմեզ Տէր, ա-
 ղաչեմք զքեզ՝ աստուածային պարգեւացդ,
 թողութեան մեղաց եւ ընդունելութեան
 Հոգւոյդ Սրբոյ: Որպէս զի՝ արժանաւորք
 եղիցուք գոհութեամբ փառաւորել զքեզ
 ընդ Հօր և ընդ Սրբոյ Հոգւոյդ, այժմ և
 միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից, ամէն:

Խաղաղութիւն ամենեցուն:

Խաղաղութեամբ քով Քրիստոս փրկիչ

մեր . որ 'ի վեր է քան զամենայն միտս և զքանս . ամրացն զմեզ եւ աներկիր զ պահեա յամենայն չարէ : Հաւասարեա՛ զմեզ ընդ ճշմարիտ երկրպագուս քո , որք հոգւով և ճշմարտութեամբ քեզ երկիրպագանեն : Վասն զի՛ ամենասուրբ Երրորդութեանդ վայելեն փառք իշխանութիւն և՛ պատիւ , այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից , ամէն :

Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս , ամէն :
Հայր մեր որ յերկինս :

Եարախն .

ԳԶ . Որ կանգնեցեր սեղան խորհրդոյ , և արբուցեր յանմահական բաժակէն , սըրբոց քոց Առաքելոցն սյսօր 'ի սուրբ վերնատունն . աղաչե՛մք Փրկի՛չ սղո՛րմեա՛ : Մաքրեա՛ ըզմիտս ե՛ւ զխորհուրդս , զի եւ մե՛ք հաղորդեսցն՛ք սրբութեամբ ընդ սրբոց քոց Առաքել :

Տայ շո՛ւրբ խորհուրդն սկի՛ մեծաս ,
և սսէ զԱղօլս :

Գոհանամք զքէն Հայր Տեառն՝ մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի , որ արժանի արարեր

զմեզ երկնաւոր պարգեւացս այսոցիկ՝ կե-
նարար Մարմնոյ եւ Արեան միա՛նսի քոյ ։
Ազաչեմք զքեզ, Տէր, մի լիցի սա մեզ ՚ի
դատապարտութիւն վասն բազում յան-
ցանաց մերոց. այլ եղիցի սա մեզ յառող-
ջութիւն հոգւոյ եւ մարմնոյ, ՚ի զգաստու-
թիւն խորհրդոց՝, եւ ՚ի կատարումն ամե-
նայն գործոց առաքինութեան ։ Որպէս զի
սրբեսցէ զսորա միտս եւ զունչս, եւ անուա-
նեսցի տաճար սրբոյ Երրորդութեանդ՝
առ ՚ի գտանել զողորմութիւն առաջի քո ։
Եւ գոհանալով փառաւորել զքեզ ընդ
Որդւոյ եւ ընդ Սուրբ Հոգւոյդ այժմ եւ ։

Քարոզ ։

Սուրբ Խաչիւս ազաչեսցուք զՏէր զի սո ։

Աղօթք ։

Պահպանիչ ե յոյս հաւատացելոց Քրիստ
Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս, ամէն ։
Հայր մեր որ յերկինս ։

Կ Ա Ն Ո Ն

ԳԻՇԵՐԱՅԻՆ ԺԱՄՈՒ ԱՂՕԹԻՑ

Որ կարարի ՚ի վերայ ծանր հիւանդաց ,
՚ի բժշկութիւն յաւոյ՝ և ՚ի սառսկիւն
յանցանաց :

Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս , ամէն :
Հայր մեր որ յերկինս :

ԱՌԱՔԵԱ՛ Տէր զլոյս քո և զճշմարտութիւն
քո . զի առաջնորդեցեն ինձ և հանցեն
զիս ՚ի լեառն սուրբ և ՚ի յարկս քո :

Մտից առաջի սեղանոյ Աստուծոյ առ Աւ-
տուած . որ ուրախ առնէ զմանկութիւն իմ :
Խոստովան եղէց քեզ օրհնութեամբ Աս-
տուած Աստուած իմ :

Արդ՝ ընդէ՞ր արտում ես անձն իմ . կամ
ընդէ՞ր խռովես զիս . յուսա՛ առ Աստուած ,
խոստովանեա՛ նմա . փրկիչ երեսաց իմոց
Աստուած է :

Փառք Հօր և Որդւոյ և : Այժմ՝ և միշտ և :

Եւ եւս խաղաղութեան : Որհնութիւն և փառք :

Եկեացէ 'ի վերայ իմ ողորմութիւնքս Տէր ,
և փրկութիւնքս ըստ բանիքում :

Տաց պատասխանի ոյք նախատեն զիս բա-
նիւք . զի ես 'ի բանսքս յուսացայ :

Մի 'ի բացեաց առներ 'ի բերանոյ իմմէ ըզ-
բան ճշմարտութեան մինչեւ յոյժ . զի յի-
բաւունսքս յուսացայ :

Պահեցի զօրէնսքս յամենայն ժամ . յաւի-
տեան և յաւիտեանս յաւիտենից :

Գնայի ես յանդորրու , զի զպատուիրանսքս
խնդրեցի :

Խօսէի զվկայութիւնսքս առաջի թագա-
ւորաց , և ոչ ամաչէի :

Խորհէի 'ի պատուիրանսքս զոր սիրեցի :
Համբարձի զձեռս իմ 'ի պատուիրանսքս
զոր սիրեցի , եւ խորհէի յարդարութեան
քում :

Յիշեա՛ զբան ծառայիքոյ , յոր եւ յուսա-
ցուցեր զիս :

Սա մխիթարեացէ զիս 'ի խոնարհութեան
իմում . զի բանքս կեցոյց զիս :

Ամբարտաւանք անիրաւեցան յիս յոյժ . այլ
յորինացքոյ ես ոչ խոտորեցայ :

Յիշեցի զիրաւունս քո յաւիտենից Տէր և
մխիթարեցայ :

Տրամութիւն կալաւ զիս 'ի մեղաւորաց ,
և ոյք թողին զօրէնս քո :

Գովելի են ինձ իրաւունք քո , 'ի տեղւոջ
պանդխտութեան իմոյ :

Յիշեցի 'ի գիշերի զանուն քո , Տէր , և յապ-
հեցի զօրէնս քո :

Սա եղև ինձ ճանապարհ 'ի կեանս . զի
զարդարութիւնս քո խնդրեցի :

Զանօրէնս ատեցի , և զօրէնս քո սիրեցի :
Օգնական և փրկիչ իմ ես դու , և ես 'ի
բանս քո յուսացայ :

Ի բաց եղերուք յինէն չարք , և քննեցից
զպատուիրանս Աստուծոյ իմոյ :

Օգնեա՛ ինձ ըստ բանի բուժ , և կեցո՛ զիս .
և մի՛ յամօթ առնէր զիս 'ի յուսոյ իմմէ :

Օգնեա՛ ինձ , և ապրեցո՛ զիս . և խորհեցայց
յիրաւունս քո յամենայն ժամ :

Անարգեցեր զամենեւեան՝ որք ապստամբ
եղեն յարդարութեանց քոց , զի անիրա-

ւութեամբ էին խորհուրդք նոցա :

Յանցաւորս համարեցայ զամենայն մեղա-
ւորս երկրի . վասն այսորիկ սիրեցի զպա-

տուիրանս քո :

Բեւեռեան ընդ երկիւղ քո զմարմին իմ,
 զի 'ի դատաստանաց քոց երկեսաց յոյժ:

Մերձեսցին ինդրուածք իմ առաջի քո Տէր,
 ըստ բանի քում իմաստուն արան զիս:

Մտցեն աղօթք իմ առաջի քո Տէր, և բա-
 նիւ քով փրկեան զիս:

Բղխեսցեն շրթունք իմ զօրհնութիւնս քո,
 յորժամ ուսուցես ինձ զարդարութիւնս
 քո:

Խօսեսցի լեզու իմ զբանս քո, զի ամենայն
 սպառուիրանք քո արդարութեամբ են:

Եղիցի ձեռն քո 'ի կեցուցանել զիս, զի
 զսպառուիրանս քո ընտրեցի:

Յանկացայ փրկութեան քում Տէր, և օ-
 բէնք քո խօսք իմ էին:

Կեցցէ անձն իմ, օրհնեսցէ զքեզ, և իրաւ-
 ւունք քո օգնեսցեն ինձ:

Տէր զօրութիւն ծառայի քոց, կեցն զօր-
 դի աղախնոց քոց, և արան առ իս նշան բա-
 րութեան:

Տեսցեն ատելիք իմ և ամաչեսցեն, զի դու
 Տէր օգնեցեր ինձ, և մխիթարեցեր զիս:

Փառք Հօր և Որդւոց և Սրբոց և Միշտ և:

Մաղթանք:

Անձն իմ 'ի ձեռս քո է յամենայն ժամ, և

՚ի սուրբ Խաչքո յուսացեալ եմ, թագաւոր երկնաւոր, զբաղմուծիւն սրբոց քոց բարեխօս ունիմ առ քեզ, որ երկայնամիտդ ես առ ամենեւեան, մի անտես առներ զապաւինեալս ՚ի քեզ, այլ պահեան պատուական և սուրբ Խաչիւ քով ՚ի խազաղութեան:

ԱԷԼԼՈՒԽ աԷԼԼՈՒԽ:

Ես ասացի ՚ի վերանալ յինէն աւուրցիմոց, թէ գնացի ես ՚ի դրունս դժոխոց: Թողի զամենայն յետին իմ, եւ ասացի՝ թէ այլ ոչ եւս տեսից զփրկութիւն Տեառն յերկրին կենդանեաց, եւ ոչ եւս տեսից զմարդ բնակչօք իւրովք հանդերձ:

Պակասեցայ ես յաղգատոհմէ իմմէ, այսուհետեւ թողի, Լքի զամենայն զկեանս իմ: Եւ գնաց, մեկնեցաւ յինէն հողի իմ, որպէս այն՝ որ քակէ զտաղաւար, եւ եղէ ես որպէս զօտայն սատարաց մերձ ՚ի հատանիլ:

Յաւուր յայնմիկ մատնեցայ ես յառաւօտէ որպէս ՚ի ձեռս առիւծու, այնպէս խորտակեաց մանրեաց զօսկերս իմ, զի յառաւօտէ մինչ ՚ի գիշեր մատնեցայ:

Որպէս ծիծառն՝ այնպէս ճշեցի , որպէս
զաղաւնի՝ այնպէս մնչեցի , զի նուազեցան
աչք իմ ՚ի տեսանելոյ :

Հայեցայ ՚ի բարձունս առ Տէր Աստուած
իմ՝ որ փրկեաց զիս , և փարատեցոյց յինէն
զցաւս անձին իմոյ :

Տէր , վասն այսորիկ պատմեցաւ քեզ . զար-
թուցեր զանձն իմ , դարձուցեր զհոգի իմ ,
մխիթարեցայ և կեցի :

Ահա ՚ի խաղաղութիւն դարձաւ դառնու-
թիւն իմ . փրկեցեր զանձն իմ , զի մի կո-
րեայց , և ընկեցեր յետոյ զամենայն ըզ-
մեղս իմ :

Զի ոչ թէ որք ՚ի դժոխս են , խստովան
առնին առ քեզ . և ոչ մեռեալք օրհնեսցեն
զքեզ . և ոչ յուսացին ՚ի ճշմարտութիւնս
քո ամենեքեան , որք իջանեն ՚ի դժոխս :

Այլ կենդանիքս օրհնեսցուք զքեզ Տէր .
որպէս և ես այսուհետև մանկունս ծնայց ,
որք պատմեսցեն զարդարութիւնս քո՝ Տէր
փրկութեան իմոյ :

Ես ոչ եւս դադարեցից օրհնել զքեզ յօրհ-
նութիւն նոր զամենայն աւուրս կենաց իմոյ
յանդիման տաճարիդ Աստուծոյ :

Փառք Հօր և : Այժմ և միշտ և :

Մաղթանք :

Յոյս կենդանութեան , յոյս եւ ապաւէն
փրկութեան Տէր Յիսուս Փրկիչ : փրկեա՛ն
և փարատեցո՛ւ զցաւս անձին իմոյ :

Մարդասէր Տէր , վասն սրբուհւոյ անա-
բատի մօր քոյ և կուսի , և վասն Խաչի քոյ
պատուականի , Տէր , ընկա՛լ զաղաչանս մեր ,
և կեցո՛ւ զմեզ :

Քարոզ :

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք :

Վասն ՚ի վերուստ խաղաղութեան և փրկու-
թեան անձանց մերոց , զՏէր աղաչեսցուք :
Տէր սղորմեա :

Եւ եւս վասն հիւանդիս (այս անոն) որ
յուսացեալ է կոչել զանուն Տեառն Աս-
տուծոյ՝ և զգօրութիւն նորա ՚ի յօգնութիւն
և ՚ի բժշկութիւն հօգւոյ և մարմնոյ իւրոյ .
որպէս զի ապրեսցի և կեցցէ , և վերատին
նորոգեսցի քահանայական աղօթիւք ձե-
րովք՝ և կարողութեամբն Աստուծոյ , զՏէր
աղաչեսցուք :

Զամենասրբուհի զԱստուածածինն՝ զմիշտ
կոյսն Մարիամ՝ հանդերձ ամենայն սրբովք ,
յիշելով զՏէր աղա :

Եւ եւս միաբան վասն ճշմարիտ և սուրբ օ
 Զանձինս մեր և զմիմեանս Տեառն Աստու օ
 Ողորմեաց մեզ Տէր Աստուած մեր ըստ օ
 Տէր ողորմեա՛ , Տէր ողորմեա՛ , Տէր ողորմեա՛ ։

Աղօթք օ

Տէր օ որ ողորմութեամբ քով բժշկես զբե-
 կումն հոգւոյ եւ մարմնոյ մերոյ օ բժշկես
 զամենայն ախտս և զհիւանդութիւնս հո-
 գւոյ և մարմնոյ (այս անոնն) ծառայի քոյ օ զէ
 քո է ողորմիլ և կեցուցանել Աստուած մեր օ
 Եւ քեզ փառս մատուցանեմք՝ Հօր և Որդ-
 ւոյ և Հոգւոյն Արքայ այժմ և միշտ և յա-
 ւիտեանս յաւիտենից , ամէն օ

Քարոզ օ

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք օ

Օրհնեա՛ Տէր օ

Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգ օ

Ողորմեա՛ ինձ , Աստուած , ըստ մեծի ողոր-
 մութեան քում , ըստ բազում գթութեան
 քում քաւեա՛ զանօրէնութիւնս իմ օ

Առաւել լուս՛ զիս յանօրէնութենէ իմմէ ,
 և ՚ի մեղաց իմոց սուրբ արս՛ զիս օ
 Զանօրէնութիւնս իմ ես ինձէն գիտեմ , և
 մեղք իմ առաջի իմ են յամենայն ժամ օ

Քեզ միայն մեղաց, Տէր, և չար առաջի քո
արարի:

Որպէս արդար եղիցիա 'ի բանս քո, և
յաղթող 'ի դատել գաս:

Անօրէնութեամբ յղացաւ, և 'ի մեղս ծնաւ
զիս մայր իմ:

Դու Տէր, զձմարտութիւն սիրեցեր, զան-
յայտս և զճածկեալս իմաստութեամբ քով
յայտնեցեր ինձ:

Յօղեա՛ յիս մշտեալ և սուրբ եղէց, լուսն և
բան զձիւն սպիտակ եղէց:

Լսելի արա՛ ինձ զցնծութիւն եւ զուրա-
խութիւն, եւ ցնծասցեն՝ ասկերբ իմ տա-
ռապետք:

Գարձն՝ զերեսս քո 'ի մեղաց իմոց, և զամե-
նայն անօրէնութիւնս իմ քաւեան յինէն:

Ազտ սուրբ հաստատեան յիս, Աստուած, և
հոգի ուղիղ նորոգես՝ 'ի փորի իմում:

Մի ընկենուր զիս, Տէր, յերեսաց քոց, եւ
զհոգի քո Սուրբ մի հաներ յինէն:

Տուր ինձ ցնծութիւն փրկութեան քոց, և
հոգևով պետութեան քոց հաստատեան զիս:

Ուսուցից անօրինաց զճանապարհս քո, և
ամբարիշտք առ քեզ դարձցին:

Փրկես՝ զիս յարենէ, Աստուած, Աստուած

փրկութեան իմոյ՝ ցնծասցէ լեզու իմ յար-
դարութեան քում :

Տէր, եթէ զչղթունս իմ բանաս, բերան իմ
երգեսցէ զօրհնութիւնս քո :

Թէ կամեցեալ էիր պատարագս մատու-
ցանէաք, բայց դու ընդ ողջակէզս իսկ
ոչ հաճեցար :

Պատարագ Աստուծոյ՝ հոգի խոնարհ, զսիրտ
սուրբ եւ զհոգի խոնարհ Աստուած ոչ
արհամարհէ :

Բարի արն, Տէր, կամօք քովք Սիւլիսի, և
շինեսցին պարիսպքն Երուսաղեմի :

Յայնժամ հաճեսցիս ընդ պատարագս ար-
դարութեան, յորժամ ուխտից պատարագս
հանցեն ՚ի սեղան քո զուարակս :

Փառք Հօր և Որդւոյ և շ. Ա. յժմ և միշտ և :

Շարական *

Ա 2 . Հայր բազմ՛ամողորմ խոստովանիմ
առքե՛ղ որպէ՛ս զանանձակ որդի՛ն . թո՛ղ
ինձ ըզմե՛ղս ի՛մ . և ս՛ղորմեան :

Տէր ո՛ր գըլթանցար ՚ի կինն Քանանացի ,
գըլթան և յիս ՚ի մեղս՛ւնս . և ս՛ղոր :

Տէր ո՛ր դարձնեցեր ըզմաքամւորն ՚ի գի-

տո՛ւթիւն ճրշմա՛րտութեան , դարձո՛ւ եւ
զի՛ս զմոլորեալս , և ս՛ղար :

Յոյս և յարութիւն ազգի մարդկան Քրիս-
տո՛ս Ա՛ստուած . զհիւանդութիւն հոգ-
ւոյ իմոյ կե՛նդանացո՛ որպէս Յերբե՛մըն
զԵ՛զե՛կիսոյն :

Ջշարշարա՛նս և ըզմա՛հ յանձն առե՛ր կե՛ն-
դանատու անե՛նեցուն . զհիւանդութիւն
հոգւոյ իմոյ անողջացո՛ որպէս երբե՛ .

Ա՛ռ քեզ անպսւ՛լի՞ նիմք խո՛րա՛ն եւ տա՛-
ճա՛ր Աստո՛ւծոյ բանի՛ն Մա՛րիամ մայր
ե՛լի կոյս . բարեխօսեա՛ առ Քրիստո՛ս վասն
անձա՛նց մերոց :

Քարոզ :

Լուիցէ Տէր ձայնի աղաչանաց մերոց ,
բարեխօսութեամբ սուրբ Աստուածածնին ,
և իջանելոյ ՚ի վերայ մեր ողորմութեան և
գթութեան Տեառն Աստուծոյ . ամենակալ
Տէր Աստուած մեր կեցուցէ և ողորմեացի :

Ս. Գ. Թ. Բ .

Ընկալ Տէր զաղաչանս մեր բարեխօսու-
թեամբ սուրբ Աստուածածնին , անարատ
ճնողի միածնի որդւոյ քոյ , եւ աղաչանօք

ամենայն սրբոց քոց , լնւր Տէր և ողորմեա ,
 ներեան , քաւեան եւ թնղ զմեզս մեր . ար-
 ժանաւորեան գոհանալով փառաւորել բզ-
 քեզ ընդ Արդւոյ եւ ընդ Սրբոյ Հոգւոյդ
 այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից :

Աւելուիւ աւելուիւ :

Ես ասացի Տէր ողորմեան ինձ , բժշկեան
 զանձն իմ , ես մեղայ քեզ :
 Երանի որ խորհի զաղքատն եւ զանանկն ,
 յաւուր չարի փրկէ զնա Տէր :

Յակովբոս ասարելոյն 'ի Ասթուղիկեաց աստճին
 թղթոյն և ընթերցուածս :

Խոստովան եղերնւք միմեանց զմեզս , եւ
 աղօթս արարէք 'ի վերայ միմեանց , որպէս
 զի բժշկեսցիք . քանզի յոյժ զօրաւոր են
 աղօթք արդարոց յօգնականութիւն :

Եղիա մտորդ էր իբրեւ զմեզ չարչարելի .
 և յաղօթս եկաց , և ոչ տեղեաց յերկիր
 զերիս ամս և զվեց ամիս :

Եւ դարձեալ եկաց յաղօթս՝ և ետուն եր-
 կինք զանձրեւ եւ բուսոյց՝ երկիր զպտուղ
 իւր :

Եղսմբք իմ , եթէ որ 'ի ձէնջ մոլորեացի
 'ի ճանապարհէ ճշմարտութեան , և դար-

ձուսցէ որ զնա . գիտասցէ զի որ դար-
 ձուսցէ զմեղաւորն 'ի մուրրութեան ճա-
 նապարհէն իւրմէ , փրկեացէ զոգի իւր
 'ի մահուանէ , և ծածկեացէ զբազմութիւն
 մեղաց :

Աւելուիա ալելուիա .

Տէր մի սրտամուծեամբ քով յանդիմա-
 ներ զիս , եւ մի բարկութեամբ քով խրա-
 տեր զիս :

Ողորմեան ինձ Տէր , զի հիւանդ եմ ես ,
 բժշկեան զանձն իմ , զի խռովեցան ոսկերք
 իմ :

Աւելուիա Օրթի .

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Եւ ընդ հոգւոյդ քու՛մ : Երկիւղածութեամբ լուարուք .

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
 Մարկոսի :

Փառք 4 եղ Տէր Աստուած մեր :

Պատիւս մէ : Առէ Աստուած :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս :

Կոչեաց առ ինքն զերկոտասանն , և սկսաւ
 առաքել զնոսա երկուս երկուս . եւ տայր
 նոցա իշխանութիւն ի վերայ այսոց պղծոց :

Եւ պատուիրեաց նոցա՝ զի մի ինչ բարձ-
ցեն ՚ի ճանապարհ, բայց միայն գաւա-
զան. մի պարկ, մի հաց, մի պղինձ ՚ի գօ-
տիս. այլ ագաններ հողաթափս, և մի զգե-
նուցուք ասէ՝ երկուս պարեգօսս :

Եւ ասէր ցնոսա. յոր տուն մտանիցէք ք
անդէն օթեւանս կողջիք՝ մինչեւ ելանի-
ցէք անտի :

Եւ որ ոչ բնկալցին զձեզ, և ոչ լուիցեն ձեզ ք
յորժամ ելանիցէք անտի՝ թօթափեցիք
զփոշի ոտից ձերոց ՚ի վկայութիւն նոցա :

Եւ ելեալ քարողէին զի ասպաշխարեացեն .
և դեւս բազումս հանելին և օժանելին իւ-
ղով զբազում հիւանդս, և բժշկէին զնոսա ք

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :

Հաւատամք ՚ի մի Աստուած ՚ի Հայրն ամե-
նակալ, յարարիչն երկնի և երկրի, երեւե-
լեաց և : Տէ՛ս յերէ՛ս 88 :

Իսկ մեք փառաւորեացուք որ յառաջ քան
զյաւիտեանս. երկիրպագանելով Արքայ :

Քարոզ :

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեացուք :

Օրհնեա՛ Տէր :

Օրհնութիւն և փառք Հօր և Արդւոյ և Հոգ ք

Ողորմեան ինձ, Աստուած, ըստ մեծի ողորմութեան քում, ըստ բազում գթութեան քում քաւեան զանօրէնութիւնս իմ:

Ղփոխն լման սաս:

Շարխան.

ԱԿ. Ծով կե՛նցահոյս հանամանդ զիս ալեկո՛ն՝ ճէ:

Մըրըրկեա՛լ անլիք թշնամի՛ն ինձ յարունցա՛նէ:

Նա՛ւապե՛տ բարի՛ն. լեր անձի՛ն իմոյ ապա՛ւէ՛ն:

Աղաչեցի՛ ըզբազումօղորմ Ա՛ստըւած, եւ լուսն ձայնի խընդբուածանց իմոյ, զի նուազեցան աչք իմ ՚ի տեսանեկոյ, եւ յի՛նէն փարատեցոյց զցանս անձի՛ն իմոյ: Զթագաւո՛րըն Քրիստո՛ս բարեբանեցէք, որ ՚ի յանձն հառ ըզմահ խանչի և խափանեաց ըզմահո՛ւ թագաւորո՛ւթիւնն. եւ յի՛նէն փարա:

Փութացի՛ր յօ՛գնութիւն սուրբ Աստուածանձնին. եւ աղաչեա՛ զառ ՚ի բէ՛ն ըզմարմնացեա՛լ բանն Ա՛ստըւած. զի

յահաւոր և 'ի մի՛ւսանգամ՝ դալստեանն
 ի՛ւրոյ պարգեւեցէ՛ք մեզ ըզկեանսըն
 յաւիտե՛նից :

Քարոզ :

Լուիցէ Տէր ձայնի աղաչանաց մերոց ,
 բարեխօսութեամբ սուրբ Աստուածածնին ,
 և իջանելոյ 'ի վերայ մեր ողորմութեան և
 գթութեան Տեառն Աստուծոյ , ամենակալ
 Տէր Աստուած մեր կեցուցէ և ողորմեցի :

Աղօթք :

Ընկալ Տէր զաղաչանս մեր՝ բարեխօսու-
 թեամբ սուրբ Աստուածածնին :

Ալեւուիա ալեւուիա :

Տէր հովուեցէ զիս , եւ ինձ ինչ ոչ պա-
 կասեցի :

Օճեր իւղով զգլուխ իմ , բաժակ .բո որպէս
 անապակ արբեցոյց զիս :

Յովհաննու առաքելոյն 'ի կաթուղիկեայ առաջին
 թղթոյն և ընթերցուածս :

Եղբարք՝ եթէ ասիցեմք՝ եթէ մեզս ինչ
 մեր ոչ ունիմք , զանձինս խաբեմք . եւ
 ճշմարտութիւն 'ի մեզ ոչ գոյ :

Ապա եթէ խոստովան լինիցիմք զմեզս մեր,
հաւատարիմ է նա՛ և արդար, առ ՚ի թո-
ղուլ մեզ զմեզս մեր և սրբել զմեզ յամե-
նայն անիրաւութենէ :

Եթէ ասիցեմք՝ եթէ ոչ ինչ մեզաք, սուտ
առնեմք զնա, և բան նորա ոչ է ՚ի մեզ :
Որդեանկք իմ, զայս գրեմ ձեզ՝ զի մի մե-
ղիցէք, և եթէ մեղիցէ որ, ունիմք բարե-
խօս առ Աստուած զՅիսուս Քրիստոս՝ զար-
դարն՝ և զանարատ :

Եւ նա է քաւութիւն մեղաց մերոց, և ոչ
եթէ մերոցն միայն՝ այլ եւ ամենայն աշ-
խարհի :

Եւ յայսմիկ գիտեմք՝ եթէ ծանեաք զնա,
եթէ զպատուիրանս նորա պահիցեմք :
Որ ասիցէ՝ եթէ ծանեայ զնա՛, եւ զպա-
տուիրանս նորա ոչ պահիցէ, սուտ է՝ եւ
ճշմարտութիւն ՚ի նմա ոչ գոյ :

Իսկ որ պահիցէ զքան նորա, արդարեւ ՚ի
նմա կատարեալ է սէրն Աստուծոյ. այսուիկ
ճանաչեմք՝ եթէ ՚ի նմա եմք :

Որ ասիցէ ՚ի նմա բնակիլ, այնպէս պարտի
գնալ՝ որպէս նայն գնաց :

Աւելիա ալելիա :

Չայնիւ իմով ես առ քեզ Տէր կարգացի,

ձայնիւ իմով առ Աստուած • եւ նայեցաւ
առ իս :

Յուռուր նեղութեան իմոյ զԱստուած խընդ-
րեցի ձեռովք իմովք • և ՚ի գիշերի առաջի
նորա ոչ խաբեցայ :

Ալեյուիա Որթի :

Խաղաղութիւն ամենչաւն :

Եւ ընդ հոգւոյդ քու՛մ : Երկիւղածութեամբ լուարուք :

Սրբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՞ սր ըստ
Ղաւկասու :

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :

Պատիւ մէ : Ասէ Աստուած :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս :

Եւ մտեալ շրջէր ընդ Երիբով • եւ ահա
այր մի անուն կոչեցեալ Չարէսս , եւ նա
էր մաքսապետ , եւ ինքն մեծատուն • եւ
խնդրէր տեսանել՝ թէ ո՞վ իցէ Յիսուս •
և ոչ կարէր ՚ի բազմութենէն , զի կարճ էր
հասակաւ :

Եւ ընթացեալ յառաջս , եւ ՚ի ժանտաթը-
ղենին զի տեսանիցէ զնա • քանզի ընդ այն
խակ անցանելոց էր :

Իբրեւ եկն ՚ի տեղին , հայեցաւ ՚ի վեր Յի-
սուս՝ և ասէ զնա • Չարէ , փութա էջ այտի :

դի այսօր 'ի տան քում արժան է ինձ ա-
գանիլ, փութացաւ և էջ, և ընկալաւ զնա
ուրախութեամբ ։

Խորեւ տեսին ամենեքին, տրտնջէին եւ
ասէին՝ թէ առ առն մեղաւորի եմուտ յու-
ժանել ։

Եկն եկաց Ջաքէոս, եւ ասէ յՏէր, ահա
զկէս ընչից իմոց սաց աղքատաց, և եթէ
զոք զրկեցի, հատուցից չորեքկին ։

Եւ ասէ զնա Յիսուս, այսօր եղև փրկու-
թիւն տանս այսմիկ, քանզի եւ սա որդի
Աբրահամու էր ։

Ձի եկն Որդի Մարդոյ խնդրել և կեցուցա-
նել զկորուսեալն ։

Քարոզ ։

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք ։

Վասն 'ի վերուստ խաղաղութեան և փրկու-
թեան անձանց մերոց զՏէր աղաչեսցուք ։
Տէր ողորմեա ։

Եւ եւս վասն հիւանդիս (այս անուն) որ
յուսացեալ է կօշել զանուն Տեառն, զՏէր
աղաչեսցուք ։

Տէր ողորմեա՛, Տէր ողորմեա՛, Տէր ողորմեա՛ ։

Աղօթք •

Անակիզքն Աստուած սուրբդ սրբոց, որ զմիածին քո Որդիդ առաքեցեր բժշկել զամենայն ախտս Հոգւոց եւ մարմնոց մերոց. առաքեալ զՀոգիդ քո սուրբ, և սրբբեալ (լաչս անուան) ծառայս քո, և ազատեալ յամենայն մեղաց. զի ողորմած ես և գլխած : Եւ քեզ փառս մատուցանեմք ընդ Որդւոյ և ընդ Սրբոյ Հոգւոյդ, այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից, ամէն :

Քարոզ :

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեցուք :

Օրհնեալ Տէր :

Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգ :

Ողորմեալ ինձ, Աստուած, ըստ մեծի ողորմութեան քում, ըստ բազում գթութեան քում քաւեալ զանօրէնութիւնս իմ :

ՂՔԻՆ ԼՆԻՆ ՄԱՍ :

Շարձիւն .

ԲԶ . Մեղա՛ք մինչեւ յերկի՛նս և զա՛րգա՛ր զցասու՛մքն քո՛ շարժե՛ցաք ՚ի մե՛զ . Տէ՛ր ըստ մեծի՛ քում ողորմութեան՛ նդ, ողորմեա՛ն մե՛զ :

Իջանք մինչ ՚ի դրժնխա ընկըղմեանք յանձ-
րէնութեան մերձմ. Տէր յիշեան զգինս
արեան Որդւոյ քոյ և ողորմեան :

Հալանձեան ՚ի մէնջ Տէր նրշանաւ խանչի
քոյ զնդդիմամարտ եւ զանե՛րեւոյթ գա-
ղանն. ե՛ւ մի տար յապահանութիւն
զքո ժառանգութիւնս :

Ձեզեկիսցին քե՛զ մաղթեմ հառաչ-
մամբ սըբտի խոյ, որ վանն իմ խոնարհե-
ցա՛ր ՚ի յերկնից. յոյս կենդանութեան՝ն
և վըրկութեանն խոյ Տէր :

Ո՛ր ՚ի խաչին բարձե՛ր ըզդանտակնիք մա-
հու, տանրածելով ըզբանձուկըս քո. արձա-
կեան եւ զիս ՚ի կանպանայ քանսարկուին.
յոյս կենդանու :

Ո՛ր յամենայն ազգաց երա՛նեցանք Սրբու-
հի և կոյս Մարիամ. աղանչեա զառ ՚ի քէն
զմանմնացեանն Աստուած, անպրեցուցա-
նե՛լ ըզմե՛զ ՚ի սպաննալեաց գեհենայն :

Քարոզ :

Լուիցէ Տէր ձայնի աղաչանաց մերոց, բա-
րեխօսութեամբ սուրբ Աստուածածնին :

և իջանելոյ 'ի վերայ մեր ողորմութեան և
գթութեան Տեառն Աստուծոյ, ամենակալ
Տէր Աստուած մեր կեցուցէ և ողորմեսցի:

Առթիւ:

Ընկալ Տէր զաղաչանս մեր բարեխօսու-
թեամբ սուրբ Աստուածածնին:

Աւելուիս ակուիս.

Բարձր առնեմ զքեզ Տէր, զի ընկալար
զիս. և ոչ ուրախ արարեր զթշնամին իմ
յիս:

Տէր Աստուած իմ կարգացի առ քեզ եւ
բժշկեցեր զիս. Տէր, հաներ 'ի դժօխոց
զանձն իմ. փրկեցեր զիս յայնցանէ, որք
իջանեն 'ի գուբ:

Պօղոսի առաքելոյն 'ի Կորնթացոց երկրորդ
թղթոյն է ընթերցուածս:

Ապաքէն դուք տաճար Աստուծոյ կեն-
դանւոյ էք. որպէս ասաց Աստուած, թէ
բնակեցայց 'ի նոսա, եւ գնացից 'ի նոսա.
և եղէց նոցա Աստուած, և նորա եղիցին
իմ ժողովուրդք:

Վասն որոյ ելէք 'ի միջոյ նոցա և մեկնեցա-

բնւք, ասէ Տէր. և 'ի պիղծս մի մերձե-
նայք. և ես ընկալայց զձեզ. և ես եղէց
ձեզ 'ի Հայր, և դուք եղիջիք ինձ յուստերս
և 'ի դատերս, ասէ Տէր ամենակալ: Իսկ ու-
րովհետեւ զայս աւետիս ունիմք սիրելիք.
սրբեցուք զանձինս մեր յամենայն պղծու-
թենէ մարմնոյ և հոգւոյ, կատարեցուք
զսրբութիւն անհիւն Աստուծոյ:

Աւելուիա աւելուիա.

Երանի որ խորհի զաղքատն և զանանկն,
յաւուր չարի փրկէ զնա Տէր:

Աւելուիա Օրթի:

Խաղաղութիւն ամենեցուն:

Եւ ընդ հոգւոյդ բուժ: Երկիւղածութեամբ լուարուք:

Արոյ Աւետարանի Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ

Մարկոսի:

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր:

Պատիւս: Ասէ Աստուած:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Գնաց ընդ նմա. երթայր և ժողովուրդ բա-
զու՛մ զհետ նորա. և նեղէին զնա:

Եւ կին մի էր 'ի տեռատեսութեան արեան
զերկոտասան ամ, եւ յոյժ վշտացեալ 'ի
բազում բժշկաց, եւ ծախեալ զինչս իւր

զամենայն, եւ շէր ինչ օգտեալ, այլ եւս
առաւել զայրացեալ:

Եբրեւ լուաւ զՅիսուսէ, եկն 'ի մէջ ամ-
բոխին յետոյ՝ և բուռն է հար զհանդերձէ
նորա. քանզի խորհէր 'ի մտի, թէ միայն
մերձեցայց 'ի հանդերձս՝ նորա՝ փրկեցայց:
Եւ վաղվաղակի ցամաքեցաւ աղբիւր ա-
րեան նորա. եւ գիտաց 'ի մարմին իւր՝
թէ բժշկեցաւ 'ի տանջանացն:

Եւ անդէն վաղվաղակի գիտաց Յիսուս
յանձն իւր զղօրութիւնն որ ել 'ի նմանէ,
դարձաւ յամբոխն և ասէ. ո՞վ մերձեցաւ
'ի հանդերձս իմ:

Եւ ասէն ցնա աշակերտքն. տեսանես՝ զի
ամբոխդ նեղէ զքեզ, և ասես թէ ո՞վ մեր-
ձեցաւ 'ի հանդերձս իմ:

Եւ շուրջ հայեր տեսանել՝ թէ ո՞ զայն
արար:

Եւ կինն զարհուրեալ և դողացեալ վասն
որոյ գաղտն արար. քանզի գիտէր զինչ
եղեւ նմա. եկն՝ անկաւ առաջի նորա, և
ասաց զամենայն իրն ստուգութեամբ:

Եւ Յիսուս ասէ ցնա. դուստր՝ հաւատք քո
կեցուցին զքեզ. երթ 'ի խաղաղութիւն,
և եղիջիր նոջ 'ի տանջանաց քոյ:

Քարոզ :

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք :

Վ ասն 'ի վերուստ խաղաղութեան եւ փրկութեան անձանց մերոց , զՏէր աղաչեսցուք :
Տէր ողորմեա :

Եւ եւս վասն հիւանդիս (այս անուն) որ յուսացեալ է կոչել զանուն Տեառն , զՏէր աղաչեսցուք :

Տէր ողորմեա՛ , Տէր ողորմեա՛ , Տէր ողորմեա՛ :

Աղօթք :

Աստուած մեծ եւ սքանչելագործ , որ պահես զուխտս քո , եւ տաս զողորմութիւն սիրելեաց քոց , եւ զթողութիւն մեղաց 'ի ձեռն Սրբոյ Արդւոյ քոյ Յիսուսի Քրիստոսի . որ նորոգեաց զմեզ 'ի մեռելութենէ մեղաց մերոց : Դու ես որ լուսաւոր ասնես զկոյրս , եւ կանգնես զանկեալս : Դու հաներ զմեզ 'ի խաւարէ , եւ 'ի ստուերաց մահու . ասելով ցկապեալս՝ թէ ելէք , եւ որք 'ի խաւարին՝ թէ յայտնեցարձւք . յորս ծագեաց լոյս գիտութեան օծելոյ քոյ , որ եկն երեւեցաւ յերկրի , եւ ընդ մարդկան շրջեցաւ . եւ որք ընկալան զնա , եւս նոցա իշխանութիւն որդիս Աստուծոյ լինիլ :

Դու Տէր, փրկական աւազանին վերատին ծննդեամբն զարդէգրութիւն մեզ շնորհեցեր, եւ հազորդս արարեր զմեզ սուրբ անուան նորա: Դու ինքն Տէր ամենայնի նայեա՛ (յայս անան) ծառայ քո, զի փրկեալ 'ի մեզաց, եղիցի արդարացեալ 'ի քեզ, զգեցեալ զՏէր մեր Յիսուս Քրիստոս: Զի ողորմած եւ մարդասէր Աստուած ես, եւ քեզ վայելէ փառք իշխանութիւն և պատիւ, այժմ և միշտ և յաւի:

Քարոզ:

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեցուք:

Օրհնեա՛ Տէր:

Օրհնութիւն և փառք Հօր և Արդւոյ և Հոգ:

Ողորմեա՛ ինձ, Աստուած, ըստ մեծի ողորմութեան քում, ըստ բազում գթութեան քում քաւեալ անօրէնութիւնս իմ:

ՂՓոխ լմն աստ:

Շարիան.

ԲԿ. Յամենայն ժամ աղանչանք իմ այս ե՛ն. 'ի մեզաց իմո՛ց սո՛ւրբ արամ զիս Տէր, Յանցանաց իմո՛ց զարհո՛ւրի սիրտ իմ. աղանչեմ գրե՛ղ թո՛ղ ինձ Տէր:

Աբտասուլայց իմոց մի լուեր Տէր . զի պանդուխտ եմ ես անցանոր երկրի :

Անմահ Թագանոր որ կամիս ըզկեանս ամենայն մարդկան , սր կարգան առ քեզ . լուր աղաչանաց մերոց եւ նորոգ գեւ հոգւով զիտնութեան :

Որ զառժամանակեայ ըզցանսն բարձեր ՚ի մարմնոյն Եզկկիայ , մշտնջենաւ սր ցուցանելով նրման զհոգեւորական անողջնութիւն . լուր աղաչա :

Անոխակալ եւ բարեգութ , բարեխօսու թեամբ սրբութեայ անարատ մօր քո եւ կուսի , լուր աղաչա :

Քարոզ •

Սուրբ զԱստուածածինն եւ զամենայն սուրբս բարեխօս արասցուք առ Հայր ՚ի յերկինս , զի կամեցեալ ողորմեսցի՝ և գրթացեալ կեցուսցէ զարարածս իւր . ամենակալ Տէր Աստուած մեր , կեցս և ողորմեա :

Աղօթք •

Ընկալ Տէր զաղաչանս մեր բարեխօսութեամբ սուրբ Աստուածածինն :

Աւելուիա աւելուիա :

Աստուած յօգնել ինձ նայեաց , և Տէր ,
յրնկերել ինձ փութա՛ :

Ամաչեացեն և յամօթ լիցին .
ոյք ինդրէին զանձն իմ .
դարձցին յետս և ամաչեացեն
ոյք խորհէին ինձ չար :

Պողոսի առաքելոյ՝ յԵփեսոսացոց թղթոյն է
ընթերցուածս :

Եղբարք , աղաչեմք զձեզ ես որ կապեալս
եմ 'ի Տէր , արժանի գնալ կոչմանն յոր
կոչեցարուք :

Ամենայն խոնարհութեամբ , եւ հեղու-
թեամբ , եւ երկայնամտութեամբ՝ անսալ
միմեանց սիրով :

Փութալ պահել զմիարանութիւնն Հոգւոյն
յօգիւ խաղաղութեան :

Մի մարմին՝ և մի հոգի . որպէս և կոչեցա-
րուք 'ի մի յոյս կոչման ձերոյ :

Մի է Տէր , մի հաւատք , մի մկրտութիւն :

Մի Աստուած , և Հայր ամենեցուն , որ 'ի
վերայ ամենայնի և ընդ ամենեօին և յա-
մենեօին 'ի մեզ :

Այլիւրաքանչիւր սեմք 'ի մէնջ տուեալ են
չնորհք ըստ չափոյ պարգեւացն Քրիստոսի :

Աւելուիա ալելուիա :

Դաստ արա՛ ինձ Տէր՝ զի ես յամբօժութեանս
 իմում գնացի, 'ի Տէր յուսացայ զի մի ե-
 ղէց հիւանդ :

Աւելուիա Օրթի :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Եւ ընդ հոգւոյդ քում : Երկիւղածութեամբ լուարուք :
 Աբրոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ քստ
 Մատթէոսի :

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :

Պատիւ մէ : Ասէ Աստուած :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս :

Ելեալ անտի Յիսուսի գնաց 'ի կողմանս
 Տիւրոսի և Սիդոնի :

Եւ ահա՛ կին մի Քանանացի 'ի սահմանաց
 անտի նոցա՛ ելեալ, աղաղակէր և ասէր .
 Ողորմեանց ինձ Տէր Որդի Դաւթի, դուստր
 իմ՝ չարաչար սյսահարի :

Եւ նա ոչ ետ նմա պատասխանի :

Եւ մատուցեալ աշակերտքն նորա՛ աղա-
 չէին զնա և ասէին, արձակեան զնա՛ զի ա-
 ղաղակէ զհետ մեր :

Նա պատասխանի ետ և ասէ. ոչ ուրեք ա-
 ռաքեցայ՝ եթէ ոչ առ ոչխարս կորուսեալս
 տանն խրայելի :

Եւ նա մատուցեալ, երկիրսպադանէր նմա
և ասէր, Տէր, օգնեան ինձ :

Պատասխանի ետ նմա և ասէ, ոչ է բար-
ւոք առնուլ զհաց մանկանց՝ և արկանել
չանց :

Եւ նա ասէ, այն Տէր, քանզի եւ շունք
կերակրին ՚ի փշրանաց անկելոց ՚ի սեղանոց
տեառն իւրեանց :

Յայնժամ պատասխանի ետ նմա Յիսուս,
և ասէ, սվ կին դու՝ մեծ են հաւատք քո,
եղիցի քեզ՝ որպէս և կամիս :

Եւ բժշկեցաւ դուստր նորա ՚ի նմին ժամու :

Քարոզ :

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք :

Վասն ՚ի վերուստ խաղաղութեան և փրկու-
թեան անձանց մերոց, զՏէր աղաչեսցուք :
Տէր ողորմեա :

Եւ եւս վասն հիւանդիս (այս անուն) որ
յուսացեալ է կոչել զանուն Տեառն, զՏէր
աղաչեսցուք :

Տէր ողորմեա՛, Տէր ողորմեա՛, Տէր ողորմեա՛ :

Աղօթք :

Բարերար և մարդասէր Տէր՝ որ զամենայն

հիւանդութիւնս և զամենայն ախտս բժըշկեա, բժշկեա՛ն (շայս անուն) ծառայ քո . յարն զսա՛նի մահճաց ցաւոց . այց արս՛ սղորմութեամբ և գթութեամբ քով . փարատեա՛նի սմանէ զամենայն տկարութիւն և զհիւանդութիւն . զի յարուցեալ քո կարող ձեռամբ, ծառայեսցիք բեղ հանդերձ ամենայն գոհութեամբ : Զի դու ես Աստուած՝ Աստուած սղորմութեան և կեցուցիչ . և քեզ մատուցանեմք զփառս Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն Սրբոյ , այժմ՝ և միշտ և յա :

Քարոզ :

Եւ եւս իտաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք :

Օրհնեա՛ Տէր :

Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգ :

Ողորմեա՛ ինձ , Աստուած , ըստ մեծի սղորմութեան քում , ըստ բազում գթութեան քում քաւեա՛ն զանօրէնութիւնս իմ :

ՂՓ՞ին լճան սաս :

Շարական .

ԳԶ . Զանապանկան ըղհոգե՛ւոր ըղգանձըն յապականացու կե՛նցաղըս ծախնցի . այլ

առ. քե՛զ միայն պաղանտիմ՝ բարե՛բար Փրը-
կի՛նչ, խնայեա՛ն ՚ի մեղո՛ւցեալ ծառայս :
Զցանկ հոգւոյ ի՛մոյ քակտե՛ցի եւ եղէ՛
անբարո՛ւնա՛կ որթ , այլ առ քե՛զ մի :
Ոստաքանց եղէ՛ իս որպէս զարմա՛ւենի ,
պըտղանկորոյս որպէս ձի՛թենի . այլ անյի՛-
շաչար և անօխանկալ Փրըկի՛նչ, խնայեա՛ն ՚ի :
Հառաչե՛ցի զանկրուելի ըզհե՛ծութիւն առ
բարեգո՛ւթն Աստուա՛ծ , և լուա՛ն ինձ ՚ի
լե՛ռնէ սրբոյ իւրմէ . եւ եհա՛ն ըզկեանս
ի՛մ յանպականութենէ :

Աւերեա՛ց ըզմահո՛ւ կարողութիւնն որ
խանչեցա՛ւ վասրն մեր , և յարեա՛ւ ՚ի մե-
ռելոց որպէ՛ս յամե՛նայնի կարող . փրըկե-
լով ըզկեանս ի՛մ յանպա :

Աստուա՛ծ է՛ որ ծընաւ ՚ի մի՛շտ կուսէն
՚ի փրըկութիւն ազգի՛ մարդկան , լուսա-
ւորելով ըզամիեզերս ՚ի գի՛տութիւն ճրչ-
մարտութեան . եւ բարե՛բանեմք ըզնորա
բարե՛գրթութիւնն :

Զանա՛րա՛տն օրհնե՛ցուք զԱստուա՛ծա-
ծինն որ կոյս մընաց յետ ծը՛նընդեանն ,
և տարաւ յորմ՛վայնի զանտա՛նելին ամե՛

նեցուն, զհամարնակիցըն չօր և Ամենա-
սուրբ Հոգւոյն :

Քաղող :

Սուրբ ՂԱստուածածինն և զամենայն սուրբս
բարեխօս արասցուք առ Հայր 'ի յերկինս .
զի կամեցեալ ողորմեսցի՛ և :

Աղօթք :

Ընկալ Տէր զաղաչանս մեր բարեխօսու-
թեամբ սուրբ Աստուածածնին :

Ալեւուիա ալեքուիա .

Տնծացէք արդարք 'ի Տէր՝ ուղղոց վայելէ
օրհնութիւն, խոստովան եղերսւք Տեառն
օրհնութեամբ . տասնաղեաւ սաղմոսարա-
նաւ սաղմոս ասացէք նմա :

Օրհնեցէք զՏէր յօրհնութիւն նոր զի բարի
է, սաղմոս ասացէք նմա օրհնութեամբ :

Պողոսի առաքելոյն 'ի Հովնայեշուոց թղթոյն է
ընթերցուածս :

Պարտ է մեզ որ կարողս եմք՝ զտկարու-
թիւն տկարացն բառնալ, և մի անձանց
և եթ հաճոց լինիլ :

Այլ իւրաքանչիւր ոք 'ի մէնջ ընկերին հաճոց
լիցի 'ի բարիս՝ վասն շինութեան :

Քանզի և Քրիստոս ոչ եթէ անձին հաճոյ
եղել, այլ որպէս և գրեալ է. նախատինք

նախատչաց քոյ անկան 'ի վերայ իմ:

Քայց որ ինչ գրեցաւն՝ 'ի մեր վարդապե-
տութիւն գրեցաւ, զի համբերութեամբ և

միսիթարութեամբ գրոց զյոյսն ընկալցուք:

Այլ Աստուած համբերութեան եւ ամե-
նայն միսիթարութեան տացէ ձեզ զնոյն

խորհիլ ընդ միմեանս ըստ Յիսուսի Քրիս-
տոսի: զի միաբանութեամբ 'ի մի բերան

փառաւոր առնիցէք զԱստուած. և զչայք
Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի:

Վասն որոյ ընկալարձեք զմիմեանս, որպէս
եւ Քրիստոս ընկալաւ զձեզ 'ի փառս Աս-

տուծոյ:

Ալէլուիա պէլուիա.

Աստուած յանուան քում կեցո՛ զիս, եւ
'ի զօրութեան քում իրաւ արա՛ ինձ:

Ալէլուիա Որթի:

Խաղաղութիւն ամենեցուն:

Եւ ընդ հոգւոյդ քում: Երկիւղածութեամբ լուարուք:

Արքոյ Աւետարանի Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ

Ղուկասու:

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր:

Պատիւ մէ: Ասէ Աստուած:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս :

Ասէ ցնտա . ո՞վ է 'ի ձէնջ՝ որոյ իցէ բարեկամ , և երթայցէ առ նա 'ի մէջ գիշերի , և ասիցէ ցնա . բարեկամ , տուր ինձ փոխ երիս նկանակս . զի բարեկամ իմ եկն առ իս յուզւոյ , եւ ոչինչ ունիմ դներ և ապի նորա :

Եւ նա 'ի ներքուստ տայցէ պատասխանի եւ ասիցէ . մի աշխատ առներ զիս , զի դուրքդ փակեալ են , եւ մանկուներս ընդ իներ ևան յանկողնի , ոչ կարեմ յառնել և տալքեզ :

Ասեմ ձեզ . եթէ ոչ յարուցեալ տայցէ նմա վասն բարեկամութեանն , սակայն վասն ժտութեանն յարուցեալ տայցէ նմա՝ զինչ և պիտոյ իցէ :

Եւ ես ասեմ ձեզ . խնդրեցէք՝ եւ տացի ձեզ , հայցեցէք՝ և գտջիք , բաղխեցէք և բացցի ձեզ . զի ամենայն որ խնդրէ՝ առնու , եւ որ հայցէ՝ գտանէ , եւ որ բաղխէ՝ բացցի նմա :

Յո՞ որ 'ի ձէնջ հայր՝ խնդրիցէ որդի իւր ձուկն , միթէ փոխանակ ձկանն ծծ տայցէ նմա . և կամ խնդրիցէ ձու , միթէ կարի՞ճ տայցէ նմա :

Իսկ եթէ դուք որ չարքդ էք՝ գիտէք պարզ գեւս բարիս տալ որդւոց ձերոց, ո՞րչափ եւս առաւել չայր ձեր յերկնից տացէ բարիս այնոցիկ՝ որ խնդրենն ՚ի նմանէ :

Քարոզ :

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք :

Վասն ՚ի վերուստ խաղաղութեան և փրկութեան անձանց մերոց զՏէր աղաչեսցուք :
Տէր ողորմեա :

Եւ եւս վասն հիւանդիս (այս անուն) որ յուսացեալ է կոչել զանուն Տեառն, զՏէր աղաչեսցուք :

Տէր ողորմեա՛ : Տէր ողորմեա՛ : Տէր ողորմեա՛ :

Աղօթք :

Բազումողորմ և բարերար Տէր, որ զօրացուցեր զմեզ ՚ի ձեռն սրբոց Առաքելոցն քահանայական աղօթիւք զհիւանդս բժրչկել. աղաչեմք դքեզ, շնորհեա բժշկութիւն և փրկութիւն (այս անուն) ծառայիս քում. փարատեցո՛ զամենայն հիւանդութիւնս, և սրբեա զաղտեղութիւնս հոգւոց և մարմնոց սորա մարդասիրութեամբ քով :

Եւ քեզ փառք և իշխանութիւն և պատիւ,
այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից,
ամէն :

Քարոզ :

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեցուք :

Օրհնեա՛ Տէր :

Օրհնութիւն և փառք Հօր և Արդւոյ և Հոգ :

Ողորմեա՛ ինձ, Աստուած, ըստ մեծի ողորմութեան քում, ըստ բազում գթութեան քում քաւեա՛ զանօրէնութիւնս իմ :

Ղփո՛ն լճն սաս :

Շարական .

Գ Կ . Քրի՛ստո՛ս Աստճ՛ւանձ աստո՛ւծոց .
ողո՛րմեա՛ :

Անօրէնձութեամբ ՚ի մե՛ղս երկնեաց զի՛ս
մայր իմ, աղա՛չեմ փրկիչ . ողո՛րմեա՛ :

Վիրաւորեալ մեղօ՛ք անկանիմ առ քե՛զ
փրկի՛չ . մի անտե՛ս առներ . ողո՛ր :

Զե՛զեկիայի՛ն քեզ մաղթեմ փրկիչ, որ
կենարար բանիւ քով լո՛ւծե՛ր զերկո՛ւնքս
մահու . փա՛րատեա՛ եւ զիմ զհիւանդու
թիւնս . յոյս կենդանութեանն մեր կեցո
լղմե՛զ :

Ո՛ր անմահա՛րա՛ր քո մե՛ռելու թեամբն ա-
 ւերելով ըզդբու՛նըս դըժո՛խաց մեռուցեր
 ըզմահ . կե՛նագործեա՛մ եւ զիս զմեղօք
 ըզմեռեալս . յո՛յս կեն :

Մտքուր եւ ա՛նքի՛ծ կոյս յե՛տ ծընըն-
 դեան . ո՛ր մարմնով ծընար զարձա՛կո՛ղն
 ՚ի կա՛պից մահու . բարեխօ՛ս լեր վասն
 անձա՛նց մերոց . փրբկել ՚ի սպա՛ռնալեանց
 գեհե՛նոյն :

Քարոզ :

Լուիցէ Տէր ձայնի աղաչանաց մերոց , բա-
 րեխօսութեամբ սուրբ Աստուածածնին ,
 և իջանելոյ ՚ի վերայ մեր ողորմութեան և
 գթութեան Տեառն Աստուծոյ . ամենակալ
 Տէր Աստուած մեր կեցուցէ և ողորմեսցի :

Աղօթք :

Ընկա՛լ Տէր զաղաչանս մեր բարեխօսու-
 թեամբ սուրբ Աստուածածնին :

Աւելուիս աւելուիս .

Յարիցէ Աստուած եւ ցրուեսցին ամե-
 նայն թշնամիք նորա , փախիցեն ատելիք
 նորա յերեսաց նորա :

Պօղոսի առաքելոյն 'ի Հռովմայեցւոց թղթոյն է
ընթերցուածս :

Ազաչեմ զձեզ, եղբարք, գթութեամբքն
Աստուծոյ՝ պատրաստել զմարմինս ձեր պա-
տարագ կենդանի, սուրբ, հաճոյ Աստու-
ծոյ, զխօսուն պաշտօնդ ձեր. եւ մի կեր-
պարանիք կերպարանօք աշխարհիս այսորիկ,
այլ նորոգեցարուք 'ի նորոգութիւն մտաց
ձերոց, առ 'ի քննել ձեզ զլաւն, և եթէ
զինչ են կամքն Աստուծոյ բարին և հաճոյն
և կատարեալն :

Զայս ասեմ շնորհօքն Աստուծոյ որ տուեալ
են ինձ ամենայնի որ է 'ի ձեզ, մի առաւել
ինչ խորհիլ քան զբժանն խորհելոյ. այլ
խորհիլ 'ի զգաստանալ իւրաքանչիւր, որպէս
և բաժանեաց Աստուած չափ հաւատոց :

Ալեւուիա ալեւուիա :

Զի՞ բարի կամ զի՞ վայելուչ, զի բնակին
եղբարք 'ի միասին :

Որպէս իւր զի իջանէ 'ի գլուխ և 'ի մօ-
րունն Ահարովնի, եւ 'ի մօրուացն իջանէ
'ի գրապանս զգեատու նորա :

Ալեկուխ Օրթի :

Խաղաղութիւն ամենեւնի :

Եւ ընդ հոգւոյդ քու՛մ : Երկիւ զամութեամբ լուարուք :

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ

Մարկոսի :

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :

Պառօխու՛մէ : Ասէ Աստուած :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս :

Պատասխանի ետ Յիսուս եւ ասէ ջնոսա .
 եթէ ունիցիք զհաւատսն Աստուծոյ , ա-
 մէն ասեմ ձեզ , որ դք ասիցէ լերինս այս-
 միկ՝ բարձիր և անկիր 'ի ծով , և ոչ երկմը-
 տիցէ 'ի սրտի իւրում , այլ հաւատայցէ
 թէ զոր ասէն լինի , եղիցի նմա՝ զոր ինչ
 և ասիցէ :

Ասն այսորիկ ասեմ ձեզ , ամենայն ինչ
 վասն որոյ աղօթս արարեալ ինդրիցէք , և
 հաւատայցէք թէ առնուցուք , եղիցի ձեզ :
 Եւ յորժամ յաղօթս կայցէք , թողուցուք
 եթէ ունիցիք ինչ զուժեքէ . զի և Հայրն
 ձեր որ յերկինս է , թողցէ ձեզ զյանցանս
 ձեր :

Քարոզ :

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեացուք :

Վասն 'ի վերուստ խաղաղութեան և վերու-

Թեան անձանց մերոց, զՏէր աղաչեսցուք :
Տէր ողորմեա :

Եւ եւս վասն հիւանդիս (այս անուն) որ
յուսացեալ է կոչել զանուն Տեառն, զՏէր
աղաչեսցուք :

Տէր ողորմեա՛, Տէր ողորմեա՛, Տէր ողորմեա՛ :

Աղօթք Կ)

Տէր Աստուած մեր՝ որ նստիս ՚ի վերայ քե-
րովքէից, և հայիս յանդունդս. հայեաց
(այս անուն) ծառայս քո ՚ի բարձրութենէ
սրբութեան քոց, հեռացի՛ ՚ի սմանէ զամե-
նայն ցաւս և զամենայն աղտեղութիւնս,
և տնւր սմա զառողջութիւն զամենայն ա-
ւուրս կենաց իւրոց : Եւ քեզ փառք իշ-
խանութիւն և պատիւ այժմ և :

Քարոզ :

Եւ եւս ի աղաչութեան զՏէր աղաչեսցուք :

Օրհնեա՛ Տէր :

Օրհնութիւն և փառք Հօր և Արդւոյ և Հոգ :

Ողորմեա՛ ինձ, Աստուած, ըստ մեծի ողոր-
մութեան քում, ըստ բազում գթութեան
քում քաւեա՛ զանօրէնութիւնս իմ :

ՂՔԻՆ ԸՄԱՆ ԱՄԱՆ :

Շարական :

ԴՁ . Անկանխմ առաջի՛ք սուրբ եւ խընդրեմ
զԹողութիւն յանցանաց իմոց , մի՛ ան-
տես տաներ Հայր զաղանչանս իմ :

Ազազակեմ որպէս մարտակորն , եւ հեշ-
ղում զարտասուս իմ առաջի՛ք որպէս
պոռնիկն , մի՛ անտես առ :

Յաներեւոյթ թըշնամւէյն պարտեցայ , եւ
ի գաղանի՛ նետի՛ց բանասարկութիւն վերա-
ւորեցայ , մի՛ անտես առ :

Յոյս կենդանութեանն եւ փրկութեանն
իմոյ Տէ՛ր Աստուած իմ , յիշեան զիս որ-
պէս երբեմն զԵղեկիայն , եւ դարձն զհո-
գի իմ ի դրանց դըժոխսն :

Որ կամաւոր մահուամբ քո՛ մեռուցեր
ըզմահ Քրիստո՛ս Աստուած , եւ լուսա-
փայլ յարութեամբ քով կենսագործեցեր
զաշխարհս , կենսագործեան եւ զի՛ս ըզմե-
ղօք ըզմեռեանլս :

Առ քեզ ապաւինիմըք սուրբ Աստուա-
ծածին , բարեխօսեան անգաղանք առ Որ-
դի՛դ քո եւ Աստուած մեր , փրկել ըզմե՛զ

Ի փորձութենէ՛ եւ յամենա՛յն վրտան-
գից մերոց :

Քարոզ :

Սուրբ զԱստուածածինն և զամենայն սուրբս
բարեխօս արասցուք առ Հայր Ի յերկինս .
զի կամեցեալ ողորմեսցի՝ և :

Աղօթք :

Րնկա՛յլ Տէր զաղաքանս մեր բարեխօսու-
թեամբ սուրբ Աստուածածինն :

Ալէլուիա ալէլուիա .

Որ բնակեալն է յօգնութիւն բարձրելոյն ,
ընդ հովանեաւ Աստուծոյ յերկինս հան-
գիցէ՛ :

Յովհաննու առաքելոյն Ի կաթուղիկեայց առաջին
թղթոյն է ընթերցուածս :

Եւ դուք օծութիւն ունիք առ Ի սրբոյն ,
և գիտէք ամենեքին :

Ոչ գրեցի ձեզ՝ եթէ ոչ գիտէք զճմար-
տութիւնն , այլ թէ գիտէք զնա , եւ թէ՛
զի ամենայն ստութիւն ոչ է Ի ճմար-
տութենէ անտի :

Իսկ ո՞ իցէ սուտ , եթէ ոչ որ ուրանայ
եթէ Յիսուս չէ Քրիստոսն . նա իսկ է
նեուն , որ ուրանայ զՀայր և զՈրդի :

Ամենայն որ ուրանայ զՈրդի, և ոչ զՀայր
 ընդունի. իսկ որ խոստովանի զՈրդի, նա
 և զՀայր ընդունի:

Գուք զոր լուարուքն իսկզբանէ՝ ՚ի ձեզ
 բնակեացի. զի եթէ ՚ի ձեզ բնակեացի զոր
 իսկզբանէն լուարուք, և դուք յՈրդին և
 ՚ի Հայր բնակեցիք:

Եւ այս են աւետիքն՝ զոր աւետարանեաց
 նա մեզ՝ զկեանսն յաւիտենականս:

Ալէլուիա ալէլուիա.

Երանի ում թողութիւն եղեւ մեզաց, և
 ծածկեցան ամենայն յանցանք նորս:

Ալէլուիա Որթի.

Խաղաղութիւն ամենեցուն:

Եւ ընդ հոգւոյդ քսմէ: Երկիւզածութեամբ լուարուք:

Արայ Աւետարանիս Երուսի Բրիտանի՝ որ ըստ
 Ղուկասու:

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր:

Պատիումէ: Ասէ Աստուած:

Տէրն մեր Բիսուս Բրիտան:

Ազաչէր զնա ոմն ՚ի փարիսեցւոյն՝ զի կե-
 րիցէ ճաշ ընդ նմա. և մտեալ ՚ի տուն փա-
 րիսեցւոյն՝ բազմեցաւ:

Եւ կին մի էր ՚ի քաղաքին մեղաւոր. իբ-

բեւ գիտաց թէ բազմեալ է ՚ի տան փարխեցւոյն , բերեալ շիշ մի իւղոյ ազնուի , կայր յետոյ առ ոտս նորա , լայր եւ արտասուօքն սկսաւ թանալ զոտս նորա , և հերով գլխոյ իւրոյ ջնջէր . և համբուրէր զոտս նորա , և օծանէր իւղովն :

Եւ տեսեալ փարխեցւոյն որ կոչեաց զնա , ասէր ընդ միտս իւր . սա թէ մարգարէ որ էր , ասլա գիտէր թէ ո՞վ և ո՞րպիսի որ կին մերձեկայ ՚ի սա . զի մեղաւոր է :

Պատասխանի ետ Յիսուս եւ ասէ ցնա , Սիմոն , ունիմ ինչ ասել քեզ . և նա ասէ , ասա , վնրդապետ :

Եւ ասէ . երկու պարտապանք էին ուրումն փոխատուի . մին պարտ էր հինգ հարիւր դահեկան , և միւսն յիսուն . և իբրեւ ոչ գոյր նոցա հատուցանել , երկոցունց շնորհեաց . արդ ասա՝ ո՞վ առաւել սիրեցէ զնա :

Ասէ Սիմոն . ինձ այսպէս թուի՝ եթէ որում զըւազումն շնորհեաց :

Եւ նա ասէ ցնա . ուղիղ դատեցար :

Եւ դարձեալ ՚ի կին կողմն , ասէ ցՍիմոն . տեսանէս զայս կին . մտի ՚ի տուն քո՝ ջուր յախց իմոց ոչ ետուր , իսկ սա արտասուօք

իւրովք եթաց զոտս իմ, և հերով իւրով
 ջնջեաց. համբոյր մի դու ոչ ետուր ինձ ք
 սա աւասիկ յորմէհեաէ մտեալ եմ՝ ոչ
 դագարեաց ՚ի համբուրելոյ զոտս իմ. իւ-
 ղով զգլուխ իմ ոչ օծեր, սա իւղով ա-
 նուշիւ օծ:

Վասն որոյ ասեմք եղ թողեալ լիցին սմա
 մեղք իւր բազումք, զի յոյժ սիրեաց, զի
 որում շատ թողուցու՝ շատ սիրէ, և որում
 սակաւ՝ սակաւ:

Եւ ասէ ցնա, թողեալ լիցին քեղ մեղք քո ք
 Եւ սկսան որ բազմեալն էին ընդ նմա՝
 ասել ընդ միտս իւրեանց. ո՞վ է սա՝ որ
 զմեզս թողու:

Եւ նա ասէ ցկիինն. հաւատք քո կեցուցին
 զքեզ, երթ ՚ի խաղաղութիւն:

Քարոզ:

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեցուք:

Վասն ՚ի վերուստ խաղաղութեան և փրկու-
 թեան անձանց մերոց, զՏէր աղաչեացուք:
 Տէր ողորմեա:

Եւ եւս վասն հիւանդիս (այս անուն) որ
 յուսացեալ է կոչել զանուն Տեառն, զՏէր
 աղաչեացուք:

Տէր ողորմեա՛. Տէր ողորմեա՛. Տէր ողորմեա՛:

Աղօթք.

Գոհանամք զքէն Տէր Աստուած մեր, որ
 ես բժիշկ բարի՝ անձանց մերոց. որ զհի-
 ւանդութիւնս մեր բառնաս. որ քո վիրօք
 ամենեքեան բժշկեցաք: Որ հովիւդ ես
 բարի, և խնդրող մտրեալ ոչխարին: Որ
 անձանց բեկելոց տաս մօխթարութիւն,
 և կեանս մահացելոց: Որ զաղբիւր արեան
 տեառտեսին քղանցիւ հանդերձի քոյ բը-
 ժրշկեցեր: Որ զբուսոր Քանանացւոյն ՚ի
 դժնդակ դիւացն ազատեցեր: Որ զպարոս
 երկուց պարոսպանացն շնորհեցեր. եւ
 մեղաւոր կնոջն զթողութիւն ետուր: Որ
 զբժշկութիւն անդամալուծին պարգեւե-
 ցեր հանդերձ թողութեամբ մեղաց նորա:
 Որ զմաքսաւորն բանիւ արդարացուցեր,
 և զաւազակն ՚ի վերջին խոստովանութեան
 նորա ընկալար: Որ զմեղս աշխարհի բար-
 ձեր, եւ ՚ի խաչին բեւեռեցեր: Զքեզ
 ազաչեմք, եւ քեզ պաղատիմք, ներեան
 և թող զանօրէնութիւնս և զմեղս սորա
 զկամայ եւ զակամայ, զգիտութեան եւ
 զանգիտութեան, զոր ՚ի գիշերի եւ զոր
 ՚ի տուրնջեան: Այն Տէր Աստուած, լուր
 ինձ մեղաւորիս ՚ի պահուս յայսմիկ վասն

(այս անոնն) ծառայիս քոյ, անտես արսն իբրեւ անյիշաչար Աստուած զյանցանս սորա զամենայն: Զբերան սորա քոյին օրհնութեամբդ լցն. զչրթունս սորա բնց, առ ՚ի փառաբանութիւնն անուանդ քում սրբոյ. զձեռս սորա տարածեան ՚ի գործս պատուիրանաց քոյ. զոտս սորա առ յընթացս Աւետարանին ուղղեան. եւ զամենայն անգամս սորա եւ զմիտս պարփակեան քոյին շնորհօք:

Պաւ Տէր Աստուած մեր՝ որ ՚ի ձեռնն սրբոյ քոյ Առաքելոց ծանուցեր մեզ ասելով, թէ զոր կապիցէք ՚ի վերայ երկրի՝ եղիցի կապեալ յերկինս. եւ դարձեալ՝ եթէ ումեք թողուցուք զմեզս՝ թողցին նմա: Եւ որպէս լուար Եղեկիայ ՚ի նեղութեանն անձին իւրում ՚ի ժամու մահուանն նորա, և ոչ անտես սրարեր զաղաչանս նորա. լնւր և ինձ մեղաւոր և անարժան ծառայի քոյ ՚ի պահուս յայսմիկ: Քանզի դու ես Տէր՝ որ եօթանասնեկի եօթն թողուլ՝ որք անկանին ՚ի մեզս, հրամայեցեր քոյին մարդասիրութեամբդ. ապաշաւելով ի վերայ չարեաց մերոց, և խնդալով ՚ի վերայ դարձի կորուսելոց:

Տէր Աստուած մեր որ մտեալ 'ի տուն
 Զաքէի ասացեր, այսօր եղեւ փրկութիւն
 տանս այսմիկ. դու որպէս մարդասէր և
 բազումսողորմ Փրկիչ, արա՛ և այժմ փրկու-
 թիւն տանս այսօրիկ. զի որպէս մեծու-
 թիւն քո, նոյնպէս և սղորմութիւն քո :
 Եւ քեզ փառք և երկրպագութիւն, այժմ
 և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից, ամէն :

Յայնժամ իէսուս 'ի Քահանայից խալով յաջօէ հի-
 անդին, և իէսուս 'ի յախօէ. և Աստուծոցն ե-
 իտալ Դէպի Ստեփանն 'ի վերայ գլխոյ հիան-
 ցին, և սսէ ՂԱԴՐԻՍ :

Աստուած ամենակալ՝ արարիչ ամենայն
 արարածոց, որ առաքեցեր յաշխարհ ըզ-
 միամին Որդիդ քո, որ եկն եւ փրկեաց
 զսիսկերս 'ի մեզաց, և բժշկեաց զամենայն
 ախտս եւ զհիւանդութիւնս ժողովրդեան
 քոյ. ընկղմեաց զմահ, եւ փոխեաց զմեզ
 'ի կեանս և յանմահութիւն : Եւ այժմ ա-
 զաչեմք զքեզ Տէր Աստուած մեր, դիր զա-
 մենակարօղ աջ քո 'ի վերայ հիւանդիս այ-
 սօրիկ, եւ բժշկես՛ զսս 'ի ցաւոց իւրոց :

Զի զքեզ փառաւորեսցէ զբժիշկդ հոգւոց
 և մարմնոց, և խոստովան լիցի անէղ զաս-
 տուածութիւն քո, զի քեզ վայելէ փառք
 և իշխանութիւն յաւիտեանս յաւիտենից,
 ամէն :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Աստուած յաւիտենական, որ իջեր 'ի ըս-
 տորին կողմ երկրի, և շնորհս ծաւալեալ
 սփռեցեր յարարածս քո : Առաքեցեր եւ
 զերանելի Առաքեալն քո, հրաման տա-
 լով նոցա՝ բժշկել զամենայն ախտս և զհի-
 ւանդութիւնս ժողովրդեան քոյ : Եւ արդ՝
 ես ծառայս քո տկարս և անարժանս՝ գը-
 նեմ զձեռն իմ 'ի վերայ հիւանդիս այտ-
 րիկ, և կարդամ զանէղ աստուածութիւն
 քո, եւ ինդրեմ յառատ բարերարութե-
 նէդ քումմէ. առաքեան զամենակարող զօ-
 րութիւն քո, և բժշկեան զախտս և զհիւան-
 դութիւնս ծառայիս քոյ այսորիկ՝ նշանաւ
 ամենայաղթ Խաչի քոյ, որով բարձեր ըզ-
 տկարութիւն ազգի մարդկան, և դատա-
 պարտեցեր զթշնամին կենաց եւ փրկու-
 թեան մերոյ : Զի դու ես Աստուած մեր,
 և բժիշկ հոգւոց և մարմնոց ծառայից քոց :

և փարատիչ ամենայն ախտաւորութեանց մերոց : Եւ բեզ ընդ Հօր ամենակալի՝ եւ ընդ Հոգւոյդ ճշմարտի վայելէ՛ փառք իշխանութիւն և սլատիւ , սյժմ՝ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից , ամէն :

Փարոզ :

Վասն հիւանդաց եւ ամենայն վշտացելոց՝ աղաչեսցուք զՓրկիչն մեր Քրիստոս , զի սղորմեսցի ըստ մեծի ողորմութեան իւրում . և բժշկեսցէ զախտս և զհիւանդութիւնս հոգւոց և մարմնաց ծառայից իւրոց , և կատարեալ առողջութեամբ հասուցէ զամենեւեան 'ի մշտնջենաւոր և յանախտ կեանս : Որ առաքեցաւ 'ի Հօրէ 'ի բժշկութիւն աղգի մարդկան՝ միածին Որդին Աստուծոյ . Տէր մեր և Փրկիչ Յիսուս Քրիստոս , կեցուցէ և ողորմեսցի :

Աղօթք :

Փարատեան զցաւս եւ բժշկեան զհիւանդութիւնս 'ի ժողովրդենէ բումմէ Տէր Աստուած մեր . եւ շնորհեան ամենեցուն զկատարեալ առողջութիւն նշանաւ ամենայաղթ խաչի քոյ . որով բարձեր զտկա-

բուժիւն ազգի մարդկան , և դատասպարտեցեր զթշնամին կենաց եւ փրկութեան մերոյ : Գու ես կեանք մեր և փրկութիւն՝ բարերար և բազումնորմ Աստուած . որ միայն կարող ես թողուլ զմեզս , եւ մերժել զախտս և զհիւանդութիւնս 'ի մէնջորում յայանի են պէտք կարեաց մերոց : Պարգեւիչք բարեաց՝ պարգեւեան զառատ ողորմութիւնքս 'ի վերայ արարածոց քոց՝ ըստ իւրաքանչիւր պիտոյից . յորոց հանապազ փառաւորեալ գովի ամենասուրբ Երրորդութիւնդ , այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից , ամէն :

Քարող :

Խնդրեցուք հաւատով միաբանութեամբ 'ի Տեառնէ՝ զի զողորմութեան զչնորհս իւր արասցէ 'ի վերայ մեր . Տէրն Ամենակալ կեցուցէ և ողորմեցի :

Կեցո՛՛ Տէր :

Աղօթք :

Թագաւոր խաղաղութեան՝ օգնական եւ փրկիչ անձանց մերոց՝ Քրիստոս Աստուած մեր , պարսպեալ պահէսն զժողովուրդս քո

ընդ հովանեաւ սուրբ և պատուական խաչիւ քով ՚ի խաղաղութեան, փրկեալ յերեւելի և յաներեւոյթ թշնամոյն: Արժանաւորեալ գոհութեամբ փառաւորել զքեզ ընդ Հօր և ընդ Սրբոյ Հոգւոյդ, այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից, ամէն:

Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս, ամէն:
Հայր մեր որ յերկինս:

Կ Ա Ն Ո Ն

Խ Ա Չ Ա Լ ՈՒ Ա Յ ԱՌՆԵԼՈՅ

Ո Ր Կ Ո Չ Ի

Խ Ա Չ Ա Հ Ա Ն Գ Ի Ս Տ

Տէր, մի սրտմտութեամբ քով յանդի-
մաներ զիս, եւ մի բարկութեամբ քով
խրատեր զիս:

Ողորմեա՛ ինձ, Տէր, զի հիւանդ եմ ես,
բժշկեա՛ զանձն իմ, զի խռովեցան ոսկերք
իմ:

Անձն իմ յոյժ խռովեցաւ, եւ դու, Տէր,
մինչեւ յերբ:

Դա՛րձ, Տէր, եւ փրկեա՛ զանձն իմ, կեցո՛ զիս
Տէր, ըստ ողորմութեան քում:

Զի ոչ որ է որ ՚ի մահու յիշէ զքեզ, կամ
ի դժոխս խոստովան առնիցի առ քեզ:

Վաստակեցայ ես ՚ի հեծութեան իմում,
լուացի զամենայն քիշեր զմահիւնս իմ, եւ
արտասուօք իմովք զանկողինս իմ թացի:

Խռովեցաւ 'ի սրտմտութենէ ակն իմ, եւ մաշեցայ ես 'ի վերայ ամենայն թշնամեաց իմոց :

Ի բաց կացէք յինէն ամենեքեան, ոչք գործէք զանօրէնութիւն :

Էռաւ Տէր ձայնի լալոյ իմոյ, լուաւ Տէր աղօթից իմոյ, եւ Տէր զինդրուածս իմ ընկալաւ :

Ամաշեցեն եւ խռովեցցին յոյժ ամենայն թշնամիք իմ, դարձցին յետս և ամաշեցեն յոյժ վաղվաղակի և խռովեցցին :

Երբայն .

ԲԶ . Ա՛պուխնեցաք 'ի թանջ քո՛ արարիչ յաւիտենից, որ ետո՛ւր մեզ պահանպան յանգլթող ընդդէմ թրշնամւոյն, անղաչեմք սովաւ Փր՛նկիչ պահպանեա՛ն զանձինքս մեր : Բարձրեա՛լ թագա՛ւոր սր վասըն մեր ելեր 'ի թանջ, եւ բարձեր սովաւ զյանցանս նախաստեղծի՛ն Ա՛դամայ . անղա :

Գը՛ւխ սո՛ւրբ հաւատոյ եւ փայտ կենանց մարդկան յայտնեա՛լ, զո՛ր տեսեա՛լ այսոյն պը՛ղծոյ կործանեցաւ անկանգնելի . անղա : Գո՛ղացա՛ւ թրշնամի՛ն ընդ յայտնի՛լ Սրբոյ

Խաչին, եւ ՚ի յահէ՛ փառաց նորա կոր-
ծանեցաւ յանդուհոս երկրի. ա՛ղա :

Մեղա՛ք մինչեւ յերկի՛նս և զանգա՛ր բզ-
ցասո՛ւմըն քո՛ շարժե՛ցաք ՚ի մե՛զ. Տէ՛ր
բառ մեծի՛ քու՛մ ողորմու թեան՛եդ ողոր-
մեան՛ մե՛զ :

Իջա՛ք մինչ ՚ի դրժնիս ընկը՛մեան՛ք յանձ-
րէնու թեան մերո՛ւմ. Տէ՛ր յիշեա՛ զգինս
արեան՛ն Արդւոյ՛ քոյ և ողորմեա՛ն :

Հալածեա՛ ՚ի մէ՛նջ Տէ՛ր նըշա՛նսն Խաչի
քոյ զընդդի՛մամարտ եւ զանե՛րեւոյթ գա-
ղա՛նն, եւ մի տար յապահա՛նու թիւն՛ զքո
ժառանգու թիւնն :

Փառք Հօր և Արդւոյ և :

Տա՛ճար լուսոյ անը՛ստուերին եւ ա՛ռա-
գաստ անձառ բանին. ո՛ր բղնախնւոյ մօրն
Ե՛ւայի բարձե՛ր զանէ՛ծսը՛ն տրտմալի .
հայցեա յԱ՛րդւոյ քոյ միա՛ճնի Հօր հաշ-
տութեան՛ըն միջնորդի, բա՛նձնալ ՚ի մէ՛նջ
բղխոսի՛լութիւն եւ տա՛լ զոգւոյ խաղա-
ղութիւնն :

Այժմ և միշտ և :

Ե՛րկինքք ցընծայի՛ն եւ երկիրս ուրա-

խանայր , քանզի Փրփրկիչ ցուցաւ սուրբ
Խաչն և ընտառու տիեզերաց . անշա :

Աւելուիա ալելուիա .

Չայն Տեառն 'ի վերայ ջուրց , և Աստուած
փառաց որոտաց , եւ Տէր ինքն 'ի վերայ
ջուրց բազմաց :

Չայն Տեառն զօրութեանց , և ձայն Տեառն
մեծ վայելչութեանց :

Ընթերցուածս 'ի շորթոգ թագաւորութեանց :

Եւ ասեն արք քաղաքին ցեղիսէ . ահա
ւասիկ բնակութիւն քաղաքիս բարի է ,
որպէս եւ Տէրդ իսկ տեսանէ . եւ ջուրքս
չար և երկիրս անդաւակ :

Եւ ասէ Եղիսէ . առէք առ իս կուժ մի
նոր , և դիք այդր . և բերին առ նա . և ել
Եղիսէ յականս ջուրցն , և արկ անդր աղ
և ասէ՝ այսպէս ասէ Տէր . բժշկեմ զջուրոդ
զայդոսիկ , և մի եւս լիցի այդ 'ի մահ և
յանդաւակութիւն . եւ բժշկեցան ջուրքն
մինչեւ ցայսօր ըստ բանին Եղիսէի զոր խօ
սեցաւ :

Աւելուիա ալելուիա .

Ետուր երկիւղածաց քոց նշան զի ապրես
ցին յերեսաց աղեղան :

Աւելլուիա Օրթի :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Եւ ընդ հոգւոյդ քու՛մ : Երկիւղածութեամբ լուարուք :

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
Յովհաննու :

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :

Պատիսու՛մէ : Ասէ Աստուած :

Տերն մեր Յիսուս Քրիստոս :

Ի վերջնում աւուր մեծի տօնին կայր Յիսուս՝ աղաղակէր եւ ասէր . եթէ որ ծարաւի իցէ , եկեսցէ առ իս եւ արբցէ . որ հաւատայ յիս՝ որպէս և ասէն գիրք , գեոք յորովայնէ նորա բղխեսցեն ջրոց կենդանութեան :

Զայս ասէր վասն Հոգւոյն զոր ընդունելոց էին՝ որ հաւատային ՚ի նա :

Քարոզ :

Աղաչեսցուք զմարդասէրն Աստուած , որ է յոյս եւ ապաւէն անձանց մերոց . որ զամենայազթ նշան Յուրբ Խաչին Հնորհեաց մեզ զէն անպարտելի ընդդէմ ներգործութեանց սատանայի . զի զամենայն ինչ՝ յոր և մերձեսցի սա , սրբեսցէ ,

մանաւանդ զջուրս զայս, եւ շնորհեցէ սովաւ բժշկութիւն ախտից, եւ փարատումն ցաւոց, ամենակալ Տէր Աստուած մեր կեցուցէ և ողորմեցի:

Ազօթք:

Տէր Աստուած ամենակալ՝ արարիչ ամենայն արարածոց, որ զգեցար մարմին ըստ մերում՝ հողեղէն բնութեանս, և ՚ի լուացումն մեղաց սրբիչ և մաքրիչ զջուրս կացուցեր, որ եւ ՚ի ձեռն մարգարէին Եղիսէի օրհնեցեր զջուրն չարաշունչ եւ մահաբեր, և այժմ՝ Տէր բարերար, առաքեան զշնորհս Հոգւոյդ Սրբոյ ՚ի ջուրս յայս, և օրհնեանք աներեւոյթ աջովքով, և զօրութեամբ ամենայաղթ Խաչի քոյ: Տ՛ւր սմա շնորհս, զի ամենեքին որք արբցեն ՚ի սմանէ՝ եղիցի նոցա ՚ի բժշկութիւն ախտից՝ և ՚ի փարատումն ցաւոց:

Օրհնեան Տէր ք զջուրս զայս զօրութեամբ Սուրբ Խաչի քոյ, զի հօտք եւ խաչինք որք արբցեն ՚ի նմանէ, եղիցի նոցա յանցաւութիւն եւ ՚ի ծննդականութիւն: Օրհնեան Տէր ք զջուրս զայս նշանաւ Սուրբ Խաչիս ՚ի ձեռն քահանայիս՝ եւ խնդրուա-

Տոց ժողովրդեանս, զի ուր ցօղեացի 'ի
տունկս եւ 'ի բոյսս, եղևցին անվնասելի
'ի ժանգոյ և 'ի [Թրթրոյ] և յամենայն պա-
տահարաց. եւ առաւել եւս ստղաբերեա-
ցին 'ի շահաւէտութիւն որդւոց մարդ-
կան, եւ 'ի սպաս պաշտաման քում: Եւ
գոհանալով փառս մատուցանեմք քեզ
ընդ Հօր եւ ընդ ամենասուրբ Հօգւոյդ,
այժմ և միշտ և յաւի:

Ամէն ալելուիս ալելուիս ալելուիս:

Օրհնեսցի եւ սրբեսցի ջուրս այս նշանաւ
Սուրբ Խաչիւս, և Սուրբ Աւետարանաւս,
և աւուրս շնորհիւ, յանուն Հօր, և Արդ-
ւոյ, և Հօգւոյն Սրբոյ: (Երբոյս կրկնեա):
Օրհնութիւն եւ փառք Հօր եւ Արդւոյ եւ
Հօգւոյն Սրբոյ, այժմ և միշտ և յաւի-
տեանս յաւիտենից. ամէն:

Քարոզ:

Սուրբ Խաչիւս ազաշեսցուք զՏէր զի սո:

Ազօթք:

Պահպանիչ և յոյս հաւատացելոց Քրիս:
Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս, ամէն:
Հայր մեր որ յերկինս:

Երևի սրբոց հասարկէ իցե խաչալուսայն, ասա
և զայս Եսրայիան :

ԲԶ. Հեղձամբ արեան սըրբոց վկայինցն հաճե-
տեանց ընդ մեզ Քրիստոս, և փրօկեա՛ յա-
մենայն փորձո՛ւթե՛նէ՛ :

Որք նահատակեցա՛ն վասն քո ՚ի՛ մահ. վի-
րաւորեա՛լըք յաղթեցի՛ն թշնամւոյն. սո՛-
ցին աղաչա՛նծք հաճե՛ :

Որք միացան ՚ի սէ՛ր ահաւո՛ր քո տէրու-
թեանդ. և մատուցի՛ն զանձինս իւրեանց
պատարագ քե՛զ և զենու՛մն. սո՛ցին աղա-
չա՛նծք հաճե՛ :

Կ Ա Ն Ո Ն

ԴԺՈՒԱՐԱԾԻՆ ՅՂԻ ԿՆՈՋ

Աւելուիա աւելուիա .

ԱՌ քեզ, Տէր, համբարձի զաչս իմ, որ
բնակեալդ ես 'ի յերկինս :

Որպէս աչք ծառայի 'ի ձեռն Տէառն իւրոյ և
եւ որպէս աչք ազախնոյ 'ի ձեռն տիկնոջ
իւրոյ :

Այնպէս են աչք մեր առ քեզ Տէր Աս-
տուած մեր, մինչեւ ողորմեացիս 'ի վերայ
մեր :

Ողորմեան մեզ, Տէր, ողորմեան մեզ, զի բա-
զում լցաք արհամարհանօք :

Եւս առաւել լցան անձինք մեր նախատա-
նօք, ոչք նախատեն զմեզ արհամարհանօք
ամբարտաւանից :

Ընթերցուածս յԵսայիայ մարգարէէ :

Մինչեւ իցէ յղւոյն ծնեալ, եւ մինչեւ
հասեալ իցեն ցաւք երկանց, ապրեցաւ
և ծնաւ արու :

Ո՞ լուաւ , ո՞ ետես այսպիսի ինչ . եթէ
երկնեաց երկիր 'ի միում աւուր , և ծնաւ
ազգ մի ողջոյն միանգամայն . զի երկնեաց
Սիովն , և ծնաւ զմանկունս իւր :

Ես ետու . քեզ զյոյսդ զայդ , եւ դու ոչ
յիշեցեր զիս՝ ասէ Տէր . ոչ ապաքէն զա-
մուլն եւ զծննդականն ես արարի . ասէ
Աստուած քո :

Պողոսի առաքելոյն յերբայեցեաց թղթոյն է
ընթերցուածն :

Հաւատովք՝ որ Աբրահամն կոչեցաւ՝ ուն-
կընդիր եղեւ ելանել 'ի տեղին , զոր առ-
նըլոց էր 'ի ժառանգութիւն . ել գնաց՝
և ոչ գիտէր յով երթիցէ :

Հաւատովք պանդխտեցաւ յերկրին Աւե-
տեաց իբրեւ յօտարութեան . խորանօք
բնակեաց Սահակաւ և Յակովբաւ հանդերձ
ժառանգակցօք նոյին աւետեաց :

Քանզի ակն ունէր հիմամբ հաստատելոյ
քաղաքին , որոյ ճարտարապետ և արարիչ
Աստուած է :

Հաւատովք և ինքն Սարրա՝ որ ամուլն էր ,
զօրութիւն առնլոյ զսերմն որդեծնու-
թեան՝ ընդունէր , և 'ի տարածամ հասա-

կի ճնանէր՝ քանզի հաւատարիմ համարե-
ցաւ զայն՝ որ խոստացաւն ։

Ասն որոյ և ՚ի միտջէն ճնանէին . եւ այն
ի յանցեալ ժամանակի , իբրեւ զաստեղս
երկնից բաղմու թեամբ . և իբրեւ զաւաղ
առ ափն ծովու առանց թուոյ ։

Ալէլուիա ալէլուիա .

ՄՆԵՐ փրկեա զանձն իմ , ողորմած Աս-
տուած մեր ողորմի և պահէ զաղայս Տէր ։

Ալէլուիա Որթի ։

Խաղաղութիւն ամենեցուն ։

Եւ ընդ հոգւոյդ քու մ ։ Երկիւզածութեամբ լուսորոյ ։

Որոյ Աւետարանիա Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
Յովհաննու ։

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր ։

Պատիստ մէ ։ Ասէ Աստուած ։

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ ։

Ամէն ամէն ասեմ ձեզ , զի լացջիք և ող-
բասջիք դուք , և աշխարհ խնդասցէ . դուք
տրտմեալիք , այլ տրտմութիւն ձեր յուրա-
խութիւն եղիցի ։

Ափն յորժամ ճնանիցի՝ տրտմութիւն է
նմա , զի հասեալ է ժամ նորա . այլ յոր-
ժամ ճնցի զմանուկն , ոչ եւս յիշէ զնե-

ղութիւն վասն խնդութեանն • զի ճնաւ
մարդ յաշխարհ :

Քարոզ :

Լուիցէ Տէր ձայնի^ս աղաչանաց մերոց •
ամենակալ Տէր Աստուած մեր կեցուցէ
և սղորմեսցի :

Տէր սղորմես • Տէր սղորմես • Տէր սղորմես :

Աղօթք :

Տէր Աստուած մեր Յիսուս Քրիստոս՝ մեծ
եւ բարձրեալ, անայլայլելի անփոփոխելի
եւ մշտնջենաւոր, որ թեր ՚ի յերկնից եւ
մարմնացար ՚ի սրբոց Կուսէն Մարիամայ
Հոգւովն Սրբով, և զապականեալն մեղօք
զբնութիւն մեր ՚ի նախահօրն յանցանաց՝
որով ամենայն կանացի բնութիւն ընկա-
լաւ զպատուհաս անիծից՝ ցաւօք եւ
տրտմութեամբ ճնանիլ զզաւակ, սրբե-
ցեր աստուածութեամբ քով : Եւ արդ՝
աղաչեմք զքեզ մարդասէր թագաւոր՝
ստեղծող և նորոգող մեր և բժիշկ հի-
ւանդութեանս մերում, բժշկես եւ ա-
ռողջացն (զայս անուն) աղախին քո ՚ի հոգե-
կան և ՚ի մարմնական յախտէս յայսմանէ :
Առաքես զօգնութիւն քո ՚ի սրբութենէ

քու մմէ, և տնւր սմա զօրութիւնն ծնանիլ զզաւակ, որպէս զի զպտուղ որովայնի իւրոյ մաքրեալ յամենայն արատոյ ծնընդեամբ սուրբ Աւազանին ընծայեսցէ Նկեղեցւոյ քում սրբոյ: Ծնորհեան ծննդականիս այսորիկ հանդարտութեամբ և առանց միասու հասանիլ ՚ի խնդութիւն, և ամենայն տանց հաւատացելոց ածիլ և բաղմանալ ՚ի փառս տէրութեան քոյ, և ՚ի լըրումն աստուածային քո բանիդ, եթէ աճեցէք եւ բազմացարուք: Այն Տէր Աստուած մեր, լ՛ւր եւ այժմ խնդրուածոց անարժան ծառայիս, եւ ամենեցունն որ շուրջ կան աստ, բարեխօսութեամբ անարատ ծնողի քոյ սուրբ Աստուածածնի, և ամենայն սրբոյ քոյ: Ձի քեզ միածնի Որդւոյդ, և անսկիզբն և համագոյ Հօր քոյ, և կենդանարար և ամենասուրբ Հոգւոյդ՝ վայելէ փառք պատիւ և երկրպագութիւն, այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից, ամէն:

Կ Ա Ն Ո Ն

Վ Ա Ս Ն

ԱՅՍԱՀԱՐԱՅ ԵՒ ԼՈՒՍՆՈՏԻՑ

Որ բնակեալն է յօգնութիւն բարձրելոյն ,
ընդ հովանեաւ Աստուծոյ յերկինս հան-
գիցէ :

Ասացէ Տեառն՝ ընդունող իմ ես , ապա-
ւէն իմ Աստուած , և ես յուսամ 'ի նա :
Նա փրկեացէ զիս յորոգայթէ որսողին .
և 'ի բանիցն 'ի խռովութենէ :

Ի թիկնամէջս իւր ընկալցի զքեզ , 'ի հո-
վանի թեւոց նորա յուսացիս :

Որպէս զէն շուրջ եղիցի զքեւ ճշմարտու-
թիւն նորա :

Ոչ երկիցես դու յերկիւղէ գիշերի , և ոչ
'ի նեաէ՝ որ թռչի 'ի տուէ :

Յիրէ որ շքի 'ի խաւարի , 'ի գայթակղու-
թենէ գիւին 'ի հասարակ աւուր :

Անկցին 'ի կողմանէ քումմէ հազարք , եւ

բիւրք ընդ աջմէ քու մմէ, և առ քեզ ինչ
ոչ մերձեցին :

Քայց միայն աչօք քովք հայեցիս դու, և
զհատուցումն մեղաւորաց տեսցես, զի
դու Տէր յոյս իմ ես :

Ձբարձրեալն արարերք քեզ ասպաւէն, զի
ոչ հասցին առ քեզ չարք. եւ տանջանք
մի մերձեցին ՚ի յարկս քո :

Հրեշտակաց իւրոց պատուիրեալ է վասն քո
՚ի սպահել զքեզ յամենայն ճանապարհս քո :
Ի բազուկս իւրեանց ընկալցին զքեզ, զի
մի երբէք հարցես զբարի զոտն քո :

Ի վերայ ի թից և բարբից գնացես դու և
առ ոտն կոխեսցես զառիւծն և զվիշապն :
Քանզի յիս յուսացաւ, և փրկեցից զնա.
հովանի եղէց նմա, զի ծանեաւ զանուն իմ :
Կարգացէ առ իս, եւ ես լուայց նմա եւ
առ նմա եղէց ՚ի նեղութեան :

Փրկեցից եւ փառաւոր արարից զնա. եր-
կայն աւուրքք լցուցից. եւ ցուցից նմա
զփրկութիւն իմ :

[Ի թերցուածս յԱսայեայ մարգարէէ :

Չիարդ անկաւ յերկնից արուսեակն, սը
ընդ առաւօտն ծագէր. անկաւ յերկիր,

խորտակեցաւ՝ որ առաքէր առ ամենայն
ազգս :

Գու ասէիր 'ի մտի քում, ելից յերկինս,
'ի վերոյ քան զաստեղս երկնից արկից զա-
թոռ իմ, նստայց 'ի լերինն բարձու, 'ի վե-
րայ լերանց բարձանց հիւսիսոյ. ելից 'ի
վեր քան զամպս, եղէց նմանող բարձրե-
լոյն :

Արդ ահաւազիկ 'ի դժոխս իջցես եւ 'ի
հիմունս երկրի :

Պօղոսի առաքելոյն յերբայեցուց թղթոյն է
ընթերցուածս :

Արդ որովհետեւ մանկունք հազորդեացին
արեան և մարմնոյ, և ինքն իսկ մերձառու-
րութեամբ կցորդ եղել նոցունց. զի մա-
հուն իւրով խափանեցէ զայն, որ զիշխա-
նութիւն մահուն ունէր, այսինքն է՝ զա-
տանայ, և ապրեցուցէ զայնոսիկ, որ մա-
հուն երկիւղիւ հանապազ կէին վտարան-
դեալք 'ի ծառայութիւն :

Ալէլուիա ալէլուիա :

Զթշնամիս իմ հալածականս արարեր, եւ
զատելիս իմ սատակեցեր :

Ալէլուիա Օրթի :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Եւ ընդ հոգւոյդ քու՛մ : Երկիւղածութեամբ լուարուք :

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
Մարկոսի :

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :

Պատիւումէ : Ասէ Աստուած :

Առ Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս :

Պատասխանի ետ մի ոմն 'ի Ժողովրդէնէն՝
 և ասէ . Վ'որդապետ , ածի զորդի իմ՝ առ
 քեզ , զոր ունի այս համբ , և ուր հասանէ
 զարկուցանէ զնա , եւ փրփրէ , եւ կրճտէ
 զատամուռնս իւր եւ ցամայքի . եւ ասացի
 ցաշակերտսն քո զի հանցեն , և ոչ կարացին
 հանել զնա :

Պատասխանի ետ նոցա եւ ասէ . ս'լ աղգ
 անհաւատ , մինչեւ յերբ իցեմ ընդ ձեզ ,
 մինչեւ ցերբ անսայցեմ ձեզ . ածէ՛ք զնա
 առ իս :

Եւ ածին զնա առ նա . իբրեւ ետես զնա
 այսն , վաղվաղակի շարժլեաց զնա , և ան
 կեալ յերկիր Թաւալէր և փրփրայր :

Եհարց ցհայր նորա և ասէ . քանի՞ Ժա
 մանակք են՝ յորմէ հետէ այդ եղև զմա .
 եւ նա ասէ . 'ի մանկութենէ , բազում

անգամ 'ի հուր արկանէ և 'ի ջուր՝ զի կու-
րուսցէ զդա . արդ եթէ կարող ինչ ես ,
օգնեան մեզ, Տէր , գթացեալ 'ի վերայ մեր :
Եւ Յիսուս ասէ ցնա . ասացեր՝ եթէ կա-
րող ես , ամենայն ինչ հնարաւոր է այնմ ,
որ հաւատայն :

Եւ վաղվաղակի աղաղակեաց հայր ման-
կանն և ասէ . Հաւատամ , օգնեան անհաւա-
տութեանս իմում :

Իբրեւ ետես Յիսուս՝ եթէ կուտի ժողո-
վուրդն 'ի վերայ , սաստեաց այսոյն պղծոյ
և ասէ . համրդ՝ և խուլ այս՝ ես տամ քեզ
հրաման , եւ 'ի դմանէ , եւ այլ եւս՝ մի
մտանկցես 'ի դա :

Եւ աղաղակեաց և յոյժ լլկեաց զնա՝ և ել-
եւ եղեւ պատանեակն իբրեւ զմեռեալ ,
մինչեւ բազմաց իսկ ասել՝ թէ մեռալ :

Եւ Յիսուս կալաւ զձեռանէ նորա յարօց
զնա , և կանգնեցաւ :

Եւ իբրեւ եմուտ նա 'ի տուն , աշակերտքն
առանձինն հարցին ցնա . մեք ընդէր ոչ
կարացաք հանել զնա :

Եւ ասէ ցնոսա . այդ աղգ՝ ոչ իւրք ելանէ ,
եթէ ոչ պահօք և աղօթիւք :

Ե- Դնէ ՂԱ.-եգարանն Դ վերայ Գլխոյ այսահարին,
 և սսէ .

Սաստեցէ քեզ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս՝ պիղծ սատանայ, որ եկն յաշխարհ և շրջեցաւ ընդ մարդկան, զի զքոյդ խափանեցէ զըռնութիւն եւ զմարդիկ ասարեցուցէ : Որ ՚ի վերայ փայտին զընդդիմակայ զօրութիւնն խորտակեաց արեգականն խաւարելով, երկիր շարժելով, գերեզմանացն բանալով, մարմինք սրբոցն յառնելով : Որ ելոյժ մահուամբ զմահ, և խափանեաց որ զուներութիւն մահուն ունէր, այսինքն է զքեզ սատանայ :

Երգմնեցուցանեմ զքեզ յԱստուած կենդանի՝ որ եցոյց զՓայտն կենաց, եւ կարգեաց զՔերորէսն և զՍերորէսն բոցեղէն սրով շուրջանակի պահել զնա . պապանձեաց ել և գնա ՚ի սմանէ : Երգմնեցուցանեմ զքեզ ՚ի Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս՝ որ գնայր սրպէս ընդ ցամաք ՚ի վերայ ծովուն, և սաստէր պտուտից հողմոյն . որոյ հայեցուածն ցամաքեցուցանէ զանդունդս, և սպառնալիք նորա մաշեն զլերինս : Նոյն ինքն և այժմ հրամայէ քեզ ՚ի ձեռն մեր,

Երկիր, ել և գնա՛ ՚ի ստեղծուածոյս այս-
միկ, և մի դառնայցես և մի թագիցես ՚ի
ամա. եւ մի եւս սրատահեցես ումեք ՚ի
սոցանէ. կամ ազդիցես, կամ զարկցես,
մի ՚ի գիշերի, մի յաւուր, մի ՚ի ժամու
կամ ՚ի տարածամու, այլ երթիջիր ՚ի քոյն
խորխորատն մինչեւ ՚ի պատրաստեալ տան-
ջանն քեզ մեծի աւուրն դատաստանին:
Երկիր Սատուծոյ, որ նստի յաթու քե-
րովքէից և հայի յանդունդս. յորմէ դո-
ղան Հրեշտակք, Հրեշտակապետք, Աթուք,
Տէրութիւնք, Իշխանութիւնք, Պետու-
թիւնք, բազմաչեայ քերովքէքն. յորմէ
գողան երկինք և երկիր, ծով և ամենայն
որ ՚ի նոսա. ել և գնա՛ ՚ի ծառայէս Քրիս-
տոսի Աստուծոյ: Երգմնեցուցանեմ զքեզ
Սատուած կենդանի որ գնայ ՚ի վերայ
թեւոց հողմոց, ո՛ սրար զհրեշտակս իւր
յողիս, և զպաշտօնեայս իւր ՚ի բոց հրոյ.
Ել եւ գնա՛ ՚ի ստեղծուածոյս Աստուծոյ
յայսմանէ ամենայն հրեշտակօք քո: Զի
օրհնեալ և փառաւորեալ է անուն Ամե-
նասուրբ Երրորդութեան Հօր և Արդւոյ
և Սուրբ Հոգւոյն, այժմ և միշտ և յաւի-
տեանս յաւիտենից, ամէն:

Սատուած՝ որ մեծ է և ահաւոր և փառաւորեալ յամենայնի գործովք և զօրութեամբ, անհասանելի և անքննելի գոլով, որ յառաջ պատրաստեաց քեզ սատանայ զյաւխտենական տանջանացն զդատատան, այժմ՝ ՚ի ձեռն մեր անպիտան ծառայից իւրոց հրամայեաց քեզ և ամենայն գործակցաց քոց ամենայն զօրութեամբքով ՚ի բաց կալ ՚ի ծառայէս Յիսուսի Քրիստոսի, որ զամենայն իշխանութիւն ունի յերկինս եւ յերկրի, սր ասաց համեր եւ խուլ գիւլին, եւ ՚ի մարդոց և այլ մի մըտաներ ՚ի դմա = Տանկ՛ր զքո պիղծ և ունայն զօրութիւնդ, որ եւ խողիցն իշխանութիւն ոչ ունէր = Յիշեան որ սատտեացն քեզ, և քոյովք խնդրուածովք յերամակ խողիցն հրամայեաց քեզ մտանել:

Երկիր Սատուծոյ, որոյ հրամանաւ երկիր հաստատեցաւ ՚ի վերայ ջրոց, որ շինեաց զերկիր եւ կարգեաց, որ հաստատեաց զերկինս կշռով, և զառապարս կրշռորդովք, եւ եղ զաւազ ծովու ՚ի սահման, եւ ՚ի ջուրս սաստիկս զշուիղս իւր պատրաստեաց: Ար հայի ՚ի լերինս և ծխեսցին, որ արկանէ զլոյս որպէս զօթոյ, որ

ձգեաց զերկինս որպէս մագաղաթ . որ
 յարկեաց ՚ի վերայ ջրոց զվերնայարկս
 նորա . Որ հիմնեցոյց զերկիր ՚ի վերայ
 հաստատութեան , զի մի շարժեացի յա-
 ւիտեան : Որ կոչեաց զջուրս ծովու , եւ
 եհեղ զնա ՚ի վերայ ամենայն երկրի . եւ
 եւ զնա ՚ի սմանէ : Երգմնեցուցանեմ ըզ-
 քեզ ամենաչար , ՚ի փրկական չարչարանն
 Քրիստոսի , եւ ՚ի պատուական նորա Մար-
 մին եւ յԱրիւն , եւ ՚ի դալուստն նորա ա-
 հաւոր , զի դոյ եւ ոչ յապաղէ ՚ի դատել
 զերկիր . եւ զքեզ եւ զգործակիցսն քո
 տանջեացէ ՚ի հուրն յաւիտենից . ուր սրդն
 անքուն է եւ հուրն ոչ շիջանի : Զի զօրու-
 թիւն Յիսուսի Քրիստոսի հանդերձ Հարբ
 եւ ամենատուրբ Հոգւովն օրհնեալ է այժմ
 եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից : Տէր
 Սաբաւովի Սատուած Իսրայէլի , որ փա-
 րատես զցաւս եւ զհիւանդութիւնս , եւ
 զամենայն ախտս բժշկես , նայեա՛ ՚ի վե-
 րայ ծառայիս քոյ , եւ ՚ի բաց մերժեա՛ ՚ի
 սմանէ զամենայն ներգործութիւն սատա-
 նայի , սաստեա՛ն այսոց պղծոց եւ հալածեա՛
 զնոսա . եւ վաղվաղակի քոյին ազգամբդ
 փրկեա՛ զճառայս քո . եւ խորտակեա զսա-

տանայ ընդ ոտիւք սորա, եւ տնւք սմա
յաղթութիւն ընդդէմ նորա հակառակու-
թեանց, և այսոց նորա պղծոց: Որպէս զե
առ ՚ի քէն օգնականութիւն առնկալեալ
արժանաւորեցի անմահ և երկնաւոր քոց
պարգևացդ, փառաւորելով զՀայր և զՈրդի
և զՍուրբ Հոգիդ, այժմ և միշտ և յաւի:

Ազօթք:

Որ եսդ Տէր Տէր, որ արարեր զմարդն
ըստ պատկերի քում և ըստ նմանութեան,
և ետուր նմա իշխանութիւն մշտնջենաւոր
կենաց, և նորա անկեալ ընդ մեզօք բան-
սարկուին պատրանօք, և դու ոչ անտես
արարեր, այլ անօրինեցեր մարդանալով
Քրիստոսի քո զփրկութիւն աշխարհի: Գու-
ինքնին մարդասէր Տէր, զուգակցեա՛ն կե-
նաց սորա Հրեշտակ լուսաւոր, փրկելով
զսա յամենայն խորհրդոց թշնամւոյն, ՚ի
դիւէ տարածամէ, յերեւելի և յաներե-
ւոյթ պատահարաց չարին:

Ե- փեռանափրէ զլանջն, զխրփն, զէերանն ասելով:
յանուան Հօր և Որդոյ և Հոգոյն Սբոյ. և ասէ.
Հալածեա՛ն ՚ի սմանէ զամենայն շունչ չար օ

որ խօսեցեալ է և որջացեալ ՚ի սիրտ սորա ,
 զհոգի մոլորութեան , զհոգի չարութեան ,
 զհոգի դառնութեան , զհոգի ստուութեան
 և ամենայն անմաքրութեան , որ ներգործէ
 ըստ խորամանկութեան թշնամւոյն խաբէ-
 ութեան : Ենորհօք եւ դթուլթեամբ մի-
 ածնի Որդւոյ քոյ , ընդ որում օրհնեալ ես
 Հայր ամենակալ հանդերձ բարերար եւ
 կենդանարար Սուրբ Հոգւովդ , այժմ եւ
 միշտ և յաւի :

Քարոզ :

Արթուն մտօք և անզբօս խորհրդով կաց-
 ցուք միաբան յաղօթս առաջի Տեառն մե-
 քոյ և փրկչին Յիսուսի Քրիստոսի : Հաւա-
 տով խնդրեցցուք ՚ի նմանէ զհրեշտակ խա-
 զաղութեան պահապան անձանց մերոց ,
 որ եկեալ բանակեցէ շուրջ զմեօք , և ա-
 ներկիւղ պահեսցէ զմեզ յամենայն հրե-
 ղէն ներտից սատանայի , որ թռչի ՚ի տուէ ,
 յիրաց խաւարային գնացից , ՚ի դայթակ-
 ղութենէ դիւին ՚ի հասարակ աւուր : Յոր-
 մէ զգուշութեամբ պահելով աղօթիւք և
 բարեխօսութեամբ ամենայն սրբոց , շնոր-
 հեսցէ մեզ մարդասէրն Աստուած կեալ

առաքինութեամբ 'ի փրկութիւն անձանց
մերոց, 'ի սրտիւ և 'ի փառս կենդանա-
ցուցիչ անուան իւրոց : Յոյս հաղորդու-
թեան ընկալցուք 'ի յայտնութեան միածնի
Որդւոյն Աստուծոյ, կերպարանակից առ-
նել զմարմին խոնարհութեան մերոց ըստ
նմանութեան մարմնոց փառաց իւրոց, վասն
զի զայս խոստացաւ սիրելեաց իւրոց ճշշ-
մարիտն Աստուած Յիսուս Քրիստոս Տէր
մեր, կեցուսցէ և ողորմեացի : Զժամս և
զառաջակայ օրս խաղաղութեամբ անցու-
ցանել հաւատով 'ի Տեառնէ խնդրեսցուք :
Զհրեշտակ խաղաղութեան պահապան ան :
Զքաւութիւն և զթողութիւն յանցանաց :
Զսրբոյ խաչին մեծ եւ կարող զօրութիւն :
Եւ եւս միաբան վասն ճշմարիտ և սուրբ :
Զանձինս մեր և զմիմեանս Տեառն Աստու :
Ողորմեաց մեզ Տէր Աստուած մեր ըստ մե :

Տէր ողորմեա՛ : Տէր ողորմեա՛ : Տէր ողորմեա՛ :

Ս. ԳՕԹԲ :

Զգեցի՛ մեզ Տէր Աստուած մեր զէն ար-
դարութեան զօրաւոր եւ յաղթող լինիլ
ընդդէմ սատանայական պատերազմաց և
զամենայն հրեղէն նետս նորա շիջուցանե-
լով անկասկած լիցուք յիրոց խաւարային

գնացից, 'ի գայթակղութենէ դիւին 'ի հասարակ աւուր: Եւ զգաստացեալք վայելչական տուրնջեամբս առաքինութեամբ կացցուք 'ի փրկութիւն անձանց մերոց, 'ի պատիւ և 'ի փառս սրբոյ Արրորդութեանդ, այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւի:

Խաղաղութիւն ամենեցուն:

Արկնաւոր խաղաղութեամբ քով պարբայեալ պահեան զանձինս մեր Տէր զօրութեանց, վասն զի դու ես Աստուած խաղաղութեան, եւ բաց 'ի քէն զայլ որ ոչ գիտեմք, եւ զանուն քո ամենազօր կարգամբ յօգնականութիւն անձանց մերոց: Նայեանց յերկրպագութիւնս մեր, և ուսն մեզ առնել զարդարութիւն ճշմարտութեան: Եւ գոհութեամբ փառաւորեցուք, զՀայր և զՈրդի և զՍուրբ Հոգիդ, այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից, ամէն:

Տէր, մի յիշեր զմեզս մեր զառաջինս, վաղվազեացէ առ մեզ ողորմութիւն քո, զի աղքատացսք յոյժ:

Օգնեան մեզ Աստուած փրկիչ մեր, վասն փառաց անուան քոյ:

Տէր, փրկեան զմեզ եւ բաւեան զմեզս մեր վասն անուան քոյ :

Քարոզ :

Վասն հիւանդաց եւ ամենայն վշտացելոց՝ աղաչեսցուք զՓրկիչն մեր Քրիստոս, զի ուղորմեսցի ըստ մեծի ողորմութեան իւրում, եւ բժշկեսցէ զսխտս եւ զհիւանդութիւնս հոգւոց եւ մարմնոց ծոռայից իւրոց. եւ կատարեսալ առողջութեամբ հասուցէ զամենեսեան ՚ի մշտնջենաւոր եւ յանախտ կեանս : Որ առաքեցաւ ՚ի Հօրէ ՚ի բժշկութիւն ազգի մարդկան՝ միածին Որդին Աստուծոյ. Տէր մեր եւ Փրկիչ Յիսուս Քրիստոս, կեցուցէ եւ ողորմեսցի :

Ազօթ :

Փարատեան զցաւս եւ բժշկեա զհիւանդութիւնս ՚ի ժողովրդենէ բուժմէ Տէր Աստուած մեր, եւ շնոր : (Տէ՞ս յեղէ՞ս 174) :
Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս, ամէն :
Հայր մեր որ յերկինս :

ՅԱՂՕԹԱՄԱՏՈՅՑ ԳՐԱՅ ՍՐԲՈՅՆ ԳՐԻԳՈՐԻ
ՆԱՐԵԿԱՑԻՈՅ

ԲԱՆ ՂԱ .

Ի ԽՈՐՈՑ ՍՐՏԻՑ ԽՕՍԻ ԸՆԴ ԱՍՏՈՒԾՈՅ :

Ա . ՏԵՐ ՏԷՐ գլխութեանց եւ Աստուած
ողորմութեանց , անուն մեծութեան , ձայն
ահաւորութեան , կոչումն սաստկութեան ,
լուր անհասութեան , բարբառ գողու-
թեան , հնչումն հիացման , յուսադրու-
թիւն բարերարութեան . ամենողորմ քաղց-
րութեան . յորմէ երկուցեալ սասանին
ամենայն բնութիւնք եղեկաց ՚ի քո սպառ-
նայլեաց ահիզ պակուցման , սաւառնին
Սերովբէք , ամփոփին Քերովբէք , պարու-
րին պարք լուսակերպիցն , երկնչին հիաց-
մամբ բոլոր Պետութիւնք վերնոցն , նոյնք
ցնծան գողութեամբ մեծաւ ՚ի մի նաւա-
կատիս բերկրութեան . զարհուրին դեւք ,
քնկրկին չարութեանցն զունդք , պակա-
սին խաւարասիրացն հագիք , անդնդոց մատ-
նին հրեշտակք օտարին , Ասային նշանաւ
Խաչին յարձակմունք դիմամարտին , փա-
կին ՚ի ստորին բանտի քինաւոր ամաղեկա-
ցիքն , անխղելի հանգուցիւք սրաշարին

խումբք հակառակորդին, արգելին անդերծ
 դնդանաւ՝ մահադինացն կաճառք, սնդին
 ՚ի մետաղս ահեղ հրամանիդ այսականացն
 գումարք, պասպանձին կարկեալ ընդդիմա-
 բանիցն դասակցութիւնք. պարաւանդին
 հիւժմամբ կորստեան աներեւութիցն ժո-
 ղովք. անլոյծ շղթայիւք նեղին առաքե-
 լութիւնք դերաքրիատոսին:

Բ. Ահա կարկառեմ մատամբք ձեռինս
 զտեառնադրութիւն նշանիդ ՚ի ժամ գի-
 շերիս, որ ոչ մթանաս խաւարաւ անգի-
 տութեան, ամենեւին տեսականութիւն,
 քան թէ ՚ի լոյս անմատոյց հանգուցեալ
 բնակիս: Ընկալ զաղաչոյս վտանգաւոր
 գոհաբան ընդ պահպանութեամբ թեւոյ
 հզօրիդ, փրկեան ՚ի ցնորից եկամուտ պլղ-
 տորութեանց. սուրբ արան զպգայարան
 հայելեաց սրտիս նկատմանց, ամբացն փայ-
 տիւղ կենաց ՚ի տխրական անըջոյ, արեամբ
 քով սրսկեան զշրջարկութիւնս կայիցս, ըզ-
 հետս ելլումտիցն կաթուածով կենարար
 կողիդ գծադրեան, երդոցն պահպանարան
 քառակերպիդ ձեւակերպութիւն եղիցի.
 Հանդէս տեսութեան աչացս ամբարձման
 փրկականդ քո կրից խորհուրդ առդիցի և

ընդ բարաւոր յարկիս չարչարանաց քոց
 գործի հաստիցի, զծառոյդ օրհնութեան
 հաւատք յուսոյ իմոյ կախեսցի: Արգէլ,
 Տէր, սովաւ զսատակիչն հոգւոյ, մտցէ
 անխափան պաշտպանն լուսոյ, և ընդ սաս-
 տիկ ծանրութեան ցաւոցս և զբեռն պար-
 տեացս թեթեւացն, զոր 'ի լուարանի մը-
 տացս ամփոփման մահճացս անկողնի ու-
 չաբերեալ զյուսահատութեանցն դառն
 պտղոցն՝ խոստովանիմ ամենագիտիդ զան-
 համար մասունս գործոց չարաչար անօրէ-
 նութեանցս:

Գ. Հանգն զլատակեալս 'ի բաղմամբուս
 աշխատութենէ, բարձ զտագնապ տարա-
 կուսանաց ոգւոյս կործանման, զդառնու-
 թիւնն ընդ վշտացն, զհեծութիւնն ընդ
 կարեացն, զանձկութիւնն ընդ թշուա-
 ռութեանցն, զհառաչմունսն ընդ խոր-
 տակմանցն, զբեկութիւնն ընդ ապշու-
 թեանցն, զթմբբութիւնն ընդ շրտմանցն,
 զարբեցութիւնն ընդ յիմարութեանցն, ըզ-
 թերամտութիւնն ընդ խելագարութեան,
 ցրն, զսառումն սիրոյն և զհրային ջերմու-
 թիւն աղուական ախափն: Յժանդակ լեր-
 տկարութեան բաղմամբս և տարտամու-

Թեան, բարեգործ աջակց շնորհի, ձեռամբդ նորոգողի, մատամբդ կենսաբաշխի, փառօրդ մշտափայլի, յարակայու թեամբդ անեղծի, երեսօրդ զուարթականի, իսկու թեամբ էիդ պաշտելի, բարձրութեամբդ երկրպագելի = Հատն զչարաչար հեծութիւն կորստականս խեղդման, զնոր գիւտ չարին, զհին խարդախութիւն բանասարկութիւն, զօտար աղդեցմունս ՚ի մահ կրթութողին, զանյարմարական երեւոյթս հանապազորդեան եղեանագործին, զառաջս հրնարողբութիւն դժնդակ գիւին, զողբական բոցաշնչութիւն ձգող կախարդին = Պահեան ՚ի տեղւոյ հանգստեան մեռօրինակ այսր դադարման յաներեւոյթ մտածութեանց, ՚ի մասնաւոր սխալութեանց, ՚ի մեծագոյն գայթակղութեանց, ՚ի փոքրագոյն ոտնառութեանց, ՚ի խաբէբայ չար ձանձրութեանց = Հեռացն զանհանդէս մտածութիւնն ՚ի զգայութեանց ծառայիս յանցաւորի, զկիրս բասրելիս, զվարս թըշնամանելիս, զդիպուածօ սլատկառելիս, ըզհետս վրիպելիս, զպատիրս ձողելիս, զսորհուրդս անգոսնելիս, զաւերաբանութիւնս նշկահելիս: Անօխակալ հոգւով և անչաղախ

մարմնով զապաւինեալս ՚ի քեզ հանդերձեան,
 ՚ի շնչմանէ հողմոց, ՚ի զարկմանէ բռնու-
 թեանց, ՚ի բախմանէ փոթորկաց, ՚ի յսա-
 մանէ մրրկաց, ՚ի յարձակմանէ գոլանաց:
 Ի կախման աչացս հայեցուած սրտից մի
 ստուարասցի, այլ զուարթացի պայծա-
 ռասցի վայելչասցի՝ ընդ քեզ փայլեսցի, Տէր
 Յիսուս Քրիստոս, լուսաւոր վառմամբ ան-
 շիջանելեալ: Բանիւ քով սրբեան զպատրու-
 պարանս բաղմականիս ՚ի խորամանկու-
 թեանց, ՚ի զբաղմանց, ՚ի քո ատելի յիշա-
 տակաց, ՚ի վերնամարտ մտածմանց, ՚ի քրէ-
 ական մորոսութեանց, ՚ի տիրանենդ ան-
 շնորհութեանց, յաստուածընդդէմ հեր-
 ձուածութեանց: Գնդիւք վերնայնոցդ վե-
 րակացու ինձ լիցիս: Պետութեամբք,
 Իշխանութեամբք զօրաւորօքն անյաղթա-
 կանաց մաքուր մատակարարաց սուրբ Աս-
 տուածութեանդ: Առաքեալքն աւետեաց
 Աւետարանաւն, Սարգարէքն Կտակարա-
 նօքն, մաղթանք երջանկացն ՚ի կատարածի
 աւուրն ընծայեալ: Որովք նիրհեցից եր-
 կիւղիւ ըստ քեզ տրամութեամբ, և զար-
 թեաց շնորհօք քո կրկին ուրախութեամբ
 եթէ վհատութեամբ ննջեցից, յարեաց

դարձեալ հողեւորական բերկրութեամբ .
եթէ ընկողմնեցայց մեղանօք , կանգնե-
ցայց վերստին զատեալ 'ի խղճէ անախտ
անբծութեամբ :

Գ. Լուր խնդրուածոց ամենահառաչ ձայ-
նիս հեծութեան, միայն բաղմագութ, բա-
բեխօսութեամբ Սրբոց Աստուածածնիդ և
ամենայն արդարոց և հահատակաց ընտ-
րելոց : Եւ քեզ փառք յամենեցունց իմօվս
գոչմամբ վերառաքեցեալ սրբովք զուարթ-
նոցն անմահականաց դասուց . 'ի գովեստ
Հօր քոց Աստուծոց մերոց և Հոգւոյդ Սրբոց
բնաւից հաստողի եւ նորոգողի . յաւի-
տեանս յաւիտենից . ամէն :

Կ Ա Ն Ո Ն

ՍԿԻՀ ԵՒ ՄԱՂՁՄԱՆ ՕՐՀՆԵԼՈՅ

Լուսանան նախ ջրով, և սրբին սուրբ իրասով,
և սախն .

Ալէլուիա ալէլուիա .

ԴԱՏ արան ինձ Տէր, զի ես յանբժու-
թեան իմում գնացի, 'ի Տէր յուսացայ՝
զի մի եղէց հիւանդ :

Փորձեան զիս Տէր, և քննեա զիս . փորձեան
զերիկամունս իմ և զսիրտ իմ :

Ողորմութիւն քո Տէր, առաջի աչաց իմոց .
և հաճոյ եղէց ճշմարտութեան քում :

Ոչ նստայց ես յախժուս նանրաց, եւ ընդ
անօրէնս ես ոչ մտից :

Ատեցի ես զժողովս չարաց, եւ ընդ ամ-
բարիչտս ես ոչ նստայց :

Լուացից սրբութեամբ զձեռս իմ, և շուրջ
եղէց զսեղանով քով Տէր :

Լսել ինձ զձայն օրհնութեան քոյ և պատ-
մել զամենայն սքանչելիս քո :

Տէր, սիրեցի զվայելչութիւն տան քոյ, և
զտեղի յարկի փառաց քոյ:

Մի կորուսաներ ընդ ամբարիշտս զանձն իմ,
և մի ընդ արս արիւնահեղս զկեանս իմ:

Որոց ձեռք իւրեանց յանօրէնութեան են.
և աջ նոցա լի է կաշառօք:

Ես յամբժութեան իմում գնացի. փրկեան
զիս Տէր և ողորմեան ինձ:

Ոտն իմ կացցէ յուղղութեան. յեկեղեցիս
մեծս օրհնեցից զքեզ:

Քարոզ:

Խնդրեացուք հաւատով միաբանութեամբ
ի Տեառնէ՝ զի զողորմութեան զնորհս իւր
արասցէ ՚ի վերայ մեր. Տէրն Ամենակալ
կեցուսցէ և ողորմեցի:

Կեցն՝ Տէր և ողորմեա:

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեացուք. ընկալ կն:
Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ և Հօգ:

Եւ ապա լռանան Գինով, և ասին սաղմոս:

Ալէլուիա ալէլուիա.

Տէր հովուեացէ զիս և ինձ ինչ ոչ պակասեացի:

Ի վայրի դալարուով՝ անդ բնակեցոյց զիս և առ ջուրս հանգստեան անոյց զիս :

Գարձոյց զանձն իմ՝ առ իս, եւ առջնորդեաց ինձ՝ ՚ի ճանապարհս արդարութեան վասն անուան իւրոյ :

Թէպէտ եւ գնացից ես ՚ի մէջ ստուերաց մահու, ոչ երկեաց ՚ի չարէ, զի դու Տէր ընդ իս ես :

Յուպ քո և գաւազան՝ նոքա մխիթարեացին զիս :

Պատրաստ արարեր առաջի իմ՝ զսեղան՝ ակն յանդիման նեղչաց իմոյ :

Օճեր իւղով զգլուխ իմ՝ բաժակ քո որպէս անապակ արբեցոյց զիս :

Ողորմութիւն քո Տէր զհետ իմ եկեացէ զամենայն աւուրս կենաց իմոյ, բնակիլ ինձ ՚ի տան Տեառն ընդ երկայն աւուրս :

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր սղաչեսցուք ՝ ընկալ կէ :

Օրհնութիւն և փառք Հօր և Արդւոյ և Հօգ :

Աղօթք *

Օրհնեալ ես Տէր Աստուած մեր, որ ետուր մեզ զնիւթս զայս առնել անօթ սրբութեան քում ըստ հաճոյից քոց, առ ՚ի քէն սուերոյ քո մտաւորութեան : Արդ՝ ընկալ

զսա ՚ի ձեռաց մերոց • եւ սրբեան՝ սրբութեամբ քով, զի արժանի լինի ընդունիլ ՚ի սպասաւորութիւն եկեղեցւոյ քում սրբոց • Որով եւ բերկրեսցին մատուցողք սորա, ակն ունելով ՚ի քէն բարեաց հատուցման : Եւ զմեզ արժանի արան սրբութեամբ եւ արդարութեամբ կեալ ՚ի քահանայութեանս կարգի, պաշտել զքեզ ՚ի սուրբ եկեղեցւոյ քում զամենայն աւուրս կենաց մերոց, եւ ընդունիլ զխոտացեալ բարիսն որ ՚ի քէն : Եւ քեզ ընդ չօր և ընդ Սուրբ Հոգւոյդ վայելէ փառք իշխանութիւն և պատիւ • այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից, ամէն :

Կ Ա Ն Ո Ն

ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ ԶԳԵՍՏ ՕՐՀՆԵԼՈՅ

Ալէլուիա ալէլուիա .

ՅԻՇԵԱ՛ Տէր , զԴսուիթ , և զամենայն հե-
զութիւնն նորա :

Որպէս երգուաւ Տեառն , եւ ուխտս եղ-
Աստուծոյ Յակովբայ :

Թէ ոչ մտից ՚ի յարկս տան իմոյ , թէ ելից
յանկողինս մահճաց իմոց :

Թէ տաց քուն աչաց իմոց , կամ նինջ ար-
տեւանաց իմոց , կամ հանգիստ իրանաց
իմոց . մինչեւ գտից զտեղի յարկի Տեառն
Աստուծոյ Յակովբայ :

Ահա լուաք զնմանէ յԵփրաթայ , և գտաք
զնա ՚ի դաշտս մայրեաց :

Մտցուք ՚ի յարկս նորա , երկիրպագցուք
՚ի տեղւոջ՝ ուր կացեալ են օտք նորա :

Արի՛ Տէր , ՚ի հանգիստ քո դու և տապա-
նակ կտակի սրբութեան քոյ :

Քահանայք քո զգեցցին զարդարութիւնն ,
և սուրբքք քո ցնծալով ցնծացեն :

Վասն Գաւթի սիրելւոյ քո մի դարձուցաներ
 զերեսս քո յօժելոյ քումմէ :

Երդուաւ Տէր Գաւթի ճշմարտութեամբ՝
 և ոչ ստեաց նմա . 'ի պողոյ որովայնի նորա
 նատուցանել յաթոռ նորա :

Թէ պահեսցեն որդիք քո զօրէնս իմ, եւ
 զվիայութիւնս իմ զոր ուսուցից նոցա :

Որդիք նոցա նատցին յաւխտեանս յաւխտե-
 նից յաթոռ քո :

Հաճեցաւ Տէր ընդ Սիօն, եւ ընտրեաց
 բնակիլ 'ի նմա . առէ՛ այս է հանգիստ իմ
 յաւխտեանս յաւխտենից, 'ի սմա բնակե-
 ցայց՝ զի հաճեցայ ընդ սա :

Զայրիս սորա օրհնելով օրհնեցից, և զազ-
 քատս սորա լցուցից հացիւ :

Երիցանց սորա զգեցուցից զփրկութիւն,
 և սուրբք սորա ցնծալով ցնծասցեն :

Անդ ծագեցից զեղջիւր 'ի Գաւթ . պատ-
 րաստ արարից զձրագ օժելոյ իմոյ :

Թշնամեաց նորա զգեցուցից զամօթ, այլ
 'ի վերայ նորա ծաղկեցի սրբութիւն իմ :

Քարոզ :

Ազաչեսցուք զմարդասէրն Աստուած, զի
 ընկալցի զսպասս զայս 'ի հաճոյս բարեբար
 կամաց իւրոյ 'ի պայծառութիւն տան իւ-

բոյ 'ի դովեատ փառաց անուան իւրոյ . եւ
կեցուցէ զարարածս իւր . ամենակալ Տէր
Աստուած մեր կեցո՛ւ և ողորմեա՛ :

Տէր ողորմեա՛ , Տէր ողորմեա՛ , Տէր ողորմեա՛ :

Աղօթք .

Տէր Աստուած հզօր բարձրեալ եւ ահա-
ւոր , որ զգեցուցեր զեկեղեցի քո լուսով
փառաց քոյ , եւ եղեր մեզ զգեստ անա-
պականութեան : Ընկալ 'ի մէնջ զզգեստս
զայս . որպէս 'ի ձեռն Մովսիսի զնիւթ
խորանին վկայութեան , եւ իբրեւ զհան-
դերձս մանկանցն Եբրայեցւոց 'ի պատիւ
քեզ տարածելոց : Օրհնեա՛ և սրբեա՛ զսա-
որպէս ընկալար եւ օրհնեցեր զկտուան
Յովսեփայ , զոր մատոյց 'ի պատանս աս-
տուածային մարմնոյդ . զի եւ սա արժանի
լիցի եկեղեցւոյ քում՝ սրբոյ : Եւ որպէս
զի ցնձասցեն մատուցողք սորա , տո՛ւր
նոցա Տէր , փոխարէն . հատո՛ն նոցա աստ
և 'ի հանդերձեալ երկրիդ զողորմութիւն
քո մեծ եւ զառատ : Եւ քեզ ընդ Հօր եւ
Հօգւոյդ Սրբոյ վայելէ փառք իշխա՛ :

Հայր մեր որ յերկինս :

ԱՂՕԹԻՔ

ԽՈՒՆԿ ՕՐՀՆԵԼՈՅ

ԱՄԵՆԱԿԱԼ Տէր Աստուած մեր, որ ընկալար զխուճննն ՚ի ձեռաց Ահարօնի և որդւոց նորա . և ոչ հաճեցար ընդ հուրն օտար, և ընդ խուճննն օտարոտի. վասն որոյ և մեք սարսիմք և դողամք, զի մի՛ զնոյն կրեացուք պատիժ: Եւ այժմ՝ աղաչեմք զքեզ Տէր բարերար, ընկալ զսա ՚ի ձեռաց մերոց, որպէս ՚ի ձեռաց Ահարօնի ընկալար, և Զաքարիայի . և պարգեւեան մեզ զչնորհս Հոգւոյդ Սրբոյ: Մերժեան ՚ի մէնջ ամենայն ահաւորութիւն խաւարասէր թշնամւոյն . և տո՛ւր մեզ առնուլ ՚ի միտ զահ և զերկիւղ Աստուածութեանդ: Շնորհօք և մարդասիրութեամբ Տեառն մերոյ եւ Փրկչին Յիսուսի Քրիստոսի որում վայելէ փառք և իշխանութիւն այժմ և միշտ և յաւի:

Կ Ա Ն Ո Ն

ՆՈՐ ԳԻՐՔ ՕՐՀՆԵԼՈՅ

Սարգիստիսի ունեւորի Դ Վերայ Բաղիայն ասին .

ՆԱՅԵՑԱՐՈՒՔ ժողովուրդք յօրէնս իմ . խա-
նարհեցուցէք զունկն ձեր 'ի բանս բերանոյ
իմոյ :

Բացից առական զբերան իմ , և խօսեցայց
զառակս 'ի սկզբանէ :

Որպէս լուար և ծանեար զայս , և հարցն
մեր պատմեցին մեզ :

Ոչինչ ծածկեցաւ յորդւոց նոցա յազգ
յայլ , պատմել զօրհնութիւնս Տեառն , ըզ-
զօրութիւն և զսքանչելիս իւր զոր արար :
Հաստատեաց զվկայութիւն իւր առ Յա-
կովք , և օրէնս եդ 'ի վերայ Իսրայելի :

Որ ինչ միանգամ պատուիրեաց հարցն մե-
րոց , ցուցանել զայս որդւոց իւրեանց , զի
ծանխցեն յազգ յայլ :

Որդիք որք ծնանին , յարիցեն և պատմեա-
ցեն զայս որդւոց իւրեանց . զի դիցեն

առ Աստուած զյոյսս իւրեանց , և մի մո-
ռասցին զգործս Աստուծոյ :

Զպատուիրանս նորա խնդրելով խնդրեա-
ցեն . և մի եղիցին որպէս և հարբն իւ-
րեանց :

Ազգ չար և դառնացող . ազգ որ ոչ ուղ-
ղեաց զսիրտ իւր , և ոչ հաստատեաց առ
Աստուած զհոգի իւր :

Որդիք Եփրեմի լիաձիգք և սնդաձիգք . յա-
ւուր պատերազմի կապարձս դարձուցին :

Ոչ կացին նորա յուխտի Տեառն . եւ ըստ
իրաւանց նորա ոչ կամեցան գնալ :

Մոռացան զերախտիս նորա եւ զսքանչե-
լիսն՝ զսր եցոյց նոցա :

Առաջի հարց նոցա զոր արար զսքանչելիս
իւր յերկրին Եգիպտացւոց եւ ՚ի դաշտին
Տայանու :

Էհերձ զձովն՝ և անցոյց զնստ և կացոյց
զջուրսն որպէս ՚ի տիկս :

Առաջնորդեաց նոցա ամպով ՚ի տուէ , եւ
զամենայն գիշեր ՚ի լոյս հրոյ :

Էհերձ զվէմն յանապատին , և ետ ըմպել
նոցա որպէս ՚ի խորոյ մեծէ :

Եհան զջուրսն ՚ի վիմէն , և հոսեաց որպէս
զգետս զջուրսն :

Սակայն յաւելին 'ի մեղանչել . և եւս բարկացուցին զքարձրեալն յանջրդի :

Փորձեցին զԱստուած 'ի սիրտս իւրեանց , 'ի խնդրել զկերակուր անձանց իւրեանց :

Տրանջեցին զԱստուածոյ և ասացին . մի՞թէ կարո՞ղ իցէ Աստուած պատրաստել սեղան յանապատի :

Քանզի հարկանէր զվէմն՝ և հոսէին ջուրք , և վտակք խաղային 'ի նմանէ :

Աղէ հաց եւս կարացէ տալ նա մեղ . կամ պատրաստեացէ սեղան ժողովրդեան իւրոյ :

Վասն այսորիկ լուաւ զայս Տէր եւ յապաղեաց . հուր բորբոքեցաւ 'ի Յակովբ . և բարկութիւն ել 'ի վերայ Իսրայելի :

Ձի ոչ հաւատացին յԱստուած . եւ ոչ յուսացան 'ի փրկութիւն նորա :

Հրաման ետ ամպոց 'ի վերուստ , եւ զդըրունս երկնից եբաց , եւ տեղեաց 'ի նոսա զմանանայ 'ի կերակուր :

Ձհաց երկնից ետ նոցա , զհաց հրեշտակաց կերին մարդիկ . եւ իջոց 'ի նոսա զկերակուր 'ի լիութիւն :

Եհան զհողմն հարաւոյ , եւ էած զօրութեամբ իւրով զհիւսիսիւ :

Տեղեաց 'ի նոսա միս որպէս զհող, որպէս
զաւազ ծովու զթռչունս թեւաւորս :

Էարկ 'ի մէջ բանակի նոցա, եւ շուրջ
զվրանօք նոցա :

Վերին և յագեցան յոյժ և զցանկութիւն
նոցա ետ նոցա, և ոչինչ կարօտ եղէն 'ի
ցանկութենէ իւրեանց :

Մինչդեռ կերակուրք 'ի բերանս իւրեանց
էին, բարկութիւն յԱստուծոյ ել 'ի վերայ
նոցա :

Սպան զազուամս 'ի նոցանէ, և զընտիր ըն-
տիրս Իսրայելի սատակեաց :

Յայտմամբնայնի մեղան և եւս, և ոչ հա-
ւատացին սքանչելեաց նորա :

Պակասեցան յունայնութեան աւուրք նոցա,
և ամբ նոցա փութապէս անցին :

Յորժամ սպանանէր զնոսա, խնդրէին զնա,
գառնային եւ առաւօտ առնէին առ Աս-
տուած :

Յիշեցին՝ զի Աստուած օգնական էր նոցա •
Աստուած բարձրեալ փրկիչ էր նոցա :

Միրեցին զնա բերանօք իւրեանց, եւ
լեզուօք իւրեանց ստեցին նմա, և սիրտք
նոցա ոչ էին ուղիղք ընդ նմա, և ոչ հա-
ւատացին ուխտի նորա :

Այլ նա ինքն չ' գթած էր . քաւէր զմեզս
նոցա , և ոչ ապականէր :

Յաճախէր դարձուցանել զբարկութիւն իւր .
և ոչ բարբոքէր զամենայն սրտմտութիւն
իւր :

Յիշեաց՝ թէ մարմին են նորա . հոգի որ
ելանէ , այլ ոչ եւս դառնայ :

Քանիցս շանգամ դառնացուցին զնա յա-
նապատի . և բարկացուցին զբարձրեալն
յանջրդի :

Գարձան և փորձեցին զՍտուած , և ըզ-
սուրբն Խորայելի զայրացուցին :

Ոչ յիշեցին զձեռն նորա , յաւուր յորում
փրկեաց զնոսա 'ի ձեռաց նեղաց նոցա :

Որպէս արար զնշանս եւ զարուեստս իւր
յերկրին Յգիստացւոց և 'ի դաշտին Տա-
յանու :

Գարձոց յարիւն զգետս նոցա , և զանձ-
րեւս նոցա , զի մի արբցեն :

Սաւաքեաց 'ի նոսա շանաճանձ և եկեր ըզ-
նոսա . և գորտիւ ապականեաց զնոսա :

Ետ ժանկոց զպտուղս նոցա , և զվաստակս
նոցա մարախոյ :

Եհար կարկառի զպգիս նոցա , և զթղենիս
նոցա եղեմամբ :

Մատնեաց 'ի կարկուտ զանասունս նոցա .

և զատացուածս նոցա հրով դատեաց :

Առաքեաց 'ի նոսա զսրտմտութիւն բարկութեան իւրոյ , զսրտմտութիւն զբարկութիւն և զնեղութիւն :

Առաքեաց 'ի նոսա տանջանս 'ի ձեռն հրեշտակի չարի . և դիմեցոյց 'ի նոսա զսրտմտութիւն բարկութեան իւրոյ :

Ոչ անխայեաց 'ի մահուանէ զանձինս նոցա . և զանասունս նոցա 'ի մահ մատնեաց :

Եհար զամենայն անդրանիկս Եգիպտացւոց , զսկիզբն ամենայն վաստակոց նոցա 'ի յարկս Քամայ :

Քայտղ :

Խնդրեսցուք հաւատով միաբանութեամբ 'ի Տեառնէ՝ զի զողորմ :

Տէր ողորմեա՛ , Տէր ողորմեա՛ , Տէր ողորմեա՛ :

Աղօթք :

Օրհնեալ ես Տէր Աստուած մեր , որ ետուր մեզ զպատուիրանս քո 'ի լուսաւորութիւն անձանց մերոց : Ընկա՛լ և այժմ՝ զնորատիպ գիրս զայս 'ի ձեռաց մերոց 'ի տաճար սուրբ քո : Օրհնեա՛ և սրբեա զսա , զի որք ընթերցցին , եւ որք լուիցեն , բա-

Նայցին սիրտք նոցա առնել զհրամանս քո
 գրեալ ՚ի սիրտս իւրեանց, լինիլ քեզ ժո-
 ղովուրդ սեպհական: Պայծառացն, Տէր,
 և զհոգի մատուցողի սորին. և եթէ յան-
 ցեալ ինչ իցէ փոքու կամ մեծի, արս
 թողութիւն բարեխօսութեամբ սուրբ Աս-
 տուածածնին և ամենայն սրբոց: Զի դու
 ես Տէր Աստուած մեր. եւ քեզ վայելէ
 փառք՝ իշխանութիւն և պատիւ. այժմ և
 միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից, ամէն:

ԿԱՆՈՆ

ԱՂ ՕՐՀՆԵԼՈՅ

ԱՍՏՈՒԱԾ ողորմեան մեզ և օրհնեան զմեզ,
երեւեցն՝ զերեսս քո ՚ի մեզ, եւ ողորմեան
մեզ :

Ճանաչել յերկրի զճանապարհս քո, յազինս
ամենայն զփրկութիւնս քո :

Խոստովան եղիցին առ քեզ ժողովուրդք
Աստուած, խոստովան եղիցին առ քեզ
ժողովուրդք ամենայն :

Ուրախ եղիցին և ցնծասցեն ազինք, զի դու
դատես զժողովուրդս ուղղութեամբ, եւ
ազգաց երկրի դու առաջնորդես :

Խոստովան եղիցին առ քեզ ժողովուրդք
Աստուած, գոհասցին զքէն ժողովուրդք
ամենայն :

Երկիր ետ զպտուղ իւր, և օրհնեաց զմեզ
Աստուած՝ Աստուած մեր :

Աստուած մեր օրհնեացէ զմեզ, և ՚ի նմանէ
երկիցեն ամենայն ծառք երկրի :

Եւրպիան .

ԳԿ. Պիս^մ ըուենակեալ սահէի^ն յանեղա
 շէն դրախտի^ն ըզձանանգարհրս ծա-
 ուղին կե^մ նաց քրովբէական^մ ըն հոյւ-
 քըն բոցեղէն սրովբէիւք . այսօր ար-
 տանփայլեալ ցուցար յերկրի անտուածա-
 զանդ փայտ կենաց եւ փրկութեան .
 ըզքեզ ճրհներն մանկո՞ւնք սուրբ ե-
 կեղեցւոյ :

Սարեկայ ծանուցն վերաբերեալ խոյ
 յողակէի^ն զա փոխանակ ըանհակայ .
 այլ ՚ի վերա^մ չքո զենաւ գանն անան-
 բանտ ՚ի հաշտութիւն Հօր ե ՚ի բառնալ
 ըզմեղս մեր . ըզքեզ ճրհ :

Պարծանք Պողոսեան , դաւանեալ ըզ-
 քեզ անտուածային բանին տեղի եւ
 զե նարան . բանդի բեր^մ ապրեցաք
 ՚ի խածանող ե յանմարմին գանդնէն .
 եւ ՚ի վերայ քո հեղեալ շիթք անապա-
 կան արեանն , ըզկողածնի^ն ընջեաց
 ըզմեղս . ըզքեզ ճրհ :

Քարոզ :

Լուիցէ Տէր ձայնի աղաչանաց մերոց .

ամենակալ Տէր Աստուած մեր կեցուցէ
և ողորմեսցի :

Տէր ողորմեա՛ , Տէր ողորմեա՛ , Տէր ողորմեա՛ :

Աղօթք :

Օրհնեալ ես Տէր Աստուած ամենակալ ,
արարիչ ամենայն արարածոց , որ արարեր
զամենայն արարածս քո բարի և լաւ , և
չեք ինչ 'ի նոսա խոտան . զոր ետուք 'ի
պէտս որդւոց մարդկան : Որ արարեր զաղն
'ի հաստատութիւն երկրի՝ եւ 'ի ժողովս
ջուրց :

Եւ արդ՝ մեք հաւատացեալքս անուան
քում սրբոյ , առեալ զպարգեւս քո՝ գո-
հանամք զառատ ողորմութենէդ քումմէ ,
և փառաւորեմք զամենամեծ տէրութիւն
քո :

Օրհնեա՛ Տէր , ողորմութեամբդ քո զաղս
զայս , եւ սրբեա՛ զսա : Զի ամենայն ինչ
յոր և խառնեսցի սա , եղիցի քեզ 'ի հա-
ճոյս և յընդունելութիւն , և մեզ 'ի մաք-
րութիւն՝ եւ յառողջութիւն հոգւոյ եւ
մարմնոյ : Որպէս զի հաստատեալք սովա-
եւ զուարճացեալք , յամենայնի անդա-
դար փառաւորեսցուք զՀայր եւ զՈրդի

և զՍուրբ Հոգի • այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից, ամէն :

Ամէն ալելուիա ալելուիա ալելուիա :

Օրհնեցի եւ սրբեցի ազս այս նշանաւ սուրբ Խաչիւս և սուրբ Աւետարանաւս • յանուն Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն Սրբոյ • այժմ և միշտ և յաւիտեանս : (Երեւոյս Իրիւսա՛) :

Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն Սրբոյ, այժմ և միշտ և :

Շարախան .

ԴԶ . Ահեղ խորհո՞ւմ Երդ քահանայնայի՞նքն , բանգիատարս՞ ճ կայ ՚ի՞մ ըբմի՞ն առանջի՞ սուրբ Սեղանո՞ւմն . հո՞ւր շիջանի՞ , խաւար մերժի՞ . տըրտմեալ հոգիքն ուրան՞ խանա՞նքն , զի՞ թողնութիւն մեղանց լինի՞ . ողորման՞ ճ Տէր ողն՞ բմեա՞ն հոգ :

Հոգւոյն հանգուցե՛ : Ասան հանգ : Բրիստոս Որդի Աստուծոյ մեր որ յերկինս :

Կ Ա Ն Ո Ն

ՕՐՀՆՈՒԹԵԱՆ ՀԱՏԻ ՊԱՏԱՐԱԳԻ

Կ Ա Մ

ՍԵՂԱՆՈՅ ՄԱՏԱՂԻ

ՅԻՇԵՍՑԷ ՏԷՐ զամենայն Պատարագս քո
 և զուխոտս քո ընդունելի արասցէ :
 Տացէ քեզ ՏԷՐ ըստ սրտի քում եւ զամե-
 նայն խորհուրդս քո նա կատարեսցէ :
 Փառք Հօր և : Եւ եւս խաղա : Օրհնութիւն և :

Շարական .

ԴԿ . Ո՞ր յանէ՛րց ստեղծո՞ղ գո՞ւհէ՞ց ճից
 անբարչանկից Հօ՞ր բան՛եզ Ա՞ստը՛ւած . թո-
 զու՛թի՛ւն շնորհեա՛ նրնջեցելոց քո՞ց ծա-
 ուսյից , յորժամ գնաս դա՛հէ՞տել զո՞ր ա-
 նա՛րան աճեա՛ծք ստեղծե՞ր :
 Ո՞ր ՚ի Հօ՞րէ՛ անաքե՛հէ՞ցար եւ մանրմնա՛-
 ցար ՚ի սէ՛ւրբ կուսէն . թողու :

Ո՞ր 'ի խանչին անշքնչան ԲՄԳ ցար զմահու
լուծեք զիշխանութիւն. թողու :

Ո՞ր պըսանկիչդ ես քոց սը ԲՄԳ քոց , եւ
անկախսճան բարեանց բանչտող . թողու :

Ազօթք :

Գոհանամք զքէն Տէր Աստուած ամենա-
կալ . արարիչ ամենայն արարածոց , որ լյեր
և զարդարեցեր զամենայն երկիր պտղալից
և վայելուչ պարարտութեամբ , և ետուք
զնոսա 'ի պէտս ուրախութեան որդւոց
մարդկան . զի փառաւորեսցի հանապազ
ամենասուրբ անուն քո 'ի քո տեղծեալ
ճառայիցս , որք վայելեմք միշտ յամենա-
ռատ բարութեան քում : Եւ արդ՝ բարե-
րար և բազմագութ Տէր , քեզ խոնարհե-
ցուցանեմք զճունր սրտից մերոց , և հայ-
ցեմք 'ի բարեբարութենէ քումմէ . առա-
քեան 'ի ժամուս յայամիկ զշնորհս ամենա-
զօր Հոգւոյդ Սրբոյ 'ի վերայ սեղանոյս այ-
սորիկ , եւ օրհնեան սզորմութեամբ քով
զառաջիկայ հացս զայս է և զգինիս , զոր 'ի
քո առատ բարութենէդ մատուցանեմք
առաջի քո անկարօտդ Աստուած , 'ի յիշա-
տակ հոգւոցն հաւատով 'ի քեզ ննջեցե-

լոց : Եւ շնորհեա՛ն ամենեցուն որք հաղոր-
դին 'ի սմանէ՛ զփրկութիւնն և զառողջու-
թիւնն կենաց , և զթողութիւնն յանցանաց :
Եւ զհոգիս ննջեցելոց մերոց յիշեա՛ն Տէր՝
և դասաւորեա՛ն ընդ սուրբս յերկնաւոր ա-
ռազաստին յանապառ ուրախութիւնսն .
և պարզեւեա՛ն վարձս բարեաց՝ մատուցո-
ղաց պատարագիս : Եւ վասն առատ մար-
դասիրութեան քոյ Տէր , ջնջեա՛ն զձեռագիր
յանցանաց ամենայն ժողովրդեանս , բարե-
խօսութեամբ սուրբ Աստուածածնին եւ
ամենայն քոյ սրբոց , և արժանի արա՛ն բզ-
մեզ գտանել ողորմութիւն յաւուր հա-
տուցման ամենայն գործոց : Զի դու ես
կեանք անխախտան , և երանութիւն ամե-
նայն արգարոց : Եւ քեզ ամենասուրբ Եր-
րորդութեանդ եւ միոյ Տէրութեանդ վա-
յելէ փառք և իշխանութիւնն և պատիւ-
այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից ,
ամէն :

Հոգւոցն հանգուցե : Աստն հանգ : Քրիստոս Որդի Աս :

Հար մեր որ յերկնս :

Կ Ա Ն Ո Ն

Ջ Ր Հ Ո Ր Օ Ր Հ Ն Ե Լ Ո Յ

Անոս Բահանայն շխտն և Վեփարանն և Երևոյ
ի պղծեալ ջրհորն, և քոյ հանել յառաստան Կոյլ
ջուր. և ապա Կոյլ յի այլ և աւել.

Աւելուիս աւելուիս.

ՉԱՅՆ Տեառն ՚ի վերայ ջուրոց, եւ Աս-
տուած փառաց որոտաց. և Տէր ինքն ՚ի վե-
րայ ջուրոց բազմաց: (Տե՛ս յերե՛ս 33):

Խնկարիկ շէրան հորոյն և աւել Եարախն.

ԴԿ. Ա՛ղբիւր կենաց բաշխող շնորհաց
Հոգի՛դ իջեալ ՚ի բարձանց. զանապահան
պարգե՛ւլս քո՞ բա՛ժանեցե՛ր յա՛ռա-
քեանսն:

Ո՞ր ՚ի վերայ ջուրոցն գոյն՛վ ստե՛ղծանե՛ի՛ր
զա՛րարածս. իջեալ ՚ի ջո՛ւրս աւազանի՞ն
ճան՛նիս Որդի՛ս Ա՛ստուծոյ:

Ո՞ր զարդարեալ նորոպես միշտ ըզնոր քո
զնկեղեցի . պէս պէս շնորհանց քոց պան-
պեւօ՞ք փայլի՛ն մանկունը՞ք սորա՛ :

Ապա լնո- ղՂո-րն խաչանման ՚ի ջրհորն և սաէ .

Աւելուիս պելուիս .

Չայն Տեառն ՚ի վերայ ջուրց , և Աստուած
փառաց որոտաց , եւ Տէր ինքն ՚ի վերայ
ջուրց բազմաց :

Ընթերցուածս ՚ի շորորդ Թագաւորութեանց :

Եւ ասեն արք քաղաքին ցեղիսէ . ահա
ւասիկ բնակութիւն քաղաքիս բարի է ,
որպէս և՛ տէրդ իսկ տեսանէ . և ջուրքս չար
և երկիրս անգաւակ :

Եւ ասէ Եղիսէ . առէ՛ք առ իս կուժ մի
նոր , և դիք այդր . և բերին առ նա . և ել
Եղիսէ յականս ջուրցն , և արկ անդր աղ
և ասէ՛ այսպէս ասէ Տէր . բժշկեմ զջուրսդ
զայդասիկ . և մի եւս լիցի այդ ՚ի մահ եւ
յանգաւակութիւն . եւ բժշկեցան ջուրքն
մինչեւ ցայսօր ըստ բանին Եղիսէի զօր
խօսեցաւ :

Պօղոսի առաքելոյն 'ի կորնթացւոց առաջին
Թղթոյն է ընթերցուածս :

Ոչ կամիմ եթէ տգէտք իցէք եղբարք ,
զի հարքն մեր ամենեքեան ընդ ամպոյն
էին . և ամենեքին ընդ ծոյն անցին . և
ամենեքին 'ի Մովսէս մկրտեցան յամպն
և 'ի ծոյն . և ամենեքեան զնոյն հոգեւոր
կերակուրն կերին . եւ ամենեքեան զնոյն
հոգեւոր ըմպելին արբին . զի ըմպէին 'ի
հոգեւոր վիմէն որ երթայր զհետ նոցա .
և վէմն էր ինքն Քրիստոս :

Ալէլուիա ալէլուիա .

Տեսին ամենայն ծագք երկրի զփրկութիւն
Աստուծոյ մերոյ :

Ալէլուիա Օրթի :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Եւ ընդ հոգւոյդ քու՛մ : Երկիւղածութեամբ լուարուք :

Արքոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
Մատթէոսի :

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :

Պաշտումէ : Ասէ Աստուած :

Վասն Մկրտութեան Տեսան մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի :

Յայնժամ գայ Յիսուս 'ի Գալիլէէ 'ի Յար-
դանան առ Յովհաննէս՝ մկրտիլ 'ի նմանէ .

և Յովհաննէս արգելու զնա՝ և ասէ . ինձ
պիտոյ է ՚ի քէն մկրտիլ . եւ դու՝ առ իս
գաս :

Պատասխանի ետ Յիսուս՝ եւ ասէ զնա .
Թոյլ տո՛ւր այժմ , զի այսպէս վայելէ մեզ
լնուլ զամենայն արդարութիւն . եւ ապա
Թոյլ ետ նմա : Եւ իբրեւ մկրտեցաւ Յի-
սուս՝ ել վաղվազակի ՚ի ջրոյ անտի . և ա-
հա բացան նմա երկինք , և ետես զՀոգին
Աստուծոյ՝ զի իջանէր իբրեւ զաղաւնի և
գայր ՚ի վերայ նորա :

Եւ ահա ձայն յերկնից՝ որ ասէր . դա՛ է
Որդի իմ սիրելի , ընդ որ հաճեցայ :

Քարոյ :

Ազալեացուք զբարերարն Աստուած , եւ
խնդրեացուք ՚ի նմանէ . զի մաքրեցէ ըզ-
ջուրս զայս յամենայն աղտեղութենէ , և
տացէ ՚ի պէտս ծառայից իւրոց շնորհօք
ողորմութեան իւրոյ , ամենակալ Տէր Աս-
տուած մեր կեցուսցէ և ողորմեսցի :

Տէր ողորմես՛ , Տէր ողորմես՛ , Տէր ողորմես՛ :

Ազօթք :

Տէր Աստուած մեր , որ արարիչդ ես ամե-
նայն արարածոց՝ երեւելեաց եւ աներե-

ւութից . որ գոյացուցեր զձով եւ զցամաք , եւ զոր 'ի նոսա վայելչութիւն . եւ հայեցեալ տեսեր զամենայն արարածս քո , եւ ահա բարի են յոյժ , յորոց վերայ ստեղծեալ 'ի քէն զմարդն իշխան կարգեցեր : Իսկ ինքնայօժար կամօք չարացեալ բանասարկուն՝ պատրեալ զնա վրիպեցոյց 'ի փառացն . եւ սերմանեաց 'ի նմա զիւր չարութեան սերմն : Զոր խնամօք արարչական ողորմութեան քոյ զերծուցանել կամելով 'ի նորին դաւաճանութենէն՝ ետուր զգրաւորական օրէնս ազգի մարդկան 'ի դաստիարակութիւն : Եւ զտղայաբարոյ միտոս նոցա զգուշացուցանելով 'ի հեթանոսական սովորութեանց՝ գրեցեր նոցա զխտրութիւն կերակրոյն : Իսկ յերեւիլ միածնի քոյ՝ Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի , որ լուսաւորեաց զեկեղեցի իւր սուրբ՝ աւետարանական վարդապետութեամբն . ուսաք 'ի նմանէ եւ հաւատացաք ոչ արտաքուստ մտանել 'ի մեզ պղծութիւն ինչ յարարածոցս . զոր ետուր մեզ 'ի վայելչ մարմնական պիտոյից : Ասն որոյ եւ մեք աշակերտեալքս վարդապետութեան սրբոյ Աւետարանին՝ եւ քարո-

զուժեան սրբոց Առաքելոյն, խնդրեմք 'ի քէն և աղաչեմք, 'ի վերակոչելս մեր՝ զերկրպագելի անունն Ամենասուրբ Երրորդու թեանդ՝ Հօր և Արդւոյ և Հոգւոյդ Սրբոյ, սրբեան ամենակարող զօրութեամբդ զջրահորս զայս՝ և զոր 'ի սմա զջուրս մաքրեան յամենայն կարծեալ պղծութենէ՝ 'ի մերմէ հիւանդամտութենէս, եւ զօրացո՛ զտրկար միտս մեր՝ առնուլ զսա առանց խղճի 'ի վայելս մարմնական պիտոյից մերոց, և գոհութեամբ փառաւորել զքեզ Հայր՝ Արդւովդ միածնիւ եւ Հոգւովդ Սրբով, այժմ՝ և միշտ և յաւիտեան յաւիտենից, ամէն :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս միածին Արդի և Քանդ Աստուած, որ զախտացեալ բնութիւնս մեր խառնեալ ընդ անախտ աստուածութիւնդ՝ 'ի վերայ մեր սուրբ արարեր զանձն քո : Ուտի՛ եւ մեք սրբեալք 'ի ճշմարտութենէդ քումմէ՝ գոհանամք զքէն, և աղաչեմք զմիայն բարերարդ և զմարդասէրդ, խոնարհեանց առ մեզ որք ժողովեալ եմք յանուն քո սուրբ, և հեղ

զնորհա Հոգւոյդ Սրբոյ 'ի ջուրս այս՝ նշա-
նաւ սուրբ Թաշին, և սրբեան զսա յամե-
նայն կարծելի եւ յանկարծելի աղտեղու-
թենէ: Որպէս զի անխիղճ սրտիւ վայե-
լեալ զսա 'ի պէտս մարմնական պիտոյից
մերոց, փառաւորեսցուք զքեզ ընդ Հօր
և ընդ Սուրբ Հոգւոյդ, այժմ և միշտ և
յաւիտեանս յաւիտենից, ամէն:

Քարոզ:

Սուրբ Թաշիւս աղաչեսցուք զՏէր զի սո:

Աղօթք:

Պահպանիչ եւ յոյս հաւատացելոց Քրիս:
Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս, ամէն:
Հայր մեր որ յերկինս:

Կ Ա Ն Ո Ն

ՕՐՀՆԵԼՈՅ ԶԱՐՄՈՐԱՅՍ

ԶՍԵՐԾԱՆԻՍ , ԶԱՐՄՏԻՍ , ԶՇԵՂՋ , ԶԿԱԼ
ԵՒ ԶՀՆԶԱՆ

Ալեկուխա ալեկուխա .

Քեզ վայելէ օրհնութիւն Աստուած 'ի
Սիօն և քեզ տացին աղօթք յԵրուսաղէմ :

Ընթերցուածս յԱռակայ :

Պատուեա՛ զՏէր 'ի քոյ արդար վաստակոյ ,
և հան՛ նմա պտուղ 'ի քոյ արդարութեան
արմտեաց :

Զի լցցին շտեմարանք քո լիութեամբ ցո-
րենոյ , եւ գինեաւ հնձանք քո առաւել
եւս բղխեցին :

Ընթերցուածս 'ի Յովկէայ մարգարէէ :

Քաջալերեանց , երկիր , ինդան եւ ուրախ
լեր , զի մեծացոյց Տէր զառնել իւր ընդ
քեզ :

Քաջալերեա՛, երէվայրի, զի դալարեցան
դաշոք անապատի, զի ծառ ետ զպտուղ
իւր, որթ եւ թղենի ետուն զզօրութիւն
իւրեանց :

Որդիք Սիովնի, ցնծացէք եւ ուրախ լե-
րուք ՚ի Տէր Աստուած ձեր, զի ետ ձեզ
Տէր կերակուր արդարութեան, եւ տե-
ղասցէ ձեզ անձրեւ կանուխ եւ անագան
իրբեւ զառաջինն, և լցցին կալք ցորենոյ,
և զեղցին հնձանք գինւոյ և իւղոյ :

Եւ հատուցից ձեզ փոխանակ ամացն՝ յորս
եկեր մարախն և ջորեակն և թրթուրն,
զօր իմ մեծ զոր առաքեցի ՚ի վերայ ձեր :

Եւ ուտելով կերիջիք՝ և յագեալիք, և օրհ-
նեսլիք զանուն Տեառն Աստուծոյ ձերոյ,
որ արար ընդ ձեզ սքանչելիս, և մի եւս
ամաչեսցէ ժողովուրդ իմ յաւիտեան :

Պօղոսի առաքելոյն ՚ի Կորնթացւոց երկրորդ
թղթոյն է ընթերցուածս :

Այլ այն որ պարգեւէ սերմն սերմանա-
հանաց՝ և հաց ՚ի կերակուր, պարգեւեսցէ
և բազմացուսցէ զսերմանիս ձեր, և աճե-
ցուսցէ զարդիւնս արդարութեան ձերոյ,
յամենայնի մեծացեալք ամենայն առա-

տուժեամբ, որ յօրինէն մեօք գոհուժիւն
Աստուծոյ :

Ձի պաշտօն հարկիս այսորիկ՝ ոչ միայն առ
ի ընուլ զպակասուժիւն սրբոցն է, այլ ա-
ռաւելուլ բազմօք գոհուժիւնս Աստուծոյ :

Սէլուիա Օրթի :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Եւ ընդ հոգւոյդ քում : Երկիւղածութեամբ լուարօք :

Արդոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ

Մարկոսի :

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :

Պատիւումէ : Ասէ Աստուած :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս :

Եւ ասէր, այսպէս է արքայութիւն Աս-
տուծոյ, որպէս զի այր մի արկանիցէ ըզ-
սերմանիս յերկիր :

Եւ ննջիցէ և յառնիցէ զչայգ և զցերեկ .
և շսերմանիքն բուսանիցին և աճիցին, և
նա ոչ գիտէ՝ թէ երկիրն ինքնին բերէ
զպտուղ. նախ զխտան, և ապա զհասկն,
և ապա զցորեան ատօք ՚ի հասկին :

Այլ յորժամ տայցէ զպտուղն, վաղվա-
զակի առաքի մանգաղ, զի հասեալ են
հունձք :

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :

Քարոզ :

Աղաչեցօւք զմարդասէրն Աստուած , զի
օրհնեցէ զսերմանիս եւ զարդիւնս ծա-
ռայից իւրոց . ամենակալ Տէր Ա. :

Աղօթք :

Օրհնեալ ես Տէր Աստուած ամենակալ ,
որ վերածես զամպս 'ի ծագաց երկրի , և
զփայլատակունս յանձրեւս առնես . կո-
չես զջուրս ծովու եւ հեղուս 'ի վերայ
երեսաց երկրի : Խնդրեմք 'ի քէն և աղա-
չեմք , աղերսեմք եւ երկրպագեմք՝ խոս-
տովանելով զմեղս մեր , եւ հայցելով զա-
ռատ ողորմութիւն քո : Բայց . Տէր , զսա-
հանս երկնից առ 'ի ցօղել մեզ զանձրեւս
չահեկանս : ՊԺձ' , Տէր , 'ի ծերս և 'ի ման-
կունս . 'ի տղայս եւ 'ի ստնդեայս , 'ի խա-
չինս և յանասունս , և յամենայն կենդա-
նիս : Օրհնեա՛ , Տէր , զբերս երկրի մերոց ,
զարտոց եւ զայդւոց , զծառոց եւ զխոտոց :
Օրհնեա՛ , Տէր , զսերմանիս մեր հանդերձ
սերմանողօքս . զի առատ ես 'ի պարգեւս
քո . տաս սերմն սերմանողաց և հաց 'ի կե-
րակուր մարդկան , աղաչեմք զքեզ թա-

գաւոր զօրութեանց Աստուած Աստուած մեր, որ խնամօք քովք ընուս զդաշտս եւ զլերինս պարարտութեամբ, հայեանց 'ի սերմանիս մեր. որ կարողդ ես առանց սերման շնորհել հասկս՝ եւ առանց կերակրոյ ընուլ զքաղցեալս: Տճւր, Տէր. զառատ ողորմութիւն քո, և աճեցն՝ զարդիւնս ծառայից քոյ 'ի պիտոյս կարեաց կենցաղոյս. զի աչք ամենեցուն 'ի քեզ յուսան, եւ դու տաս նոցա կերակուր 'ի ժամու: Օրհնեան, Տէր, և զամպս 'ի վերուստ, զի զցօղ քաղցրութեան ցօղեցեն յանգաստանս մեր: Օրհնեան, Տէր, եւ զարտորայս մեր, զի առանց ամենայն մեատուց սնուցանիցեն զպտուղս իւրեանց: Օրհնեան, Տէր, զմշակս եւ զեզինս սոցա, զի առողջութեամբ ժողովեցեն զարդիւնս վաստակոց իւրեանց: Օրհնեան, Տէր, և զպսակ տարւոյ քաղցրութեան քոյ, զի լիութեամբ և խաղաղութեամբ կատարեցի: Օրհնեան Տէր, զչտեմարանս ցորենոյ, եւ զհնձանս գինւոյ եւ իւղոյ. զի լցեալք յառատութենէ բարեաց քոյ՝ առաւել եւս բզխեսցեն ըստ քոյին անսուտ բանիդ: Եթէ երկինք լուիցէ երկրի և երկիր լուիցէ ցորե-

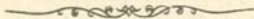
նոյ և գինւոյ և ձիթոյ, և նոքօք լցցի ժողովուրդ իմ: Եւ զմեզ զամենեւեան արժանի արահ խաղաղութեամբ վայելել զպարգեւս առատ ողորմութեան քոյ, և գոհանալով փառաւորել զքեզ ընդ Որդւոյ եւ ընդ Սրբոյ Հոգւոյդ, այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից, ամէն:

Քարոզ:

Սուրբ Խաչիւս աղաչեսցուք զՏէր զի սո:

Աղօթք:

Պահպանիչ և յոյս հաւատացելոց Քրիստ: Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս, ամէն: Հայր մեր որ յերկինս:

ԱՂՕԹՓ

ՎԱՍՆ ԵՐԱՇՏԻ

Տէր Աստուած մեր, որ յաղագս առ քեզ նախանձուն՝ լուար Եղիայի մարգարէին ՚ի ժամանակին յայնմիկ. և երկնի հրամայեցեր արգելուլ զանձրեւ, զի մի տացէ երկիր զպտուղ իւր. և դարձեալ յաղագս խորհրոյ նորա՝ ցօղ պողաբեր պարգեւեցեր: Գու Տէր ամենայնի՝ շարժեալ ՚ի բարեգթութենէ քումմէ՝ անձրեւ ըստ կամաց քոց պատրաստեցեր ժառանգութեան քում. եւ զբազում մեղս մեր անտես արարեր: Եւ այժմ աղաչեմք զքեզ, զանձրեւս քո առաքեան. որք պէտս ունին եւ խնդրեն ՚ի քէն: Ուրախ արան զերեսս երկրի յաղագս ժողովրդեան քոյ, եւ վասն տղայոց՝ եւ անասնոց, եւ ամենայն կենդանեաց. որք ակն ունին առ քեզ՝ տալ նոցա կերակուր ՚ի ժամու: Զի դու ես Տէր Աստուած մեր՝ Աստուած բարերար. եւ քեզ վայելէ փառք իշխանութիւն և պատիւ. այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից, ամէն:

Կ Ա Ն Ո Ն

ՆՈՐՈԳ ՍԱՓՐԵԼՈՅ ԶՀԵՐՍ

ՊԱՏԱՆԻՈՅՆ

Շարհան .

ԳԶ . Մանկուներ ըզՏէր օրհնեցէք . որոյ
անձունն ո՞ր էն , եւ միշտ եղիցի՜ անուն
Տեառն օրհնեալ :

Ծագմամբ լըւսոյ զարդարեաց զաղգըս
մարդկան թագաւորն Քրիստոս . եւ
միշտ եղիցի՜ անուն Տեառն օրհնեալ :

Ո՞րդիք լըւսոյ տո՞ւք ըզփանաբս Հօրն լու-
սոյ , Ո՞րդւոյն միա՞ծնի եւ Սո՞ւրբ Հոգւոյն
յաւիտեանս ամէ՛ն :

Աւելուիա աւելուիա .

Օրհնեցէք մանկուներ զՏէր եւ օրհնեցէք
զանուն Տեառն :

Ազգութիւն Որժի :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Եւ ընդ հոգւոյդ քում : Երկիւղածութեամբ լուարուք :

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ ըսա

Մատթէոսի :

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :

Պաօստուսէ : Ասէ Աստուած :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս :

Ո՞չ ապաքէն երկու ճ'նճղուկք դանգի
միող վաճառին , եւ մի 'ի նոցանէ յերկիր
ոչ անկցի առանց Հօր ձերոյ :

Այլ ձեր եւ ամենայն իսկ հեր գլխոյ
Թուեալ է , եւ արդ՝ մի երկնչիցիք , զի
լաւ էք քան զբազում ճ'նճղուկս :

Ամենայն՝ որ խոստովանեցի յիս առաջի
մարդկան , խոստովանեցից եւ ես զնմանէ
առաջի Հօր իմոյ որ յերկինսն է :

Ազօթք :

Զքեզ աղաչեմք Տէր Աստուած փրկու-
թեան մերոյ , որպէս օրհնեցեր զԲաւիթ
ձեռամբ մարգարէին Սամուէլի . նոյնպէս
օրհնեա՛ զտղայս զայս ձեռամբ անարժա-
նութեանս իմոյ . եւ տպաւորեա՛ն 'ի սմա
զՀոգիդ քո սուրբ . որպէս զի յառաջա-

նալով հասակաւ՝ լի աւուրբք՝ եւ ալեօք
 ծերութեան վայելեցէ՛ ՚ի բարութեան
 քում : Եւ քեզ յամենայնի փառք եւ իշ-
 խանութիւն, այժմ և միշտ և յաւիտեանս
 յաւիտենից, ամէն :

Եւ նախ ինչն իբրէ զհերս պատանոցն
 Դ շրից իողմանց ասելով :

Հարթին հերբ գլխոյ (այս անուն) ծառայի
 յանուն Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն Սրբոյ :

Աղօթք :

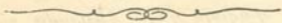
Եւ վասն Սուրբ Խաչի քոյ պատուականի
 Տէր ընկալ զազաչանս մեր և կեցո՛ զմեզ :

Քարոզ :

Սուրբ Խաչիւս աղաչեսցուք զՏէր, զի սո՞

Աղօթք :

Պահպանիչ և յոյս հաւատացելոց Քրիստ
 Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս, ամէն :
 Հայր մեր որ յերկինս :

ԿԱՆՈՆ

Թ Ա Ղ Մ Ա Ն

ՆՆՋԵՑԵԼՈՑ ԱՇԽԱՐՀԱԿԱՆԱՑ

ԱՐԱՆՑ ԵՒ ԿԱՆԱՆՑ

Ալէլուիա ալէլուիա .

Երկինք պատմեն զփա : Տիչ Դ Գառեան :

Օրհնեալ Հոգիդ Սուրբ Աստուած Ճշմարիտ :

Ողորմեան ինձ , Աստուած , ըստ մեծի ողորմութեան քում , ըստ բազում գթութեան քում քաւեան զանօրէնութիւնս իմ :

ՂՓիսն լմն սաս :

Փառք Հօր և Որդւոյ և :

Կ Ա Ն Ո Ն Ա Գ Լ Ո Ի Խ

ԱԶ . Դատեա՛ Տէր զանձնասիկ՝ ո՛յք դատեն
զի՛ս . անէ՛ լճե՛խա՛ . մարտիր ընդ այնասիկ
որք մարտը՛նչի՛ն ընդ ի՛ս . անէ՛ լու՛խա՛ :

Առ զգէ՛ն և զասպար քո . և արի՛ յօգնել
ինձ . հան՛ զսուր քո ընդդէմ՛ հալածչաց
իմոց , արգե՛լ զնոսա . և ասա՛ դու ցանձն
իմ , թէ՛ փրկու՛թիւն քո ես եմ :

Ամաչեացեն և յամօթ լիցին՝ ո՛յք խնդրէին
զանձն իմ . դարձին յետս և ամաչեացեն ,
ո՛յք խորհէին ինձ չար :

Եղիցին նոքա որպէ՛ս փոշի առաջի հողմոյ
և հրեշտակ Տեառն ներդեցէ զնոսա :

Եղիցին ճանապարհք նոցա ՚ի խաւար եւ
՚ի գայթակղու՛թիւն , և հրեշտակ Աստուծոյ
հալածեցէ զնոսա :

Ի նանիր թագուցին ինձ որոգայթ յապա-
կանութեան իւրեանց , եւ ՚ի նանիր նա-
խատեցին զանձն իմ :

ԿՅՐԴ . Տէ՛ր՝ յերկինս է ողորմութիւն քո .
ճշմարտութիւն քո՛ մի՛նչեւ յամպս . ան-
է՛ լճե՛խա՛ անէ՛ լճե՛խա՛ :

Արդարութիւն քո որպէ՛ս լերինք Աստուած .

իրաւունք քո որպէս խորք բազումք . ըզմարդիկ և զանասուն կեցուցանեա դու Տէր :
Որպէս զի բազում արարեր զողորմութիւն քո Աստուած , այլ որդիք մարդկան 'ի հովանի թեւոց քոց յուսացին :

Արբեցցին նոքա 'ի պարարտութենէ տանքոյ . և զուղիս փափկութեան քոյ տացեա ըմպել նոցա :

Ի քէն է Տէր աղբիւր կենաց . եւ լուսով երեսաց քոյ տեսանեմք զլոյս :

Մագեան զողորմութիւնս քո՝ այք ճանաչեն զքեզ , զսրդարութիւնս քո՝ այք ուղիղ են սրտիւք :

Մի եկեացեն 'ի վերայ մեր ոտք ամբարտաւանից , եւ ձեռք մեղաւորաց մի դողացուցեն զմեզ :

Անդ անկցին ամենեքեան՝ այք գործեն զանօրէնութիւն , մերժեցցին եւ այլ մի կարացեն հաստատիլ :

Փառք Հօր և : Ա՛թմ և միշտ և :

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեցուք , ընկալ կէ :

Արհնութիւն և փառք Հօր և Արդւոյ և Հոգ :

ԿԿՐԴ . Ես ասացի 'ի վերանալ յինէն աւսւրց իմոց՝ թէ գնացի ե՛ս 'ի դրունս գըժոխոց :

Եւրախան, ԴԿ.

Ա-Գ. օրհ. Ի վերանալ յինէն աւնւրց իմոց.

Տէ՛ր թգնեա՛ն ինձ միայն մարդասէ՛ր :

Զչարչարանքս թաշի՛ եւ մահու յանձն
աներ. Տէ՛ր թգնեա՛ն :

Բարեխօսութեամբ սուրբ Աստուածածնի
և միշտ կուսի. Տէ՛ր թգնեա՛ն :

Ա-Գ. օրհ. Ամե՛նասուրբ Երրորդութեանդ
երկրպագե՛ն զօրք երկնայիք, եւ ստեղծուածք
անարատ ձեռացդ փանաւորե-
լով զտէրութիւնդ քո՛ հանապա՛ղ :

Ամե՛նազօր թաշի՛ քոյ Տէ՛ր երկրպագես-
ցուք. սրով բարձե՛ր ըզդատակնիք մա-
հու քո անբաժնոցս. փանա՛ :

Ամե՛նօրհնեալ Աստուածամայր Մարիամ,
քերովբէական աթոռ Արարչին մերոյ
անօրէնութեանն. զո՞ր երանե՛ծն ամե-
նայն աղինքք հանապա՛ղ :

Աղաչ. Քրիստոս Աստը՛ւած յոյս ապանչ-
խանո՞ղաց. շնորհեա՛ զթողութիւն բա-
զում յանցանաց իմոց :

Առ քե՛զ բազմա՛զնութ ապաւի՛նեալ կար-

դամք . մի մերժեր ըզմեզ յողորմու-
թեանէ՛ք քուամէ՛ :

Որպէս զաւանակն անղաղանկեմ ան քեզ .
յիշեա՛մ եւ զին Տէր ՚ի քում յարքայու-
թեանդ :

Աղաչ . Ըզմեղս ի՛մ խոստովան լինիմ
ան քեզ Քրիստոս , որ մի՛նչնդ ես բազ-
մանգնութ թողնութեամբ . սղորմեա՛մ ինձ
Աստուած :

Դու Տէ՛ր որ ճըշմարտութեանց ես սի-
բող , և քը՛ննե՛ս ըզճածո՛ւկրս գաղտնեանց
սը՛րտի իմոյ . սղոր :

Տու՛ր ի՛նձ ցրնծութի՛ւն փը՛րկութեան ,
և հո՛գւո՛վ տէրութեանըդ քոյ հաստմ-
տեան զիս . եւ սղոր :

Աղաչ . Ալիք յանցանաց զիս անէկոծեն ,
և մեղք իմ բանում զիս յանդիմանեն :
Արդ զինչ արարից մեղո՛ւցեալ անձամբս ,
որ չեմ ապրելոց յահագի՛ն հրոյն :

Մեղայ քեզ Քրի՛ստոս Որդի՛ Աստուծոյ ,
չնորհեա զթողնութիւն բանում յանցա-
նաց իմոց :

Աղաչ . Տէ՛ր , որ ՚ի՛ մէջ լերինն անդերա-

ցո՛ւցե՛ր ըզջո՛ւրն 'ի՛ վիճե՛ն :
Տե՛ր , 'ի սը՛րտէ իմմէ հանն ինձ անբտասո՛ւտ
ապան՛խարութեանն :

Զի կեցից և անպա՛խարութեանմբ ապրե-
ցանց 'ի հանդե՛րձեանլ քոց դանտանտանանց :
Ապա՛շ . Մեղուցեա՛լ անձամբ կարդամ
առ քեզ Հայր երկնաւոր , օգնեա՛ն ինձ
'ի նեղո՛ւթեանս . որ մեղձքս եմ մեռեալ
օգնեա՛ն ի՛նձ :

Վի՛րաւորեցայ ես յաներեւոյթ թշնամ-
ւոյն . բժի՛շկ հիւանդաց . բրժչկեա՛մ զիմ
զհիւանդո՛ւթիւն . որ մեղձքս եմ :

Մո՛լորեցայ ես որպէս զոչխար կորուսեալ .
խը՛նդբող գե՛րեւոյ խնդրեա՛մ զիս զմո՛լոր-
եալս . որ մեղձքս եմ մեռեալ օգ :

✕ Ապա՛շ . Մեղայ քեզ Տե՛ր քանեա՛ն զիս
և ողորմեա ի՛նձ Ա՛ստուանձ :

✕ Ախար եմ բանաւոր հօտի քո՛ և առ քեզ
ապաւինիմ հո՛վիւ բարի , խը՛նդրեա՛մ զիս
ըզմո՛լորեալս և ողոր :

Ի՞՞ ծովո՛ւ մեղանց ալե՛կոծեալ եմ ե՛ւ առ
քեզ անղաղակեմ նաւանպետ բարի , փը՛ր-
կեա՛մ զիս 'ի՛ վըտանգէս և ողոր :

Ապաշ. Չարհուրեալ դողանցա՛ն՝ անմե՛ն
 նամեղ անձն իմ, յանհե՛ զքոյ դատանս
 տանայ, յաններելի տանջանայն:

Քանզի կամաւ մերձեցա՛ն՝ ի՛ մե՛ զըս
 մե՛ ծամեծս. անդ կանց ե՛ւ մընայն ինձ
 աններելի պանուհանն:

Արդ անկեալ աղանչե՛ն իմ Փրկի՛նք ե՛ւ բա՛
 ընթար. խնայեա՛ յիս ի՛ մեղուցեալս,
 եւ ողորմեա՛ն ինձ բանգմամեղնս:

Ապաշ. Ա՛ մե՛ նախալ քանեա՛ն ի լղմե՛ զս
 իմ. զի Ա՛ստուած ես ապանխանքողանց:
 ե՛ւ զՀոգի՛դ Սուրբ մի՛ համե՛ներ յի՛նէ՛ն.
 զի Ա՛ստուած ես ապանչ:

Ե՛ւ փրկեա՛ն զիս յանհա՛ գին հըրոյն. զի
 Ա՛ստուած ես ապանխանքողանց:

Ապաշ. Յո՛ճյս իմ ի՛ մանկո՛ւթե՛նէ՛ իմմէ.
 մի թո՛ղո՛ւր զի՛ս Տէ՛ր Աստուած իմ:

Յո՛ճյս իմ ի՛ ժամանակի՛ ծերո՛ւթեա՛ն
 իմոյ. մի թո՛ղո՛ւր զի՛ս Տէ՛ր Աստու՛:

Յո՛ճյս իմ ի՛ միւսանգամ գանձատեա՛նքն
 քոյ. մի անտես աններ զի՛ս Տէ՛ր Աստու՛:

Մար. Չողորմութեան քո զգուռն բաց
 մե՛զ Տէ՛ր. և արժանի անբան զմեզ լուսե՛-

դէն յարկանց քոց ընդ սո՛ւրբըս քո՛ :

Ի պատրաստեալ քո յօթեվա՛նքս սրբոց
քոց ընկալ և ըզմեզ Փրբկիչ յորդէգրու-
թիւն ՚ի դրպրութեան կենաց :

Ի նըստիլ քո յատենի՛ դատաւոր ասեղ
խնայեա՛ յարարանձըս քո , բարեխօսու-
թեամբ և աղօթիւք սուրբ ճըզնաւորանցն :
Գրի . Ո՞ր կոչեցե՛ր ըզնե՛ռացեալքս ՚ի հար-
սանիս քո՛ միածնին , ըմպել զբաժակն ի-
մանսութեան ՚ի ձե՛ռն սրբոյն Գրիգօ-
րի . բարեխօսութեամբ սորա ո՞ղորմեա՛
մեզ Աստուած :

Ո՞ր գերագոյն քան ըզնութիւն շարչա-
բանօք քո՛ ընտրելոյն դարձուցեր ըզմո՛-
լորեալքս ՚ի գիտութիւն ճըջմարտու-
թեան . բարե :

Ո՞ր ՚ի վերանայն անգը՛նգային ջաղխեր նո-
վաւ զգլո՛ւխ վիշապին , ՚ի գբի ներքումն
իջմամբ նորին բարձրացուցեր զմե՛զ ՚ի
յերկի՛նս . բարե :

Յար . Յարեա՛ր երեւեցա՛ր առաքելոցն ,
ե՛ւ մե՛զ Փրբկի՛չ ո՞ղորմեա՛ :

Քե՛զ Գրի՛ստոսի թագաւորի՛դ անմահե

Երկիրսպագանեմք, և զյարութիւննդ քո
փանաւորեմք:

Փանքք փրրկնդիդ եւ միածնիդ անմահի.
Փրրկեա՛ ըզժողովուրդս քո՛ զոր ըստանցանք
պատուականն արեամբըդ քո՛ սրբոյն:

✠ Զո՛գ՝ Ա՛ զբիւր կենաց բաշխող շնորհաց
Զո՛գիդ իջեալ ՚ի բարձանց. զանապականն
պարգեււըս քո՛ բա՛ժանեցե՛ր յա՛ռա-
բեանսն:

✠ Ո՛ր ՚ի վերայ ջուրցն գոյնվ ստեղծանէի՛ր
զա՛րարածս. իջեալ ՚ի ջնւրս աւազանի՞նն
ծնանիս Որդի՛ս Ա՛տուծոյն:

Ո՛ր զարդարեալ նորագես միշտ ըզնո՛ր քո
զնկեղեցի. պէս պէս շնորհաց քոց սա՛ր-
գեւօ՛ք փայլն մանկունըք սորա՛:

Հան. Հայր անբակիզբն բարեխնամ մար-
դանէր. որ ստեղծիչդ ես հոգւոյ եւ
մարմնոց. յիշեա՛ զնրնջնցեալսն մեր եւ
հանգո՛ ընդ սուրբքս քո՛:

Ո՛րդիդ միածինն ո՛ր գրթածդ ես ան ան-
մենեսեան. և թաչիւ և անբեամբ գնեցե՛ր
ըզքո՛ ժողովուրդս. յիշեա՛ զգինս անբեան
քոյ Տէր, և հան:

Հողինդ ճըճմարիտ որ աղբիւրդ ես անըն-
պառելի . եւ լքցուցի՛չ ամենայն բարու-
թեանց . յիշեա՛ր զնրն ջեցեալսն մե՛ր և :

Մեծ . Ի քեզ եմք անպաւինեալ Քրիստոսի
մայր Աստուծոյ մերոյ :

Ո՛ր քան զերկի՛նքս բարձրագոյն Մարիամ,
պարճանք ե՛կեղեցւոյ . Քրիստոս :

Ո՛ր քան զարեգակը՛ն պայծառագոյն Մա-
րիամ, մի՛ դադարի՛ր բարեխօսե՛լ վասըն-
մեր . Քրիստոսի մայր Աստուծոյ մերոյ :

~~X~~ Խաչ . Խաչի քոյ Քրիստոս երկրբապագե՛ն
արարածք ամենայն որ ՚ի՛ փրկութիւնն մե՛զ
կանգնեցաւ . ան՞՞ եղիցի մեզ պահապան
յանդ թող . ապրեցուցանե՛լ ըզմեզ ՚ի պատ-
րանաց բանսարկուի՛ն :

Ի՛ սմա բարձրացար բարձողդ անիծից որ
փառաւորեա՛լդ ես ընդ Հօր . ժողովե՛՛լ
ըզհեռացեա՛լսն կենսաբե՛ր փայտիւն .
ապրեցուցանե՛լ ըզմեզ ՚ի պատ :

Փառք Հօր և Արդւոյ և Սուրբ և միշտ և :

~~X~~ Սուլաւ լուսաւորեցան արարածք ամե-
նայն . սմա՞՞ սպասէին արգելեա՛լքն ՚ի

մեղսասէր բանտին . որ ազատեանց ըզ-
մեզ 'ի պատրան :

Քարոզ :

Վասն 'ի վերուստ խաղաղութեան և փրկու-
թեան անձանց մերոց , զՏէր աղաչեսցուք :
Տէր ողորմեա :

Վասն լսելի լինելոյ տեառն Աստուծոյ ձայնի
աղաչանաց մերոց , զՏէր աղա :

Վասն քուիչ և ներող լինելոյ Աստուծոյ 'ի
վերայ մեզաց մերոց , զՏէր աղա :

Վասն թողոյ մեզ զամենայն յանցանս մեր ,
զկամայ և զակամայ , զՏէր աղա :

Վասն զի մի ընդ խոտանս գտանիցիմք յա-
ւուրն պատասխանատուութեան , զՏէր ա :

Վասն հոգւոցն հանգուցելոց՝ սրբ Ճշմարիտ
և ուղիղ հաւատով 'ի Քրիստոս ննջեցին՝
զՏէր աղա :

Եւ եւս միաբան վասն Ճշմարիտ և սուրբ :
Զանձինս մեր և զմիմեանս Տեառն Աստու :
Ողորմեաց մեզ Տէր Աստուած մեր ըստ մե :

Տէր ողորմեա՛ , Տէր ողորմեա՛ , Տէր ողորմեա՛ :

Աղօթք :

Աստուած յաւիտենական , անսկիզբն՝ ա-

Նեղ՝ անխմանալի՝ անհասանելի խորհուրդ և
 Հայր բարեխնամող, ծնող միածնի Որդւոյ,
 եւ արտաքս առաքող Հոգւոյդ Սրբոյ, որ
 ՚ի քէն ելանէ՝ եւ ընու զամենայն արա-
 բածս, Գնւ Տէր, կարող զօրութեամբ քով
 առեալ հող յերկրէ՝ արարեր զմարդն, և
 բնակեցուցեր զնա յանախտ եւ յանաշ-
 խատ կեանս անմահս, եւ պատուիրանա-
 դրութեամբ քով զգեցուցեր զնա անա-
 մօթ փառօք ՚ի դրախտին փափկութեանս
 Սակայն չարին խանդացեալ ընդ մեծու-
 թիւն փառաց պատուոյ նորա, զոր ՚ի
 քումմէ բարերարութենէդ ընկալեալ էր,
 եւ պատրեալ զնա յաղագս անհասիցն
 ցանկութեանց, որ եւ զիւր տեղի փա-
 ռացն ոչ պահեաց, կամակոր եղեալ յե-
 րեօաց քոց Տէր: Իսկ յանցանել նորա ըզ-
 պատուիրանաւ քով՝ հանեալ եղեր զնա
 արտաքոյ դրախտին փափկութեան, զգե-
 ցուցանելով նմա զմաշկեղէն հանդերձս,
 զտխրալի և զախտաւոր մարմինս, և սահ-
 մանեցեր հողագարձիլ հողոյն:

Սակայն եւ ոչ այնու անտես արարեր ըզ-
 նա, այլ առաքեցեր զմիածին Որդիդ քո՞
 որ եկեալ մարմնացաւ յանարատ եւ յա-

նապական կուսէն Մարիամայ, և զգեցաւ
 զհնացեալ մարմին ծառայութեան մերոյ,
 զոր ծառայեցաք մահու մեղաց՝ տարա-
 գրութեամբ ՚ի ձեռն կնոջն դաւաճա-
 նութեան. եւ ազատեցոյց աստուածու-
 թեամբն իւրով ՚ի ձեռն փրկական Քաչին
 իւրոյ՝ եւ անապական թաղմանն: Աի զոր
 վասն անսուտ բանի քո հարկիւ պարտ-
 էաք մեռանիլ, եբարձ սքանչելագործ
 յարութեամբն իւրով. եւ լուսաւորեաց
 զազգս որդւոց մարդկան ՚ի նոյն նմանու-
 թիւն պատկերի քոյ, որով ստեղծեր ըզ-
 նախնին մեր զՀայր. և ծանոյց մեզ զա-
 նուն քս, որով արժանաւ որեցաք կոչել
 զքեզ Հայր: Ասան զի նստելով ընդ աջմէ-
 քումմէ մարմնովն զոր ՚ի մէնջն էառ, և
 մեզ խոստացաւ յոյս յարութեան կենաց
 ՚ի միւսանգամ գալստեան իւրում ՚ի դա-
 տաստան՝ յաւուրն յետնում: Եւ պարգե-
 ւեաց մեզ զժամագրութիւն Կործոց բա-
 բեաց զանցաւոր կեանս որով մարթաս-
 ցութեալ գտանել զերկիրն կենդանեաց ՚ի ձե-
 ուրն վարդապետութեան սրբոց Առաքելոց
 իւրոց, որովք եբարձ զդիւամու կռապաշ-
 տութիւն յաշխարհէս:

Եւ այժմ՝ բարերար և բազումողորմ Աստուած՝ ընկալ զհոգի ծառայիս այսորիկ, որ ելից զժամանակ պանդխտութեան իւրոյ՝ ՚ի վերայ երկրի, և ընկալաւ զլուծումն յաշխատութեանց, եւ յաշխարհահեղձ պատրուական խաբէութեանց, և դասաւորեան՝ զսա ընդ սուրբս քո յարքայութեանդ երկնից, ուստի մերժեալ են ցաւք և հեծութիւնք, միշտ յարազուարճ բերկրանօք պայծառացեալ տեսլեամք աստուածային փառաց քոց, ուր ուրախանան ամենայն ընտրեալք քո: Ընդ նոսին դասաւորեան՝ Տէր, զհոգի հանդուցելոյս մերոյ այսորիկ՝ զի և մեք սովաւ հանդերձ փառաւորեսցուք զքեզ Հայր՝ ընդ Որդւոյ և ընդ Սրբոյ Հոգւոյդ, այժմ՝ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից, ամէն:

Խաղաղութիւն ամենեցուն:

Հայր մեր որ յերկինս և յերկրի և յամենայնի, սուրբ եղիցի անուն քո ՚ի վերայ մեր: Եղիցին կամք քո որպէս յերկինս և յերկրի, և փառաւորեսցի անուն քո յաւիտեան: Որ պատրաստեցեր մեզ հանգիստ յերկրաւոր աշխատութեանցս՝ յանանց եւ յանախտ կեանս: Որ ՚ի ձեռն

միածնի քոյ սպաններ զմահ, և լուսաւորեցեր զմեզ 'ի կեանս եւ յանեղծութիւն : Որ փրկեցեր զսուրբս քո յիշխանութենէ խաւարի, եւ փոխեցեր յարքայութիւն Որդւոյ քոյ սիրելւոյ՝ Տեառն մերոյ և փրկչին Յիսուսի Քրիստոսի : Ընկալ եւ այժմ մարդասէր Տէր՝ աղաչեմք զքեզ՝ զհոգի սորա ընդ արդարս քո 'ի հանգստեան քում, եւ թուես՝ զսա 'ի համարս սրբոց քոց 'ի ձեռն միածնի Որդւոյ քոյ, և նորագոյն Հոգւոյդ Սրբոյ : Ընդ որում քեզ Հօր ամենազալի, վայելէ փառք եւ իշխանութիւն յաւիտեանս յաւիտենից, ամէն :

Ալեւուիա ալեւուիա .

Ահա չափով եղեր զաւուրս իմ, և կար զօրութեան իմոյ որպէս ոչ ինչ է առաջի իմ . սակայն ընդունայն է ամենայն մարդմանեղի :

Ապաքէն որպէս 'ի պատկերի շրջի մարդ, սակայն 'ի զուր խռովի, գանձէ և ոչ գիտէ ում ժողովէ :

Պօղոսի առարկելոյն 'ի Կրնթացոց երկրորդ
Թղթոյն է ընթերցուածս :

Օրհնեալ է Աստուած եւ Հայր Տեառն

մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի . Հայր գթութեանց , և Աստուած ամենայն մխիթարութեան . որ մխիթարէն զմեզ յամենայն նեղութիւնս մեր . առ 'ի կարող լինելոյ մեզ մխիթարել զայնոսիկ՝ որ յամենայն նեղութիւնս իցեն , մխիթարութեամբն՝ որով մեք մխիթարիմք յԱստուծոյ :

Զի որպէս առաւելան չարչարանքն Քրիստոսի 'ի մեզ , նոյնպէս և 'ի ձեռն Քրիստոսի առաւել լիցի և մխիթարութիւնն մեր : Զի եթէ նեղիմք , վասն ձերոյ մխիթարութեան և փրկութեան . և եթէ մխիթարիմք , վասն ձերոյ մխիթարութեան եւ փրկութեան . որ յաջողեալն է համբերութեամբ նոցին չարչարանաց , զոր և մեքն չարչարիմք . և յոյսն մեր հաստատուն է վասն ձեր . քանզի գիտեմք եթէ որպէս կցորդ եմք չարչարանացն՝ նոյնպէս և մխիթարութեանն :

Քանզի ո՛չ կամիմ տգէտս լինիլ ձեզ եղբարք՝ վասն նեղութեան մերոյ եղելոյ յասիա . զի առաւել քան զկար մեր ծանրացաք , մինչեւ անոյսս լինելոյ մեզ եւ 'ի կենաց :

Այլ անձամբ յանձինս զվճիռ մահու ընկալաք . զի մի յանձինս ապաստանիցիմք , այլ յԱստուած՝ որ յարուցանէ զմեռեալս . որ յայնպիսի մահուանէ փրկեաց զմեզ՝ և փրկեսցէ . քանզի յուսացեալ եմք , եթէ տակաւին փրկեսցէ օգնականութեամբ ազօթից ձերոց վասն մեր :

Ալէլուիա ալէլուիա .

Չայնիւ իմով ես առ Տէր կարգացի . ձայնիւ իմով առ Աստուած , և նայեցաւ առ իս :

Ալէլուիա Օրթի :

Խաղաղութիւն ամենցուն :

Եւ ընդ հոգւոյդ քու՛մ : Երկիւզածութեամբ լուարուք :

Աբրայ Աւետարանի Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ

Յովհաննու :

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :

Պաշխու՛մէ : Ասէ Աստուած :

Տէրն մեր Քիսուս Քրիստոս :

Պատասխանի եւ Յիսուս եւ ասէ ցնոսա՝ ամէն ամէն ասեմ՝ ձեզ . ոչ կարէ Որդի մարդոց առնել յանձնէ եւ ոչ ինչ , եթէ ոչ տեսանիցէ զՀոյրն՝ զի առնէ . զի զոր նայն առնէ , զնոյն եւ Որդին նմին նման գործէ :

Զի Հայր սիրէ զՈրդի, եւ զամենայն ինչ
ցուցանէ նմա՝ զոր ինքն առնէ, եւ մե-
ծամեծս եւս քան զսոյնս ցուցանէ նմա

զգործս, ընդ որ դուքդ զարմանայք:

Զի որպէս Հայր յարուցանէ զմեռեալս և
կենդանի առնէ, նոյնպէս եւ Որդի զորս
կամի կենդանի առնէ:

Եւ ոչ եթէ Հայր դատի զոք, այլ զամե-
նայն դատաստանն ետ Որդւոյ իւրում. զի
ամենեքեան պատուեսցեն զՈրդի, որպէս
պատուեն զՀայրն, որ ոչ պատուէ զՈր-
դին, ո՛չ պատուէ զՀայր՝ զառաքիչն նորա:

✠ արող:

Վասն ուղղելոյ զգնացս մեր ՚ի ճանապարհս
խաղաղութեան՝ զՏէր աղաչեսցուք:

Տէր ողորմեա:

Վասն ցրելոյ ՚ի մէնջ զամենայն խորհուրդս
չարին՝ զՏէր աղա:

Վասն պարգեւելոյ մեզ առողջ խորհուրդս
և առաքինի վարս՝ զՏէր աղա:

Վասն պահելոյ զմեզ ընդ հովանեաւ ամե-
նազօր աջոյն իւրոյ՝ զՏէր աղա:

Վասն խորտակելոյ զհակառակորդն վաղվա-
ղակի ընդ ոտիւք մերուք՝ զՏէր աղա:

Վասն հոգւոցն հանգուցելոց՝ որք ճշմարիտ
 եւ ուղիղ հաւատով ՚ի Քրիստոս ննջեցին՝
 զՏէր աղա :

Եւ եւս միաբան վասն ճշմարիտ և սուրբ :
 Զանձինս մեր և զմիմեանս Տեառն Աստու :
 Ողորմեաց մեզ Տէր Աստուած մեր ըստ :
 Տէր ողորմեա՛ . Տէր ողորմեա՛ . Տէր ողորմեա՛ :

Աղօթք :

Աստուած հոգւոց և ստեղծիչ մարմնոց .
 որ զմահ խափանեցեր՝ եւ զսատանայ կո-
 խեցեր, և աշխարհի կեանս պարգեւեցեր :
 Հանգն զհոգի ծառայիս քոյ ՚ի տեղւոջ լու-
 սոյ՝ և ՚ի տեղւոջ հանգստեան, ուստի փա-
 խուցեալ են ամենայն ցաւք և տրտմու-
 թիւնք և հեծութիւնք : Եւ ամենայն մե-
 ղաց առ ՚ի սմանէ գործելոց ներումն ա-
 բացես, եթէ բանիւ՝ եւ եթէ գործով՝
 և եթէ մտածութեամբ . Իու որպէս բա-
 բերար և ողորմած և մարդասէր Աստուած՝
 թողութիւն շնորհեա՛ս սմա : Վասն զի ո՞վ է
 մարդ՝ որ կեցցէ եւ ոչ մեղիցէ . զի դու
 միայն ես առանց մեղաց . և արքայութիւն
 քո՝ արքայութիւն յաւիտենից՝ որ ոչ սն-
 ցանէ . և բանք քո ճշմարիտ են . եւ դու
 ես կեանք եւ յարութիւն ամենայն ննջե-

ցելոց, և քեզ ընդ Հօր և Սուրբ Հոգւոյդ,
այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից,
ամէն :

Խաղաղութիւն ամենեցունս :

Ամենակալ Տէր, որ բարերարութեամբ
քով զաշխարհս արարեր, եւ ստեղծեր
զմարդն ՚ի հողոյ, և եղեր զնա ՚ի կեանս
և ՚ի փառաբանութեան քում, և լցուցեր
զնա բարւոք պարգեւօք՝ և առատ ողոր-
մութեամբ քով : Իսկ նա խաբեալ ՚ի չա-
րէն՝ արտաքսեցաւ ՚ի դրախտէն՝ և անկաւ
յերկիր մահու, և զանիծարեր կեանս ժա-
ռանգեաց : Այլ դու ողորմած Տէր՝ ոչ ան-
տես արարեր զնա ՚ի խնամոց գթութեան
քոյ, այլ դարձեալ անդրէն առ քեզ դար-
ձուցեր, եւ հանգուցեր ՚ի հանգիստ կա-
մաց քոյ :

Վասն որոյ աղաչեմք զքեզ Հայր երկնա-
ւոր՝ ՚ի վերայ ամենայն ննջեցելոց, մանա-
ւանդ որ այժմ հանգուցեալս է, ընկալ
զհոգի սորա խաղաղութեամբ, և հանգն
ընդ սուրբս քո : Եւ մեք գոհանալով փա-
ռաւորեսցուք զքեզ ընդ Որդւոյ եւ ընդ
Սրբոյ Հոգւոյդ, այժմ և միշտ և յաւի :

Ե- սպա սոյ Ետրակն .

ԴԿ . Ա՞ստուած անեղ անժամանակ , Հայր
անբակիղքն եւ անբանակ , Որդւոյ սատ-
ճառ ծննդեամբ անճառ , Հոգւոյն բրդս-
մամբ անբրննաբար . անղաչեմք ըզբեզ
գըթած՝ երկայնամիտ եւ ողորմած , ս՛ղոր-
մեա քոյ ստեղծուածոյս՝ ՚ի քեզ յուսով
նրնջեցելոյս :

Բանդ որ ՚ի ծոց Հօր միամծին , ե կերպա-
րան սկզբնատրպին , որով երկինք գոյա-
ցան , աշխարհ լըրիւ հաստատեցան . հայ-
ցեմք ՚ի քե՛ն Տէր եւ փրկիչ , ամենողորմ
եւ կեցուցիչ . ս՛ղորմեա քո ստեղծ :

ԴԶ . Արարի՛չ եւ մա՛րդանէ՛հր անոխմ-
կաղ ե՛ւ բարեգո՛ւթ , որ գո՛վե՛ սոք ՚ի՛
սրբո՛ վռէի՛հց Տէր դատմւոր արդա՛-
րութեան . բնդ սրբո՛ց Առա՛քելո՛հց
Տէր պրամկեա՛ զմէր նը՛նջեցեալն . ողոր-
մա՛ծ Տէր ս՛ղորմեա՛հ հոգւոցը՛ն մեր
նը՛նջե՛ցելոց :

Հոգւոցն հանգուցե : Ասան հանգ : Քրիստոս Որդի Աս :
Հայր մեր որ յերկինս :

Տանին յԵկեղեցին և սուին .

Շարախան, ԳԿ .

- X Հանգ . Բանդ Աստըւած որ ՚ի ծոց Հօր ,
վասն մերոյ փրկութեանն ՚ի յերկնից
խոնարհեցար , զի զմեզ նորոգեցես ՚ի
կեանս . Աստըւած հարցըն մերոց :

- X Որ հանդերձեալ ես գալ փառօք Հօր
զարթուցանել զննջեցեալսն ՚ի սուրբ
անուներդ քս . նորոգեա՛մ և ըզմեր ննջե-
ցեալսն Աստըւած հար :

- X Անմահութեանց սուող Գրիստոս և պար-
գեւիչ կենդանութեան , ՚ի միւսանգամ
գալստեանն եւ յաշխարհական ատենին
թողութիւնն շնորհեա մեր ննջեցելոցն .
Աստըւած հար :

Որ նրասի՛ ընդ աջմէ՛ Հօր ծնողի իւրոյ .
և մարդասիրապէ՛ս խրնամէ՛ զարարածրս .
բարձր արա :

Որ զհողացեալ բնութիւն մարդկան նո-
րոգէ՛ իւր անտուածութեամբն , եւ կե-
նագործէ ՚ի կեանս անմահ . բարձր :

Յանրակրքնական ծոցոյ Հօր խոնարհեալ
բանըդ մարմնացա՛ր ՚ի կօ՛ւսէ՛ն վասն

փրկի՛ն թեան մերո՞յ, անշաչեմք ըզքեզ
 զնընջեցեալսն մեր ՚ի քե՛զ ուղի՛ղ հա-
 ւատով յիշեա՛ն Տէ՛ր՝ ը յորժամ գա՛ն թա՛-
 րաւորո՛ւթեամբ ըզքո՛ւ :

Անոխակա՛յլ քաղցրո՛ւթեամբ Արդի՛ Աստու-
 ծոյ, հաճեցար բա՛նալ ըզմեզս աշխարհի՛
 քո խա՛չելու թեամբն. անշա՛ :

Կամաւորակա՛ն մահուամբ քով լն՛ ծե՛ր
 զերկո՛ւնըս մահու, եւ արժանի արարեր
 թն՛ զու՛թեան յանցանոց քաւի՛չ քո ա-
 րեամբ. անշա՛ :

Որ փոխանակ մեղա՛ւորաց ըզմե՛ռանի՛լ
 յանձն առեր. իջանելով ՚ի դրժոխըս փր-
 կեցեր ՚ի մեղամե՛ր բանա՛ն ըզգերեան-
 ւրն. անշա՛ :

Բարեբանեմք զանչա՛փ քո՛ զմարդանօրու-
 թիւնդ, որ երեքօրեայ յարուցեալ զկեն-
 դանութիւն պարգե՛ւեցեր աշխարհի՛ն. ան-
 Տէր. Լոյս ՚ի լուսո՞յ զմեզ լուսաւորեա,
 որ փառօք Հօր հանդերձեալ ե՛ս դա՛լ ՚ի
 դատել զերկիր. արժանաւորեա՛ն և ըզմեր
 ըզնը՛նջեցեալսն անճառ խո՛տման նց քոյ
 ը՛նդ սուրբըս քո՛ :

Հօր և Հոգւոյ համա՛գոյակից , 'ի տիեզե-
րականն ահե՛ղ ատենինն արժա՛ն :

Երկնի և երկրի՛ արդա՛ր դատաւոր , յո՛ր-
ժամ հատուցանես ըստ գո՛րծոց իւրա-
քանչիւրոց , արժա՛ն :

Մեծ . Լեառն վիմաճի՛ն , աղբիւ՛ր յոր-
դառատ , բարունակ ծաղկեա՛նլ , այգի՛
վայելու՛չ , սրովե՛՛ հողեղէ՛ն , բարունոյ՛
բանի՛ն տուն տնօրէնութեա՛ն , տաղա՛-
ւար Հոգւոյն . առ ծրնեալն 'ի քե՛ն միշտ
բարեխօսեա՛ն անդա՛դար հայցմամբ շնոր-
հել զթողնւթի՛ւն մեր նը՛նջեցեւոցն :

Փափկնւթեան դրախտի՛ն բացո՛ղ բանալի .
Քրի՛ստոսի բարձո՛ղ նրմանող երկնից , աւ-
փո՛ր սկեղէ՛ն լի մանանայի՛ւ , դաւանձան
ծաղկեա՛նլ յարմատոյն Յեսսեայ , տաճա՛ր
լուսոյ մայր . ա՛ռ ծրն :

Յօղ քաղցրաճաւա՛նլ , ցանկալի զուարթ-
նոցն , նիւթեղէ՛ն սրովե՛՛ . դեղ մա՛րդար-
տափայլ , հիմն Եկեղեցւոյ . մաքուր ա-
զաննի՛ , ամպ հո՛վանաւոր սուրբ Կոյս Մա-
րիամ . ա՛ռ ծրնեալն 'ի քե՛ն միշտ բարե-
խօսեա՛ն անդա՛դար հայցմամբ շնոր :

Ք Սալէ. Ո՛վ պահապան ո՛ր ծանօտեցար յԵդե-
մայ, նըշան յաղթութեան՝ն ընդդէմ անե-
րեւոյթ թըշնամւոյն:

Գու փակելոյ դրախտի՛ն բացող և անաջ-
նորդ անազակին. որ զբոցեղէ՛ն սուրըն
կանպտեան՝ց անեղին հրամանան:

Փառք Հօր և Արդւոյ և: Ա. յԺժ և միշտ և:

Ք Քեւ ցընծան ըստօրայինքս ամենայն ՚ի
միւսանգամ քո գալըստեանն. և յաւէթ
զուարճանան՝ն դասք անմարմնոցն ան-
էիցս:

Աւելուիա ալելուիա.

Երանի ամենեցուն որ բնակեալ են ՚ի տան
Տեառն, յաւիտեանս յաւիտենից օրհ-
նեսցեն զնա:

Արպէս սիրելի են յարկք քո՝Տէր զօրու-
թեանց, ցանկայ եւ փափագի անձն իմ
՚ի գաւիթս քո:

Պօղոսի առաքելոյն ՚ի թեոսաղոնիկեցոց առաջին
թղթոյն է ընթերցուածս:

Ոչ կամիմ եղբարք՝ եթէ տգէտք իցէք
վասն ննջեցելոցն. զի մի տրտմիցիք սրպէս
և այլքն որոց ոչ գոյ յոյս:

Եթէ հաւատամք՝ եթէ Յիսուս մեռաւ
 և յարեաւ, նոյնպէս և Աստուած զննջե-
 ցեալսն ՚ի ձեռն Յիսուսի անցէ ընդ նմա-
 Բայց զայս ասեմք Տեառն բանիւ, թէ մեք
 որ կենդանիքս եմք մնացեալք՝ ՚ի գալըս-
 տեանն Տեառն ոչ ժամանեմք ննջեցելոցն:
 Զի ինքն Տէր հրամանաւ ՚ի ձայն հրեշտա-
 կապետի, և ՚ի փող Աստուծոյ իջանէ յերկ-
 նից. եւ մեռեալք ՚ի Քրիստոս՝ յարկոցն
 յառաջագոյն:

Ապա եւ մեք որ կենդանւոյն մնացեալ
 իցեմք, նորօք հանդերձ յափշտակիցուք
 ամպովք ընդ առաջ Տեառն յօդս. և այն-
 պէս յամենայն ժամ ընդ Տեառն լինիցիմք:
 Այսուհետեւ միտթարեցէք զմիմեանս բա-
 նիւքս այսօրիւք:

Աւելուիա աւելուիա.

Բարձր առնեմ զբեզ Տէր զի ընկալար զիս.
 և ոչ ուրախ արարեր զթշնամին իմ յիս:

Աւելուիա Օրթի:

Խաղաղութիւն ամենեցուն:

Եւ ընդ հոգւոյդ բուժ: Երկիւղածութեամբ լուարուք:

Արքայ Աւետարանի Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
 Յովհաննու:

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր:

Պատիւս մէ: Ասէ Աստուած:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ ։

Ամէն ամէն ասեմ ձեզ . եթէ ոչ հատն
ցորենոյ անկեալ յերկիր մեռանիցի ինքն
միայն կայ . ապա թէ մեռանիցի, բազում
արդիւնս առնէ ։

Որ սիրէ զանձն իւր՝ արձակէ զնա . և որ
ատեայ զանձն իւր յաշխարհիս յայսմիկ, 'ի
կեանսն յաւիտենականս պահեցէ զնա ։
Եթէ որ զիս պաշտեցէ, զկնի իմ եկեցէ .
և ուր եսն եմ, անդ և պաշտօնեայն իմ
եղիցի ։

Եթէ որ զիս պաշտեցէ, պատուեցէ զնա
Հայրն իմ ։

Քարոզ ։

Վասն հրաժարելոյ անձանց ննջեցելոց՝
զՏէր աղաչեսցուք ։

Տէր ողորմեա ։

Վասն քաւութեան մեղաց և թողութեան
յանցանաց սորա և մեր՝ զՏէր աղա ։

Վասն առաջնորդելոյ սմա յանըստուեր
օթեւանս, զոր պատրաստեաց Որդին միա-
ծին 'ի տան Հօր իւրոյ զՏէր աղա ։

Վասն լսելոյ սմա զձայն կենարար փողոյն,
և վերանալ ընդ առաջ Փրկչին՝ զՏէր աղա ։

Վասն արժանի լինելոյ սմա դասիլ յաջա-
կողմեան դասուն՝ զՏէր ազա :

Եւ եւս միաբան վասն ճշմարիտ և սուրբ :
Զանձինս մեր և զմիմեանս Տեառն Աստու :
Ողորմեաց մեզ Տէր Աստուած մեր ըստ մե :

Տէր ողորմեա՛ , Տէր ողորմեա՛ , Տէր ողորմեա՛ :

Ազօթք :

Որ թագաւորդ ես յաւիտենից Քրիստոս
Աստուած եւ եւս , եւ առնես զամենայն
ինչ ողորմութեամբ առաւել քան զոր
ինդրեմք և իմանամք . որ զամենայն ինչ
ի բարի մատակարարեցեր որդւոց մարդ-
կան : Ընկալ զհոգի ծառայիս քոյ այսորիկ ,
և հանգսն ընդ սուրբս քո՝ որք ի սկզբանէ
հաճոյ եղեն քեզ : Ընկալ զսա ընդ ար-
դարս քո , եւ ի խորանս սիրողաց քոց
բնակեցն զսա : Եւ եթէ մարդկօրէն ինչ
յանցեալ իցէ սորա՝ բանիւ , կամ գործով ,
կամ մտածութեամբ , դու որպէս մարդա-
սէր եւ բարերար Աստուած՝ թողութիւն
չնորհես սմա . եւ զմեր ամենեցուն ելս
յերկրէ աստի՛ խաղաղութեամբ յաջողես ,
լինիլ ժառանգորդ երկնից արքայութեանդ :
Զի յամենայնի փառաւորեսցուք զքեզ ընդ

Հօր և Սուրբ Հոգւոյդ, այժմ և միշտ և յա-
ւիտեանս յաւիտենից, ամէն :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Գլթած եւ մարդասէր Աստուած՝ հանգն
զհոգի ծառայիս քոյ այսորիկ յօթեւանս ար-
դարոց, և զմեր հաւատս քրիստոնէութեան
առանց մեղաց պարգեւեան կատարել, հաս-
տատելով զմեզ յամենայն գործս բարիս,
շնորհօք եւ մարդասիրութեամբ Տեառնդ
մերոյ և Փրկչիդ Յիսուսի Քրիստոսի : Ընդ
որում Հօր և Սուրբ Հոգւոյդ, այժմ և միշտ
և յաւիտեանս յաւիտենից, ամէն :

Հոգւոցն հանգուցե : Ասան հանգ : Քրիստոս Արդի Աս :
Հայր մեր որ յերկինս :

Տանին ՚ի գերեզման, ասելով. Տեսեալ զքեզ մա-
հու : Ես ասացի, ՚իչ յերկինսն ՚ի գերեզման,
հանգիսք առնին և ասին :

Ալելուիա ալելուիա .

Չճանապարհս իմ ուղիդ արա՛ ինձ ըստ բա-
նի քում, եւ մի տիրեսցեն ինձ ամենայն
մեղք :

Ալելուիա Օրթի :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Եւ ընդ հոգւոյդ քում : Երկիւզածութեամբ լուարուք :

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
Մատթէոսի :

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :

Պատիւս մէ : Ասէ Աստուած :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս :

Յայնմ ժամանակի պատասխանի ետ Յիսուս՝ եւ ասէ . Գոհանամ զքէն Հայր՝ Տէր երկնի և երկրի . զի ծածկեցեր զայս յիմաստնոց և ՚ի դիտնոց , և յայտնեցեր տղայոց , այն Հայր . զի այսպէս հաճոյ եղեւ առաջի քո :

Ամենայն ինչ տուաւ ինձ ՚ի Հօրէ իմմէ : Եւ ոչ որ ճանաչէ զՈրդի եթէ ոչ Հայր . եւ ոչ զՀայր որ ճանաչէ՝ եթէ ոչ Որդի , և ում Որդին կամի յայտնել :

Եկնյք առ իս ամենայն վաստակեալք եւ բեռնաւորք , և ես հանգուցից զձեզ . առ էք զլուծ իմ ՚ի ձեզ , և ուսարնք յինէն զի հեզ եմ եւ խոնարհ սրտիւ . եւ գտջիք հանգիստ անձանց ձերոց . զի լուծ իմ քաղցր է . և բեռն իմ փոքրոզի :

Հոգւոյն հանգուցե : Վասն հանգ : Քրիստոս Որդի Աս :

Ե- Երկուսը 7 գերեզմանն առն .

Շարական , 72 .

Հանգ . Մերձեցայ ես 'ի դուռնն գերեզմաննս , եւ եհանս ինձ ժամանակ մտանեմ 'ի յարգանդ երկրի յարմէ՛ ստեղծեալ եմք ամենեքեան . բրժիշկ իմանառնն եւ ճարտարանպետ , բրժիշկեա զհոգւոյ իմ զհիւանդունթիւն . սրտսող եւ յո՛ յս փրկկու՛թեան մերոյ :

Եղիցի՛ ձեռնն քո պահանպանս անձինն իմոյ , եւ անջ քո բարի առաջնորդեցէ՛ ինձ 'ի յարգանթիւն . բրժիշկ :

Քրդսեցե՛ս առ իս ըզդու՛թ մարդասիրութեանդ . եւ յաղբերձդ կենաց լուսնոցն զմեզս անձինն իմոյ . բրժիշկ :

Կեցցե՛ անձն իմ ծրհնեցէ՛ ըզքեզ զամենայն անուրբս կենաց իմոց . եւ առ քեզ ապան՛լիսիմ հովի՛ւն բանաւոր հօտի , դարձո՛ զմնորեանս 'ի հօտ քո՛ Քրիստոս . բրժիշկ իման :

Մեծ . Ը՛զքեզ ծրհնութեամբ մե՛ծացուցանեմք :

Որ ըզբանն Աստըւանձ յարգանդի՛ կրե-
ցեր Սըրբուհի՛ անարամ, և անձառապէս
ծընար ըզվերանձգողն երկնից. ըզքե՛զ
օրհնութեանմբ մե՛ծա՛ :

Որ էի՛ց լուսոյն արժանի՛ եղեր բառնա՛-
լոյ՛ ՚ի քո գիրկս. եւ արեգանկանն արդա՛-
րութեան եղեր արեւելք. ըզքե՛զ օրհ-
նութեանմբ մե՛ծա՛ :

Խաչ. Զօրութիւն Սնէրբ Խաչի՛ քո Քրիս-
տոս որ կանգնեցեր ՚ի փրկո՛ւթիւն աշ-
խարհի՛. սա՛՛՛ պահեցէ՛ ըզմե՛զ յամե-
նայն փոքձութենէ՛ :

Քանդի ՚ի սմա՛ բարձրացար Աստըւանձ .
եւ ՚ի սմա՛ հեղեր ըզպատուականն սուրբ
զարիւնըդ. սա՛՛՛ :

Փառք Հօր և Որդւոյ և :

Եւ ըզքո՛ միւսանգամ՛ ըզգալուստըդ նըշա-
նալ Խաչի քոյ ցուցեր աշխարհի՛. սա՛՛՛
պահեցէ՛ ըզմե՛զ յա :

Ե- հասեալ ՚ի գերեզման ասին :

Դարձ անձն իմ՛ ՚ի հանգի՛ստ քո՛ զի Տէր
կոչեանց զքե՛զ :

Սիրեցի՛ զի լուիցէ Տէր զձայն աղօթի՛ց
 իմոց . զի խոնարհեցո՛յց զունկն իւր առ իս .

և ես յաւուրս իմ կարգացի՛ առ նա :

Շրջեցա՛ն զինեւ երկունք մահու . և վիշաք
 դժոխոց գլխին զիս :

Զնեղութիւն եւ զանձկութիւն գտի , եւ
 զանուն Տեառն կարգացի :

Ո՛ Տէր փրկեա՛ զանձն իմ . ողորմած Աս-
 տուած մեր , ողորմի՛ եւ պահէ զտըղայս
 Տէր :

Ե՛ս խոնարհ եղէ՛ եւ Տէր կեցո՛յց զիս :

Դարձ անձն իմ ՚ի հանգիստ քս՛ , զի Տէր
 կոչեաց զքեզ :

Պօղոսի առաքելոյն ՚ի կորնթացոց առաջին
 թղթոյն է ընթերցուածս :

Ապա եթէ Քրիստոս քարոզի թէ ՚ի մե-
 ռելոց յարուցեալ է , զիարդ ասեն ոմանք
 ՚ի ձէնջ՝ եթէ յարութիւն մեռելոց չիք .
 եթէ յարութիւն մեռելոց չիք , ապա և
 Քրիստոս չէ յարուցեալ . և եթէ Քրիս-
 տոս չիցէ յարուցեալ , ընդունայն է քա-
 րոզութիւնն մեր . ընդունայն են եւ հա-
 ւատքն ձեր . և գտանիցիմք սուտ վկայք

Աստուծոյ, զի վկայեցաք զԱստուծոյ՝ եթէ
յարոյց զՔրիստոս . զոր ոչն արդեօք յա-
րոյց՝ եթէ մեռեալք ոչ յառնեն :

Իսկ եթէ մեռեալք ոչ յառնեն, ապա և
Քրիստոս չէ յարուցեալ . և եթէ Քրիստոս
չիցէ յարուցեալ, ընդունայն են հաւատքն
ձեր . և տակաւին ՚ի նմին մեզս կայցէք :

Իսկ արդ՝ որ ննջեցինն ՚ի Քրիստոս, կո-
րեա՞ն արդեօք, եթէ այսու կենօքս միայն
յուսացեալ եմք ՚ի Քրիստոս, ապա ողոր-
մելի եմք քան զամենայն մարդիկ :

Այլ արդ՝ Քրիստոս յարուցեալ է ՚ի մեռե-
լոց, առաջին պտուղն ննջեցելոց . քանզի
մարդով եղև մահ, եւ մարդով յարու-
թիւն մեռելոց . որպէս Ագամաւն ամենե-
քին մեռանին . նոյնպէս և Քրիստոսիւ ա-
մենեքին կենդանացին, իւրաքանչիւր յիւ-
րում կարգի . նախ՝ Քրիստոս, եւ ապա
Քրիստոսեանք ՚ի գալստեան նորա, և ապա
կատարած :

Ալէլուիա ալէլուիա .

Տէր լուր աղօթից իմոց . ազաղակ իմ առ-
քեզ եկեացէ . եւ մի դարձուցաներ զե-
րեսս քո յինէն :

Ալէլուիա Որժի :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Եւ ընդ հոգւոյդ քուժ : Երկիւղածութեամբ լնւարուք :

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
Յովհաննու :

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :

Պառօխումէ : Ասէ Աստուած :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ :

Ամէն ամէն ասեմ ձեզ, զի որ զբանն իմ
լսէ, եւ հաւատայ այնմ որ առաքեացն
զիս, ընդունի զկեանսն յաւիտենականս.
Եւ ՚ի դատաստան ոչ մտանէ, այլ փոխե-
ցաւ ՚ի մահուանէ ՚ի կեանս :

Ամէն ամէն ասեմ ձեզ, զի դայ ժամանակ՝
և արդէն իսկ է, յորժամ մեռեալք լսիցեն
ձայնի Որդւոյն Աստուծոյ, և որք լսիցեն
կեցցեն :

Ձի որպէս Հայր ունի կեանս յանձին իւ-
րում, նոյնպէս ետ և Որդւոյ ունիլ կեանս
յանձին իւրում :

Եւ իշխանութիւն ետ նմա դատաստան
առնել, եւ զի Որդի մարդոյ է, ընդ այն
զն՝ զարմանայք :

Ձի եկեցի ժամանակ յորում ամենեքին

որ 'ի գերեզմանս կայցեն , լուխցեն ձայնի նորա , և եկեացեն արտաքս . որոց զբարիս գործեալ իցէ՝ 'ի յարութիւն կենաց , եւ որոց զչար արարեալ՝ 'ի յարութիւն դատաստանաց :

Ոչ կարեմ ես յանձնէ առնել եւ ոչ ինչ . այլ որպէս լսեմ՝ դատիմ , և դատաստանն իմ արդար է . զի ոչ խնդրեմ զկամս իմ , այլ զկամս այնորիկ՝ որ առաքեացն զիս :

Քարոզ :

Վասն ուղղելոյ զգնացս մեր 'ի ճանապարհս խաղաղութեան՝ զՏէր աղաչեսցուք :

Տէր ողորմեա :

Վասն ցրելոյ 'ի մէնջ զամենայն խորհուրդս չարին՝ զՏէր աղա :

Վասն պարգեւելոյ մեզ առողջ խորհուրդս և առաքինի վարս՝ զՏէր աղա :

Վասն պահելոյ զմեզ ընդ հովանեաւ ամենազօր անոյն իւրոյ՝ զՏէր աղա :

Վասն խորտակելոյ զհակառակորդն վաղվա զակի ընդ ոտիւք մերովք՝ զՏէր աղա :

Վասն հոգւոցն հանգուցելոց՝ որք ճշմարիտ եւ ուղիղ հաւատով 'ի Քրիստոս անջեցին՝ զՏէր աղա :

Եւ եւս միաբան վասն ճշմարիտ և սուրբ ք
 Զանձինս մեր և զմիմեանս Տեառն Աստու ք
 Ողորմեանց մեզ Տէր Աստուած մեր ըստ ք
 Տեր ողորմեան, Տեր ողորմեան, Տեր ողորմեան ք

Ազօժք ք

Աստուած հոգւոց եւ ստեղծիչ մարմնոց ք
 Տէր ես կենդանեաց՝ եւ յարութիւն մե
 ռելոց ք տուիչ ես բարեաց՝ և մխիթարիչ
 ամենայն վշտացելոց ք եւ հանգուցիչ՝ հա
 լատով ՚ի քեզ ննջեցելոց ք Զոր ժողովե
 ցեր ճշմարտութեամբ քով ՚ի կոչումն
 հաւատոց ք եւ խոստացար հաւատացելոց
 քոց զհանգիստն յաւիտենական կենացն
 անվախձանից ք Քանզի շնորհեցեր նախա
 հօրն մերում զանմահական կեանս ք և կա
 ցուցեր զնա ՚ի վերայ ամենայն ձեռա
 կերտաց քոց ք եւ զամենայն ինչ հնազանդ
 արարեր ՚ի ներքոյ ոտից նորա ք և ՚ի ձեռն
 յանցանացն նորա կոչեցեր զնա յերկիր
 ուստի առաւ ք Եւ դարձեալ խոստացար
 ՚ի ձեռն դալստեան միածնի քոց յաշխարհս
 անձառելի խոստմամբ՝ յարուցանել զմե
 ռեալս ք և ասել ամենակարող և հզօր բա
 նիւ քով ք եկանք առ իս ամենայն աշխա
 տեալք ք և ծանրաբեռինք ք և ես հանգու

ցից զձեզ : Հանդի՛ Տէր Աստուած մեր՝
 զհոգի ծառայիս քոյ ըստ բանիդ այդորիկ .
 և դրեա՛ն զսա՛րի գիր հանգստեան փառա-
 ւոր արքայութեան քոյ . եւ պարգեւեան
 սմա մասն և բաժին ՚ի խորանսդ յաւիտե-
 նականսն : Եւ եթէ մարդկօրէն մեղու-
 ցեալ ինչ իցէ սորա ՚ի յանցանս աշխար-
 հիս այսորիկ , անվախձան քո բանիւդ թո-
 ղութիւն շնորհեա՛ն սմա . և յամենայն մե-
 ղաց և ՚ի սնոտի խաբէութեանց զհոգի սո-
 րա աղատեա՛ն . և զամենայն ժողովուրդս քո
 օրհնեա՛ն : Զի ՚ի բերանոյ ամենայն արարա-
 ծոց քոց փառաւորի ամենասուրբ տէրու-
 թիւն քո , այժմ՝ և միշտ և յաւիտեանս
 յաւիտենից , ամէն :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Արդ՝ խնդրեմք ՚ի քէն թագաւոր թա-
 գաւորաց եւ տէր տերանց , յորժամ գաս
 Քրիստոս , եւ երեւիս մեծութեամբ քով .
 գունդք հրեշտակաց եւ զօրութիւնք ա-
 ռաջի քո ընթանան : Գաս հիացմամբ եւ
 ձայնիւ փողոյ , զարթուցանես զննջեցեալ-
 սըն , յարուցանես զմեռեալս , կանգնես
 զգլորեալս , բժշկես զվիրաւորեալս . գաս

բոցով, և դատիս անշէջ հրով: Մագիս ՚ի վերուստ յարեւելից կողմանէ, եւ սուրբ Խաչն առաջի քո. յայտնեալ երեւիս յերկրի, և հատուցանես իւրաքանչիւր ումեք: Բանին դպրութիւնք. կարգին աթոռք. լինի ահեղ դատաստան. դնին կշիռք արդարութեան, եւ ընդունի իւրաքանչիւր ըստ գործոց իւրոց. վկայքն պսակին ըստ ճգնութեանցն, եւ մեղաւորքն տանջին ըստ յանցանացն: Դատես զխաչեցողն, տանջես զմեղաւորն, պապակին ուրացողքն: Յայնժամ յայտնին կառք հրեղէնք յերկնից. լինի ձայն փողոյ մեծի. ընթանան զօրութիւնք. սարսափին հրեշտակք. փայլատակի հուր. խաւարի արեգակն եւ լուսին. թօթափին աստեղք. խառնակին ամպք. ցամաքի ծով. հիանան արարածք ամենայն: Ուրախանան բարիքն, եւ ողբան չարքն. բերկրին երկրպագութն Քրիստոսի. եւ հառաչեն ուրացողքն: Պսակքն յայտնին, եւ կուսանքն խնդան, առագաստն զարգարի և իմաստուն կուսանքն պատրաստք մտանենն ճրագունք վառեալք: Իսկ յիմար կուսանքն դատարկացեալք ճրագք անցեալք, գլուխք

խոնարհեալք, սիրտք տրամեալք, ոգիք
 լքեալք եւ տարակուսեալք հալածին ՚ի
 ձայնէն թագաւորին՝ որ ասէ, թէ ոչ գի-
 տեմ զձեզ: Խնդան աջակողմեանքն, եւ
 լան ձախակողմեանքն. խայտան օգիքն,
 և մերժին այծիքն յերեսաց Տեառն. լոյսն
 պայծառանայ. եւ խաւարն նուաղի. դը-
 ժոխքն աղաղակէ, եւ սատանայ յամօթ
 լինի. ցանկութիւնն անցանէ, եւ որդն
 ոչ մեռանի: Յայնժամ բարերար եւ մար-
 դասէր Տէր՝ յորժամ այս ամենայն կարգի
 ՚ի քումմէ մեծութենէդ, յիշեա՛ զհոգի
 ծառայիս քոյ այսօրիկ, եւ դասաւորեալ
 պայծառացո ընդ սուրբս քո յարքայու-
 թեանդ երկնից: Եւ զամենայն զոր ինչ
 մեղուցեալ իցէ սորս՝ բանիւ, կամ գոր-
 ծով, կամ մտածութեամբ, զկամայ եւ
 զակամայ, զգիտութեան եւ զանգիտու-
 թեան, ներեա՛ և թն՛ղ սմա քոյով մարդա-
 սիրութեամբդ, վասն զի ո՛վ է մարդ որ
 կեցցէ եւ ոչ մեղիցէ. զի դու միայն ես
 առանց մեղաց, և արքայութիւն քո՝ ար-
 քայութիւն յաւիտենից՝ որ ոչ անցանէ:
 Եւ քեզ վայելէ փառք և իշխանութիւն և
 պատիւ այժմ և միշտ և յաւի:

Ապա Քահանայն ասի թի հող ասանոս ՚ի յեան
խաչակիցի, և ասի .

Օրհնեան ք Տէր՝ սղորմութեամբ քով զհողս
ծառայիս քոյ այսորիկ, և յիշեան զսա . զի
հող էր՝ եւ անդրէն ՚ի հող դարձաւ ըստ
հրամանի քում : (Երեյս կրիի) :

Ապա յգի զհողն ՚ի գերեզմանն, և ասի .

Օրհնութիւնն աստուածայինն իջցէ ՚ի հող
մահու սորին . և բուսուցէ յօրն վերջինն,
անուամբ Հօր և Արդւոյ և Հոգւոյն Սրբոյ,
այժմ և միշտ և յաւի :

Շարահան .

Մերձեցայ ես ՚ի դճուրն գերեզմանի .
(Տե՛ս յերե՛ս 279) :

Ապա իջոցանէն զննջեցեալն ՚ի գերեզմանն :

Ալեւուիա ալեւուիա .

Տէր հովուեցցէ զիս և ինձ ինչ ոչ պակաս
սեցի :

Ի վայրի դալարւոջ անդ բնակեցոյց զիս .
և առ ջուրս հանգստեան սնոյց զիս :

Գարձոյց զանձն իմ առ իս, եւ առաջնորդ

դեաց ինձ 'ի ճանապարհս արդարութեան
վասն անուան իւրոյ :

Թէպէտ և գնացից ես 'ի մէջ ստուերաց
մահու , ոչ երկեայց 'ի չարէ , զի դու Տէր
ընդ իս ես :

Յուպ քո և գաւազան՝ նորա մխիթարես
ցեն զիս :

Պատրաստ արարեր առաջի իմ զսեղան՝
ակն յանդիման նեղաց իմոց :

Օծեր իւղով զգլուխ իմ . բաժակ քո որպէս
անապակ արբեցոյց զիս :

Ողորմութիւն քո Տէր , զհետ իմ եկեսցէ
զամենայն աւուրս կենաց իմոց . բնակիլ
ինձ 'ի տան Տեառն ընդ երկայն աւուրս :

Մաղթանք :

Տէր , ուղղեան զգնացս մեր 'ի ճանապարհս
խաղաղութեան : Տէր , ուղղեան և առաջ-
նորդեան հոգւոց մերոց և ամենայն հա-
ւատացելոց գնալ յարդարութեան ճանա-
պարհն և 'ի կեանսն յաւիտենից :

Քարոզ :

Աղաչեսցուք զամենակալն Աստուած , զի
յաջողեալ ուղղեսցէ զճանապարհս ծա-

ապից իւրոց 'ի բարի և 'ի խաղաղութիւն :
Ամենակալ Տէր Աստուած մեր կեցն' և ողոր :

Աղօթք :

Առաջնորդ կենաց եւ պարգեւիչ խաղա-
ղութեան Քրիստոս Աստուած մեր , ա-
ռաջնորդեան մեզ գնալ 'ի ճանապարհս քո
արդարութեամբ և խաղաղութեամբ ժա-
մանել 'ի նաւահանգիստն կենաց եւ փրո-
կութեան շնորհօք ողորմութեան քոյ . զի
դու ես օգնական և փրկիչ մեր . և քեզ
վայելէ փառք իշխանութիւն և պա :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Օրհնեալ ես Տէր Աստուած Փրկիչ մեր ,
որ յամենայն ժամ ընդ մեզ ես , և ոչ եր-
բէք թողուս 'ի ձեռանէ քումմէ զայնոսիկ՝
որք հաւատով եւ ճշմարտութեամբ կար-
դան առ քեզ : Աղաչեմք եւ խնդրեմք 'ի
քէն Տէր , ճանապարհորդակից լէր ծա-
ռայից քոց՝ քոյին վերակացութեամբդ պա-
հելով 'ի խաղաղութեան . եւ առաջնոր-
դեան մեզ միւսանդամ խաղաղութեամբ
և խնդութեամբ հասանիլ յիւրաքանչիւր
բնակութիւնս 'ի Քրիստոս Յիսուս 'ի Տէր
մեր . որում վայելէ փառք իշխանութիւն

և պատիւ , այժմ և միշտ և յաւիտեանս
յաւիտենից , ամէն :

Եւ Դարձեալ հող յգէ , և ասէ .

Հող օրհնութեան իջցէ 'ի գերեզման սու-
րին , և բուսուցցէ յօրն վերջին :

(Երեջս կրկնէ) :

Այս ծածկին հողով , և ասին աղօրներով :

Ողորմած Աստուանձ քաւեան զանօրէնու-
թիւննս իմ :

Հաւատ ունեւորով հոգի՛ խաղաղութեան ,
Երթ առ արարիչն հայցելով , Աստուանձ
իմ հանգն :

Ես ասացի 'ի զարմանանլ իմում , թէ ամե-
նայն մարդ սուտ է :

Հաւատ ունեւորով հոգի՛ խաղաղութեան .
Երթ առ արարիչն հայցելով , Աստուանձ
իմ հանգն :

Զճանապարհս իմ ուղիղ արան ինձ ըստ
բանի՛ քնում . և մի տիրեցեն ինձ ամե-
նայն մեղք :

Հաւատ ունեւորով հոգի՛ խաղաղութեան .

Երթ առ արարիչն հայցելով, Աստուծ
իմ հանգսն:

Որ ետունը հոգի Յիսուս, ըզսա պահեմ
զի քոյ Խաչի եւ Յարութեանըդ հաւա-
տանց թագաւոր երկնաւոր, հանգսն ըզ-
հոգի սորա յիշելով սորա զհաւանս:

Ի քաղաք Տեառն զօրութեանց եւ ՚ի
քաղաք թագաւորին մեծի. ուր ժողովք
սրբոնցն են ՚ի խաղաղութեան, գնանցես
յուսով եւ հանգիցես ընդ հրեշտանկանց
դասս, տեսանել ըզլոյսն յաւիտենից:

Մերձեցաւ անձն իմ ՚ի հող յորմէ ստեղ-
ծեր զիս, եւ հոգւոյս մեկնեալ յինե՛ն.
Տէր զապաւինեալս յիշեմ ՚ի քնւմ գա-
լլատեանն:

Ստեղծուած եմ անարատ ձեռանց քոյ մի
անտես առներ, այլ խնայեմ յիս յահա-
զին աւուրն. Տէր զապաւի:

Յորժամ գաս փառօք Հօր դատել զգոհե-
զերս ամենայն, և հարկանի փող հրեշտան
յարութեանն Տէր:

Փառք Հօր և Արգւոյ և: Այժմ և մշտ և:

Ընդ Քրիստոսի պահեւով յաղթող լիցնէք

փորձողին . և ընդ հրեշտակս երգեցուք .
Փառք ՚ի բարձունս Աստուծոյ :

Փառք ՚ի բարձունս Աստուծոյ , և յերկիր
խաղաղութիւն ՚ի :

Փառք՝ պատիւ և երկրպա :

Եղևն զիս ՚ի գրի ներքնումն ՚ի խաւարի՛
և ՚ի ստուերս մահուն :

Տէր Աստուանձ փրկութեան իմոյ ՚ի տուէ
կարգացի և գիշերի առանջի քոյ :

Քարոզ :

Վասն ՚ի վերուստ պահպանութեան ՚ի
Տեառնէ անձանց մերոյ , եւ հաճոյական
աղօթս առնելոյ՝ զՏէր աղաչեցուք :

Տէր սղորմեա :

Վասն ընդունելոյ Տեառն Աստուծոյ ըզ-
հոգի հանգուցելոյս ՚ի հանգստեան ար-
գարոց՝ զՏէր աղա :

Վասն թողոյ սմա զյանցանս զկամայ եւ
զակամայ՝ զՏէր աղա :

Վասն արժանի լինելոյ սմա՝ խաղաղու-
թեամբ և մեծաւ յուսով սոբասել տեառ-
նագալուստ փողոյն՝ զՏէր աղա :

Վասն քաղցրաբարբառ լսելոյ սմա զահա-
ւոր ձայնն որ ասէ, եթէ արիք՝ ահա դայ

Քրիստոս՝ զՏէր աղա :

Վասն համարձակապէս տեսանելոյ սմա
զանապական եւ զանատուեր լոյսն՝ զՏէր
աղաչես :

Վասն աչալըջութեամբ եւ տռանց ամօ-
թոյ կալ սմա առաջի արդար դատաւորին
Քրիստոսի՝ զՏէր աղա :

Վասն տալոյ սմա տեղի ՚ի հայրական խնա-
մոցն յաջակողմեան դատուն՝ զՏէր աղա :

Վասն լսելոյ սմա զերանաւէտ զձայնն,
եթէ եկայք օրհնեալք Հօր իմոյ ՚ի տեղի
հանգստեան՝ զՏէր աղա :

Վասն պարգեւելոյ սմա զերկնային պսակի-
կենաց եւ անմահութեան՝ զՏէր աղա :

Վասն հրեշտակի խաղաղութեան աւան-
դելոյ զհոգի սորա ՚ի տեղի արդարոցն
զՏէր աղա :

Վասն առաքման շնորհաց մեծի՝ եւ ամե-
նազօր աջոյն Քրիստոսի ՚ի հօղանիւթեաց
յարկ տապանի սորա՝ զՏէր աղա :

Վասն կնքելոյ զգերեզմանս զայս նշանաւ
Թաչին իւրոյ մինչև ՚ի գալուտոն իւր սուրբ՝
զՏէր աղա :

Վասն առաքելոյ զչնորհս Հոգւոյն Սրբոյ
 'ի սիրտ լսողաց հաւատացելոց անուան
 իւրոյ՝ զՏէր աղա :

Վասն մխիթարելոյ զվշտագնեալս սրտիւք
 'ի ձեռն ողորմութեան իւրոյ՝ զՏէր աղա :

Վասն պահելոյ զմնացորդս սորա յամենայն
 հնարից սատանայի՝ զՏէր աղա :

Վասն հոգւոցն հանգուցելոց՝ որք ճշմարիտ
 եւ ուղիղ հաւատով 'ի Քրիստոս ննջեցին՝
 զՏէր աղա :

Եւ եւս միաբան վասն ճշմարիտ և սուրբ
 Զանձինս մեր և զմիմեանս Տեառն Աստու :
 Ողորմեաց մեզ Տէր Աստուած մեր ըստ :

Տէր ողորմեա՛ , Տէր ողորմեա՛ , Տէր ողորմեա՛ :

Աղօթք :

Օրհնեալ ես Տէր Աստուած մեր , որ ըս-
 տեղծեր զմարդն հող յերկրէ , և փչեցեր
 յերեսս նորա շունչ կենդանի , լինելով
 նմա կամօք քո 'ի հոգի կենդանարար . եւ
 եղեր զնա 'ի դրախտին փափկութեան գոր-
 ծել զնա եւ պահել : Եւ յանցանել նորա
 զպատուիրանաւ քով՝ հանեալ եղեր զնա
 արտաքոյ դրախտին փափկութեան յերկիր
 ուստի առաւ , մատնելով զնա տաժանա-

ւոր եւ ախտալից կենցաղոյս այսորիկ . եւ
 եղեր սահման ասելով . հող էիք՝ և ՚ի հող
 դարձցիս :

Եւ այժմ Տէր բարերար՝ ընկալ զճառայս
 քո զայս , որ ելից զժամանակ պանդխտու-
 թեան իւրոյ ՚ի վերայ երկրի . և ըստ հրա-
 մանի քում եմուտ ՚ի յարդանդ երկրի ˆ
 յորմէ ծնանելոց է վերստին ՚ի կեանս ան-
 մահականս : Եւ այժմ Տէր Աստուած մեր՝
 ձգես զպահպանողական աջ քո , և կնքես
 զտեղի հանգստեան սորա . զի եղիցին ՚ի
 զգուշութեան և ՚ի պահպանութեան ոս-
 կերք սորա իբրեւ զգանձս պատուականս
 առաջի աստուածութեանդ քոյ . և մի իշ-
 խեսցէ մերձենալ ՚ի սա թշնամին երեւելի
 կամ աներեւոյթ : Եւ զհողի սորա զոր ա-
 ւանդեցեր ՚ի ձեռն հրեշտակի քոյ՝ մերձեցն
 առ սուրբ փառս աթոռոյ քոյ , ընդ այլ պայ-
 ճառացեալ հողին ցնծալ պարել և զուար-
 ճանալ շուրջ զարքունական աթոռովդ մին-
 չեւ յօր կրկնակի կենսարեր գալստեան քոյ
 յերկնից՝ փառօք Հօր , և ամենայն հրեշ-
 տակօք սրբովք : Յորժամ գաս ՚ի նորոգել
 և կանգնել զանկեալ և զկործանեալ պատ-
 կերս քո , այցելութեամբ այց արս Տէր ˆ

ծառայիս քոյ այսորիկ . և հանն սմա մասն և բաժին յարքայութեանդ երկնից ընդ այնոսիկ՝ որք սիրեցին զքեզ յամենայն սրբտէ , եւ յամենայն զօրութենէ իւրեանց : Զի յամենայնի մեծացեալ և փառաւորեալ եղիցիս Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս՝ ընդ Հօր և ընդ Սրբոյ Հոգւոյդ , այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Տէր մեր և Փրկիչ Յիսուս Քրիստոս Որդի Աստուծոյ կենդանւոյ , կենդանի եւ կենդանարար , կերպարան եւ կնիք Հօր . որ վասն նախաստեղծին քոյ Ադամայ անկելայն յանցանօք ՚ի փառակենցաղ դրախտէն , կամաւ Հօր և հաճութեամբ Սուրբ Հոգւոյն խոնարհեցար յերկնից՝ եւ իջեր յերկիր , և առեր մարմին ՚ի սրբոյ կուսէն . խաչիւ և անասպական արեամբդ քով ըզհնացեալս մեղօք վերստին նորոգեցեր . որպէս զի ստեղծուածն առաջին որ առանց ասպականութեան էր , ՚ի հանդերձեալ յարութեանն մեռելոց՝ երեւեցի փառօք : Զի դու ինքնին Տէր վասն մերոյ փրկութեան իջեր ՚ի գերեզման . աւերեցեր զդժոխս , ողորմելով արգելեալ հոգ-

ւոցն 'ի նմա . լուծեր զերկուևս մահու
 թաղմամբ քով . եւ աստուածասբանչ յա-
 քութեամբ քով ազատութիւն եւ նորո-
 գութիւն շնորհեցեր յուսացելոցս 'ի քեզ :
 Եւ այժմ 'դու նոյն ինքն Տէր Աստուած
 մեր՝ գթան 'ի մեղուցեալ ծառայս քո , որ
 վախճանեաց զերկրաւոր զկեանսն իւր :
 Եւ բարեխօսութեամբ սուրբ Աստուա-
 ծածնիդ՝ եւ ամենայն սրբոց քոց որք յա-
 լիտենից հաճոյ եղեն քեզ , ներեան քաւեան
 եւ թոյլ զմեզս իւր զոր գործեաց՝ զկամայ
 եւ զակամայ . քանզի ոչ արդարանայ առա-
 ջի քո ամենայն կենդանի : Օրհնեան ☩ Տէր ,
 եւ զհողանիւթեայ յարկ տապանի սորա ,
 եւ կնքեան անարտա աջովդ , եւ պատուա-
 կան թաշխուդ , յորում հեղեր ըզփրկա-
 կան արիւնդ 'ի թողութիւն մեզաց մերոց :
 Օրհնեան ☩ Տէր , եւ զմնացորդս սորա . սփո-
 փեան՝ եւ մխիթարեան եւ փարատեցն 'ի սրբ-
 անից սոցս զսուգ եւ զտրտմութիւն . եւ
 խաղաղական կենօք աճեցն եւ զարդացն եւ
 միացն 'ի սէր սրբութեան քոյ : Ընդ նոսին՝
 աշխատաւորացս եւ համօրէն զհետ եկե-
 լոցս ողորմեան Տէր , եւ տնւր զբարի պար-
 գեւաց քոց զհատուցումն : Հալածեան եւ

հեռացն 'ի սոցանէ զխորամանկութիւն սաւտանայի , եւ զգաստութեամբ առաջնորդեան 'ի շաւիղս արդարութեան քոյ , հասանիլ 'ի կոչումն փողագոջ ձայնի Հրեշտակապետին 'ի յաւիտենական հանգիստն : Զարթուցեալք 'ի յայս մահահանդիստ քնոյս՝ և սրաթռիչ լուսեղէն ամպովք ընդ առաջ ելանել քոյ փառաց , և արժանի լինիլ բարեբանող փառատրութեամբ օրհնել ըզքեզ Քրիստոս Աստուած մեր՝ ընդ Հօր և Սուրբ Հոգւոյդ , այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից , ամէն :

Փայլին արդա՛րքն յարքայութեան՝ և ճրգնաւորքն 'ի հանգըստեանն , մարտիրո՞սքն սլքսակին և կուսանաց լապտերք վառին . դասեցո՞՛ Տէր ընդ նոսին որք զքեզ Աստուած խոստովանին , արդարութեամբ մի՞ դատեսցի՞ն այլ գըթութեամբ քո քաւեցի՞ն :

Քո՞ անպատճառ խոնարհութեամբդ որ թաղեցար մե՞ռելութեամբ , եւ յարուցե՞ր յորդումց մարդկան որք հաւանով 'ի քեզ անկան . յա՞րն և զմե՞զ արդարու-

Թեանձք և զնրնջեցեալն սղորմութեամբ .
 զի կենդանեացրս բերանով տացին քեզ
 փառս ընդ Հօր Հոգւնով :

Փառաց ՚ի փառքս բարձրանան , աջակող-
 մեանքն վերանան , յորժամ լսեն զերան-
 նական ձայն օրհնութեան ՚ի քէն կոչ-
 ման . նրնջեցելոյս մեր լսեցն զաստուա-
 ծայնն բարբառըդ քո . դասաւորեա ըզ-
 ամ վերնոցն երգել քեզ փառս ընդ
 զլւարթնցն :

Քահանայք եւ ժողովուրդք հայցեմք ՚ի
 քէն Տէր բարեգութ , ընդ նրնջեցեալն
 հաւատով ընկալ ըզմեզ նովն յուսով ,
 յԵրուսաղէմ քաղաք վերին յորում ար-
 գարբն ժողովն . փառս վերերգել միշտ
 ընդ նոսին Երրորդութեանդ երբեմկ ան-
 ձին :

Ի վերինն Երուսաղէմ ՚ի բնակա-
 րաննս հրեշտակաց , ուր Յնովք եւ
 Յղիաճնս կան ձերացեալ աղանան-
 կերպ . ՚ի դրախտին Յդեմակաճնն
 պայծառացեալ արժանապէս , սղոր-

մինչեւ 'ի դալուստն Քրիստոսի . որ եկեալ
միւսանգամ նորագեսցէ փառօք 'ի փառս
Հօր և Հոգւոյն Սրբոյ , ամէն :

Հայր մեր որ յերկինս :

Ապա՛ իհ երբևան 'ի գոռն ննջիցելոյն ասէն .

Աւելուիս ալելուիս .

Այս ամենայն եկն 'ի վերայ մեր , եւ մեք
զքեզ ոչ մոռացաք , եւ ոչ ստեցաք սեխախ
քում , եւ ոչ դարձաք յետս սրբախւք
մերովք :

Դարձուցեր զչաւիղս մեր 'ի ճանապարհաց
քոց , խոնարհ արարեր զմեզ 'ի տեղի
չարչարանաց , եւ ծածկեցին զմեզ ըստ
տուերք մահու :

Թէ մոռացեալ իցէ մեր զանուն Աստուծոյ
մերոյ , կամ ձգեալ իցէ զձեռս մեր
առ աստուածս օտարս :

Սակայն Աստուածս ինդրէ զայս . զի նա
քննէ զգաղանիս սրաից մերոց :

Վասն քո մեռանիմք զօրհանապաղ , համարեցաք
որպէս զօչխար 'ի զենումն :

Զարթիր , ընդէր ննջես Տէր . արբ' եւ մի'
մերժեր զմեզ իսպառ :

Զմէ՞ դարձուցանես զերեսս քո 'ի մէնջ,
մոռանաս զաղքատութիւն եւ զնեղու-
թիւնս մեր:

Խոնարհ եղէն մինչեւ 'ի հող անձինք մեր,
և յերկիր կցեցան մէջք մեր:

Արի՛ Տէր օգնեա՛ մեզ եւ փրկեա՛ զմեզ,
վասն անուան քոյ:

Փառք Հօր և Արդւոյ և Այժմ և միշտ և:

Քարոզ:

Խնդրեսցուք հաւատով 'ի Հօրէ վասն քա-
ւութեան մեղաց, և թողութեան յանցա-
նաց. փրկելոյ զմեզ 'ի վշտաց և 'ի նեղու-
թեանց. իջանելոյ 'ի վերայ մեր ողորմու-
թեան եւ գթութեան Տեառն Աստուծոյ
ամենակալին. կեցո՛ և ողորմեա՛:

Աղօթք:

Հայր գթութեանց՝ եւ Աստուած ամե-
նայն մխիթարութեան, որ մխիթարես
զմեզ յամենայն նեղութիւնս մեր. հար-
կանես՝ և դու բժշկես, և ոչ երբէք թու-
ղուս 'ի ձեռանէ քումմէ զստեղծուածս
քո: Տուր սոցա Տէր, հոգի զգաստութեան,
հոգի մխիթարութեան, քեւ մխիթարեա՛

զվէտագնեալս սրտիւք եւ բժշկեան զվէրս
տրամութեան սոցա : Զի հաստատուն յու-
սով փառաց քոց առողջացեալք 'ի սգոց
տրամութեան իւրեանց , փառաւորեսցեն
զամենամեծ տէրութիւնդ քո , այժմ' և միշտ
և յաւիտեանս յաւիտենից , ամէն :

Հողուցն հանգուցելոց Քրիստ : Ա՛յսն հանգուցեալ :
Քրիստոս Արդի Աստուծոյ անսխակալ և :
Հայր մեր սր յերկինս :

Կ Ա Ն Ո Ն

ՄԵԾԻ ԱՅԳՈՒՑ ԿԱՏԱՐԵԼՈՅ

Գան ՚ի յիստոմ առորն ՚ի գերեզմանն
և ասին շահիծան :

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք :
Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգ :

Քահանայն խոնկ արիանէ և ասէ .

Շարական , ԴԿ .

Ղալ . Յիսուս միածինն անմահութեանց
պարգեւատուն երեւեցաւ մե՛զ , խա-
փանեանց զգօրո՛ւթի՛ւն մահո՛ւ :

Բրդիամս՝ մք արտասուանց Մարիամու ե
Մարթայի անկեա՛լ առ ոտսըն Տեա՛մբո՞ն ,
խընդրէ՛ին զնորո՛գմն եղբօրն :

Բանի՛ւ բանն Աստուած կենս՛գործեաց
ըզՂա՛զարոս ՚ի թա՛ղմանէ՛մ , և ե՛կեա՛լ
արտաքս անանպակա՛ն :

Թաղ. Յովսէփ քեր չ համանունցեալ Պի-
ղանտոսի՝ անդերսէր, շնորհե՛լ զտերմու-
նեանդ մարմի՛ն:

Զանապական զմտուան ծացեալ մար-
մինդ պատեան՝ սուրբ կրտանուլք, ե՛ւ ե՞դ
ի գերեզմանի՛:

Ո՞ր արարի՜չդ ե՛ս անրանձոց հանգու-
ցեանդ ՚ի քերմովքէս, վի՛մո՞վ կրնքե՛ցա՞ր
յերկրի՛:

Յար. Յորժամ եկին ՚ի գերեզմանն ի՛ւլ-
զաբեր կանանցքն, եւ բերի՛ն զսո՛ւնկան
ի խընկել զանապական մարմի՛նն:

Յայնժամ հրեշտակն աւետարանէր յան-
րեաւ Քրի՛ստոս. պանձեցէք անշակերտա-
ցըն զյարմուլթի՛ւնն Տեսնո՛ն:

Ի՛սկ նոցա զարհո՛ւրեալ՝ վասն ահագի՛ն
տեսչեանն. պանձեին անշակերտացըն զան-
հագի՛ն տեսիլն:

Հոգ. Ա՞ղբիւր կենաց բախտդ շնորհաց
Հոգի՛դ իջեան՝ ՚ի բարձանց. զանապական
պարգե՛ւլն քո՞ բանձանեցե՛ր յառա-
քեանսն:

Ո՞ր ՚ի վերայ ջուրցն գոլո՛վ ստեղծանէի՛ր

զանրարածս . իջեալ 'ի ջնւրս աւազանի^ն և
 ճնանիս Որդի^ս Աստուծոյ :

Ո՞ր զարդարեալ նորոգես միշտ ըզնոր քո
 զեկեղեցի . պէս պէս շնորհանց քոց պան-
 գեւօ^ք փայլի ն մանկունըք սորա :

Հանգ . Ո՞ր արարիչդ ես արարան^ձոց հան-
 գուցեալդ 'ի հրեղէ^ն կառս . յիշեա^մ զհասգիս
 նընջեցեւց մերոց , եւ հանգո՞ ընդ
 սունրբըս քո :

Ո՞ր երկայնամիտդ ես առ ամե^նեւեսեա^մ և
 ե ներո՞ղ յանցանաց մերոց . յիշեա^մ զհո^ն :

Ո՞ր միւսանգամ գալոց ես հայրենի փա-
 ո^օք նորոգե^լ զնախաստեղծին ծընունդ .
 յիշեա^մ զհո^ն :

Մեծ . Ի քեզ եմք սպաւինեալ Քրիստոսի
 մայր Աստուծոյ մերոյ :

Ո՞ր քան զերկի^ննրս բարձրագոյն Մարիամ,
 պանծանք եկեղեցւոյ . Քրիստո :

Ո՞ր քան զարեգակը^ն պայծառագոյն Մա-
 րիամ , մի՞ դադարիր բարեխօսե^լ վասըն
 մեր . Քրիստոսի մայր Աստուծոյ մերոյ :

Խալի . Սունրբ զխաչ քո շնորհեցեր զէն
 եկեղեցւոյ քում սրբոյ . սրով դատա-

պահրտեալ պահրտեցաւ թըշնամիսն :

Սոփաւ պահարանեան զժողովմաւրդս քո
Քրիստոնս . ո՞րով երկրբայանգեմք քեզ ընդ
Հօր և Հոգւոյն :

Ի՞քեզ ապաւինիմք Քրիստոնս որ գալմացե-
ես Խաչիւ . ո՞րպէս զի փրկեցես ըզմեզ
յայնմ աւո՞ւր ահեղ անտենիսն :

Փառք Հօր և Իրդւոյ և : Այժմ և մշտ և :

Ընդ սո՛ւրբըս քո դասեան եւ ընդ արդանը-
սին պրօսակեան ՚ի տեղի՛ անկեւոց հրեշտա-
կաց ըզնը՛նջեցեալսն մեր կնրգաւորեան ,
որ ողորմանձդ ես յամենայնի :

ԱՆՇԸ - ԻՍՍՈՒՆՇԸ - ԻՍՍՈՒՆՇԸ .

Ի խորոց կարդացի առ քեզ Տէր Տէր , լնւր
ձայնի իմում :

Նշեցին ականջք քո ՚ի լսել զձայն աղօ-
թից իմոց :

Պօղոսի առաքելոյն ՚ի կրօնթացւոց երկրորդ
թղթոյն է ընթերցուածս :

Այլ մեք պարտիմք գոհանալ զԱստուծոյ
յամենայն ժամ՝ վասն ձեր եղբարք սիրե-
ցեալք ՚ի Տեառնէ , զի ընտրեաց զմեզ
Աստուած ՚ի սկզբանէ ՚ի փրկութիւն՝ սրբ-

բուժեամբ հոգւոյն, եւ հաւատովքն
 ճշմարտութեան. յոր եւ կոչեաց զձեզ
 աւետարանաւն մերով ՚ի փրկութիւն փա-
 ռացն Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի :
 Այսուհետեւ եղբայրք՝ հաստատուն կա-
 ցէք՝ և պինդ կալարսւք զաւանդութիւնսն՝
 զոր ուսարուք, եթէ բանիւ, եւ եթէ
 թղթով մերով :

Այլ ինքն Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս, եւ
 Աստուած Հայր մեր, որ սիրեացն զմեզ՝
 եւ ետ մեզ զմխիթարութիւն յաւիտենից՝
 եւ զյոյս բարեաց շնորհօք, մխիթարեացէ
 զսիրտս ձեր, և հաստատեացէ յամենայն
 բանս և ՚ի գործս բարութեանս :

Ալէլուիա ալէլուիա .

Բարձր առնեմ զքեզ Տէր, զի ընկալար զիս .
 և ոչ ուրախ արարեր զթշնամին իմ յիս :

Ալէլուիա Օրթի :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Եւ ընդ հոգւոյդ բուժ : Երկիւղածութեամբ լուարսւք :

Արոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
 Ղուկասու :

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :

Պատիւսմէ : Ասէ Աստուած :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ ։

Չգոյշ լերնէք անձանց , գուցէ ծանրա-
նայցեն սիրտք ձեր շուայտութեամբ եւ
արբեցութեամբ՝ և հոգովք աշխարհակա-
նօք , և յանկարծակի հասանիցէ ՚ի վերայ
ձեր օրն այն . զի իբրեւ զորոգայթ հասա-
նիցէ ՚ի վերայ ամենեցուն՝ որ բնակեալ են
ընդ ամենայն երեսս երկրի ։

Արթուն կացէք այսուհետեւ , յամենայն
ժամ աղօթս արարէք , զի արժանի լինի-
ջիք զերծանիլ յայնմ յամենայնէ՝ որ լինե-
լոց է , և կալ առաջի Որդւոյ մարդոյ ։

Եւ ՚ի տուէ ՚ի Տաճարին ուսուցանէր , և
զգիշերս ելեալ ագանէր ՚ի լերինն՝ որ կո-
չուր ձիթենեաց ։

Եւ ամենայն ժողովուրդն կանխէր ընդ ա-
ռաւօտս առնա ՚ի Տաճարն լսել ՚ի նմանէ ։

Քարոզ ։

Վասն ՚ի վերուստ խաղաղութեան և փրկու-
թեան անձանց մերոց , զՏէր աղաչեսցուք ։

Տէր ողորմեան ։

Վասն լսելի լինելոյ Տեառն Աստուծոյ ձայնի
աղաչանաց մերոց , զՏէր աղա ։

Վասն քաւիչ եւ ներող լինելոյ Աստուծոյ
 'ի վերայ մեղաց մերոց, զՏէր աղա :

Վասն թողլոյ մեզ զամենայն յանցանս մեր
 զկամայ եւ զակամայ, զՏէր աղա :

Վասն զի մի ընդ խոտանան գտանիցիմք
 յաւուրն պատասխանատուութեան, զՏէր
 աղա :

Վասն հոգւոցն հանգուցելոց, որք ճըշ-
 մարիտ եւ ուղիղ հաւատով 'ի Քրիստոս
 ննջեցին, զՏէր աղա :

Եւ եւս միաբան վասն ճշմարիտ եւ սուրբ :
 Զանձինս մեր եւ զմիմեանս Տեառն Աստու :
 Ողորմեաց մեզ Տէր Աստուած մեր ըստ մե :
 Տէր ողորմեա՛, Տէր ողորմեա՛, Տէր ողորմեա՛ :

Աղօթք :

Գոհանամք զքէն Տէր՝ Հայր Տեառն մերոյ
 Յիսուսի Քրիստոսի, որ յայց ելեր, եւ ար-
 դարութեամբ քով փրկեցեր զմեզ 'ի մե-
 քենայից բանսարկուին, զի նախանձեցաւ
 եւ եհան զմեզ պատրանօք 'ի յաւերժական
 կենացն, արտասահմանելով զմեզ 'ի կո-
 բուստ եւ յապականութիւն : Այլ դու բա-
 րերար եւ մարդասէր Աստուած՝ ոչ թողեր
 զնորա դառնութիւն թունիցն 'ի մեզ յա-

բակայ, վասն որոյ զմահ կոչեցեր և հեղեր
 'ի վերայ ամենայն արարածոց քոց, զի մի
 անմահ մնասցէ չարութիւնն պատահեալ-
 այլ բառնալով զմեզ 'ի կենացս յայտցանէ՝
 եւ հատանն լով 'ի մեզաց, եղև փրկու-
 թիւն՝ բարերարիդ պատուհասն: Իսկ 'ի
 վախճան աւուրցս այսոցիկ առաքեցեր զՈր-
 դիդ քո սիրելի 'ի կերպարանս մահու մե-
 զաց, որ դատապարտեաց զմեզս մարմնով
 իւրով և կամաւոր խաչելու թեամբն իւրով,
 խորտակեաց զգորութիւն թշնամւոյն, եւ
 զեւ առաջին պտուղ ննջեցելոց, եւ առ-
 տուածահրաշ յարութեամբն իւրով հրա-
 ւիրեաց զմեզ յիւր անմահութիւնն: Յոր
 հաւատացեալ ծառայս քո այս՝ մկրտեցաւ
 'ի մահ Քրիստոսի քոյ, և լցեալ այժմ զժա-
 մանակ պանդխտութեան կենցաղավարու-
 թեան իւրոյ, փոխեցաւ 'ի կէտ սահմանա-
 դրութեան քոյ: Վասն որոյ աղաչեմք ըզ-
 քեզ Հայր սուրբ՝ միջնորդութեամբ Մար-
 մնոյ և Արեան միածնի Որդւոց քոյ՝ և խո-
 նարհութեան. թո՛ղ զպարտիս սորա զկա-
 մայ և զսկամայ, զոր վիրաւորեաց անմառ-
 մին թշնամին պատրանօք խաբէութեան
 իւրոյ, զի դու միայն ես սուրբ և բարերար

Տէր , որ յանգոյութենէ 'ի գոյութիւն ա-
ծեր զամենայն :

Եւ այժմ զվէրս սորա բժշկեալ , և խաղա-
ղութեամբ անցն զսա ընդ խաւարային
իշխանութիւնս , զի մի՛ զչարութիւն իւ-
րեանց գտցեն 'ի ծառայս քո : Այլ ջնջեալ
Տէր , զձեռագիր ներգործութեանց նոցա՝
զոր 'ի սմա սերմանեցին , եւ տուր սմա
ճանապարհ բարի : Բացակայ եղիցի 'ի սը-
մանէ հրեղէն սուրն՝ որ պահէ զճանա-
պարհ ծառայն կենաց , պատկառելով 'ի
փրկական նշանէ խաչին՝ որ զպտուղն կե-
նաց մեզ ընծայեցոյց առ հաւատչեաց յա-
ւիտենական կենացն եւ առաջնորդ : Յոր
ապաւինեալ ծառայս քո՝ սովաւ հասցէ
'ի պահեատ՝ ուր սուրբք ամենայն հաւա-
քեալ սպասեն մեծի հարսանեացդ , յե-
րեւիլ մեծիդ Աստուծոյ և Փրկչիդ Յիսու-
սի Քրիստոսի : Ի ձայն փողոյ մեծի՝ յոր-
ժամ սասանին տարրեղէն արարածք . գա-
լարին երկինք . նսեմանան լուսաւորք . թօ-
թափին աստեղք . ցոլանան գետք հրե-
ղէնք յերկնից . եւ երեւին բանակք ան-
մահիցն :

Եւ յակնարկել դատաւորիդ սասանի եր-

կիր • բանին կնքեալ գերեզմանք • նորոգին
հողացեալ մարմինք • և հոգիքն սլացեալ
իբրեւ զարծուիս՝ անդր հասանեն, և զգե-
նուն զանապական մարմինսն ՚ի վայրկեան
ժամանակի, եւ ժամանեն յիւրաքանչիւր
տեղիս :

Ազաչեմք զբեղ Տէր՝ ժամանեցի՛ զճառայս
քո զայս յանապառ ուրախութիւնսն • եւ
զամենեւեան զմեզ զհաւատացեալքս ՚ի
քեզ՝ խաղաղութեամբ պահեան, եւ միտի-
թարեան հոգւով և մարմնով : Զի արժանի
լիցուք փառաւորել զՀայր և զՈրդի և ըզ-
Սուրբ Հոգի, այժմ և միշտ և յաւիտեանս
յաւիտենից, ամէն :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Օրհնեալ ես Տէր Աստուած մեր, որ ան-
գորրիչ ես նեղելոց, և ընդունող հոգւոցն
հանգուցելոց • ընկա՛լ զհոգի ծառայիս քոյ
՚ի բարի • և փարատեան՝ զսուգ և զտրտմու-
թիւն ՚ի սիրելեաց սորա, որք հետեւե-
ցան յուղարկել զսա ընդ երկայնաձիգ ճա-
նապարհն • և մորմորին ՚ի վերայ անգառ-
նալի ուղեգնացութեան սորա, և յաւէժ
անջատելոյ ՚ի սմանէ առ ժամանակ մի՛ մինչ

չեւ յիւրեանց յուղի անկանիլն յայտմբազմաժողով ծովածուփ կենցաղոյս : Եւ զչափաւոր արտասոււս սոցա ընկանլքեզ 'ի հաճոյս , եւ մի 'ի զայրացումն , եւ միսխթաբեալ սփոփեցեսս զլքեալ սիրտս սոցա գալստեամբ շնորհի քոյ , եւ զօրացուցես զտարակուսեալ հոգիս սոցա առաքմամբ Հոգւոյդ Սրբոյ : Եւ ☩ կնքեալ պահեսցես զգերեզմանս փակեալս յանուն քո՝ նշանաւ Խաչիւ քով՝ մինչեւ յօր կրկնակի կենսաբեր գալստեանն քոյ : Զի քո ամենակարող զօրութեամբդ՝ եղեմնապատ եւ ձիւնաթաղեալ պահին ամենայն արմատք , եւ սերմանիքն թաղեալ յերկիր մեռանին , եւ 'ի ժամանակս որսորնդոստ գարնանային յարութեանն զուարճացեալ պայծառանան , զորս կարգեցեր մեզ 'ի սպաս պիտոյից :

Իսկ զբանական կենդանիքս պահեալ անկորուստ՝ խնամով աստուածութեան քոյ՝ յարուցանես դարձեալ 'ի հողոյ , եւ նորոգես 'ի պատկեր փառաց քոց : Վասն որոյ խոնարհեցար 'ի հայրական ծոցոյ՝ լինիլ մեզ պատկերակից՝ հացդ անմահութեան , որ ոչ մնացեր 'ի քո մշտնջենաւոր անմահութիւնդ , այլ հատդ կենդանութեան զմահ

յանձն առեր, զի բազում արասցես արգիւնս : Խէր 'ի գերեզման, լուծեր զերկանս մահու, եւ զգժոխս աւերեցեր . որ յերկնաւորաց օրհնիս, և յերկրաւորաց, և 'ի սանդարամբտականաց երկրպագիս, և լի է ամենայն երկիր փառօք քո :

Արդ՝ պահեան ամենազօր Տէր՝ զհոգի սորա առ ամենայն սուրբս եւ սիրելիս անուան քոյ, և զգերեզման ծառայիս քոյ այսորիկ & կնքեալ պահեսցես, որ փակես զխորս, եւ կնքես ամենազօր աջով քով : Որպէս երկինք՝ և երկնից երկինք՝ և երկիր ամենայն հաստատեալ կան բանիւ քով, այսպէս անշարժ եղիցի & կնիք տէրութեան քոյ 'ի վերայ բնակութեան սորա եւ պահարանի ծառայիս : Եւ մի իշխեսցէ մերձեանալ 'ի սա պիղծ եւ անմաքուր դեւն, որպէս 'ի մարմին և յոսկերս հեթանոսաց, որք ոչ ունին զճնունդ սուրբ Աւազանին, և զկնիքն ահաւոր եւ պատկառելի 'ի վերայ գերեզմանացն : Այլ ծառայս քո այս՝ որ հրաւիրեալ կոչեցաւ 'ի քոյոց հրաւիրողացդ 'ի հանգիստ քո . որ հաւատացեալ 'ի քեզ 'ի կենդանութեան իւրում՝ թաղեցաւ ընդ քեզ մկրտութեամբն 'ի

մահ, եւ սերմանեալ պահեցաւ 'ի քէն,
 և կոչեցեալ յերկիր դարձաւ:

Ընէր աղաչանաց մերոց մարդասէր Տէր՝
 եւ թող սմա զամենայն մեղս իւր զոր մե-
 ղաւ. եւ քաւիչ լիւր ամենայն սխալանաց
 սորա, եթէ կամայ և եթէ ակամայ, ե-
 թէ բանիւ՝ եւ եթէ գործով. եթէ խոր-
 հըրդով՝ եւ եթէ մտածութեամբ. զամե-
 նայն կտակ չարին պատառեան, և զձեռա-
 գիր մեղացն ջնջեան Տէր, և զաղտ հնու-
 թեանն լուս: Զի անպատկառ լիցի 'ի մե-
 ծի որոտընդոտ աւուրն վերջնում, ընդ
 համօրէն պահպանելոցն 'ի քէն՝ ընդ ա-
 ռաջ վերանալ քեզ նորափետուր արփի-
 ափայլ դիմօք՝ զարդարեալ 'ի զարդ անկո-
 ղոպտելի. յորժամ գաս եւ երեւիս Աս-
 տուածդ 'ի մէջ աստուածացելոց բաժա-
 նել և որոշել զզանազան պատիւս սիրե-
 լեաց քոց:

Եւ այժմ աղաչեմք զքեզ Տէր՝ եւ զմեզ
 զամենեւեան զհաւատացեալքս 'ի քեզ
 արժանի արմ՝ զայս ահաւոր եւ զսոսկալի
 օրս տպաւորել հանապազ առաջի աչաց
 մերոց, և յամենայն զգալի և 'ի պատրո-
 ղական կենցաղալարութեանց պատսպա-

բեան զմիտս եւ զզգայարանս մեր : Պատկերացն Տէր՝ զանհրաժեշտ գալուստ քո առաջի աչաց մերոց . դու Տէր քաղցրութեամբդ քով քաւեան զմեզ 'ի մեզաց մերոց . 'ի հանդերձեալ գեհնէնէն փրկեան զմեզ զամենեսեան . և ժամանեցն արժանապէս հանդիպիլ փառաց փեսայիդ 'ի գալլատեան քում՝ ամենագութ Տէր : Նորոգեան եւ զմարմին խոնարհութեան մերոց ըստ անեղծ փառաց քոց՝ Յիսուս Քրիստոս Աստուած մեր : Եւ քեզ ընդ Հօր՝ և Սուրբ Հոգւոյդ՝ վայելէ փառք՝ իշխանութիւն և պատիւ , այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից , ամէն :

Փառաց 'ի փառքս բարձրանան , աջակողմեան նքրն վերանան , յորժամ լըսեն զերանասկան ձայն օրհնութեան 'ի քէն կոչման . նընջեցելոյս մեր լըսեցն զաստուածային բարբառըդ քս . դասաւորեա ըզսան վերնոցն երգել զփառս ընդ զլարթնոցն :

Քահանայք եւ ժողովուրդք հայցեմք 'ի քէն Տէր բարեգութ , ընդ նընջեցեանլըն հանձնառով ընկան ըզմեզ նովնն յուսով :

Ե՛րուսաղէ՛մ քաղաք վերին, յորում ար-
դարբրն ժողովին, փառս վերերգել միշտ
ը՛նդ նոսին Երրորդութեանդ երբեմկ ան-
ձի՛ն :

Ի վերի՛նն Ե՛րուսաղէ՛մ ՚ի բնակա՛-
բանըս հրե՛ն շաակաց, ուր Են՛ վք եւ
Ե՛ղիաբ՛նս կան ծերանցեալ աղա՛ւնա՛-
կերպ . ՚ի դրախախ՛ն Ե՛գե՛միակաբ՛ն
սպայճանցեալ արժա՛նապէ՛ս . ո՞ղոր-
մա՛ճ Տէ՛ր ս՛ղորմեաբ՛ն հոգւոցը՛ն մեք
նը՛նջե՛ցե՛նց :

Հոգւոյն հանգուցե : Վասն հանգ : Քրիստոս Արդի Ա .
Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք, ընկալ կե :
Օրհնութիւն եւ փառք Հօր եւ Արդւոյ եւ Հոգ :

Օրհնեսցի թ ե կնքեալ պահեսցի գերեզման
եւ ոսկերք ծառայիս Աստուծոյ, նշանաւ
սուրբ Թաչիս, եւ բանիւ սուրբ Աւետա-
բանիս . յանուն Հօր եւ Արդւոյ եւ Հոգւոյն
Սրբոյ :

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք, ընկալ կե :
Օրհնութիւն եւ փառք Հօր եւ Արդւոյ եւ Հոգ :

Օրհնեսցի թ եւ կնքեալ պահեսցի շիրիմ
եւ ոսկերք ծառայիս Աստուծոյ :

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք : ընկալ կե :
Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգ :

**Օրհնեսցի ք և կնքեալ պահեսցի դամբա-
րան և ոսկերք ծառայիս :**

Կեցուցէ և ողորմեսցի :

**Անշարժ եղիցի կնիք ք տէրունեան 'ի
վերայ գերեզմանի ծառայիս Աստուծոյ՝
մինչեւ 'ի գալուստն Քրիստոսի . որ եկեալ
միւսանգամ՝ նորոգեսցէ փառօք 'ի փառս
Հօր և Հոգւոյն Սրբոյ , ամէն :**

Հայր մեր որ յերկինս :

Կ Ա Ն Ո Ն

ՄԵԾԻ ԵՕԹՆ ԱՒՈՒՐ

Կ Ա Մ

ՔԱՌԱՍՆՈՐԵԱՅ ԵՒ ԿԱՄ ՏԱՐԵՄՈՒՏ
ԿԱՏԱՐԵԼՈՅ

Երևան Դ Գեղեղման, և ասին շարժիչան:

Շարժիչան, Գ. Կ.

Ղ. Ղ. Յիսուս՝ ևս միաձի՛նն անսահմանաց
պարզե՛լատուն երեւե՛ցաւ մե՛տէ՛զ, խա-
փանեաց զզօրն՝ թի՛ւն մահո՛ւ:
Բըղխման՝ մը արտասուաց Մարի՛ամու եւ
Մարթայի անկեա՛լ առ ոտսըն՝ Տեա՛մէ՛ն,
խընդրէ՛ր ն զնորո՛գումն եղբօրն:
Բանի՛ և բանն Աստուած կենսագործեաց
ըզՂա՛զարոս ՚ի՛ թաղմանէ՛մէ՛ն, (և՛ եկեա՛լ
արտաքս անսպականն):

Ընթերցուածս յԱսայեայ մարգարէէ :

Այսպէս ասէ Տէր . դամ ժողովել զամե-
նայն ազգս և զլեզուս . եկեսցեն և տեսցեն
զփառս իմ . և թողից ՚ի վերայ նոցա նշան :
Եւ առաքեցից ՚ի նոցանէ փրկեալս յազգս ,
՚ի Թարսիս , և ՚ի Փուղ , և ՚ի Լուղ , և ՚ի
Մոսոգ , և ՚ի Թորէլ , և Յելլադա , և ՚ի կըղ-
զիս հեռաւորս՝ որոց չիցէ լուեալ զանուն
իմ , եւ ոչ տեսեալ զփառս իմ . եւ պատ-
մեսցեն զփառս իմ եւ զանուն իմ ՚ի մէջ
ազգաց :

Եւ՞ անցեն զերզարս իւրեանց յամենայն
ազգաց պատարագ Տեառն . հեծեալս կա-
ռօք՝ հանդերձ պալարահապ երիվարօք և
հովանոցօք ՚ի սուրբ քաղաքն Երուսաղէմ ,
ասէ Տէր :

Պօղոսի առաքելոյն ՚ի Արմեժացոց առաջին
թղթոյն է ընթերցուածս :

Այլ ասիցէ որ , զիսորդ յառնեն մեռեալք՝
կամ որով մարմնով գայցեն :
Անմիտ , դու զոր սերմանեսն , ոչ կենդա-
նանայ՝ եթէ ոչ մեռանիցի :
Եւ զոր սերմանեսն , ոչ զնոյն մարմին զոր
ծնանելոցն իցէ՝ սերմանես , այլ հատ մերկ .

Եթէ ցորենոյ իցէ՝ և եթէ այլոց սերմա-
նեաց :

Եւ Աստուած տայ նմա մարմին՝ որպէս և
կամի . և իւրաքանչիւր սերմանեացն զիւր
մարմին :

Ոչ ամենայն մարմին նոյն մարմին է , այլ՝
այլ մարմին է մարդկան և այլ մարմին ա-
նասնոց , այլ մարմին թռչնոց՝ և այլ մար-
մին ձկանց :

Եւ մարմինք երկնաւորք՝ և մարմինք երկ-
րաւորք . այլ՝ այլ փառք երկնաւորաց՝ և
այլ փառք երկրաւորաց : Այլ փառք արե-
գական , և այլ փառք լուսնի , և այլ փառք
աստեղաց . և աստղ քան զաստղ առաւել է
փառք :

Ալէլուիա ալէլուիա .

Տէր ողորմութիւն քո յաւիտեան զգործս
ձեռաց քոց մի անտեսս առներ :

Ալէլուիա Օրթի :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Եւ ընդ հոգւոյդ քում : Երկիր զամութեամբ լուսրնէք :

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
Յովհաննու :

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :

Պաշտումէ : Ասէ Աստուած :

Տէրն՛մեր Յիսուս Քրիստոս առէ :

Երազազութիւն թողում ձեզ, զխաղաղութիւն զիմ տամ ձեզ, ոչ որպէս աշխարհս տայ՝ տամ ես ձեզ. մի՛ խռովեցին սիրտք ձեր, և մի՛ զանգիտեցեն :

Լուայք զի ասացի ես ձեզ՝ թէ երթամ եւ դամ առ ձեզ. եթէ սիրէիք զիս՝ ապա ուրախ լեալ էր ձեր՝ եթէ ես առ Հայր երթամ, զի Հայր իմ մեծ է քան զիս :

Եւ այժմ ասացի ձեզ մինչեւ եղեալ. զի յորժամ լինիցի, հաւատասցիք :

Ոչ եւս այլ շատ խօսեցայց ընդ ձեզ. գայ իշխան աշխարհիս այսորիկ, և յիս ինչ ոչ գտանէ. այլ զի ծանիցէ աշխարհ՝ եթէ սիրեմ զՀայր. և որպէս պատուիրեաց ինձ Հայր՝ այնպէս առնեմ. Են՝ անիք գնասցուք աստի :

Քարոզ :

Վասն ՚ի վերուստ խաղաղութեան և փրկութեան անձանց մերոց, զՏէր աղաչեցուք Տէր ողորմեան :

Վասն լսելի լինելոյ Տեառն Աստուծոյ ձայնի աղաչանաց մերոց, զՏէր աղա :

Վասն քաւիչ եւ ներող լինելոյ Աստուծոյ
 'ի վերայ մեղաց մերոց, զՏէր աղա :

Վասն թողլոյ մեզ զամենայն յանցանս մեր
 զկամայ եւ զակամայ, զՏէր աղա :

Վասն զի մի ընդ խոտանան գտանիցիմք
 յաւուրն պատասխանատուութեան, զՏէր
 աղա :

Վասն հոգւոցն հանգուցելոց, որք ճըշ-
 մարիտ եւ ուղիղ հաւատով 'ի Քրիստոս
 ննջեցին, զՏէր աղա :

Եւ եւս միտքան վասն ճշմարիտ եւ սուրբ,
 Զանձինս մեր եւ զմիմեանս Տեառն Աստու :
 Ողորմեաց մեզ Տէր Աստուած մեր ըստ մե :

Տէր ողորմեա՛ : Տէր ողորմեա՛ : Տէր ողորմեա՛ :

Աղօթք :

Աստուած յաւիտենական եւ թագաւոր
 անմահ, որ ստեղծեր զմարդն 'ի հողոյ,
 եւ եղեր զնա 'ի դրախտին փափկութեան
 գործել զնա եւ պահել, եւ պատուիրանա-
 գրեցեր կալ ըստ հրամանի քում : Իսկ
 բանսարկու թշնամին պատրողական բա-
 նիւք խաբեալ զնա, խրատեաց լուծանել
 զաստուածական հրամանագ : Եւ նորա ուն-
 կընդիր եղեալ չարին, արտաքսեցաւ 'ի լու :

սեղէն փառացն . և փոխանակ անմահու-
թեան՝ մահու եղև ժառանգաւոր , ըստ
արարչական հրամանիդ զոր ասացեր , հող
էիր և ՚ի հող դարձցիս . և ոչ կարացին արա-
րածք հնացուցանել զհրամայեալն ՚ի քէն :
Եւ արդ՝ Տէր Աստուած մեր ողորմած եւ
մարդասէր՝ գթած ՚ի ծառայս քո յայս , որ
ելից զերկրաւոր կեանս իւր , և դարձաւ
անդրէն ՚ի հող ըստ հրամանի քում : Ընկալ
զհոգի սորա . և խառնեա՛ ՚ի գունդս հրեշ-
տակաց քոց . և արժանի արա՛ սլարիլ և ցըն-
ծալ ընդ սուրբս և ընդ սիրելիս անուան քոյ
սրբոյ : Եւ ընդ նոսին գոհանալով փառա-
ւորել զՀայր և զՍրդի և զՍուրբ Հոգիդ
այժմ և միշտ և յաւի :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Օրհնեալ ես Տէր Աստուած մեր՝ յոյս ամե-
նայն արարածոց , որ նոտիս յաթոռ քերով-
բէական , եւ բարեբանեալ երկրպագիս
յերկնաւորաց և յերկրաւորաց . որ և կո-
չեցեր զճառայս քո զայս ՚ի հանդերձեալ
կեանսդ՝ զոր խոստացար ամենայն հաւա-
տացելոց քոց : Պժա՛ ՚ի ստեղծուածս ձեռաց
քոց , և հանգ՛ զհոգի սորա ՚ի խորանսդ

լուսոյ, բարեխօսութեամբ մօր քոյ սրբոյ
կուսին Մարիամու:

Լ'սէր Տէր պաղատանաց մերոց, որ հայ-
ցեմք 'ի բէն զթողութիւն սորա և մեր-
դի դու ես Աստուած արդարոց եւ մեղա-
ւորաց. փառք սրբոց, և հանգիստ աշխա-
տելոց: Ընկալ զհոգի սորա 'ի տեղւոջ լուսոյ
և 'ի տեղւոջ հանգստեան. 'ի թիւս սրբոց՝
և 'ի համարս արդարոց: Եւ հանգն զսա 'ի
գոգն Աբրահամու ընդ այլ պայծառացեալ
սրբոց քոց. և զմեզ արժանի արա՛ Տէր՝ հա-
սանիլ մասին ժառանգութեան սրբոցն 'ի
լոյս: Զի ընդ նոսին միշտ գոհանալով փա-
ռաւորեսցուք զբեզ ընդ Հօր և Հոգւոյդ
Սրբոյ, այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւի-
տենից, ամէն:

Փայլին արդարքն յարքայութեան և՛:
Քո՞ անպատու՞մ խոնարհութեամբդ որ՛:
(Տե՛ս երե՛ս 300):

Փա՞ռաց 'ի փա՞ռս բարձրամեան, աջա՛:
Քա՞հանայք և ժողովուրդք հայցեմք 'ի՛:
(Տե՛ս երե՛ս 301):

Տրտման հաղորդ չարչա՛րանօ՞ք 'ի յանձն
անէր ըզմա՛ն իսաչի՞ն. եւ փայտի՛ն

բարձոյ էլ զէրֆէր վանն Աղանմայ նախանս
տեղծի ն. ողորմա՛ ճ Տէր ո՛ղորմեալֆէր
Հոգւոյը՛ն մեր նընջեմ՛ յեւընց :

Հոգւոյն հանգուցե : Վասն հանգ : Քրիստոս Որդի Աս :

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք : Ընկա՛լ կե :

Օրհնութիւն եւ փառք Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգ :

Օրհնեսցի Յ եւ կնքեալ պահեսցի գերեզմանե
եւ ոսկերք ծառայիս Աստուծոյ , նշանաւ
սուրբ Խաչիս , եւ բանիւ սուրբ Աւետա-
րանիս . յանուն Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն
Սրբոյ :

(Տէ՛ս յէրէ՛ս 320) :

Հայր մեր որ յերկինս :

Կ Ա Ն Ո Ն

ՏՂԱՅԱԹԱՂ ԿԱՏԱՐԵԼՈՅ

Ալէլուիա ալէլուիա .

Առ քեզ Տէր համբար : Բիշ Դատեան :

Օրհնեալ Հոգիդ Սուրբ Աստուած ճշմարիտ :

Ողորմեա՛ ինձ , Աստուած , ըստ մեծի ողորմութեան քում , ըստ բազում դժուրութեան քում քաւեա՛ զանօրէնութիւնս իմ :

ՂՓի՛ն լմն ասս :

Փառք Հօր և Որդւոյ և :

Կ Ա Ն Ո Ն Ա Գ Լ Ո Ի Խ

ԱՁ . Դատեա՛ Տէր զանոսիկ՝ այք դատեն զիս . ալէ՛ լուիս . մարտիր ընդ այնօսիկ որք մարտը՛նչի՛ն ը՛նդ իս ալէ՛ լուիս :

Առ զզէն և զասպար քո . և արի յօգնել
ինձ . հան զսուր քո ընդդէմ հալածչաց
իմոց , արգել զնոսա . և ասան դու ցանձն
իմ , թէ փրկու-թիւն քո ես եմ :

Ամաչեացեն և յամօթ լիցին՝ օյք խնդրէին
զանձն իմ . դարձցին յետս և ամաչեացեն ,
օյք խորհէին ինձ չար :

Եղիցին նոքա որպէս փոշի առաջի հողմոց և
հրեշտակ Տեառն նեղեացէ զնոսա :

Եղիցին ճանապարհ ք նոցա 'ի խաւար և 'ի
գայթակղու-թիւն , և հրեշտակ Աստուծոց
հալածեացէ զնոսա :

Ի նանիր թագուցին ինձ որոգայթ յապա-
կանութեան իւրեանց , և 'ի նանիր նախա-
տեցին զանձն իմ :

ԿՅՂԴ . Տէ՛ր՝ յերկինս է ողորմու-թիւն քո .
ճշմարտութիւն քո՝ մինչև յամպս . ալէ՛-
լն-իա ա՛լէ՛լն-իա՛ :

Արդարութիւն քո որպէս լերինք Աստուած .
իրաւունք քո որպէս խորք բազումք . ըզ-
մարդիկ և զանասուն կեցուցանես դու Տէ՛ր :
Որպէս զի բազում արարեր զողորմութիւն
քո Աստուած . այլ որդիք մարդկան 'ի հո-
վանի թեւոց քոց յուսասցին :

Որ շնորհօք սուրբ Հոգւոյն լուսաւորեց-
ցեր, յիշատակի՛ իւրեանց զհոգիս նոցա
ընկալ մանրգասէր, ըստ մեծի՛ :

Որք հաղորդեցան Մարմնոյ և Արեան ն քոյ
Տէր. հանգն զհոգիս նոցա ընդ սուրբս
քո Քրիստոս Աստուած. քանզի գի՛նք
սուրբ արեան քոյ ե՛ն :

Զհոգիս ծառայից քոց Քրիստոս. ընկալ
ի դասս անդրանկաց գրեւոց ՚ի յե՛րկի նս :
Ընկալ վասրն սոցան ըզբանաւոր պատմ-
րագս ՚ի մէ՛նջ. և շնորհեա՛ նոցա ըլլթո՛-
ղութիւն գտանել յաւուրն յեանսւմ :

Աղաչ. Ողբ. Հայր բազմամողորմ խոստո-
վանիմ առ քե՛զ որպէ՛ս զանմաակ որդի՛ն,
թող ինձ ըզմեղս ի՛մ, և ողորմեա՛ :

Տէր ո՛ր գրթանցար ՚ի կինն Քանանացի,
գրթա՛ և յիս ՚ի մեղա՛ւորս, և ողոր՛ :

Տէր ո՛ր դարձո՛ցեր ըզմաքսանորն ՚ի դի-
տո՛ւթիւն ճըշմարտութեան, դարձո՛ եւ
զի՛ս զմողորեալս, և ողոր՛ :

Աղաչ. Տէր. Տէր ո՛ր ՚ի վերայ քերովբէից
փառաբա՛նիս, քաղցրո՛ւթեամբ խանար-
հեալ ընկալ զաղաջանքս մեր՛ :

Տէր ս'ր շնորհէցեր ողորմութիւն ազգի՝
մա՞րդկան, քաղցրո՞ւ :

Տէր ս'ր ուսուցեր մեզ յամե՛նայն ժամ
փառքս տալ անուաներդ քու՛մ սը՛րբոյ՝
քաղցրո՞ւթեանձբ խոնա՛ր :

Ղաղա. Կենդանութեանց բա՛շխող Քրիս-
տո՞ս 'ի Բեթանիա՛ եկաւորեալ այսօր,
բարեկամի՛ն Ղաղա՛րսն պարգեւէ զկե՛ն-
դա՛նութիւնն :

Տընճրինարա՛ր արտասուելով ընդ Մար-
թայի՛ եւ ընդ Մարիամու ողբանկցեր, եւ
որպէս մա՛րդ հարցանէ՞ր ս'ր եղեք ըզ-
Ղա՛ղարսս :

Ե՛ւ որպէս զԱստուած բարբա՛նով յա-
րուցանէ՛ 'ի մեռելոց ըզշրեքօրեայն, եւ
զուգընթաց ձայնի՛ն մեռեալն եկն ար-
տաքս անանպակա՛ն :

Յար. Ողբ. Անճառելի՛ Հօր էանկից, 'ի՛
խա՛չ ելե՛ր կամաւ Հօր. ս'ղո՞րմեան :

Անմահութեանց տըւող Քրի՛ստոս, 'ի գե՛-
րեզման իջեր ս'րպէս մարդ. ս'ղո՞ր :

Եւ յերբորդ անուր յա՛րեա՛ր, յոյս յա-
րո՞ւթեանն ցուցար մեզ, ս'ղո՞ր :

Հ. 4. Տէր. Ո՞ր 'ի քրոյլեհական կանսորդ հանգչիս, այսօր իջե՛ր յերկնից 'ի դասս Առաքելոցրն սուրբ Հոգի օրհնեալ ևս թագաւոր անմահ:

Ո՞ր գընամս 'ի վերայ թե՛ւոց հոգմոց, այսօր 'ի հրեղէ՛ն լեզու բաժանեալ հանգեալ յԱռաքեալսն սուրբ Հոգի. օրհնէ:

Որ խնամե՛ս տեսչութեամբ զքո զարմարածս, այսօր եկիր 'ի հաստատել զճեղճ շէջի քո սուրբ Հոգի. օրհնէ:

Մեծ. Որ ըզբանն Աստուած բաւական եղե՛ր ընդունիլ յորովոյնի՛ միշտ կոյս. զքեզ մեծանցունե՛մք որ օրհնեալք ես 'ի կանայս:

Որ էից լուսոյն արժանի՛ եղե՛ր բառնալոյ 'ի գի՛րկըս քո մարմնով. զքեզ մեծան:

Անարատ տաճար արնօրէնութեան կոչեցար Հոգւոյն Արբոյ միշտ կոյս զքեզ մեծանցունե՛մք որ օրհնէ:

Խաչ. Ա՞նչքա խաչն օգնական հաւատանցեւոց, կանգնեցա՛ւ 'ի յերկրի՛ յաղթող թընամւոյն. ե՛կանք ժողովուրդք երկրորդ սահեացուք:

Արարիչն Աստուած բարձրացան 'ի Խա-
չի'ն, և զմեռեալքս մեղօք փայտի'ն ճա-
շակմամբն, 'ի սմա՛ն նորոգեալ կե՛ն նդա՛նա-
ցոյց :

Ի միւսանգամ՝ դա՛լքստեան Աստուած,
ն՛րդւոյն, Սո՛ւրբ Խաչն երեւի՛ և լուսա՛-
ւորէ, զի նա՛ է յոյս հաւանտանցելոց :

Փառք Հօր և Որդւոյ և, Այժմ և միշտ և :

Հաշտեալ 'ի ձեռքն սուրբ Մարմնոյ եւ
Արեան քոյ Տէր, եւ սլարդեւեալ նոցա
դասի՛լ յաջակո՛ղմեա՛նքն քո՛ :

Քարոզ :

Վասն 'ի վերուստ խաղաղութեան և փրկ-
կութեան անձանց մերոց, զՏէր աղաչեա-
ցուք :

Տէր ողորմեա՛ :

Վասն լսելի լինելոյ Տեառն Աստուծոյ ձայ-
նի աղաչանայ մերոց, զՏէր աղա :

Վասն քաւիչ և ներող լինելոյ Աստուծոյ
'ի վերայ մեղաց մերոց, զՏէր աղա :

Վասն թողլոյ մեզ զամենայն յանցանս մեր
զկամայ և զակամայ, զՏէր աղա :

Վասն զի մի ընդ խոտանան գտանիցիմք

յաւուրն պատասխանատուութեան, ըզ-
Տէր ազա :

Վասն հոգւոցն հանգուցելոց՝ որք ճշմարիտ
եւ ուղիղ հաւատով 'ի Քրիստոս ննջեցին՝
զՏէր ազա :

Եւ եւս միաբան վասն ճշմարիտ և սուրբ :
Ջանձինս մեր և զմիմեանս Տեառն Աստու :
Ողորմեաց մեզ Տէր Աստուած մեր բառ :

Տէր ողորմեա՛ , Տէր ողորմեա՛ , Տէր ողորմեա՛ :

Աղօթք :

Սուրբ ես Տէր Աստուած մեր՝ հղօր և ա-
հաւոր, հայր գթութեանց՝ եւ Աստուած
ողորմութեանց . որ նստիս 'ի բարձունս,
եւ բարեբանիս 'ի սրբոց քոց, եւ խնամես
քաղցրութեամբ զարարածս քո : Որ վասն
անբաւ սիրոց քոց գթացեալ 'ի ստեղծուածս
անարատ ձեռաց քոց, առաքեցեր յաշ-
խարհս ողորմութեամբ քով զճոյածին Որ-
դիգ քո՝ առ 'ի փրկել զգրաւեալս միսն
զորդիս մարդկան 'ի ձեռաց դժոխոց : Որ
եկեալ մարմնացաւ յանարատ և 'ի սուրբ
կուսէն Մարիամայ, և ծնաւ տղայապէս =
Խանձարրօք պատեցաւ, եւ յանբանից մը-
սուր եղաւ . 'ի կուսական ստեանցն կե-

բակրեցաւ, որ բանայ զձեռն իւր՝ և կերակրէ զարարածս: Մանուկ մատաղ ըստ Եսայեայ՝ էարկ զձեռն իւր ՚ի ծակ իժից, եւ ելոյժ զգորութիւն խնկրեւոյթ օձին: Արար զգորութիւնս բազումս և մեծամեծս՝ աստուածահրաշ ներգործութեամբն իւրով, և ծանոյց զանուն քո Հայր՝ ամենայն աշխարհի: Նստաւ խոնարհութեամբ ՚ի վերայ յաւանակի, և բարեբանեցաւ ՚ի տղայոց, ըստ նախաձայն բանի երգողին Գաւթի: Եւ կատարեալ զաստուածագործ սնորհնութիւնն իւր՝ յանձն էառ զմահ մարմնով, թաղեցաւ ՚ի յերկրի, և յարեալ ինքնիշխան զգորութեամբն իւրով, եւ ետ յոյս յարութեան հաւատացելոյ իւրոց: Եւ արդ՝ Տէր բարերար, ընկալ զհոգի տրչայիս այսորիկ, որ հաւատացեալ յանուն միածնի քոյ, ծնաւ ՚ի սուրբ Աւագանէն վերստին ծննդեամբ, և այժմ ՚ի տղայական հասակին կոչեցաւ առ քեզ: Ընկալ զսա և դասեալ ընդ սուրբս քո, և հանգսն ՚ի խորանոց երկնից, զի դու ես Աստուած մեր, և բաց ՚ի քէն զայլ ոք ոչ գիտեմք: Եւ քեզ փառք և երկրպագութիւն ընդ Որդւոյ և Սուրբ Հոգւոյդ, այժմ և միշտ և յաւի:

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Օրհնեալ ես արդարադատ եւ ողորմած Աստուած, որոյ ճշմարտութիւնդ անպատում է, եւ ողորմութեանդ ոչ գոյ թիւ : Որ վասն մարդասիրութեան քոյ լուծեր 'ի հող զշնչաւոր մարմինս զպատրեալս 'ի բանսարկուէն՝ ասելով, հող էիր և 'ի հող դարձցիս . ըստ որում խոնարհեցար 'ի ծերոց մինչեւ ցտղայս, եւ յերկիր մածան մէջք մեր : Իսկ վասն բազում ողորմութեան քոյ խոնարհեցար մարդասէր Տէր՝ նորոգել 'ի մեզ զմարմին հոգեւոր : Առաքեցար դու ինքն միածինդ Հօր . և տղայացեալ 'ի Սրբոյ Կուսէն՝ տպաւորեցեր յանձին քում զմահ մարմնով կամաւորապէս . զի տացես մեզ զքո անմահութիւնդ : Իջեր 'ի գերեզման, համարելով ընդ մեռեալս . և յարուցեալ համբարձար յերկինս . և զսիրելեաց քոյ զմարմին խոնարհութեան՝ տնկակից եւ կերպարանակից առնել խոստացար մարմնոյ փառաց քոյ յերեւելքո Տէր՝ 'ի փող յետին, յորժամ դաս տալ վարձս սիրելեաց քոյ : Արդ՝ ազաչեմք զքեզ մանկացեալդ Աստուած Յիսուս Քրիստոս, արս՝ արժանի զտղայս զայս՝

փառաւորութեան ընդ արդարս քո յաւուր յայնմիկ, հանդիպիլ քեզ զուարթ երեսօք, և փառաւորել ցնծութեամբ և գոհութեամբ զքեզ ընդ Հօր՝ եւ Սուրբ Հոգւոյդ, այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից, ամէն:

Ալէլուիա ալէլուիա.

Ի բերանոց մանկանց տղայոց և ստնդեայց հաստատեցեր զօրհնութիւն:

[Եթերցուածս յիսայեայ մարգարէէ:

Ահաւասիկ Տէր Աստուած մեր. յոր յուսացեալ էաք՝ և ապրեցուցէ զմեզ. զի սա է Տէր որում սպասէաք սմա:

Յնծասցուք եւ ուրախ լլցուք ՚ի փրկութեան մերում. եւ տացէ մեզ Տէր Աստուած մեր հանգիստ ՚ի լերինն սրբութեան իւրոյ:

Եւ մոցէ ՚ի նա ժողովուրդ որ սրահէ զդորմութիւն. որ վերակացու է ճշմարտութեան, և սրահէ զխաղաղութիւն:

Եւ արդ՝ միսխթարեցից զքեզ յամենայն տրտմութեանց քոց անէ Տէր:

Ի վարդապետութենէ սրբոյն Գրիգորի լուսաւորչին
մերոյ՝ ասացեալ ։

Եթէ մեք որ կենդանիքս եմք մնացեալք
ի գալստեանն Տեառն՝ հանգուցելովքն
հանդերձ յափշտակիցութեալք ամպովք ընդ ա-
ռաջ Տեառն յօդս, եւ այնպէս յամենայն
ժամ ընդ Տեառն լինիցիմք ։

Խառնեալք ՚ի գունդս հրեշտակաց, եւ
Թառցեալք ՚ի Թախչս երազութեան ՚ի
լուսափետուր սպիտակակերպ երամս ա-
ղաւնեաց, որք առին եւ կերպարանեցին
յանձինս իւրեանց զկերպարանս Որդւոյն
Աստուծոյ, որ երեւեցաւ նոցա, եւ պա-
տուիրեաց սուրբս լինիլ, զի բուսուցէ
արդարոցն Թեւս հոգեւորս խառնիլ ՚ի
գունդն աստուածական ։

Արդ՝ զարմացեալք հարցանիցեն զօրքն վե-
րինք լուսեղէնք, յորժամ տեսանիցեն
զներբնագունդս սրբոց մարմնականաց՝ զի
առ Տէր ՚ի ներբուսութեալ գնացեն,
Թէ ո՞վ են սոքա որ իբրեւ զամպս Թառ-
ցեալ են, եւ իբրեւ զաղաւնիս ձագախառն
երամոզին գան առ Տէր ։

Ապա լուիցեն ՚ի Տեառնէ զպատասխանիս,
եթէ սոքա են որ յիս յուսացեալ են,

տարայց զնոսա 'ի լեառն սրբութեան իմոյ ,
 և ուրախ արարից զնոսա 'ի տաճարի իմում :

Պողոսի առաքելոյն յԵրրայեցուց թղթոյն է
 ընթերցուածս :

Այլ մատուցեալ էք 'ի Սիոն լեառն եւ
 'ի քաղաք Աստուծոյ կենդանւոյ՝ յԵրու-
 սաղէմ՝ յերկինս , և 'ի բիւրաւոր բանակս
 հրեշտակաց , եւ յեկեղեցիս անդրանկաց
 գրեւոց 'ի յերկինս , և առ դատաւորն ամե-
 նեցուն Աստուած , եւ յոգիս արդարոց
 կատարելոց . եւ 'ի նորոց Կտակարանաց
 միջնորդն Յիսուս , եւ 'ի հեղումն արեան
 նորա՝ որ առաւել խօսի քան զՀաբէլին :
 Զգոյշ լերձէք գուցէ հրաժարիցիք յայն-
 մանէ՝ որ խօսեցաւն • զի եթէ նորա ոչ
 կարացին զերծանիլ հրաժարեալք յայն-
 մանէ՝ որ յերկրին հրաման 'տայր • որչափ
 եւս առաւել մեք , եթէ յերկնաւորէն թի-
 կունս դարձուցանիցեմք :

Որոյ ձայնն զերկիր շարժեաց յայնժամ • և
 այժմ խոստացեալ է՝ և ասէ • միւսանգամ
 շարժեցից ոչ միայն զերկիր՝ այլ և զերկինս :
 Այլ միւսանգամն յայտ առնէ զշարժելոցն
 իբրեւ զեղելոց փոփոխումն , զի հաստա-
 տուն կացցեն անշարժքն :

Ալէլուիա ալէլուիա .

Պատ արան ինձ Տէր՝ զի ես յամբժութեան
խմում գնացի , 'ի Տէր յուսացայ՝ զի մի՛
եղէց հիւանդ :

Ալէլուիա Օրթի :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Եւ ընդ հոգւոյդ քում : Երկիւղածութեամբ լուարուք :

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
Մարկոսի :

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :

Պատիւով : Առէ Աստուած :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս :

Եւ մատուցանէին առնա մանկտի՝ զի ձեռն
գիցէ նոցա . իսկ աշակերտքն սաստէին
այնոցիկ՝ որ մատուցանէինն :

Իբրեւ ետես Յիսուս , բարկացեալ սաս-
տեաց նոցա և ասէ . Թոյլ տուք մանկըտ-
ւոյդ գալ առ իս , և մի՛ արգելուք զդոսս .
զի այդպիսեացդ է արքայութիւնն Աս-
տուծոյ :

Ամէն ասեմ ձեզ . որ ոչ ընկալցի զար-
քայութիւն Աստուծոյ իբրեւ զմանուկ ,
ոչ մտցէ 'ի նա :

Եւ առեալ զնոսս 'ի գիրկս , ձեռն եդ-
'ի վերայ՝ և օրհնեաց զնոսս :

Քարոզ :

Վասն ուղղելոյ զգնացս մեր 'ի ճանապարհա
խաղաղութեան՝ զՏէր աղաչեսցուք :

Տէր ողորմեա :

Վասն ցրելոյ 'ի մէնջ զամենայն խորհուրդա
չարին՝ զՏէր աղա :

Վասն պարգեւելոյ մեզ առողջ խորհուրդա
և առաքինի վարս՝ զՏէր աղա :

Վասն պահելոյ զմեզ ընդ հովանեաւ ամե-
նազօր աջոյն իւրոյ՝ զՏէր աղա :

Վասն խորտակելոյ զհակառակորդն վաղվա-
ղակի ընդ սոխւք մերովք՝ զՏէր աղա :

Վասն հոգւոցն հանգուցելոց , որք ճըշ-
մարիտ եւ ուղիւ հաւատով 'ի Քրիստոս
ննջեցին , զՏէր աղա :

Եւ եւս միաբան վասն ճշմարիտ և սուրբ :
Զանձինս մեր և զմիմեանս Տեառն Աստու :
Ողորմեսց մեզ Տէր Աստուած մեր ըստ մե :

Տէր ողորմեա , Տէր ողորմեա , Տէր ողորմեա :

Աղօթք :

Փառք քեզ թաղաւոր յաւիտենից Աս-
տուած՝ և արարիչ բոլորից գոյութեանց ,
Հայր Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի -
քեզ խոնարհեցուցանեմք զծունր սրտից

մերոց ամենայն հաւատացեալքս ՚ի քեզ, և ազաչեմք զամենասուրբ տէրութիւն քո: Հանգսն զհոգի տղայիս այսորիկ ՚ի ժառանգութիւն երկնից բարութեանդ, և դասեալ ՚ի թիւ այնոցիկ՝ որք կարգեցան յաջակողմեան միաձնի քոյ, յորժամ գայ յերկնից ՚ի պատրաստ բնակութենէ իւրմէ: Յայնմ աւուր ահեղին գթա՛ Տէր՝ ՚ի գինս արեան միաձնի քոյ Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի. որ նորագեաց զտիեզերս կամաւոր խոնարհութեամբն իւրով: Ընդ որում գոհութիւն եւ փառս վերառաքեսցուք քեզ Հօր ամենակալի՝ եւ Հոգւոյդ Սրբոյ, այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից, ամէն:

Խաղաղութիւն ամենեցուն:

Օրհնեալ ես Որդի Աստուծոյ՝ և բան Հօր, որ վասն մեր տղայացար ՚ի սուրբ կուսէն Մարիամայ, եւ սրբեցեր զտղայացեալն հաւատով ՚ի ձեռն վերստին ծննդեան սուրբ Աւազանին: Զի որք մկրտեալ լուսաւորին. առնուեն զսրգէգրութեան պատիւն ՚ի ձեռն մկրտութեան շնորհին, զոր պարգեւեցեր հաւատացելոց քոյ, ասե-

լով սրբոց Առաքելոցն . մկրտեցէք զնոսա
յանունն Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն Սրբոյ :
Արդ՝ ընկալ զլուսաւորեալս սուրբ Աւա-
զանաւն , և զհաղորդեալս սուրբ Մարմնոյ
և Արեան քոյ . և խառնեա՛ ՚ի սուրբ եւ ՚ի
կատարեալ մանկունսն , որք ոստովք եւ
տերեւեալ ձիթենեօք օրհնէին զսուրբ
գալուստ քո յերուսաղէմ : Եւ զմեզ զա-
մենեսեան արժանի արսն փառաւորել
զքեզ ընդ Հօր եւ ընդ Սուրբ Հոգւոյդ ,
այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւի :

Ե- սոյա սի Եարսիան .

ԴԿ . Զհակիւցըդ Հօր զՍրդի փառաւո-
րեմք անլուելի . որ իջեր յարգանդ կու-
սին զԱզամայինն սաեր մարմին , անլաչա-
նօք Աստուածամ՛ծնին անապական քում
ծընողին , սղորմեա քո ստեղծուածոյս՝
ի քեզ յուսով նընջեցելոյս :

Էրեւեցա՛ր մարմնով յե՛րկրի որ ՚ի Հօրէ՛
անմեկնելի . ը՛նդ հողեղէնըս բնակեցար
ի հրեղինաց երկրոպագեալդ . սրանատա-
նօք երկնաւորաց փառաբանչաց քոյ հրեշ-
տակաց , սղոր :

Թագաւո՛ր փառա՛յ Քրիստո՛հն որ
 ժամանեա՛լ գա՛ս ՚ի՛ յերկնի՛ց ՚ի վերա՛յ
 թեւո՛ց հողմո՛հց քո՛ հայրե՛նի՛ կեր-
 պա՛ն րանօք . եւ անե՛ն հրափն՛ ըն-
 թեա՛հ մը ըզբըննո՛ւ թի՛ն որդւո՛ց մարդ-
 կա՛ն . ողոր :

Հողացն հանգուցե : Ասան հանգ : Քրիստոս Որդի Աս :
 Հայր մեր որ յերկնս :

Տանին յԵԿԵՂԵՑԻՆ Ե ԽԻՆ .

Շարական , ԳԿ .

Հանգ . Բանդ Աստը՛ւած որ ՚ի ծո՛ց Հօր ,
 վասն մերո՞յ փրկութեան ՚ի յերկնից խո-
 նարհեցար , զի զմեզ նորոգեցես ՚ի կեանս .

Աստը՛ւած հարցըն մերոց :

Որ հանդերձեալ ես գա՛լ փառօք Հօր՝ զար-
 թուցանե՛լ զննջեցեալսն ՚ի սուրբ անու-
 նըդ քո . նորոգեա՛մ և ըզմե՛ր ննջեցեալն

Աստը՛ւած հար :

Անմահութեանց տուող Քրիստոս և սպի-
 զեւիչ կենդանութեան , ՚ի միւսանդամ
 գալստեանն եւ յաշամրհական անտնիտ

Թողու թիւն շնորհեա՛ մեր նը՛նջեցեցոցն .
Ա՛ստուած հար :

Որ նրասի՛ ընդ աջմէ՛ շօ՛ր ծնողի իւրոյ ,
և մարդասիրապէ՛ս խընամէ՛ զարարածըս .
բարձր արա :

Որ զհողացեալ ընու թիւն մա՛րդկան նո-
րո՛գէ՛ իւր անսուածութեամբն , եւ կե-
նա՛գործէ՛ ՚ի կեանս անմահ . բարձր :

Յանըսկըզնականն ծոցոյ շօր խոնարհեա՛լ
բանըդ մարմնացա՛ր ՚ի կո՛ւսէ՛ն վասըն
փրկո՛ւթեան մերո՞յ , անշաչեմք ըզքեզ .
զնընջեցեա՛լ ըն մեր ՚ի քե՛զ ուղի՛ղ հա-
ւատով յիշեա՛մ Տէ՛ր՝ ը յորժամ գա՛նս թա՛-
գաւորո՛ւթեամբըդ քո՛ :

Անոխական քաղցրո՛ւթեամբ Որդի՛ Աստու-
ծոյ , հաճեցար բա՛ռնալ ըզմեզս աշխարհի՛
քո խա՛շտութեանմբն . անղա :

Կամաւորականն մահուամբ քով լն՛ւծե՛ք
զերկո՛ւնըս մահու , եւ արժանի արարեր
Թողու թեան յանցանա՛ց քաւ-ի՛չ քո ա-
րեամբ . անղա :

Որ փոխանակ մեղա՛ւորաց ըզմե՛ս անի՛լ
յանձն առեր . իջանելով ՚ի դրժոխըս փրկ-

կեցեր 'ի մեղանսէր բանաճն ըզգերեանն .
անդա :

Բարեբանեմք զանչափ քո զմարդասիրու-
թիւնդ , որ երեքօրեայ յարուցեալ զկեն-
դանութիւն պարգեւեցեր աշխարհի . ամ :

Տէր . Անյս 'ի լուսնյ զմեզ լուսաւորեան ,
որ փառօք Հօր հանդերձեալ են գալ 'ի
դատել զերկիր . անժանաւորեան և ըզմեր
ըզնընջեցեալսն անձառ խոնարհանց քոց
ընդ սուրբքս քո :

Հօր և Հոգւոյ համագոյակից , 'ի տիեզե-
րական անհնդ ատենին անժան :

Երկնի և երկրի արդար դատաւոր , յնր-
ժամ հատուցանես ըստ գործոց իւրա-
քանչիւրոց , անժան :

Մեծ . Աեաւրն վիմամիւն , աղբիւր յոր-
դառատ , բանաւնակ ծանղկեան , այգի
վայելուչ . սրովբէ հողեղէն , բարունոց
բանին տուն տնօրէնութեան , տաղա-
ւար Հոգւոյն . առ ծրնեալն 'ի քէն միշտ
բարեխօսեան անդադար հայցմամբ շնոր-
հել զթողութիւն մեր նընջեցելոցն :

Փափկութեան դրախտին բացող բանա-

լի • Քրիստոսի բարձնող նրմանող երկնից • սափոր ոսկեղէն լի մանանայիւ , գաւազան ծաղկեալ յարմատոյն Յեսասնայ , տա-

ճա՛ր լուսոյ մայր • ան ծրն :

Յօղ քանդորածաւալ , ցանկալի զուարթնոցն , նիւթեղէն սրճիբէ • գեղ մարգարտափայլ , հիմն Նկեղեցւոյ • մաքուր ազաննի , ամպ հովանաւոր սուրբ Կոյս Մարիամ • ան ծրն :

Խալի • Ո՛վ պահապան որ ծաղեցար յԵդեմայ , նրչան յաղթութեանն ընդդէմ անեքրեւոյթ թընամւոյն :

Դու փակելոյ դրախտի՛ն բացող և անաջնորդ անազակին • որ զըոցեղէն սուրբն կապտեան՛ց անեղին հրամանաւ :

Փառք Հօր և Որդւոյ և : Այժմ և մշտ և :

Քեւ ցրնձանն ըստորայինքս ամենայն ՚ի միւսանգամ քո գալըստեանն • և յաւէժ զուարճանանն զասք անմարմնոցն ան էնցս :

Ալէլուիա ալէլուիա •

Երանելիք են որք բնակեալ են ՚ի տան Տեառն յաւիտեանս յաւիտենից օրհնեսցեն զքեզ :

Ընթերցուածս յԱռակաց :

Արդարքն յաւիտեան կեցցեն , եւ 'ի Տեառնէ են վարձք նոցա , և խնամք նոցա 'ի բարձրելոյն :

Վասն այնորիկ ընկալցին զարքայութեանն վայելչութիւն , և զթագն գեղեցկութեան 'ի ձեռանէ Տեառն . զի աջով իւրով հովանի լիցի նոցա , և բազկաւ իւրով վերակացու լիցի նոցա :

Ընթերցուածս յԱսայեայ մարգարէէ :

Այսպէս ասէ Տէր . անհաւասիկ ես դարձուցանեմ 'ի դոսա իբրեւ զգետ զխաղաղութիւն , և իբրեւ զհեղեղատ յորդեալ զփառս հեթանոսաց . զմանկունս դոցա 'ի վերայ ուսոց իւրեանց բարձեալ բերիցեն , և 'ի վերայ ծնեաց իւրեանց գգուիցեն :

Որպէս մայր զմանուկ իւր գգուիցէ , այնպէս գգուեցից զձեզ :

Եւ յերուսաղէմ միսիթարեաջիք , և տեսջիք և ինդասցեն սիրտք ձեր , և ոսկերք ձեր իբրեւ զգալարի զուարճասցին . և ծանիցի ձեռն Տեառն երկիւղածաց իւրոց , և ըսպառնասցի անհաւատիցն :

Պօղոսի առաքելոյն 'ի կորնթացւոց առաջին
Թղթոյն է ընթերցուածս :

Մինչ տղայն էի՝ իբրեւ զտղայ խօսէի,
իբրեւ զտղայ խորհէի, իբրեւ զտղայ հա-
մարէի. այլ յորժամ եղէ այր՝ զտղայու-
թեանն 'ի բաց խափանեցի :

Այժմ տեսանեմք իբրեւ ընդ հայելի օրի-
նակաւ, այլ յայնժամ դէմ յանդիման.
այժմ խելամուտ եմ փոքր 'ի շատէ, այլ
յայնժամ գիտացից՝ որպէս եւ նայն ծա-
նեաւ զիս :

Բայց արդ՝ մնան հաւատք, յոյս, սէր, սորա
երեքեան՝ և մեծ քան զսոսա սէր է :

Ջհեա երթայք սիրոյ, եւ նախանձաւոր
լերնւք հոգեւորացն. առաւել զի և դուք
մարգարէանայցէք :

Ալէլուիա ալէլուիա :

Կարգացին արդարքն առ Տէր, և Տէր լուաւ
նոցա. յամենայն նեղութենէ նոցա փր-
կեաց զնոսա :

Ալէլուիա Օրթի :

Ինազազութիւն ամենեցուն :

Եւ ընդ հոգւոյդ քու՛մ : Երկիւղածութեամբ լուարուք :

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
Մատթէոսի :

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :

Պատիւ մէ : Ասէ Աստուած :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս :

Յայնմ ժամանակի պատասխանի ետ Յիսուս՝ եւ ասէ . Գոհանամ զքէն Հայր՝ Տէր երկնի և երկրի . զի ծածկեցեր զայս յիմաստնոց և ՚ի դիտնոց , և յայտնեցեր աղայոց . այն Հայր . զի այսպէս հաճոյ եղեւ առաջի քո :

Ամենայն ինչ տուաւ ինձ ՚ի Հօրէ իմմէ . եւ ոչ որ ճանաչէ զՈրդի եթէ ոչ Հայր . եւ ոչ զՀայր որ ճանաչէ՝ եթէ ոչ Որդի , և ում Որդին կամի յայտնել :

Եկայք առ իս ամենայն վաստակեալք եւ բռնաւորք , և ես հանգուցից զձեզ . առ էք զլուծ իմ ՚ի ձեզ , և ուսարնէք յինէն զի հեզ եմ եւ խոնարհ սրտիւ . եւ գտջիք հանգիստ անձանց ձերոց . զի լուծ իմ քաղցր է . և բռն իմ փոքրոզի :

Քարոզ :

Վասն հրաժարելոյ անձանց ննջեցելոց՝
զՏէր աղաչեացուք ,
Տէր ողորմեմ :

Վասն քաւութեան մեղաց և թողութեան
յանցանաց սորա և մեր՝ զՏէր աղա :

Վասն առաջնորդելոյ սմա յանստուեր օ-
թեւանս , զոր պատրաստեաց Որդին միա-
ծին 'ի տան Հօր իւրոյ՝ զՏէր աղա :

Վասն լսելոյ սմա զձայն կենարար փողոյն ,
և վերանալ ընդ առաջ Փրկչին՝ զՏէր աղա :

Վասն արժանի լինելոյ սմա դասիլ յաջա-
կողմեան դասուն՝ զՏէր աղա :

Վասն հոգւոյն հանգուցելոց , որք ճըշ-
մարիտ եւ ուղիղ հաւատով 'ի Քրիստոս
ննջեցին , զՏէր աղա :

Եւ եւս միաբան վասն ճշմարիտ և սուրբ :
Զանձինս մեր և զմիմեանս Տեառն Աստու :
Ողորմեաց մեզ Տէր Աստուած մեր ըստ մե :

Տէր ողորմեա՛ , Տէր ողորմեա՛ , Տէր ողորմեա՛ :

Աղօթք :

Տէր Աստուած Յիսուս Քրիստոս՝ թագա-
ւոր յաւիտենից՝ յոյս մեր և ապաւէն Որ-
դի Աստուծոյ ճշմարիտ , ճառագայթ անչի-
ջանելի . լոյս 'ի լուսոյ , և կեանք 'ի կենաց .
Հօր սահման եւ բան . բժիշկ հոգւոց եւ
պատիչ վիրաց մերոց , որ բժշկես զբեկեալ
սիրտս , եւ պատես զամենայն վէրս նոցա :

Որ ոչ խոտան համարեցար զմանկունս առնուլ 'ի գիրկս քո՝ եւ օրհնել զնոսա . այլ սաստեցեր եւս աշակերտացն քոց , թէ մի արգելուք զդոսա . եւ հաստատեցեր անսուտ հրամանաւդ , թէ այդպիսեացդ է արքայու թիւնն երկնից : Արդ՝ 'ի ձեռն բանիդ այդորիկ՝ ընկան զտղայս զայս յարքայութեան քում , գրելով 'ի գիրս ազատութեան որդեգրեցելոցն Հօր քոյ բարբարի : Ընդ որում քեզ՝ եւ Հոգւոյդ Սրբոյ վայելէ փառք՝ ի շխանութիւն եւ պատիւ , այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից ,
ամէն :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Քեզ երկիրպագանեմք , եւ զքեզ աղաչեմք , եւ 'ի քէն խնդրեմք Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս . որ ի շխանդ ես եւ Տէր՝ սպանանել եւ կեցուցանել , հարկանել եւ բժշկել : Քո անմոռաց գթութեամբդ՝ եւ անբաւմարդասիրութեամբդ գթան 'ի վերայ ամենայն հաւատացեալ ննջեցելոց , եւ մանաւանդ 'ի վերայ տղայիս այսորիկ՝ որ այժմս հանդուցեալ է : Ընկան զսա 'ի լուսեղէն խորանսդ 'ի յարկան արդարոց ընդ

երջանիկ տղայոցն այնոցիկ, որ վասն քս
 փոխանակեցան 'ի Բեթղեհէմէ : Եւ մեզ
 հաւատացելոցս 'ի քեզ՝ ուղարկաւորացս
 սորա՝ շնորհեա՛հ հոգի զգաստութեան կան
 խել միշտ 'ի սէր և յերկիւղ քո, և թո
 ղութիւն գտանել 'ի քէն : Եւ գոհանալով
 փառաւորել զքեզ ընդ Հօր՝ և Սուրբ Հոգ
 ւոյդ, այժմ՝ և միշտ և յաւիտեանս յաւի
 տենից, ամէն :

Ե- սպա սի Շարխան .

ԴԶ . Կեանք 'ի կենաց լոյս 'ի լուսոյ որ
 ըստե՛ղծեր զմեզ 'ի հողոյ . նորոգեցեր
 դարձեա՛լ կրրկին ճնրնդեամբ սրբոյ Աւա՛
 զանին, զն՛ր կեցուցե՛ր շնորհիւ քոյին 'ի
 մահուանէ՛ն այն առաջին . 'ի յօ՛թեվանս
 Հօր քո՛ լուսոյ ըզնը՛նջեցեալոս մե՛ր հանգո՛ .
 Հոգւով լըցե՛ր զմարդն առաջին, զոր կո
 բուսեա՛լ խաբամբ չարին . ըզնոյն հոգի
 բանի՛ւլ քոյին հեղեր յոգի՛ս մեր վերըստին .
 նո՛վին Հոգւով Սուրբ և բա՛րի առաջնոր
 դեա՛հ հոգւոյ սորին, 'ի յօ՛թե :

Ի դնել բեմի՛ն բազմի՛ փեսա՛հոյն, և

առանգանստըն զարդարի. Գարբրիէլեան Վն
 փողը Վն գոչէ^{հ հ հ}. սմէրքք ամենայն անդ
 հանձնարին. արդարս ց դասքը Վն բերկ-
 րի^{հ հ հ}. իսկ մեղանսէրքըն թանխան-
 ձին. ողոր :

Հագւոցն հանգուցելոց Քրիստ և Ասան հանգուցեալ :

Քրիստոս Որդի Աստուծոյ անօխակալ և :

Հայր մեր որ յերկինս :

Տանին ՚ի գերեզման, ասելով. Բաղմերամք :
 Ես ասացի : Մինչ յերկինսն ՚ի գերեզման,
 հանգիստ ստնին և կարդան շԱ-եպարան.
 Յայնմ ժամանակի. (Տեա յերես 353) :

Ե- երկուով ՚ի գերեզման ասին, Եարսիան .

ԲԶ. Ո՛ր կոչեցեր առ քեզ Տէ՛ր զտիեզերս
 ամենայն, ընկալ զմեր ըզննջեցեալսն ՚ի
 գոգ նահապետին Ա՛բրահամու, ո՛ղոր-
 մա՛ծ Տէ՛ր փրկիմէ և բարերար :

Ո՛ր թողնէ թեանց ես տըւող Ա՛ստուան՝ ծ,
 թո՛ղ ըզմեղըս մեր ննջեցելոցն. կարող
 յամենայնի և հըզօր. ո՛ղոր :

Ո՛ր լուսատու ես տիե՛ղերաց Քրիստո՛ս
 Աստուած . լուսաւորեա՛ն և զմեր ը՛զննը-
 ցեալսն ըն՛սով երանաւէ՛տ զըւարթնոյն .
 ո՛ղոր :

Մե՛ծ . Սուրբ և անտուածանձին Մարիամ,
 ցանկալի՛ կուսից եւ պարծանք ազգի
 մարդկան , մայր եւ անղանխին մեծա՛-
 ցուցանեմք :

Անկէ՛զ մորե՛նի եւ տաճա՛ր ընդհանուր
 ըն՛սոյն , անարատ և անխախտելի՛ կու-
 սութիւն . մայր և անղա՛ն :

Խորհուրդ կենաց եւ մայր կենդանու-
 թեան , և առաջատ հրափայլ ծաղմամբ .
 մայր և անղա՛ն :

Խաչէ՛ . Գլուխ սուրբ հաւատոյ եւ փայտ
 կենաց մարդկան յայտնեալ . զնր տեսեալ
 այսոյն պը՛ղծոյ կործանեցաւ անկանգնելի .
 անղաչեմք սովաւ Փը՛կի՛ն պահպանեա՛ն
 զանձինքս մեր :

Գողացան թըշնամին ընդ յայտնի՛լ Սրբոյ
 Խաչին , եւ ՚ի յահէ՛ փառաց նորա կործա-
 նեցաւ յանդունդս երկրի . անղա՛ն :

Փառք Հօր և Որդւոյ և : Ա. յմե՛ և միշտ և :

Յ՛րկինըք ցընծային՝ն և երկի՛րս ուրախա-
նայր, քան՛զի փրկի՛նչ ցուցաւ Սո՛ւրբ Խաչն
և լո՛ւսատու տի՛եղերաց. ան՛ղա :

Ե- Կասեալ ՚ի գերեզման ասին
որպէս ՚ի մեծի խաղմանն :

Դարձ անձն իմ ՚ի հանգի՛ստ քո՛ զի Տէր
կոչեանց զբե՛ղ :

Սիրեցի՛ զի լուիցէ Տէր զձայն աղօթի՛ց
իմոց. զի խոնարհեցո՛յց զանկն իւր առ իս.
և ես յաւուրս իմ կարգացի՛ առ նա :

Շրջեցան՛ զինեւ երկունք մահու. և վիշտք
դժոխոց գը՛տին զիս :

Զնեղութի՛ւն եւ զանձկութիւն գտի, եւ
զանուն Տեառն կարգացի :

Ո՛ Տէր փրկեա՛ զանձն իմ. ողորմած Աս-
տուած մեր, սղորմի՛ և սրահէ զտը՛ղայս Տէր :

Ե՛ս խոնարհ եղէ՛ եւ Տէր կեցո՛յց զիս.
Դարձ անձն իմ ՚ի հանգիստ քո՛, զի Տէր
կոչեանց զբե՛ղ :

Ալէլուիա ալէլուիա .

Օրհնեցէք մանկունք զՏէր եւ օրհնեցէք
զանուն Տեառն :

Եղիցի անունն Տեառնն օրհնեալ , յայսրմ՝
հետէ մինչեւ յաւիտեան :

Ընթերցուածս յԵսայիայ մարգարէէ :

Այսպէս ասէ Տէր . ոչ եւս եղիցի քեզ
արեգակն 'ի լոյս տուրնջեան , եւ ոչ ծա-
գումն լուսնի տացէ քեզ լոյս 'ի գիշերի .
այլ եղիցի քեզ Տէր լոյս յաւիտենական ,
և փառք քո Աստուած :

Ոչ մտցէ քեզ արեգակն , և լուսին 'ի քէն
ոչ սպակասեացի . զք եղիցի քեզ Տէր լոյս
յաւիտենական . եւ եղիցի հանգիստ քո
պատուով :

*Ի վարդապետութենէ սրբոյն Գրիգորի լուսաւորչին
մերոյ՝ ասացեալ :*

Ամենեքին որ տեսանիցեն զարդարան ճա-
նաչիցեն զնոսա և ասացեն , սոքա են՝ զա-
ւակք օրհնեալք Աստուծոյ , և ուրախու-
թեամբ ուրախ եղիցին 'ի Տէր :

Եւ Տէր ամենակալ ասէ ցնոսա , եղիջիք ինձ
յուստերս և 'ի դստերս :

Գութք արարչական խնամոցն յուզեսցին
'ի նոսա , ըստ մարգարէին որ ասէ . որպէս
գթայ հայր 'ի վերայ որդւոց իւրոց , այնպէս
գթացի Տէր յերկիւղածս իւր :

Զի այժմ յուսով հայելով զայս ամենայն
իբրեւ ընդ հայելի տեսանեմք, բայց յայն-
ժամ դէմ յանդիման տեսանեմք, և ՚ի նոյն
պատկեր նորոգիմք փառօք ՚ի փառս :

Պօղոսի աւաքելոյն յերրայեցուց թղթոյն է
ընթերցուածս :

Արդ որովհետեւ մանկունք հաղորդեսցին
արեան և մարմնոյ, և ինքն իսկ մերձաւո-
րութեամբ կցորդ եղեւ նոցունց . զի մա-
հուն իւրով խափանեսցէ զայն՝ որ զիշխա-
նութիւն մահուն ունէր, այսինքն զսատա-
նայ . և ապրեցուսցէ զայնոսիկ՝ որ մահուն
երկիւղիւ հանապաղ կէին վտարանդեալք
՚ի ծառայութիւն :

Քանզի ոչ երբէք զհրեշտակաց բուռն հար-
կանէ . այլ զզաւակէն Աբրահամու բուռն
հարկանէ :

Ուստի պարտ իսկ էր նմա ամենայնիւ
եղբարց նմանիլ . զի ողորմած լինիցի, եւ
հաւատարիմ քահանայապետ յաստուա-
ծակոյս կողմանէ անտի առ ՚ի քաւելոյ ըզ-
մեղս ժողովրդեանն :

Զի որով ինքն չարչարեցաւ՝ զփորձ ա-
ռեալ, կարող է եւ փորձանաւորացն օգ-
նական լինիլ :

Աւելուիա աւելուիա .

Արդարքն որպէս զարմաւենիս ծաղկեացին . որպէս զմայրսն Լիբանանու բազումք եղիցին :

Աւելուիա Որթի :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Եւ ընդ հոգւոյդ քում : Երկիւղածութեամբ լուարուք :

Արոյ Աւետարանի Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ

Մատթէոսի :

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :

Պատիւով : Ասէ Աստուած :

Ի ժամանակի Եննդեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի :

Յայնժամ իբրեւ ետես շերովդէս՝ թէ խարեցաւ ՚ի մագուց անտի , բարկացաւ յոյժ . եւ առաքեաց կոտորեաց զամենայն մանկունս որ էին ՚ի Քեթղէհէմ և յամենայն սահմանս նորա՝ յերկեմենից և ՚ի խոնարհ , ըստ ժամանակին՝ զոր ստուգեաց ՚ի մագուցն :

Յայնժամ կատարեցաւ ասացեալն ՚ի ձեռն Երեմիայ մարգարէի՝ որ ասէ . ձայն դուժեաց ՚ի Հռամայ , ողբումն եւ լալումն և աշխարումն յոյժ . Հռաքել լայր զորդիս իւր , եւ ոչ կամէր մխիթարիլ զի ոչ էին :

Քարոզ :

Վասն ուղղելոյ զգնացս մեր 'ի ճանապարհս
խաղաղութեան՝ զՏէր աղաչեսցուք :

Տէր ողորմեա :

Վասն ցրելոյ 'ի մէնջ զամենայն խորհուրդս
չարին՝ զՏէր աղա :

Վասն պարգեւելոյ մեզ առողջ խորհուրդս
և առաքինի վարս՝ զՏէր աղա :

Վասն պահելոյ զմեզ ընդ հովանեաւ ամե-
նազօր աջոյն իւրոյ՝ զՏէր աղա :

Վասն խորտակելոյ զհակառակորդն վաղվա-
ղակի ընդ ոտիւք մերովք՝ զՏէր աղա :

Վասն հոգւոցն հանգուցելոց , որք ճըշ-
մարիտ եւ ուղիղ հաւատով 'ի Քրիստոս
ննջեցին , զՏէր աղա :

Եւ եւս միաբան վասն ճշմարիտ և սուրբ :

Զանձինս մեր և զմիմեանս Տրառն Աստու :

Ողորմեաց մեզ Տէր Աստուած մեր ըստ մե :

Տէր ողորմեա՛ , Տէր ողորմեա՛ , Տէր ողորմեա՛ :

Ազօթք :

Տէր Աստուած ամենակալ , բարերար եւ
բազումողորմ , քաղցր եւ անոխակալ , որ
մարդասիրութեամբ քով գթացար յազգս
մարդկան , և առաքելցեր յաշխարհ զմիա-

Տին Որդիդ քո • որ եկեալ տղայացաւ յամենասուրբ կուսէն Մարիամայ, և փրկեաց զմեզ յանիծիցն Ադամայ, եւ նորոգեաց Հոգւովդ քով Սրբով • և ազատեալ զմեզ յիշխանութենէ խաւարի • խոստացաւ մեզ կեանս անմահականս : Եւ արդ բազմագութ և սղորմած Տէր, գթան ՚ի հոգի տրղայիս այսորիկ՝ զար փոխեցեր յաշխարհէ աստի ՚ի գաւառն կենդանեաց • և արժանի արան զսա լինիլ ժառանգորդ երկնից արքայութեանդ : Զի դու ես արարիչ ամենայնի, որ ամփոփես զհոգի և զշունչ մարդկան, և դարձեալ նորոգես որպէս և կամիս խորին քո տեսչութեամբդ : Ընկալ զտղայս զայս ընդ սուրբ մանկուսնն Բեթղեհէմի, որք վասն անճառ անօրէնութեան միածնի քոյ խողխողեցան • և արժանի եղեն հոգեւոր թեւօք արագաթռիչ ելանել ՚ի կամարս լուսեղէնս և հանգչիլ ՚ի գոգն Աբրահամու : Աղաչեմք զքեզ Տէր՝ ընկալ զսա, և հան սմա մասն և բաժին ընդ ամենայն սուրբս քո, որք հաճոյ եղեն տէրութեան քում : Եւ քեզ ընդ Որդւոյդ միածնի եւ ընդ Հոգւոյդ ճշմարտի վայելէ փառք և իշխանութիւն յաւի :

Ինտզազու թիւն ամենեցուն :

Յորժամ ծառին արդարքն իբրեւ զարե-
գակն յարդարութեան քում Տէր՝ պայծա
ռացեալք որպէս հրեշտակս լուսաւորս :
Յորժամ լինի յարութիւն ամենայն մարդ-
կան՝ և փոփոխումն և նորոգումն կերպա-
բանաց : Յորժամ լինի միանգամայն մուտ
վերին ճանապարհին ՚ի յօթեվանս բազումս
անձառ խնդութեամբ , ըստ անսուտ բանի
Փրկչին մերոյ , եթէ ՚ի տան Հօր իմոյ օթե-
ւանք բազումք են : Յորժամ մտանեն կա-
տարեալքն յերկնային առագաստն բազում
համարձակութեամբ եւ լի աստուածային
փառօք , իջանեն ՚ի դրախտն փափկութեան՝
և ելանեն ՚ի վերինն Յրուսաղէմ :

Յայնժամ ընդ նոսին դասաւորեան Տէր՝ ըզ-
ննջեցեալն մեր , եւ մանաւանդ զթղայս
զայս , զոր անարատ եւ անշաղախ կենօք
առ քեզ կոչեցեր անապական զգետտու
սուրբ Աւագանին , ցնծալ և պարիլ շուրջ
զարբունական աթոռովդ : Զի դու ես Տէր ,
որ հաստատեցեր զամենայն ՚ի փառս տէ-
րութեան քոյ : Եւ քեզ վայելէ փառք՝ իշ-
խանութիւն և պատիւ , այժմ և միշտ և յա-
ւիտեանս յաւիտենից , ամէն :

Ապա Քահանայն ասի թի հող ասանքս ՚ի յեան
խաչախնէ, և ասէ .

Օրհնեա՛ս Յէր՝ ողորմութեամբ քով զհողս
ծառայիս քոյ այսորիկ, և յիշեա՛ս զսա . զի
հող էր՝ եւ անդրէն ՚ի հող դարձաւ ըստ
հրամանի քումս (Երէյս Իրիկէ) :

Ապա յգէ զհողն ՚ի գերեզմանն, և ասէ .

Օրհնութիւնն աստուածային իջցէ ՚ի հող
մահու սորին . և բուսուցէ յօրն վերջին ,
անուամբ Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն Սրբոյ ,
այժմ և միշտ և յաւիտ :

Շարական , ԴԶ .

Հանգ . Մերձեցայ ես ՚ի դճուքն գերեզ-
մաննի , եւ եհանա ինձ ժա՛մանակ մտա-
նե՛լ ՚ի յարգանդ երկրի յորմէ՛ ստեղ-
ծեալ եմք ամե՛նեքեան . բըժիշկ իմաստուն
և ճարտարանպետ , բըժըշկեա զհոգւոյ իմ
զհիւանդութիւն . անբարող և յի՛յս փըր-
կութեան մե՛րոյ :

Նշեցի՛ ձեռն քո պահանպան անձին ի-

մոյ, եւ անջ քո բարի առաջնորդեացէ՛ ինձ
 ՚ի՛ յարդարութիւն, բըծիշկ:

Քրդխեսցե՛ս առ իս ըզգո՛ւթ մարդասի-
 րութեանդ, եւ յաղքերէ՛դ կենանց լը-
 ւանցե՛ս զմեզս անձի՛ն իմոյ, բըծիշկ:

Կեցցէ՛ անձն իմ ծրհնեսցէ՛ ըզքեզ զամե-
 նայն անո՛ւրբս կենանց իմոց, եւ առ քեզ
 ապա՛ւ ինիմ հովի՛ւ ւ բանաւո՛ր հօտի,
 դարձա՛ զմո՛լորեալս ՚ի հօտ քո՛ Քրիստոս,
 բըծիշկ իման:

Մեծ. Ը՛զքեզ ծրհնութեանմբ մե՛ծացու-
 ցանեմք:

Որ ըզբանն Աստը՛ւած յարգանդի՛ կրե-
 ցե՛ր Սըրբուհի՛ անարատ, և անձառապէս
 ծընա՛ր ըզվերանձգողն երկնից, ըզքեզ
 ծրհնութեանմբ մե՛ծա՛:

Որ էից լուսոյն արժանի՛ եղե՛ր բառնա՛-
 լոյ ՚ի քո գիրկս, եւ արեգականն արդա՛-
 րութեան եղե՛ր արե՛ւելք, ըզքեզ ծրհ-
 նութեանմբ մե՛ծա՛:

Խաչ. Զօրութիւն Սո՛ւրբ Խաչի՛ քո Քրիս-
 տոս որ կանգնեցե՛ր ՚ի փրկո՞ւթիւն աշ-

խարհի՛ն . սա՛ն՝ ^հ պահեցեցէ՛ ըզմե՛զ յամե-
նայն փո՛րձութե՛նէ՛ :

Քա՛նզի ՚ի սմա՛ն բարձրացա՛նք Աստուանձ ,
եւ ՚ի սմա՛ն հե՛ղեր ըզպմտուակա՛նն սուրբ
զմբիւնըդ . սա՛ն՝ ^հ :

Փա՛ռք Հօր և Որդւոյ և :

Եւ ըզքո՛ն միւսանգամ՝ ըզգալուստըդ նըշա-
նա՛ւ թա՛ջ քոյ ցո՛ւցե՛ր աջխարհի՛ն . սա՛ն՝ ^հ
պահեցեցէ՛ ըզմե՛զ յա :

Դա՛րձ անձն իմ ՚ի հանգի՛ստ քո՛ զի Տէր
կոչեաց զքե՛զ :

(Տե՛ս յերե՛ս 359) :

Ապա իջոցանին զննջեցեալն ՚ի գերեզմանն .

Ազելուիս ազելուիս .

Տէր հովուեացէ զիս և ինձ ինչ ոչ պակա-
սեացի :

Ի վայրի դալարւոջ անդ բնակեցոյց զիս .
և առ ջուրս հանգստեան սնոյց զիս :

Դարձոյց զանձն իմ առ իս , եւ առաջնորդ
դեաց ինձ ՚ի ճանապարհս արդարութեան
վասն անուան իւրոյ :

Քէպէտ և գնացից ես 'ի մէջ ստուերաց
մահու, ոչ երկեայց 'ի չարէ, զի դու Տէր
ընդ իս ես:

Յուպ քո և գաւաղան՝ նորա մխիթարեա
ցեն զիս:

Պատրաստ արարեր առաջի իմ՝ զսեղան՝
ակն յանդիման ներշնչաց իմոց:

Օծեր իւղով զգլուխ իմ, բաժակ քո որպէս
անասակ արբեցոյց զիս:

Ողորմութիւն քո Տէր, զհետ իմ եկեացէ
զամենայն աւուրս կենաց իմոց, բնակիլ
ինձ 'ի տան Տեառն ընդ երկայն աւուրս:

Մաղթանք:

Տէր, ուղղեա՛ զգնացս մեր 'ի ճանապարհս
խաղաղութեան: Տէր, ուղղեա՛ և առաջ-
նորդեա հոգւոյ մերոց և ամենայն հաւա-
տացելոց՝ գնալ յարդարութեան ճանա-
պարհն և 'ի կեանսն յաւիտենից:

Քարոզ:

Աղաչեցո՛ւք զամենակալն Աստուած, զի
յաջողեալ ուղղեսցէ զճանապարհս ծա-
ռայից իւրոց 'ի բարի և 'ի խաղաղութիւն:
Ամենակալ Տէր Աստուած մեր կեցո՛ւ եւ
ողորմեա:

Աղօթք :

Առաջնորդ կենաց եւ պարգեւիչ խաղաղութեան Քրիստոս Աստուած մեր , առաջնորդեան մեզ գնալ 'ի ճանապարհս քո արդարութեամբ եւ խաղաղութեամբ ժամանել 'ի նաւահանգիստն կենաց եւ փրկութեան շնորհօք ողորմութեան քոյ . զի դու ես օգնական եւ փրկիչ մեր . եւ քեզ վայելէ փառք իշխանութիւն եւ պա :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Օրհնեալ ես Տէր Աստուած Փրկիչ մեր , որ յամենայն ժամ ընդ մեզ ես , եւ ոչ երբէք թողուս 'ի ձեռանէ քումմէ զայնօսիկ որք հաւատով եւ ճշմարտութեամբ կարդան առ քեզ : Աղաչեմք եւ խնդրեմք 'ի քէն Տէր , ճանապարհորդակից լէր ծառայից քոց՝ քոյին վերակացութեամբդ պահելով 'ի խաղաղութեան . եւ առաջնորդեան մեզ միւսանգամ խաղաղութեամբ եւ խնդութեամբ հասանիլ յիւրաքանչիւր բնակութիւնս 'ի Քրիստոս Յիսուս 'ի Տէր մեր . որում վայելէ փառք իշխանութիւն եւ պատիւ , այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից , ամէն :

Ե- Կարճեալ հող յգէ, և սսէ .

Հող օրհնութեան իջցէ 'ի գերեզման սուրին, և բուսուսցէ յօրն վերջին, անուամբ
Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն Սրբոյ :
(Երէջս իրինէ) :

Այս ծածկէն հողով, և սսէն աղօթելով :

Ողորմած Աստուան՝ թաւեան զանօրէնութիւնս իմ :

Հաւատ ունե՛լով հոգի՛ խաղաղութեանն, ե՛րթ առ արարի՛չն հայցելով, Աստուան՝ իմ հանգն :

Ես սասցի՛ 'ի զարմանալ իմում, թէ ամենայն մարդ սուտ է :

Հաւատ ունե՛լով հոգի՛ խաղաղութեանն. ե՛րթ առ արարի՛չն հայցելով, Աստուան՝ իմ հանգն :

Զճանապարհս իմ ուղի՛ղ արան ինձ ըստ բանի՛ քնւմ. և մի տիրեցեն ինձ ամենայն մեղք :

Հաւատ ունե՛լով հոգի՛ խաղաղութեանն, ե՛րթ առ արարի՛չն հայցելով, Աստուան՝ իմ հանգն :

Որ ետո՛ւր հոգի Յիսո՛ւս, ըզսա պահեամ

զի քո խաչի՛ եւ Յարութեան՛երդ հանա-
տաց թագաւոր երկնաւոր, հանգստի՛ ըզ-
հոգի սորա՛ յիշելով սնրա զհաւանոս քո:
Ի՛ քաղաք Տեառն զօրութեանց եւ ՚ի
քաղաք թագաւորին մեծի՛. ուր ժողովք
սրբորոնցն են ՚ի խաղաղութեան, գնացես
յուսով եւ հանգիցես ընդ հրեշտանկաց
դասս, տեսանել ըզլոյսն յաւիտենից:
Մե՛ր ձեցաւ անձն իմ ՚ի հող յորմէ ստեղ-
ծե՛ր զիս, եւ հողւոյս մեկնեալ յինէ՛ն.
Տե՛ր զապաւինեալս յիշեա՛ ՚ի քովմ գա-
լլատեանն:

Ստեղծուած եմ անարատ ձեռաց քոց մի
անտես առնե՛ր, այլ խնայեա՛ յիս յահա-
գին աւուրն. Տե՛ր զապաւի:

Յո՛ր ժամ գաս փառօք Հօր դատել ըզտիե-
զե՛րս ամենայն, և հարկանի փող հրեշտանն
յարութեանն Տե՛ր:

Փառք Հօր և Արդւոյ և: Այժժ և միշտ և:

Ընդ Քրիստոսի պահելով յաղթող լիցնէք
փորձողին. և ընդ հրեշտակս երգեսցուք.
Փառք ՚ի բարձնես Աստուծոյ:

Փառք 'ի բարձունս Աստուծոյ, և յերկիր
խաղաղութիւն 'ի:

Փառք՝ պատիւ և երկրպա:

Եղևն զիս 'ի գրի ներքնումն 'ի խանարի՛
և 'ի ստուերս մա՛հո՛ւ:

Տէր Աստուանձ փրկութեան իմոյ 'ի տուէ
կարդանցի և գիշերի առաջի քոյ:

Քարոզ:

Վասն 'ի վերուստ պահպանութեան 'ի
Տեառնէ անձանց մերոց, եւ հաճոյական
աղօթս առնելոյ՝ զՏէր աղաչեսցուք:

Տէր ողորմեա:

Վասն ընդունելոյ Տեառն Աստուծոյ ըզ-
հադի հանգուցելոյս 'ի հանգստեան ար-
դարոց՝ զՏէր աղա:

Վասն թողոյ սմա զյանցանս զկամայ եւ
զակամայ՝ զՏէր աղա:

Վասն արժանի լինելոյ սմա՝ խաղաղու-
թեամբ և մեծաւ յուսով սպասել տեառ-
նագալուստ փողոյն՝ զՏէր աղա:

Վասն քաղցրարարբառ լսելոյ սմա զահա-
ւոր ձայնն որ ասէ, եթէ արիք՝ ահա գայ
Քրիստոս՝ զՏէր աղա:

Վասն համարձակապէս տեսանելոյ սմա

զանապական եւ զանատուեր լոյսն՝ զՏէր
աղաչես :

Վասն աչալըջութեամբ եւ առանց ամօ-
թոյ կալ սմա առաջի արդար դատաւորին
Քրիստոսի՝ զՏէր աղա :

Վասն տալոյ սմա տեղի 'ի հայրական խնա-
մոցն յաջակողմեան դասուն՝ զՏէր աղա :

Վասն լսելոյ սմա զերանաւէտ զձայնն ,
եթէ եկայք օրհնեալք Հօր իմոյ 'ի տեղի
հանգստեան՝ զՏէր աղա :

Վասն պարգեւելոյ սմա զերկնային պսակն
կենաց և անմահութեան՝ զՏէր աղա :

Վասն հրեշտակի խաղաղութեան աւան-
դելոյ զհոգի սորա 'ի տեղի արդարոցն՝
զՏէր աղա :

Վասն առաքման շնորհաց մեծի՝ եւ ամե-
նազօր աջոյն Քրիստոսի 'ի հողանիւթեայ
յարկ տապանի սորա՝ զՏէր աղա :

Վասն կնքելոյ զգերեզմանս զայս նշանաւ
Խաչին իւրոյ մինչև 'ի գալուստն իւր սուրբ՝
զՏէր աղա :

Վասն առաքելոյ զշնորհս Հոգւոյն Սրբոյ
'ի սիրտ լսողաց հաւատացելոյ անուան
իւրոյ՝ զՏէր աղա :

Վասն մխիթարելոյ զվշտագնեալս սրտիւք

՚ի ձեռն ողորմութեան իւրոյ՝ զՏէր աղա :
Վասն պահելոյ զմնացորդս սորա յամենայն

հնարից սատանայի՝ զՏէր աղա :

Վասն հոգւոցն հանգուցելոց՝ որք ճշմարիտ
եւ ուղիղ հաւատով ՚ի Քրիստոս ննջեցին՝

զՏէր աղա :

Եւ եւս միաբան վասն ճշմարիտ և սուրբ :

Ջանձինս մեր և զմիմեանս Տեառն Աստու :

Ողորմեաց մեզ Տէր Աստուած մեր ըստ մե :

Տէր ողորմեա՛ : Տէր ողորմեա՛ : Տէր ողորմեա՛ :

Աղօթք :

Աստուած յաւիտենական, որ արժանի ա-
րարեր զճառայս քո զայս՝ դառնալ անդ-
րէն ՚ի հող ուստի ստեղծաւ : Եւ այժմ
բարերար և մարդասէր Տէր՝ օրհնեա՛ զհո-
ղախշտի բնակութիւն ծառայիս քոյ այսորիկ .
կնքեա՛ և պահեա՛ զոսկերս սորա ամրածա-
ծուկ աջովդ քով Սրբով . զի ՚ի հօտէ խա-
շանց քոց է և ՚ի հաւատացելոց ՚ի Տէր մեր
Յիսուս Քրիստոս : Աղաչեմք զքեզ Հայր
երկնաւոր՝ ՚ի վերայ ննջեցեալ տղայիս այ-
սորիկ . յիշեա՛ զհոգի սորա , և խառնեա՛ ՚ի
դունդս հրեշտակաց .) և ՚ի թիւս այնոցիկ
որ սիրեցին զօր երեւելոյ գալստեան մի-

ածնի քոյ : Ի գոչել աստուածային փողոյն՝
 և յերեւիլ սրբոյ Խաչին՝ պայծառացի տա
 յանանց լոյսն , եւ ընկալցի զգեղափայլ
 կերպարանն . զուարթերես կացցէ առաջի
 ահաւոր բեմի միածնի քոյ , և առանց ամօ-
 թոյ տեսցէ զԹագաւորդ փառաց : Որ եւ
 զմեզ արժանի արասցես ընդ Սուրբս քո
 փառաւորել զքեզ ընդ Որդւոյ եւ ընդ
 Սրբոյ Հոգւոյդ , այժմ և միշտ և յաւի-
 տեանս յաւիտենից , ամէն :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Փառաւորեալ է անուն քո սուրբ՝ Թագաւ-
 ւոր անմահ , որ պատրաստեցեր մեզ հան-
 գիստ յերկրաւոր աշխատութեանցս՝ զան-
 ախտ եւ զանաշատ կեանսդ՝ ի հանգեր-
 ձեալ աշխարհին՝ ի ձեռն միածնի Որդւոյ
 քոյ սիրելւոյ . որ սպան զմահ՝ և լուսուա-
 րեաց զմեզ ի կեանս և յանեղծութիւն .
 փրկեաց զմեզ յիշխանութենէ խաւարի , և
 փոխեաց յարքայութիւնդ երկնից :

Արդ՝ ազաչեմք եւ ինդրեմք ի քէն Տէր՝
 առաքեա՛ զպահպանողական զօրութիւն
 աջոյ քոյ , եւ օրհնեա՛ զտեղի հանգստեան
 սորա , զի ի գոչել փողոյ գալատեան միածնի

քոյ՝ նորոգեսցի սրաթուիչ թեւօք վերանալ
 յարքայութիւնդ երկնից ընդ այլ սրբոց քոց՝
 Եւ ընդ նոսին փառաւորել զքեզ Հայր՝ ընդ
 Որդւոյ և ընդ Սուրբ Հոգւոյդ, այժմ և միշտ
 և յաւիտեանս յաւիտենից, ամէն :

Եւ ապա սի Եարախն .

Փառաց ՚ի փառքս բարձրանան, աջակող
 մեանքնն վերանան, յորժամ լրսեն զերան-
 նական ձայն օրհնութեան ՚ի քէն կոչման .
 նընջեցելոյս մեր լրսեցո զաստուածայն
 բարբառքք . դասաւորեա ըզամ վեր-
 նոցն՝ երգել ըզփառս ընդ զըւարթնոցն :

Քահանայք և ժողովուրդք հայցեմք ՚ի քէն
 Տէր բարեգութ, ընդ նընջեցեալսն հա-
 լատով ընկալ ըզմեզ նովին յուսով, յԵ-
 թուսողէմ քաղաք վերին՝ յորում ար-
 դարքն ժողովին, փառս վերեւրգել միշտ
 ընդ նոսին Երրորդութեանդ երբեանկ
 անձին :

Փայլին արդարքն յարքայութեան և ճրգ-
 նաւորքն ՚ի հանգրստեանն . մարտիրոսքն
 պըսակին և կուտանաց լապտերք վառին :

դասեցո՞ Տէր ընդ նոսին՝ որք զքեզ Աստուած խոստովանին . անդարութեամբ մի դատեսցին , այլ գրթութեամբ քով քաւեցին :

Քո՞ անպատճառ խոնարհութեամբդ , որ թաղեցար մեռելութեամբ , եւ յարուցե՞ր յորդանց մարդկան՝ որք իհաւանտով ՚ի քեզ անկան . յար՞ն և զմե՞զ արդարութեամբ և զնրնջեցեալն ողորմութեամբ . զի կենդանեացրս բերանով տացին քեզ փառս ընդ Հօ՛ր Հո՞գւո՞ւմ :

Հոգւոյն հանգուցե : Աստն հանգ : Քրիստոս Արդի Ա :

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք , ընկալ կե :

Օրհնութիւն և փառք Հօր և Արդւոյ և Հոգ :

Օրհնեսցի ք և կնքեալ պահեսցի գերեզման եւ ոսկերք ծառայիս Աստուծոյ , նշանաւ սուրբ Խաչիս , եւ բանիւ սուրբ Աւետարանիս . յանուն Հօր և Արդւոյ և Հոգւոյն Սրբոյ :

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք , ընկալ կե :

Օրհնութիւն և փառք Հօր և Արդւոյ և Հոգ :

Օրհնեսցի ք եւ կնքեալ պահեսցի շիրիմ և ոսկերք ծառայիս Աստուծոյ , նըշա :

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր ազաշեսցուք, ընկալ կե :

Որհնութիւն եւ փառք Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգ :

Օրհնեսցի ք եւ կնքեալ պահեսցի դամբարան եւ ոսկերք ծառայիս Աստուծոյ, նրչա :

Կեցուցէ եւ ողորմեսցի :

Անշարժ եղևցի կնիք ք տէրունեան 'ի վերայ գերեզմանի ծառայիս Աստուծոյ՝ մինչեւ 'ի գալուստն Քրիստոսի, որ եկեալ միւսանգամ նորոգեսցէ փառօք 'ի փառս

Հօր եւ Հոգւոյն Սրբոյ, ամէն :

Հայր մեր որ յերկինս :

Կ Ա Ն Ո Ն

ՏՂԱՅԻ ԱՅԳՈՒՑ ԿԱՏԱՐԵԼՈՅ

Երբևե ՚ի գերեզման և աստի գոբի յի Անիի՝

Եւ աստ ասի Շարական, ԳԿ.

ՍԻ՛. Երանելի՛^ա սուրբ մանկո՛ւնքն որպէս քաջ նահատակք ետո՛ւն զանձինս իւրեանց ՚ի մա՛^ահօհօ փոխանակ Որդւո՛յն Աստուծո՛յ:

Եւ դիակո՛^աւնք սուրբ մանկանցն որպէս ըզծաղիկ նրանենեանց հարեալ ՚ի կարկրտե՛^ահօ, եւ անկեալ ՚ի սուրբ Բեթղեհէ՛մ:

Եւ հոգի՛^աք սուրբ մանկանցն որպէս զերանմս աղանեսանց թռուցեալք ՚ի յերկի՛^ահօնս. եւ դասեալք ընդ զուարթո՛ւնս երկնից:

Ղ. 2. Յիսո՛վէս միածնի՛նն անամ՛հութեանց
պարգե՛ւատուն երեւեցա՛ւ մե՛՞ր՞ զ, խաւ
փանեա՛ց զգորո՛ւթի՛նն մահո՛ւ :

Բրդիւմա՛ մբ արտասուանց Մարթիամու և
Մարթայի անկեա՛լ ան ոտսն Տեա՛՞ր՞նն,
խընդրե՛լի՛ն զնորմզո՛ւմն եղբօրն :

Բանի՛՛ւ բանն Աստուած կենամբո՛րծեաց
բղձա՛զարսս ՚ի թաղմանե՛՞ր՞, և եկեա՛լ
արտաբա անամպական :

Յ. 7. Յորժամ եկին ՚ի՛ գերեզմանն ի՛՛ւ -
զմբեր կանայքն, եւ բերի՛ն զիս՛նկան
ի խընկել զանապահա՛նն մարմի՛նն :

Յայնժամ հրեշտակն աւետարանէր յա՛՛ւ -
րեաւ Քրի՛ստո՛ս. սանտեցէք անչմկերտա -
ցն զյարո՛ւթի՛նն Տեա՛՞ր՞նն :

Ի՛սկ նոցա զարհո՛ւրեալ վասն ահագի՛ն
տեսլեանն, սան՛ տմէին անչմկերտացն զան -
հա՛գի՛ն տեսիլն :

Հ. 4. Ա՛՞ղբիւր կենաց բախտո՞ղ շնորհանց
Հոգի՛դ իջեա՛լ ՚ի բարձանց, զանապահա՛նն
պարգե՛ւըս քո՞՞ բանժանեցե՛ր յա՛՞ա -
բեալսն :

Ո՞՞ր ՚ի վերայ ջուրցն գոլով ստեղծանէիք

զանճարածս . իջեալ 'ի ջնճրս աւազանի^նն
 ծնանինս Որդինս Աստուծոյ :

Ո՞ր զարդարեալ նորոգես միշտ ըզնոր քո
 զեկեղեցի . պէս պէս շնորհաց քոց պար-
 գեւօ՞ք փայլին մանկո՞ւնք սորա :

Հանգ . Ո՞ր արարիչդ ես արարածոց հան-
 գուցեալդ 'ի հրեղէն կառս . յիշեա՞ն
 զհոգիս նընջեցելոց մերոց , եւ հանգս
 ընդ սուրբքս քո :

Ո՞ր երկայնամիտդ ես առ ամենեւեա՞ն
 և ներո՞ղ յանցանաց մերոց . յիշեա՞ն զհո :
 Ո՞ր միւսանգամ գալոց ես հայրենի փա-
 ո՞ք նորոգե՞լ զնախաստեղծին ծընունդ .
 յիշեա՞ն զհո :

Մեծ . Ի քեզ եմք անպաւինեալ Քրիստոսի
 մայր Աստուծոյ մերոյ :

Ո՞ր քան զերկի՞նքս բարձրագոյն Մարիամ ,
 պարճանք եկեղեցւոյ . Քրիստո :

Ո՞ր քան զարեգակը՞ն պայծառագոյն Մա-
 րիամ , մի՞ դադարի՞ր բարեխօսե՞լ վասըն
 մեր , Քրիստոսի մայր Աստուծ :

Խաչ . Սուրբ զԽաչ քո շնորհեցեր զէն
 Եկեղեցւոյ քում սրբոյ . ո՞րով դատա .

պանրտեանլ պանրտեցանլ թըշնամի՛ն ։
 Սնվան պահպանեան զժողովնւրդս քո
 Քրիստոնս . սրով երկըրպանգեմք քեզ ընդ
 Հօ՛ր և Հողւոյն ։

Ի՛նչ քեզ ապաւինիմք Քրիստոնս որ գալնցդ
 ես Խաչիւ . սրպէս զի փրկեացես ըզմե՛զ
 յայնմ աւնւր ահեղ անտենի՛ն ։

Փառք Հօր և Որդւոյ և ։ Այժմ և միշտ և ։

Ընդ սնւրբըս քո դասեան եւ ընդ արդար-
 սըն պըսակեա ՚ի տեղի՛ն անկեւնց հրեշտա-
 կաց ըզնընջեցեալսն մեր կսրգաւորեա .
 որ ողորման՝ ծղ ես յամենայնի՛ն ։

Ալեւուիա ալեւուիա .

Օրհնեցէք մանկունք զՏէր եւ օրհնեցէք
 զանուն Տեառն ։

Եղիցի անուն Տեառն օրհնեալ , յայտըմ-
 հետէ մինչեւ յաւիտեան ։

Ընթերցուածս յԵրայեայ մարգարէէ ։

Այսպէս ասէ Տէր . յաւուր յայնմիկ մն-
 աացին զնեղութիւնս առաջինս , եւ ոչ
 եւս անկցի ՚ի սիրտս նոցա ։

Զի եղիցին երկինք նոր եւ երկիր նոր ,

այլ օրհնութիւն եւ ցնծութիւն գտցեն
զոր եւ հաստատեցից :

Ձի 'ի Տեառնէ եղիցի դարձ նոցա . եկես-
ցեն 'ի Սիօն . ցնծութեամբ եւ ուրախու-
թեամբ յաւիտենից . զի 'ի վերայ գլխոց
նոցա ցնծութիւն և ուրախութիւն հասցէ :
Մերժեցան ցաւք եւ տրտմութիւնք եւ
հեծութիւնք . զի եւ եմ որ մխլթարեմ
զձեզ յամենայն տրտմութեանց ձերոց
ասէ Տէր ամենակալ :

Պօղոսի առարկելոյն 'ի Արնթացւոց առաջին
Թղթոյն է ընթերցուածս :

Քանզի փող հարկանի , եւ մեռեալք յա-
րիցեն առանց ապականութեան , եւ մեք
նորոգեցուք :

Ձի պարտ է ապականութեանս այսմիկ ըզ-
գենուլ զանապականութիւն , եւ մահկա-
նացուիս այսմիկ զգենուլ զանմահութիւն :
Այլ յորժամ մահկանացուս այս զգեցցի
զանմահութիւն , և ապականութիւնս զա-
նապականութիւն , յայնժամ եղիցի բանն՝
որ գրեցաւ . եթէ ընկլաւ մահ 'ի յազ-
թութիւն :

Ո՛ւր է մահ յաղթութիւն քո . ո՛ւր դժոխք՝
խայթոց քո :

Խայթոց մահու մեղք են , և զօրութիւն
մեղաց օրէնք :

Այլ շնորհք Աստուծոյ՝ որ ետ մեզ զյաղ-
թութիւն 'ի ձեռն Տեառն մերոյ Յիսուսի
Քրիստոսի :

Աւելուիա աւելուիա .

Հոգի քո Սուրբ և բարի՝ առաջնորդեացէ
ինձ 'ի յերկիր ուղիղ :

Աւելուիա Օրթի :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Եւ ընդ հոգւոյդ քում : Երկիւղածութեամբ լուարմբ :

Արոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ լատ Յովհաննու :

Փառք յեղ Տէր Աստուած մեր :

Պատիւով : Ասէ Աստուած :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ :

Եթէ սիրէք զիս զպատուիրանս իմ պա-
հեօյլիք , եւ ես աղաչեցից զՀայր , եւ այլ
միտիթարիչ տացէ ձեզ . զի ընդ ձեզ բնա-
կեցի 'ի յաւիտեան . զՀոգին ճշմարտու-
թեան . զոր աշխարհս ոչ կարէ ընդունիլ ,
զի ոչ տեսանէ զնա , եւ ոչ ճանաչէ զնա .
բայց դուք ճանաչէք զնա , զի առ ձեզ
բնակեցի , և ընդ ձեզ եղիցի :

Ո՛չ թողից զձեզ որբս. գամ՝ առ ձեզ. փոքր
միւս եւս՝ և աշխարհս ոչ եւս տեսանէ զիս փոքրս
բայց դուք տեսանիցէք զիս. զի ես կենդանի
եմ, և դուք կենդանի լինելոց էք:

Քարոզ:

Վասն ՚ի վերուստ խաղաղութեան և փրկու-
թեան անձանց մերոց, զՏէր աղաչեցուք-
Տէր ողորմեա՛:

Վասն լսելի լինելոյ Տեառն Աստուծոյ ձայնի
աղաչանաց մերոց, զՏէր աղա՛:

Վասն քաւիչ եւ ներող լինելոյ Աստուծոյ
՚ի վերայ մեղաց մերոց, զՏէր աղա՛:

Վասն թողլոյ մեզ զամենայն յանցանս մեր
զկամայ և զակամայ, զՏէր աղա՛:

Վասն զի մի ընդ խոտանսն գտանիցիմք
յաւուրն պատասխանատուութեան, զՏէր
աղա՛:

Վասն հոգւոցն հանգուցելոց, որք ճշ-
մարիտ եւ ուղիղ հաւատով ՚ի Քրիստոս
ննջեցին, զՏէր աղա՛:

Եւ եւս միաբան վասն ճշմարիտ և սուրբ:
Զանձինս մեր և զմիմեանս Տեառն Աստու:
Ողորմեանց մեզ Տէր Աստուած մեր ըստ մե՛:

Տէր ողորմեա՛, Տէր ողորմեա՛, Տէր ողորմեա՛:

Ազօթք :

Օրհնեալ ես միածին Որդի Աստուծոյ՝ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս . որ ամենառատ գթութեամբ քով մարմնացար 'ի սուրբ կուսէն Մարիամայ , և պարգեւեցար մեզ 'ի խաչին նուէր հաշտութեան Հօր՝ հեղմամբ քո սուրբ արեանդ : Թաղեցար 'ի գերեզմանի , եւ իջեր 'ի դժոխս , եւ ազատեցեր զհոգիան՝ որ 'ի նմա . 'ի սուրբ միաշաբաթին յարուցեալդ 'ի մեռելոց , ձայնելով հզօր քո բանիւդ , թէ որք 'ի կապանսդ էք՝ ելէք , և որք 'ի խաւարի՝ յայանեցարձւք : Ուստի և մեք 'ի սուրբ և 'ի լուսաւոր յարութեան քոյ եկեալ 'ի գերեզմանս մեռելոց , կենսատու Սուրբ Խաչիւս և Սուրբ Աւետարանաւս՝ աւետեմք սոցա զսքանչելի և զանսուտ յոյս վերստին նորոգմանն՝ զոր խոստացար մեզ : Վասն որոյ աղաչեմք զամենագութ Փրկիչդ մեր միաբան ծառայքս քո , խոնարհեանց Տէր՝ յաղաչանս մեր՝ և հանգճ զհոգի աղայիս այսորիկ շնորհօք ուղորմութեան քոյ : Որպէս զի տնկակից եղեալս նմանութեան մահու քոյ , լիցի և կըցորդ կենսաբեր յարութեան քում , և վայելեսցէ զարքայութիւնդ երկնից ընդ սուրբս

քո : Եւ մեր սղորմութիւն գտեալ 'ի քէն՝
 փառաւորեսցուք զքեզ ընդ Հօր՝ եւ ընդ
 Սրբոյ Հոգւոյդ, այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս
 յաւիտենից, ամէն :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Յոյս յարութեան մերոյ՝ Տէր մեր Յիսուս
 Քրիստոս, որ աւետարանեցեր յխաղաղու-
 թիւն հեռուորաց եւ մերձաւորաց, սպա-
 նանելով զթշնամութիւն մահու մեղաց :
 Գոհանամք զքէն, որ առատ մարդասիրու-
 թեամբ քով զանէծս լուծեր, զդժոխս ա-
 ւերեցեր, եւ զմեզ զամենեւեան յարքայու-
 թիւնդ երկնից վերածեր, եւ 'ի դասակցու-
 թիւնս հրեշտակաց խառնեցեր :

Եւ այժմ ժողովեալ մեր 'ի հանգիստ տը-
 ղայիս այսօրիկ՝ հնչեմք զաւետիս յարու-
 թեան ճշմարիտ բարբառով Սուրբ Աւե-
 տարանին, եւ խոնարհեալ առաջի քո՝ ա-
 ղաչեմք զբարեգութ մարդասիրութիւն քո :
 Հանգ՛ Տէր, զհոգի տղայիս այսօրիկ ընդ
 ընտրեալս քո, եւ ժառանգակից արս՝ զսա-
 սրբոց քոց յարքայութեանդ երկնից : Եւ
 զմեզ ընդ նոսին արժանի արս՝ յարազուարճ
 բերկրանօք օրհնել զքեզ ընդ Հօր՝ եւ Սուրբ

Հողւոյդ, այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից, ամէն :

Եւ այս ասի Շարիան :

Մերով բնութեամբ զոր ըզգեցար ՚ի փայտ թաշի՛ն բեւեռեցար, լուծանելով զմեզ ՚ի մեղաց ՚ի նախամհօրն կապանաց, լոյճ եւ զսան ՚ի յանցանաց վասրն քո սուրբ չարչարանաց : լի լնպտերօք մյծ յանազատս ընդ իմաստուն սուրբ կոնսանայն :

Յետ կամաւո՞ր մահու խաշի եղար ՚ի նոր գերեզմանի . երևքօրեաց թաղմամբ յերկրի նոր ըստեղծեր զմեզ կենդանի . զիջեալս ընդ քեզ ՚ի հող մահու վերակոչեան ձայնիւ փողոյ . լի լնպտե :

Կուսածի՞ն մարդացեալ Աստուած իմ Յիսուս . յայնմ աւո՞ւր անհեղատե՛նին զգի՞նս արեա՞նքս մի՞ դատապարտեր . օգնեա՞ն եւ ինձ Քրիստոս անյսօ՞ր յանաջի՞ն ճանանպարհին . եւ ՚ի միւսանգամ գալըստեանըն քոյ օգնեա՞ն ինձ :

Հոգւոյն հանգուցե : Վասն հանգ : Քրիստոս Որդի Աս :
 Եւ եւս խաղաղութեան զՏեր աղաչեսցուք : Ընկալ կե :
 Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգ :

Օրհնեսցի Թ և կնքեալ պահեսցի գերեզման
 եւ սկերբք ծառայիս Աստուծոյ , նշանաւ
 սուրբ Խաչիս , եւ բանիւ սուրբ Աւետա-
 րանիս : յանուն Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն
 Սրբոյ :

(Տե՛ս յեղե՛ս 378) :

Հայր մեր որ յերկինս :

ԿԱՆՈՆ

ՏՂԱՅԻ ԵՕԹՆ ԱԻՈՒՐ

ԿԱՄ

ՔԱՌԱՄՆՕՐԵԱՅ ԵՒ ԿԱՄ ՏԱՐԵՄՈՒՏ
ԿԱՏԱՐԵԼՈՅ

Գոթղայ ՚ի Անբիծ : Շարական 'ի յայնէն :
Գիրք , Ա-իստարան , Քարոզ Այգուցին է :
(Տէս յերէս 383) :

Աղօթք :

ՕՐՀՆԵԱԼ ես բարեխնամող եւ բարեգուծ
Աստուած . որ նեղելոց ես անդորրիչ , եւ
տրամելոց մխիթարիչ . որ տնանկաց ես
ապաւէն , եւ սգաւորաց սփոփիչ . աշխա-
տելոց նաւահանգիստ , եւ լքելոց զօրա-
ցուցիչ . մեղաւորաց ես քաւարան . եւ
անմեղաց պատսպարան . որ յոյսդ ես՞եւ
ապաւէն կենդանեաց և մեռելոց : Ընկա՛լ
եւ պահպանեա՛ն զհոգի ծառայիս այսորիկ
Հոգւովդ քով Սրբով . պայծառացո՛ զսա՛

ընդ սուրբս քո, և կարգաւորեան ընդ արդարս քո՝ անճառ փառօք եւ աննուաղելի լուսով: Կնքեան եւ զպահարան բնակութեան սորա, եւ օրհնեան սղօրմութեամբ քով: Եւ մեզ ուղարկաւորացս սորա՝ եւ զհետ եկեալ ժողովոյս՝ շնորհեան զբաւութիւն մեղաց. փրկեան ՚ի խորամանկութենէ սատանայի, եւ զգաստացն զսիրտս մեր ՚ի հաճոյս քո. բեւեռեան զմեզ յերկիւղ քո և ՚ի սէր՝ միշտ խորհիլ զպատուէր քո սուրբ հրամանիդ, և անմոռաց ունիլ առաջի աչաց մերոց զօրն յետին ահաւոր դատաստանիդ: Զի արժանի լիցուք կեալ առաքինասէր վարուք՝ և ոչ յաղթիլ ՚ի մարմնական զբաղմանց, և յամենայնի անդադար փառաւորեսցուք զՀայր և զՈրդի և զՍուրբ Հոգի, այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից, ամէն:

Խաղաղութիւն ամենեցուն:

Արդ՝ և ձեզ պարտ է գոհանալ զԱստուծոյ, զի վախճանեալս ձեր՝ յերկրէս յերկինս վերացաւ. ՚ի մարդկանէ ՚ի հրեշտակս փոխեցաւ, ՚ի մահուանէ ՚ի կեանս. ՚ի խաւարէ ՚ի լոյս. յաղքատութենէ ՚ի թագաւորէ:

ւորութիւն . 'ի վաստակոց 'ի հանգիստ .
 'ի արամութենէ աշխարհիս 'ի յերկնային
 ուրախութիւնսն . 'ի մեղաց յարդարու-
 թիւն . 'ի հոյեղինացս 'ի լուսեղէնս վերա-
 ցաւ , և ընդ հրեշտակս դասակարգեցաւ :
 Վասն այսորիկ ոչ է պարտ Քրիստոսնէից
 սուգ առնուլ , 'ի վերայ մեռելոց՝ այլ լաց-
 ցեն շրէայք , և կոծեացին թերեհաւատք .
 զի նոքա են արժանի կոծոց և ողբոց : Այլ
 դուք միիթարեցարուք՝ միւսանգամ կեն-
 դանութեամբ ամենայն ընտրելոց 'ի Քրիս-
 տոս Յիսուս 'ի Տէր մեր : Արում վայելէ
 փառք՝ իշխանութիւն և պատիւ , այժմ և
 միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից , ամէն :

Եւ այս սի Եւրպիան .

Սարսափին տարե՛րք երկրի՝ յորժամ փա-
 ռօք գան հայրենի . արեգական լոյս խմ-
 ւարի լուսինն աստեղըքն նըւաղին . զսա
 յաւնւրն աներեկի լուսաւորեամ լուսով
 քոյին . դասաւորեա ըզամ վերնոցն երգե՛լ
 ըզփառս ընդ զը՛ւարթնսն :

Յուցանի՛ն դաղտնիք մարդկան , իւրա-
 քանչև՛ր որ գործեցան . բարեանց գոր-

ծողքըն պըսակին , չարեանցն 'ի հուրն ան-
 շէջ մտանին . յայնժամ յիշեան զսորան բա-
 րին , գործըք մեղանցըն ջընջեացին . դանսա :
 Գրըեցա՞ն՝ ես 'ի գիր կե՞նդանո՞ւթեան .
 եւ մեկնեցա՞ն՝ երթալ առ արարիչն
 երկնի և երկրի . օգ :

Հոգւոյն հանգուցե : Վասն հանգ : Քրիստոս Որդի Ա :

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեացուք , ընկալ կե :

Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ և Հօգ :

Օրհնեացի ☩ եւ կնքեալ պահեացի գե-
 րեզման եւ ոսկերք ծառայիս Աստուծոյ ,
 նշանաւ սուրբ Խաչիս , եւ բանիւ սուրբ
 Աւետարանիս , յանուն Հօր եւ Որդւոյ եւ
 Հոգւոյն Սրբոյ :

(Տե՛ս Էրե՛ս 378) :

Հայր մեր որ յերկինս :

ԿԱՆՈՆ

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ ԿԱՏԱՐԵԼՈՅ

Աւելուիա աւելուիա .

Երանի որ խորհի զաղքատն և զոնանկն .

յաւուր չարի փրկէ զնա Տէր :

Տէր փրկէ զնա եւ կեցուցանէ , երանելի
առնէ զնա 'ի վերայ երկրի , և ոչ մատնէ զնա

'ի ձեռս թշնամեաց իւրոց :

Տէր օգնական է նմա 'ի մահիձս ցաւոց իւ-
րոց . զամենայն անկողինս նորա դարձու-

ցանէ 'ի հիւանդութենէ նորա :

Ես ասացի Տէր ողորմեա՛ ինձ . բժշկեա՛ զանձն
իմ , ես մեղայ քեզ :

Թշնամիք իմ ասացին ինձ չար . երբ իցէ
զի մեռցի , և կորիցէ անուն նորա :

Մտանէր տեսանել զնանրութիւն . խօսէր
'ի սրտի իւրում , եւ ժողովէր զանօրէնու-

թիւն յանձն իւր :

Արտաքս ելանէր եւ զնոյն խօսէր . զինէն
չնժէին ամենայն թշնամիք իմ :

Խորհեցան չար 'ի վերայ իմ. բան անօրէ-
նութեան եղին 'ի վերայ իմ:

Մի թէ որ ննջիցէ, սյլ ոչ եւս յաւելցի
յառնել. քանզի եւ այրն խաղաղութեան
իմոյ, յոր և եսն յուսացայ:

Որ ուտէր զհաց իմ, յաճախեաց առնել
ինձ խարէութիւն:

Այլ դու Տէր, ողորմեա՛ ինձ և կանգնեա՛
զիս, և ես հատուցից նոցա:

Յայամ ծանեաց՝ թէ հաճեցար ընդ իս. զի
մի ուրախ եղիցին յիս թշնամիք իմ:

Այլ զիս յամբժութեան իմում ընկալար, և
հաստատեցեր զիս առաջի քո յաւիտեան:

Օրհնեալ Տէր Աստուած Իսրայելի յաւի-
տեանս յաւիտենից. եղիցի եղիցի:

Աւելուիս աւելուիս.

Որպէս փափագի եղջերու յաղբերս ջուրց,
այնպէս փափագի անձն իմ առ քեզ Աս-
տուած:

Ծարաւի է անձն իմ առ քեզ Աստուած,
հզօր եւ կենդանի. երբ եկից երեւեցայց
երեսացդ Աստուծոյ:

Եղեն ինձ արտասուգ իմ կերակուր 'ի
սուէ և 'ի գիշերի. և այն զի ասէին զիս

Ղօրհանապաղ՝ թէ ո՛ւր է Աստուած քո :
 Զայս որպէս յիշէի, տառապէր յիս անձն
 իմ. քաջալերէի, զի մտից ընդ յարկաւ
 սքանչելեաց տանն Աստուծոյ :

Ի ձայն ցնծութեան խոստովանութեան,
 և 'ի ձայն բարեկենդանութեան :

Արդ ընդէ՞ր տրտում ես անձն իմ, կամ
 ընդէ՞ր խռովեա զիս. յուսն առ Աստուած
 խոստովանեան նմա՝ Փրկիչ երեսաց իմոց
 Աստուած է :

Անձն իմ յոյժ խռովեցաւ. վասն այսորիկ
 յիշեցի զքեզ յերկրէն Յորդանանու, 'ի
 Հերմոնէ լեռնէ փոքուէ :

Խորք խորոց կարդացին առ քեզ, 'ի ձայն
 սահանաց քոց :

Ամենայն զըօսանք քո, եւ պիք քո անցին
 'ի վերայ իմ :

Ի տուէ պատուիրեաց Տէր զողորմութիւն
 իւր, 'ի գիշերի զօրհնութիւն նոր. եւ
 ազօթք իմ առ Աստուած, վասն կենաց
 իմոց :

Ասացի Աստուծոյ ընդունող իմ ես. ըն-
 դէ՞ր մերժեցեր զիս. ընդէ՞ր տրտում
 գնամ ես 'ի նեղել թշնամւոյ իմոյ :

Ի փշրիլ ոսկերաց իմոյ նախատեցին զիս

Թշնամիք իմ. յասել ջիս զօրհանապազ,
Թէ ո՛ւր է Աստուած քո:

Արդ ընդէ՞ր տրտում ես անձն իմ, կամ
ընդէ՞ր խռովես զիս. յուսանա Աստուած,
խոստովանեա նմա՝ Փրկիչ երեսաց իմոց
Աստուած է:

Աւելուիս ավելուիս.

Դատ արան ինձ Աստուած. եւ իբաւ արան
ինձ ՚ի դատաստանի իմում:

Յազգէ որ ոչ է սուրբ, ՚ի մարդոց մեղաւորէ
նենգաւորէ փրկեան զիս:

Դու Աստուած հզօրիչ իմ ես. ընդէ՞ր մոռացար
զիս, ընդէ՞ր տրտում գնամ ես ՚ի
նեղել Թշնամւոյ իմոյ:

Առաքեան Տէր զլոյս քո և զճճմարտութիւն
քո. զի առաջնորդեսցեն ինձ, և հանցեն
զիս ՚ի լեառն սուրբ և ՚ի յարկս քո:

Մտից առաջի սեղանոյ Աստուծոյ առ Աստուած,
որ ուրախ առնէ զմանկութիւն
իմ:

Խոստովան եղէց քեզ օրհնութեամբ Աստուած,
Աստուած իմ:

Արդ ընդէ՞ր տրտում ես անձն իմ, կամ
ընդէ՞ր խռովես զիս, յուսանա Աստուած,

խոստովանեալ նմա Փրկիչ երեսաց իմոց
Աստուած է :

Փառք Հօր և Որդւոյ և : Այժմ և միշտ և :

Ողորմեալ ինձ , Աստուած , ըստ մեծի ողորմութեան քում , ըստ բազում գթութեան քում քաւեալ զանօրէնութիւնս իմ :

ՂՓոխն լման աստ :

Փառք Հօր և Որդւոյ և : Այժմ և միշտ և :

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք , ընկալ կե »
Որհնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգ :

Քահանայն խոանի արիանէ և ասէ .

Շարական , ԳԶ .

Հանգ . Որ երկայնամիտդ ե՛ս Տէր քաղցր եւ անոխակալ հանգ՝ զհոգիս քոց ծանաայից . զի մի դարձցի տնանկ ամանչեցեալ յանճրն ահեղ անտենի՛ն :

Զյիշմտակ հրաժարելոցն ՚ի հաճոյս քեզ ընկալցիս . եւ զուխտըս մեր ընկալ որպէ՛ս զԱբելին զՆոյի՛ն և զԱբրահամուն . զի մի » ի խորան քում սիրողաց հանգուսցես ըզ՝ ծանայս քո՛ , և զհոգիս նոցա՛ զանսեսցես ընդ սո՛ւրբքս քո . զի մի :

Մանկունի . Ահաւոր ես թագաւոր քրով-
բէական ձայնիւ օրհնեալ . 'ի յերկիւնս ,
'ի յերկրի ե յամենայն ժամանակի :

Ահաւոր ես թագաւոր , որ նորոգես զքո՛
զարարածս . հաստատես 'ի հաւատս 'ի
զի՛տութիւն ճշմարտութեան :

Լուսաւորեա ըզմե՛զ Քրիստոս 'ի մի՛ւսան-
գամ քո՛ գաղստեանն . յորժամ ծագիս
'ի յերկնից ե նորոգես զքո զարարածս :

Յար . Այսօր յարութիւն Քրիստոսի տօ
նեցե՛ք հաւատացեալք 'ի մի Աստը՛ւած
Հայր ամե՛նակա՛լ :

Այսօր եւ կանայքն ի՛ւղաբերք աւետիս
տալով անաբեւոյն ծրհնեն զԱ՛ս :

Այսօր ե հրեշտակք 'ի յերկինքս հոգե-
ւոր հընչմամբ երգով . ծրհնեն զԱ՛ս :

Մեծ . Լոյս լուսոյ մայր , ե կենարար բա-
նին բնակարան . քեզ երանիցեն անգգ ե
ազի՛նք ամենայն :

Ստեղծողի՛ն մայր , ե հը՛նութեան կերպի
նորոգողի՛ն . քեզ երա :

Լոյս ծագեցաւ 'ի բէն նրստեւոյս 'ի խա-
ւարի . քեզ երա :

Խաչ . Փայտ կե՛նաց որ փոխանակ մա-
հացն՝ պըտղայն ըզՔրիստո՛ս պըտղաբե՛-
րեցե՛ր , պարըսպեանլ պահէա զն՛խոտ
հա՛ւատացելոց :

Քե՛ւ բանցաւ մեզ ճանապարհ ծառոյն կե-
նաց ՚ի սրովբէափակ պահպանութե՛նէն .
պարըսպեանլ պան :

Փառք Հոր և Որդւոյ և : Արժմ և միշտ և :

Քե՛ւ ազանտեցա՛ւ նախանշայրն ՚ի ճաշակ-
մանէ պըտղայն . ե՛ւլ քեզ երկըրպագեն
ամենայն հա՛ւատացեալք պարըս :

Մաղթանք :

Յամենայն ժամու աղաչանք իմ այս են .
՚ի մեղաց իմոց սուրբ արան զիս Տէր , եւ
յօտարէն պահեան զծառայս քո մարդա-
սէր Տէր :

Քարոյ :

Աղաչեսցուք զկենսատու Փրկիչն մեր Քրիս-
տոս . որ կամաւոր խաչելութեամբն իւրով
զարարածս փրկեաց . եւ հեղմամբ արեան
իւրոյ զթողութիւն շնորհեաց յուսացելոց
իւրոց . ամենակալ Տէր Աստուած մեր կեցո՛
ւ ողորմեան :

Աշօթք :

Անկեալ առաջի քո բարերար և բազում-
ողորմ Աստուած՝ աղաչեմք ամենայն սրբ-
տիւք մերովք , և խնդրեմք զգթութիւն
'ի քէն • որպէս խոստացար ծառայից քոց
և ասացեր , զամենայն՝ զոր ինչ խնդրիցէք
հաւատով յանուն Որդւոյ 'ի Հօրէ , տացի
ձեզ : Շնորհեան և այժմ հաւատացելոցս 'ի
քեզ , և կատարեան 'ի բարի զխնդրուածս
մեր • զի 'ի քեզ եմք ապաւինեալ : Եւ քո
առատ ողորմութեամբդ միխթարեան զմեզ
'ի կեանս յայսոսիկ • և առաջնորդեալ հասն
յանձառ երկնից արքայութիւնդ , 'ի փա-
ռաբանութիւն և 'ի պատիւ Ամենասուրբ
Երրորդութեանդ , այժմ և միշտ և յաւի :

Յիշեան տեր և ողորմեան :

Բարերար և բազում-ողորմ Աստուած՝ քո
անմոռաց գիտութեամբդ և անբաւ մար-
դասիրութեամբդ՝ յիշեան զամենայն հա-
ւատացեալս 'ի քեզ , եւ ողորմեան ամենե-
ցուն : Օգնեան , և փրկեան յիւրաքանչիւր
վտանգից և 'ի փորձութեանց : Արժանա-
ւորեան գոհութեամբ փառաւորել զՀայր
և զՈրդի և զՍուրբ Հոգիդ • այժմ և :

Ալէլուիա ալէլուիա .

Ահա Աստուած օգնական իմ , և Տէր ընդունող Հոգւոյ իմոյ :

Ընթերցուածս յԱռակաց :

Պատուեա՛ զՏէր 'ի .քոյոց արդար վաստակոց . եւ հան նմա պտուղ 'ի .քոց արդարութեան արմտեաց . զի լցցին շտեմարանք քո լիութեամբ ցորենոյ . եւ գինեաւ հնձանք քո առաւել եւս բղխեցցին :

Որդեակ՛ մի Լբանիր 'ի խրատու Տեառն . և մի լուծանիցիս յանդիմանեալ 'ի նմանէ , զի զոր սիրէ Տէր՝ խրատէ , տանջէ զամենայն որդի՛ զոր ընդունի :

Ընթերցուածս 'ի Գործոց Առաքելոց :

Այնպէս պաշտեմ զՀայրենի Աստուածն . հաւատացեալ ամենայնի՛ որ ինչ յօրէնս և 'ի մարգարէս գրեալ է :

Ունիմ յոյս առ Աստուած . որում և դոքա իսկ ակն ունին՝ թէ յարութիւն լինելոց է արդարոց և մեղաւորաց :

Յորում եւ ես իսկ ճգնիմ , անխիղճ միտս ունիլ առ Աստուած եւ առ մարդ յամենայն ժամ :

Ի բազում ամաց ողորմութիւնս եկի առ-

նեւ յազգդ իմ, եւ ետու պատարագիս •
որովք գտին զիս սրբեալ ՚ի տաճարին :

Պետրոսի առարկելոյն ՚ի կաթուղիկեայց առաջին
Թղթոյն է ընթերցուածս :

Միրելիք, զսոյն իսկ եւ մեռելոց խոստա-
ցեալ է՝ զի դատեսցին ըստ մարդկան մար-
մնով, եւ կենդանասցին ըստ Աստուծոյ՝
Հոգւով :

Ամենեցուն վախճան մերձեալ է, զգաս-
տացարնւք այսուհետեւ, և լերնւք զուար-
թունք յաղօթս :

Աւելուիս աւելուիս :

Աստուած ողորմեան մեզ և օրհնես՝ զմեզ,
երևեցն՝ զերեսսքս ՚ի մեզ՝ և ողորմեան մեզ :

Աւելուիս Օրթի :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Եւ ընդ հոգւոյդ քում : Երկիւղածութեամբ լուարնւք :

Սրբոց Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ

Ղուկասու :

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :

Պաշտումէ : Ասէ Աստուած :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս :

Եւ մտեալ շրջեր ընդ Երիքով, և ահա այր
մի անուն կոչեցեալ Զաքէոս, եւ նա էր
մաքսապետ, և ինքն մեծատուն, և խնդ-

բէր տեսանել՝ թէ ո՞վ իցէ Յիսուս, և ոչ
կարէր ՚ի բաղմուժենէն, զի կարճ էր հա-
սակաւ. և ընթացեալ յառաջս, ել ՚ի ժան-
տաթղենին զի տեսանիցէ զնա. քանզի
ընդ այն խի անցանելոց էր:

Իբրեւ եկն ՚ի տեղին, հայեցաւ ՚ի վեր Յի-
սուս՝ եւ ասէ ցնա. Զաբէ՛ փութա՛ էջ
այտի, զի այսօր ՚ի տան քում արժան է
ինձ ազանիլ. փութացաւ և էջ՝ և ընկա-
լաւ զնա ուրախութեամբ:

Իբրեւ տեսին ամենեքին, տրտնջէին եւ
ասէին՝ թէ առ առն մեղաւորի եմուտ
լուծանել:

Եկն՝ եկաց Զաբէոս՝ եւ ասէ ցՏէր. Տէր՝
ահա զկէս ինչից իմոց տաց աղքատաց, և
եթէ զոք զըկեցի, հատուցից չորեքկին:
Եւ ասէ ցնա Յիսուս, այսօր եղև փրկու-
թիւն տանս այսմիկ, քանզի եւ սա որդի
Աբրահամու էր:

Զի եկն Որդի Մարգոյ ինդրել եւ կեցու-
ցանել զկորուսեալսն:

Քապող:

Վասն ՚ի վերուստ խաղաղութեան և փրկու-
թեան անձանց մերոց, զՏէր աղաչեսցուք:
Տէր ողորմես:

Վասն լսելի լինելոյ Տեառն Աստուծոյ ձայնի աղաչանաց մերոց, զՏէր աղա:

Վասն քաւիչ և ներող լինելոյ Աստուծոյ ՚ի վերայ մեզաց մերոց, զՏէր աղա:

Վասն թողլոյ մեզ զամենայն յանցանս մեր զկամայ և զակամայ, զՏէր աղա:

Վասն զի մի ընդ խոտանան գտանիցիմք յաւուրն պատասխանատուութեան, ըզՏէր աղա:

Վասն հոգւոցն հանգուցելոց, որք ճշմա: Եւ եւս միտքան վասն ճշմարիտ և սուրբ:

Զանձինս մեր և զմիմեանս Տեառն Աստու: Ողորմեաց մեզ Տէր Աստուած մեր ըստ մե:

Տէր ողորմեա՛, Տէր ողորմեա՛, Տէր ողորմեա՛:

Աղօթք:

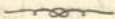
Հայր երկնաւոր՝ բարեգութ եւ ողորմած, քաղցր և երկայնամիտ առ ամենեւեան որք խնդրեն ՚ի քէն: Հայեաց ՚ի ստեղծուածս ձեռաց քոց, որ ապաւինիմք ՚ի քո բարերարութիւնդ. եւ ընկանլ ողորմութեամբ քով զպատարագս, զոր մատուցանեմք հաւատացեալս ՚ի քեզ՝ առ ՚ի յիշատակ նրն: ջեցելոց յանուն քո սուրբ: Զի դու ես Տէր՝ որ հաստատեցեր ՚ի սիրտս մեր զյոյս յա-

բուժեան, և զհատուցումն բարեաց ամենեցուն՝ որ հաւատան գալստեան միածնի քոյ: Դու՝ Տէր Աստուած մեր, յաղթեալ ՚ի մարդասիրութենէ քումմէ՝ առաքեցեր յանքննին ծոցոյ քումմէ զմիածին Արդիդ քո, որ եկն և գնեաց զմեզ ՚ի ծառայութենէ մեզաց: Եղեւ իբրեւ զմեզ մարդ, և հրաւիրեաց զմեզ յորդեգրութիւն Հօրդ երկնաւորի: Մատոյց զինքն պատարագ կամօք քովք, և եբարձ զպարտիս մարդկութեանս մերոյ, հաշտեցուցանել զտարագրեալս ՚ի քէն՝ ՚ի ձեռն հեղման արեան իւրոյ: Համարեցաւ ընդ մեռեալս՝ ՚ի գերեզմանի գնելով անապականաբար, և զմահացեալսն ՚ի սկզբանէ՝ կորզեաց ՚ի ձեռաց մահու: Յարեաւ սքանչելապէս, և մշտնջեհաւոր կենդանութեանն հազորդս արար զմահկանացու բնութիւնս մեր: Եւ այժմ՝ Տէր Աստուած մեր՝ օրհնեան զպատարագս զայս, առաքելով զաներեւոյթ աջ քո, և հանգն զկամս ընդունելութեան քոյ ՚ի մատուցող քս, որք հաւատացին առհաւատ չեայ ընդունիլ զհանգիստ փոխեցելոյն, զոր աւանդեցեր ՚ի պատրաստ բնակութիւն՝ քո անձառ բարեացդ: Լցն՝ Տէր՝ քո ան-

Ճառ շնորհօքդ, եւ բազմապատիկ յնձու-
թեամբ զժողովուրդս քո, որք հաղորդ հան-
դիպեցան լինիլ այսմ հոգեւոր խրախու-
թեանս: Մաւալեացին ընդ մեզ պարակցու-
թեամբ բանակք զուարթնոցն, բազմելով
ի վայելս հաշտարար կամաց քոց: Արպէս
զի երկոքումբք հրճուանօք բերկրեացին
հոգիք հանգուցելոցն ազգամամբ շնորհաց
սուրբ Հոգւոյդ, որ անղեղջդ ես ՚ի փոխատ-
րութիւն նոցա՝ որք կամակար մտօք ընծա-
յեցին զքոյդ քեզ: Պայծառացն Տէր, ան-
նուաղելի փայլմամբ զհոգիս այնոցիկ, յորոց
անուն կատարին աղօթքս և պատարագս՝
բարեխօսութեամբ ընտրելոց քոց, որք մա-
տուցին զինքեանս արեամբ բանականաւ
քեզ ընդունողիդ Հօր, և յանտեսանելի
քոց հատուցմանցդ վայելեացեն ՚ի փառս՝
որ ոչն երեւին: Ասան սրոյ գոհացողական
փառատրութեամբ և երկրպագութեամբ
մատուցանեմք օրհնութիւն ամենասուրբ
Երբորդութեանդ՝ Հօր և Արդւոյ և Հոգւոյդ
Սրբոյ, այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւի-
տենից, ամէն:

Հայր մեր որ յերկինս:

ԱՌԱՋԻՆ ԱՆԲԻԾԻՔ

Ն Ն Ջ Ե Ց Ե Լ Ո Ց

Աւելուիս արելուիս .

Երանեալ են անբիծք 'ի ճանապարհի , եւ
ոչք գնան յօրէնս Տեառն :

Երանի՛ ոչք քննեն զվկայութիւնս նորա ,
բողոքով սրտիւ իւրեանց խնդրեցեն զնա :

Ոչ թէ՛ ոչք գործ են զանօրէնութիւն 'ի ճա-
նապարհս նորա գնասցեն :

Դու պատուիրեցեր զպատուիրանս քո 'ի
պահել ինձ յոյժ :

Երանի՛ թէ յաջողեալ էին ինձ ճանա-
պարհք իմ 'ի պահել ինձ զարդարութիւնս
քո :

Յայնժամ ես ոչ ամաչէի 'ի զգուշանալ ինձ
'ի պատուիրանս քո :

Խոստովան եղէց քեզ Տէր յուղղութիւն
սրտի իմոյ , որպէս ուսայց զիրաւունս ար-
դարութեան քոյ :

Զիրաւունս քո պահեցի , մի՛ թողուր զիս
մինչ իսպառ :

Ի՛նչ ուղղեսցէ երիտասարդ զճանապարհս
իւր , այլ 'ի պահել զբանս քո :

- Բողոքով սրտիւ իմով խնդրեցի զքեզ, մի՛
մերժեր զիս 'ի պատուիրանաց քոց :
- Ի սրտի իմում թագուցի զքանս քո, որպէս
զի մի՛ մեղայց քեզ :
- Օրհնեալ ես դու Տէր, ուսո՛ ինձ զարդա-
րութիւնս քո :
- Շրթամբք իմովք պատմեցից զամենայն
իրաւունս բերանոյ քոյ :
- Ի ճանապարհս վկայութեանց քոց զուար-
ճացայ, որպէս յամենայնի 'ի մեծութեան :
- Ի պատուիրանս քո հոգացայ, և զգուշա-
ցայ 'ի ճանապարհս քո :
- Զիրաւունս քո խօսեցայ, եւ ոչ մոռացայ
զքանս քո :
- Հատո՛ ծառայի բում, զի կեցից և պահե-
ցից զքանս քո :
- Զարթո՛ զաչս իմ, եւ նայեցայց 'ի սքան-
չելիս օրինաց քոց :
- Պանդուխտ եմ ես յերկրի, մի՛ թագու-
ցաներ յինէն զպատուիրանս քո :
- Փափագեաց անձն իմ 'ի ցանկալ ինձ յի-
րաւունս քո յամենայն ժամ :
- Սաստեցեր ամբարտաւանից, անիծեալ՝
ոչք խոտորեցան 'ի պատուիրանաց քոց :
- Ի բաց արս՝ յինէն զնախատինս և զարհա-

մարհանս , զի վկայութիւնս քո խնդրեցի ք
 քանզի նստան ի շխանք և չարախօսէին զի-
 նէն . այլ ծառայ քո խորհէր յիրաւունս քո ։
 Ձի վկայութիւնք քո խօսք իմ էին , եւ
 խորհուրդք իմ արդարութիւն քո ։

Մերձեցաւ անձն իմ 'ի հող , Տէր , կեցն՝
 զիս ըստ բանի քում ։

Ձճանապարհս իմ պատմեցի քեզ՝ և լուար
 ինձ , ուսն ինձ զարդարութիւնս քո ։

Ի ճանապարհս արդարութեանց քոց ի-
 մաստուն արան զիս , եւ քննեցից զսքան-
 չելիս քո ։

Տքնեցաւ անձն իմ առ 'ի ճանձրանալ ,
 հաստատեան զիս 'ի բանս քո ։

Ձճանապարհս մեղաց 'ի բաց արան յինէն ,
 և յօրէնս քո ողորմեան ինձ ։

Ձճանապարհս ճշմարտութեան քոց ընտ-
 րեցի , և զիրաւունս քո ես ոչ մոռացայ ։

Մերձեցայ ես 'ի վկայութիւնս քո , Տէր մի
 յամօթ առներ զիս ։

Ի ճանապարհս պատուիրանաց քոց ընթա-
 ցայ , զի անդորր արարեր սրտի իմոց ։

Օրէնագէտ արան զիս Տէր , 'ի ճանապարհս
 իրաւանց քոց , եւ խնդրեցից զնա յամե-
 նայն ժամ ։

Իմաստուն արան զիս, եւ քննեցից զօրէնս
 քո, և պահեցից զնա բոլորով սրտիւ իմով:
 Առաջնորդեան ինձ 'ի շաւիղս պատուիրա-
 նաց քոց, զի ընդ նոսա հաճեցայ:
 Խոնարհեցն զսիրտ իմ 'ի վկայութիւնս քո,
 և մի յադահութիւնս:
 Դարձն զաչս իմ, զի մի տեսից զնանրու-
 թիւն, 'ի ճանապարհս քո կեցն զիս:
 Հաստատեան ծառայի քում զբան քո յեր-
 կիւղ քո:
 Հան յինէն զնախատինս, զոր և կարծեցի.
 զի դատաստանք քո քաղցր են:
 Ահա ցանկացոյ պատուիրանաց քոց, յար-
 դարութեան քում կեցն զիս:
 Եկեացէ 'ի վերայ իմ ողորմութիւն քո Տէր,
 և փրկութիւն քո ըստ բանի քում:
 Տաց պատասխանի այք նախատեն զիս բա-
 նիւք, զի ես 'ի բանս քո յուսացայ:
 Մի 'ի բացեայ առներ 'ի բերանոյ իմմէ ըզ-
 բան ճշմարտութեան մինչեւ յոյժ, զի յի-
 րաւունս քո յուսացայ:
 Պահեցի զօրէնս քո յամենայն ժամ, յաւի-
 տեան և յաւիտեանս յաւիտենից:
 Գնայի ես յանդորրու, զի զպատուիրանս քո
 խնդրեցի:

Խօսէի զվկայութիւնս քո առաջի թաղա-
ւորաց , և ոչ ամաչէի :

Խորհէի 'ի պատուիրանս քո . զոր սիրեցի :
Համբարձի զձեռս իմ 'ի պատուիրանս քո
զոր սիրեցի , և խորհէի յարդարութեան
քում :

Յիշեան զքան ծառայի քոյ , յոր և յուսա-
ցուցեր զիս :

Սա միսկթարեացէ զիս 'ի խոնարհութեան
իմում . զի բան քո կեցոյց զիս :

Ամբարտաւանք անիրաւեցան յիս յոյժ . այլ
յօրինաց քոց ես ոչ խտտորեցայ :

Յիշեցի զիրաւունս քո յաւիտենից Տէր , և
միսկթարեցայ :

Տրամութիւն կալաւ զիս 'ի մեղաւորաց , և
ոչք թողին զօրէնս քո :

Գովելի են ինձ իրաւունք քո 'ի տեղւոջ
պանդխտութեան իմոյ :

Յիշեցի 'ի գիշերի զանուն քո Տէր , և պա-
հեցի զօրէնս քո :

Սա եղեւ ինձ ճանապարհ 'ի կեանս , զի
զարդարութիւնս քո խնդրեցի :

Փառք Հօր և Կրօնոյ և : Արթմ և միշտ և :

ԵՐԿՐՈՐԴ ԱՆԲԻԾԻ

ՆՆՋԵՑԵԼՈՑ

Աւելւեալ աւելւեալ .

Քաժին իմ ես դու Տէր , առայի պահել
ինձ զօրէնս քո :

Աղաչեցի զերեսս քո բոլորով սրտիւ իմով .
ողորմեան ինձ ըստ բանի քում :

Խորհեցայ 'ի ճանապարհս իմ , և դարձուցի
զոտս իմ 'ի վկայութիւնս քո :

Պատրաստեցայ և ոչ խռովեցայ , զի պահեցի
զպատուիրանս քո :

Տոռնք մեղաց պատեցան զինեւ . այլ զօ-
րէնս քո ես ոչ մոռացայ :

Ի մէջ գիշերի յառնէի խոստովան լինիլ
առ քեզ վասն իրաւանց եւ արդարու-
թեան քոյ :

Հաղորդէի ես ամենայն երկիւղածաց քոց .
որոց պահեալ էին զպատուիրանս քո :

Ողորմութեամբ Տեառն լի եղեւ երկիր .
զարդարութիւնս քո ուսն ինձ :

Քաղցրութիւն արարեր ընդ ծառայի քում ,
Տէր ըստ բանի քում :

Զքաղցրութիւն , զխրատ և զգիտութիւն
ուսն ինձ , զի 'ի պատուիրանս քո ես հա-
ւատացի :

Մինչեւ խոնարհեալ էի ես՝ մեղայ . վասն
այսորիկ զբանս քո պահեցի յոյժ :

Քաղցր ես դու Տէր , եւ քաղցրութեամբ
քով ուսն ինձ զարդարութիւնս քո :

Քաղմացան յիս անիրաւութիւնք ամբար-
տաւանից , այլ ես բոլորով սրտիւ իմով
քննեցի զպատուիրանս քո :

Մածան սրպէս կաթն սիրտք նոցա . այլ
եւ զօրէնս քո խօսեցայ :

Քարի է ինձ՝ զի խոնարհ արարեր զիս , որ-
պէս ուսայց զարդարութիւնս քո :

Քարի են ինձ օրէնք բերանոյ քոյ , քան
զհազարս սակւոյ և արծաթոյ :

Չեռք քո արարին և ստեղծին զիս , իմաս-
տուն արսն զիս , եւ ուսայց զպատուիրանս
քո :

Երկիւղածք քո տեսցեն զիս և ուրախ եղի-
ցին , զի ես 'ի բանս քո յուսացայ :

Ծանեայ Տէր՝ զի արդարութեամբ են դա-
տաստանք քո . յիրաւի խոնարհեցուցեր զիս :

Եղիցի ողորմութիւն քո 'ի միխթարեւ զիս ,
ըստ բանի քում՝ զծառայս քո :

Եկեացեն յիս գթութիւնք քո՝ եւ կեցից •
 զի օրէնք քո խօսք իմ էին :

Ամաչեացեն ամբարտաւանք՝ որք 'ի տարա-
 պարտուց անիրաւեցան յիս • այլ ես հո-
 գացայ 'ի պատուիրանս քո :

Խրատեացեն զիս երկիւղածք քո , եւ ոյք
 ճանաչեն զվկայութիւնս քո :

Եղիցի սիրտ իմ անբիծ յարդարութեան
 քում , զի մի՛ ամաչեցից :

Կարօտացաւ անձն իմ 'ի փրկութիւնս քո ,
 զի ես 'ի բանս քո յուսացայ :

Սպասեցին աչք իմ բանի քում • ասացի՛
 երբ մխիթարեսցէ զիս :

Եղէ ես որպէս տիկ 'ի պարզի , զի զարդա-
 րութիւնս քո ես ոչ մոռացայ :

Քանի՞ ինչ են աւուրք ծառայի քոյ • երբ
 արասցես ինձ իրաւունս 'ի հալածչաց իմոց :

Պատմեցին ինձ անօրէնք զսորհուրդս , այլ
 ոչ որպէս զօրէնս քո :

Ամենայն պատուիրանք քո ճշմարիտ են •
 'ի նանիր հալածեցին զիս , օգնեա՛ ինձ :

Փոքր մի եւս և կորուսանէին զիս յերկրի •
 այլ ես ոչ թողի զպատուիրանս քո :

Ըստ ողորմութեան քում կեցն՛ զիս , և պա-
 հեցից զվկայութիւնս բերանոյ քոյ :

Յաւիտեան Տէր բան քո կայ յերկինս, ազգէ մինչեւ յազգ է ճշմարտութիւն քո:

Հաստատեցեր զերկիր՝ եւ կայ:

Հրամանի քում մնայ տիւ, զի ամենեքեան ծառայք քո են:

Եթէ ոչ օրէնք քո խօսք իմ էին, կանխաւ եւս արդեօք կորուսեալ էի ՚ի խոնարհութեան իմում:

Յաւիտեան ոչ մոռացայ զարդարութիւնս քո, զի նոքօք կեցուցեր զիս:

Քո եմ ես եւ կեցո՞ զիս, զի զարդարութիւնս քո խնդրեցի:

Ինձ սպասեցին մեղաւորք ՚ի կորուսանել, զի վկայութիւնս քո ես ՚ի միտ առի:

Յամենայն կատարածի տեսի զվախճան, յոյժ անդորր էին ինձ պատուիրանք քո:

Որպէս սիրեցի զօրէնս քո, զօրհանապաղ խօսք իմ էին:

Քան զթշնամիս իմ իմաստուն արարեր զիս ՚ի պատուիրանս քո, զի յաւիտեան իմ էին:

Քան զամենայն ուսուցիչս իմ իմաստուն եղէ, զի վկայութիւնք քո խօսք իմ էին:

Քան զճերսն իմաստուն եղէ, զի զպատուիրանս քո քննեցի:

Յամենայն ճանապարհաց չարաց արգելի

զոտս իմ, որպէս զի պահէցից զբանս քո :
Յիրաւանց քոց ես ոչ խտտրեցայ, զի դու
օրէնսգէտ արարեր զիս :

Որպէս զի քաղցր են 'ի քիմս իմ բանք քո՝
քան զմեղր բերանոյ իմոյ :

Ի պատուիրանաց քոց իմացեալ ատեցի զա-
մենայն ճանապարհս չարաց, զի դու օրէնս-
գէտ արարեր զիս :

ձրագ են բանք քո ոտից իմոց, և լոյս տան
չաւղաց իմոց :

Երդուայ և հաստատեցի, զի պահէցից զա-
մենայն իրաւունս արդարութեան քոյ :

Խոնարհ եղէ մինչեւ յոյժ . Տէր կեցո՛ զիս
ըստ բանի քում :

Ընդ կամս բերանոյ իմոյ հաճեաց Տէր, և
զիրաւունս քո ուսն ինձ :

Անձն իմ 'ի ձեռս քո է յամենայն ժամ, և
զօրէնս քո ես ոչ մոռացայ :

Եդին ինձ մեղաւորք որոգայթ, 'ի պատուի-
րանաց քոց ես ոչ մոլորեցայ :

Ժառանգեցի զվկայութիւնս քո յաւիտեան,
զի ցնծութիւն է սրտի իմոյ :

Խոնարհեցուցի զսիրտ իմ առնել զարդա-
րութիւնս քո յաւիտեան, վասն հատուց-
ման :

Զանօրէնս ատեցի , և զօրէնս քո սիրեցի :
 Օգնական եւ փրկիչ իմ ես դու , եւ ես
 'ի բանս քո յուսացայ :

Ի բաց եղերո՛ւք յինէն , չարք , և քննեցից
 զպատուիրանս Աստուծոյ իմոյ :

Օգնեա՛ ինձ ըստ բանի քում և կեցո՛ զիս ,
 և մի յամօթ առներ զիս 'ի յուսոյ իմմէ :

Օգնեա՛ ինձ և ապրեցո՛ զիս , և խորհեցայց
 յիրաւունս քո յամենայն ժամ :

Անարգեցեր զամենեսեան՝ որք ապստամբք
 եղեն յարդարութեանց քոց . զի անիրա-
 ւութեամբ էին խորհուրդք նոցա :

Յանցաւորս համարեցայ զամենայն մեղա-
 ւորս երկրի . վասն այսորիկ սիրեցի զպա-
 տուիրանս քո :

Բեւեռեա՛ ընդ երկիւղ քո զմարմին իմ ,
 զի 'ի դատաստանաց քոց երկեայց յոյժ :

Փառք Հօր և Որդւոյ և ։ Այժմ և միշտ և ։

ԵՐՐՈՐԴ ԱՆԲԻԾԻ

ՆՆՋԵՑԵԼՈՑ

Աւելուիա աւելուիա .

Արարի իրաւունս եւ արդարութիւն . մի
մատներ զիս 'ի ձեռս նեղչաց իմոց .
Ընկալ զծառայս քո 'ի բարի , զի մի ամբար-
տաւանք զզուեցեն զիս :

Սպասեցին աչք իմ փրկութեան քում Տէր ,
և բանից արդարութեան քոյ :

Արա՛ ընդ ծառայի քում Տէր , ըստ ողոր-
մութեան քում , զարդարութիւնս քո ուսն
ինձ :

Ծառայ քո եմ ես , իմաստուն արա՛ զիս ,
և ծանեայց զվկայութիւնս քո :

Ժամ է պաշտել զՏէր , խափանեցին զօ-
րէնս քո :

Վասն այսորիկ սիրեցի զպատուիրանս քո
քան զամենայն ոսկի և զտպագինն :

Ամենայն պատուիրանք քո յաջողեցան ինձ ,
զի ատեցի ես զճանապարհս չարաց :

- Սքանչելի են վկայութիւնք քո, վասն այսորիկ սիրեաց զնոսա անձն իմ:
- Յայտնութիւն բանից քոց լուսաւոր է եւ իմաստուն առնէ զտղայս:
- Զբերան իմ բացի, և առի զհոգի. 'ի պատուիրանս քո փափագեաց անձն իմ:
- Նայեան առ իս եւ ողորմեան ինձ ըստ իրաւունս սիրողաց անուան քոյ:
- Զճանապարհս իմ ուղիղ արան ինձ ըստ բանի քում, եւ մի տիրեսցին ինձ ամենայն մեղք:
- Փրկեան զիս 'ի զբարտութենէ մարդկան, և պահեցից զպատուիրանս քո:
- Երեւեցն զերեսս քո 'ի ծառայս քո, եւ ուսն ինձ զարդարութիւնս քո:
- Վտակք ջուրց իջին յաչաց իմոց, զի ոչ պահեցին զօրէնս քո:
- Արդար ես դու Տէր, եւ ուղիղ են դատաստանք քո:
- Պատուիրեցեր զարդարութիւն վկայութեանց քոց, և ճշմարիտ են յոյժ:
- Մաշեաց զիս նախանձ քո, զի մոռացան զքանս քո թշնամիք իմ:
- Ընտրեալ է բան քո յոյժ, եւ ծառայ քո սիրեաց զսա:

- Մանուկ եմ ես և արհամարհեալ, և զարդարութիւնս քո ես ոչ մոռացայ:
- Արդարութիւն քո արդարութիւն յաւիտենից, և օրէնք քո ճշմարիտ են:
- Նեղութիւնք և վիշտք գտին զիս, և պատուիրանք քո խօսք իմ էին:
- Արդարութեամբ են վկայութիւնք քո, յաւիտեան իմաստուն արա և կեցն՝ զիս:
- Կարդացի առ քեզ բողոքով սրտիւ իմով լնւր ինձ Տէր, զի զարդարութիւնս քո խնդրեցի:
- Ազազակեցի առ քեզ՝ եւ փրկեա՛ զիս, եւ պահեցից զվկայութիւնս քո:
- Կանխեցի տարածամու, ազազակեցի, եւ ես ՚ի բանս քո յուսացայ:
- Կանխեցին աչք իմ առաւօտու ՚ի խօսիլ ինձ զբանս քո:
- Չայնի իմում լնւր Տէր ըստ ողորմութեան քում, և յիրաւունս քո կեցն՝ զիս:
- Մերձեցուցին յիս հալածիչք իմ զանօրէնութիւն, զի յօրինաց քոց հեռի եղեն:
- Մերձ ես դու Տէր, և ամենայն պատուիրանք քո ճշմարիտ են:
- Ի սկզբանէ ծանեայ ՚ի վկայութեանց քոց, զի յաւիտեան հաստատեցեր զնոսա:

Տես զխոնարհութիւն իմ եւ փրկեան զիս ,
զի զօրէնս քո ես ոչ մոռացայ :

Գատեան զգատաստանս իմ եւ փրկեան զիս ,
եւ ըստ բանի քում կեցն զիս :

Հեռի է 'ի մեղաւորաց փրկութիւն , զի
զիրաւունս քո ոչ պահեցին :

Պթութիւնք քո բազում են Տէր , եւ ըստ
իրաւանց քոյ կեցն զիս :

Բազում են , որք հալածեն եւ նեղեն զիս .
'ի վկայութեանց քոյ ես ոչ խտորեցայ :

Հայէի յանագորոյնս եւ մաշէի , զի զպա-
տուիրանս քո ոչ պահեցին :

Տես՝ զի զպատուիրանս քո սիրեցի . Տէր՝
ողորմութեամք քով կեցն զիս :

Սկիզբն բանից քոյ ճշմարտութիւն է . յա-
ւիտեան են ամենայն իրաւունք արդա-
րութեան քոյ :

Իշխանք հալածեցին զիս 'ի նանիր , եւ 'ի
բանից քոյ երկեալ սիրտ իմ :

Յնծացայ ես 'ի բանս քո՝ որպէս այն որ
գտանէ աւար բազում :

Զմեղս ատեցի եւ անարգեցի , եւ զօրէնս քո
սիրեցի :

Եօթն անգամ յաւուր օրհնեցից զքեզ .
վասն իրաւանց եւ արդարութեան քոյ :

Խաղաղութիւն բազում է այնոցիկ ոյք սիրեն զօրէնս քո, և ոչ գոյ ՚ի նոսա գայ-
թակղութիւն:

Սպասեցի փրկութեան քում Տէր, և զպա-
տուիրանս քո սիրեցի:

Պահեաց անձն իմ զվկայութիւնս քո, և
սիրեաց զնոսա յոյժ:

Պահեցից զպատուիրանս և զվկայութիւնս
քո, զի ամենայն ճանապարհք իմ առաջի
քո են:

Մերձեցային ինդրուածք իմ առաջի քո Տէր,
ըստ բանի քում իմաստուն արան զիս:

Մտցեն աղօթք իմ առաջի քո Տէր, և բա-
նիւ քով փրկեան զիս:

Բղիսեցեն շրթունք իմ զօրհնութիւնս քո,
յորժամ ուսուցես ինձ զարդարութիւնս
քո:

Խօսեցի լեզու իմ զբանս քո, զի ամենայն
պատուիրանք քո արդարութեամբ են:

Եղիցի ձեռն քո ՚ի կեցուցանել զիս, զի
զպատուիրանս քո ընտրեցի:

Յանկացայ փրկութեան քում Տէր, եւ
օրէնք քո խօսք իմ էին:

Կեցցէ անձն իմ, օրհնեցէ զքեզ, և իրաւ-
ւունք քո օրհնեցեն ինձ:

Մոլորեցայ ես որպէս զոչխար կորուսեալ •
 խնդրեան զճառայս քո, զի զպատուիրանս քո
 ես ոչ մոռացայ :

Փառք Հօր և Որդւոյ և : Այժմ և միշտ և :

ԱԼԷԼՈՒԻԱ ԱԼԷԼՈՒԻԱ •

Սիրեցի զի լուսիցէ Տէր զձայն աղօթից իմոց •
 զի խոնարհեցոյց զունկն իւր առ իս, և ես
 յաւուրս իմ կարգացի առ նա :

Երջեցան զինեւ երկունք մահու, և վիշտք
 դժոխոց գտին զիս :

Ջնեղութիւն և զանձկութիւն գտի, և զա
 նուն Տեառն կարգացի :

Ո՛ Տէր՝ փրկեան զանձն իմ. ողորմած Աս
 տուած մեր ողորմի և պահէ զտղայս Տէր •
 Ես խոնարհ եղէ՝ եւ Տէր կեցոյց զիս •
 դարձ անձն իմ ՚ի հանգիստ քո, զի Տէր
 օգնեաց քեզ :

Փրկեաց զանձն իմ ՚ի մահուանէ, զաչս իմ
 յարտասուաց, և զոտս իմ ՚ի գայթակղու
 թենէ, հաճոյ եղէց առաջի Տեառն յերկ
 րին կենդանեաց :

Շ Ա Ր Ա Կ Ա Ն Ք

Հ Ա Ն Գ Ս Տ Ե Ա Ն

Ի Վ Ե Ր Ա Յ Ո Ի Թ Չ Ա Յ Ն Ի Ց

ԱՁ • Չ Ա Յ Ն արկեալ կէ՛նարարին ան-
տուածայի՛ն բարբա՛նոյն , ասէ եկայք
օրհնեալք Հօր իմոյ ժառանգեցէք պան-
րաստեալ ձեզ ըզկեանսն 'ի հանդէ՛ր ձեան՛
երկրի՛ն :

Ընդ առաջ ելանել քեզ հաւատով 'ի յձ-
դքս վե՛րինս , աստուածազգեանց լուսով
պայծանաղեալ 'ի դասս անմարմնոցն . 'ի
լսել ըզձայն երանմէ՛տ կոչմանն :

Ընդ աջմէ քումմէ՛ կոցն ընդ իմաստուն
սուրբ կո՛ւսանսն , 'ի լուսեղէ՛ն անազաս-
տին պայծանաղեալ 'ի դասս անմարմնո-
ցըն , 'ի ժողովս անդրանկանց գրեւոց 'ի
յե՛րկրի՛նս :

Հանգ . Քեզ վայելէ Աստուած օրհնմէ-
թիւն , որ յարութիւնդ ես ձայնիւ յա-

Էփ'տենից նընջեցե՛լոցն . թագաւոր և իշխանն վերօրհնե՛մք ըզքե՛զ :

Ի միւսանգամ՝ գալըստեանն քոյ Քրիստոս փառաց թագաւոր ՚ի՛ ձայն փողոյ նորոգի՛ն հոգիք նընջեցե՛լոցն , և յառնե՛ն ՚ի մեռելոց անապակա՛ն մարմնով :

Վասն որոյ ե՛ւ մեք ըզքեզ աղաչե՛մք Հայր երկնաւոր . դասաւորեմ՝ ընընջեցեա՛լսն մեր ՚ի վերի՛նըդ քօ Նրուամղե՛մ , ՚ի ժողովս անդրանկաց գրելոց ՚ի յե՛րկի՛նս :

Ա. պաշ . Հայր բազմ՛մոզորմ՝ խոստովա՛նիմ առ քե՛զ որպէ՛ս զանա՛ռակ որդի՛ն . թո՛ղ ինձ ըզմե՛զս ի՛մ , և ո՛ղո՛րմեա՛ :

Տէր ո՛ր գըլթայցար ՚ի կինն Քանանացի , գըլթա՛ և յի՛ս ՚ի մեղա՛ւո՛րս , և ո՛ղո՛ր :

Տէր ո՛ր դարձո՛ւցեր ըզմաքսա՛ւորն ՚ի գիտո՛ւթիւն ճըշմա՛րտութեան , դարձո՛ւ եւ զի՛ս զմոլո՛րեա՛լս , և ո՛ղո՛ր :

Ա. պաշ . Աստը՛ւած բազմ՛մո՛զորմ՝ , խընա՛յեա՛ն յարա՛րածքս քո՛ Հայր ամե՛նակա՛լ , և ողո՛րմեա՛ :

Արե՛գակն արդարո՛ւ լթեան , ծամ՛գեա՛ն ՚ի հոգի՛ս մեր ըզլո՛յս ճըշմա՛րտութեան , և ողոր :

ՏՈՒՐ մե՛զ Տէր զխաղաղո՞ւմ լԹիւն , և փրկեա՛ն ՚ի նեղչանց մերոց հոգի՛դ ճըշմա՛րտութեանն , և ողո՞ւմեա՛ն :

Ա.դ.Է. Ա՛ղո՛հ՛ր մեա ի՛նձ Ա՛ստուած : Ար զառանջինն ոչ պահէ՛լով ըզպատուի՛րանըն մե՛ռաք . շնորհեցե՛ր քե՛ւ օրինակ մեզ պատուի՛րան կենանց . զի պահէ՛լով կենդանանցո՛ւք . ողո՞հ՛ր :

Ար ՚ի խորհմէրդ քո կամանոր մահուանն եկեղեցի քո Քրի՛ստոս . մե՛ռանելի՛վ օրինաց մեղանց , զի յարմէցեալ ընդ քե՛զ նորոգե՛ցի ՚ի փառս . ողո՞հ՛ր :

Դ.Է. Կենդանութեանց բա՛շխող Քրիստո՞ս ՚ի Թեթանիս՛ եկաւ որեմի՛ւնսօր , բարե՛կամի՛ն Դազմարո՛ւ պարգևէ զկե՛նդանութիւնն : Տընօրինաբա՛ր արտասուելի՛վ ընդ Մարթայի՛ և ընդ Մարիամու ողբանկէր . եւ որպէս մա՛րդ հարցանէ՛ր ո՛ւր եղիք ըզԴանձարո՞ս :

Ե՛ւ որպէս զԱստուած բարբա՛նով յարուցանէ՛ ՚ի մեռելոց ըզճորեքօրեայն . եւ զուգընթանց ձայնի՛ն մեռեալն եկն արտաքս անանպական :

Յոր. Ընդ լուսանալ մի աշարան թի ն կան-
խեցի ն կանայքն ի գերեզմանն, ի խըն-
կե՛լ զանապական մարմինն:

Եւ գտի ն ըզկէ՛մքն բարձեալ ի դրանց
գերեզմանի ն եւ լուեալ բարբառ ի՛
հրեշտակէն. եթէ՛ յարեալ Քրիստոս և
խափանեաց ըզմահ:

Եւ հանդիպեալ քո Տէր առաքել լոցն, եւ
տո՛ւեալ զսղոյն կե՛նդանարար, առաքե-
ցէր զնոսա ի փրկութիւն ամեղերաց:

ՀԳ. Ո՛ր ի քրովեհական կանսրդ հանգ-
չիս, այսօր իջէր յերկնից ի դասս Առա-
քելոցրն Սուրբ Հոգի, օրհնեալ ես թա-
գաւո՛ր անմահ:

Ո՛ր գընամս ի վերայ թե՛ւոց հոգմոց, այսօր
ի հրեղէ՛ն լեզու բաժանեալ հանգեալ
յանաքեալսրն Սուրբ Հոգի. օրհ:

Որ խնամե՛ս տեսչութեամբ զքո զմրան-
բաժս, այսօր եկիր ի հաստատել զեկե՛-
ղեցի քո Սուրբ Հոգի. օրհ:

ՄԵԾ. Յանձնա՛ռ փառաց խո՛նարհեցա՛ր ի
մեր բընութիւնս, բա՛նդ Աստղւած եւ
մարմնացա՛ր ի սրբոյ՛ կուսէ՛ն:

Եւ ծնա՛ր ՚ի սուրբ կո՛ւսէն անա՛սական
մա՛րմնով . ըզքե՛զ անդա՛դար բարե՛բա-
նեա՛լ մեծա՛ցուցանե՛մք :

Ա՛յսօր զեկեա՛լդ ՚ի փրկո՛ւթիւն ազգի
մա՛րդկան . միա՛բանութեամբ ամե՛նեքեան
մեծա՛ցուցանե՛մք :

Մե՛ծ . Յարուցե՛լոյն ՚ի մե՛ռելոց բնակա-
բա՛ն մայր եւ կոյս . որ ըզնրնջե՛ցեալսրն
Մադա՛մայ կենա՛գործէ ա՛նաստիկան , ըզ-
քեզ մեծա՛ցուցանե՛մք որ օրհնեա՛լդ ես
՚ի կանայս :

Արա՛րողի՛ն երկնի՛ և երկրի՛ եղեր տաճա՛ր
եւ առագա՛ստ , որ ըզնրնջե՛ցեալսրն մե՛ր
հրե՛ղէն նորոգէ՛ , զքեզ մե :

Կերակրո՛ղին տիեզերաց արբո՛ւցեր ըզքո՞
սուրբ ըզկա՛թն , որ ըզնրնջե՛ցեալսրն մե՛ր
վերըստի՛ն նորո՛գէ . զքեզ մե :

Խաչի՛ . Սա՛ւրբ Խա՛չն օգնականն հաւատա՛-
ցե՛լոց , կանգնեցա՛ւ ՚ի յերկրի՛ յա՛ղթող
Թըշնամւոյն . եկայ՛ք ժողովո՛ւրդք երկր՛-
պա՛գեսցո՛ւք :

Արարի՛չն Աստըւա՛ծ բարձրացա՛ւ ՚ի Խաչի՛ն ,
եւ զմեռեալըս մեղո՛ք փայտի՛ն ճաշակ-

մամբն, ՚ի ամսն նորոգեալ կենդանացոց՝
 Ի միւսանդամ գալլատեան Աստուած-
 որդւոյն, Սմէրբ Խաչն երեւիլ եւ լուսա-
 ւորէ. զի նա՛ է յոյս հաւանտանցելոց:

Ալէլուիա ալէլուիա .

Տէր մի սրտամուծեամբ քով յանդիմա-
 ներ զիս, և մի բարկութեամբ քով խրա-
 տեր զիս:

Ողորմեա՛ ինձ Տէր, զի հիւանդ եմ ես. բժրջ
 կեա՛ զանձն իմ զի խռովեցան ոսկերբ իմ:

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
 Յովհաննու:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ:

Ամէն ամէն ասեմ ձեզ, ոչ կարէ Որդի Մար-
 գոյ առնել յանձնէ և ոչ ինչ, եթէ ոչ տե-
 սանիցէ զՀայրն զի առնէ. զի զոր նայն առ-
 նէ, զնոյն և Որդին նմին նման գործէ:

Զի Հայր սիրէ զՈրդի, եւ զամենայն ինչ
 ցուցանէ նմա՝ զոր ինքն առնէ. և մեծա-
 մեծս եւս քան զսոյնս ցուցանէ նմա ըզ-
 գործս՝ ընդ որ դուքդ զարմանայք:

Զի որպէս Հայր յարուցանէ զմեռեալս և
 կենդանի առնէ, նոյնպէս եւ Որդի զորս
 կամի՝ կենդանի առնէ:

Եւ ոչ եթէ Հայր դատի զոր, այլ զամե-
նայն դատաստանն ետ Որդւոյ իւրոյ. զի
ամենեքեան պատուեսցեն զՈրդի՝ որպէս
պատուեն զՀայրն:

Որ ոչ պատուէ զՈրդին, ոչ պատուէ ըզ-
Հայր զառաքիչն նորա:

Փառաց ՚ի փառքս բարձրանան, աջա՛:
Քահանայք և ժողովուրդք հայցեմք ՚ի՛:
(Տե՛ս յեղե՛ս 377):

Յորժամ գրեա՛լքըն կա՛տարի՛հն, ո՞ր
զայնմ աւուր մե՛զ պա՛տմեցի՛ն. մա՞ր-
գարէի՛ց բանքը՛ն յա՞րդի՛հն, առաքե՛-
լոցըն վը՛ճարի՛ն. ողորմա՛ճ Տէ՛ր ս՛-
ղորմեա՛հն հոգւոցը՛ն մեր նը՛նջե՛ցե՛ց:

Հոգւոցն հանգուցե՛: Վասն հանգ: Քրիստոս Որդի Աս: .
Հայր մեր որ յերկինս:

Շարական, ԱԿ.

Հանգ. Արարիչ Աստուած եւ ըստեղծիչ
անզգի մարդկա՛հն մի՛ անտես առնե՛ր
բզնընջե՛ցեալսըն մեր. այլ հանգո՛ զհոգիս
նոցա ը՛նդ սո՛ւրբըս . քո՛:

Որդի՛դ միաձի՛ն յարութիւն տի՛եղե-
րա՛հէ՛ց, մի՛ անտես առ ։

Հոր՛ի՛դ ճըճմարխո մըխիթարիչ սըգաւո-
րա՛հէ՛ց, մի՛ անտես առ ։

Հանգ. Ձեռքք քո՛ արարին եւ ըստեղծին
զիս ՚ի հողո՛ւյ, ՚ի յօրհնել ըզքե՛զ Աստը-
ւան՛ծ յսւխտեա՛ն ։

Իսկ պատրանօք բանասարկուին խանփանե-
ցայ յանձառ լուսո՛հն, և դարձայ անդ-
րէն ՚ի հո՛ղ յն՛րմէ՛ ստեղծայ ։

Մըխիթարի՛չ Սուրբ Հոր՛ի լի՛ւսաւորեա
զմե՛ր նընջեցեա՛լն, եւ հանգո՛ զհօգիս
նոցա ը՛նդ սուրբքս քո՛ ։

Ադա՛ւ. Ծով կե՛նցանդոյս հանամանդ զիս
ալէ՛կո՛ճէ ։

Մըրը՛րկեա՛լ անլիք թշնամի՛ն ինձ յա-
րո՛ւցանէ՛ ։

Նա՛ւապե՛տ բարի՛ լեր անձի՛ն իմոյ ան-
պա՛ւէ՛ն ։

Ադա՛ւ. Մեղնայ՛ Տէ՛ր բազումողո՛ւմ Աս-
տըւա՛ծ, մե՛ղայ՛ ս՛ղօրմեա՛ն ։

Մեղնայ՛ Տէ՛ր եւ անկանիմ՛ առանջի քո՛ ։
մե՛ղայ՛ ս՛ղօր ։

Մեղան՝ Տէր խոստովանիմ ըզյանցանս
լիմ. մեղան՝ ո՛ղոր :

Ապաշ. կիր. Որ առաքելցար ՚ի հայրանկան
ծոյոյ ծածկեան խորհմերդ ընդ Հօր յան-
ւիտեան, և առե՛ր մարմին զմեղո՛ւցերն
նախաստեղծին յանապական կո՛ւսէ՛ն ան-
ճառ մի՛նւթեամբ վասն մերոյ փրկո՛ւ-
թեանն. մ՛ղովմեա :

Որ փոխանակ ճաշակացրն դառնութեանն
մահամբեր պըտոյն՝ անճաշակ լի՛նելովք
բառանսնծրեայ՝ բաղցրացո՛ւցեր յնւտով
ըզն՛ւծ նոր քո՛ ծրի՛նաց վասն :

Որ աջակնով աւազակին բացե՛ր ըզո՛ւնւն
դրախտի՛ն կե՛նաց. բաց և մե՛զ մեղանւ-
րացս սղորմո՛ւթեամբ. որք ընդ նը՛մին
զքեզ դաւանի՛մք Տէր և թա՛գանոր. ազան-
չեմք ըզքե՛զ մ՛ղովմեա :

Ա. Գ. Հինգը. Ա՛յսօ՛ր կանգնեցա՛ւ անաղան
մրկը՛ր տութեան ՚ի թո՛ղութիւն մեղանց
մերոց :

Ա՛յսօ՛ր Տէրն մե՛ր լըւանայր զոտս աշան-
կերտացն և պատուիրէ՛ր զայս ասե՛նով :

Մի ոմն ՚ի ձէնջ եղբարք մատնելոց է զն՛ս

Ի մահ եւ որոշի՛ յաճակերտանցդ :

Զայն լըւեա՛լ Պետրոսի՛ անկնարկէր առ

Յովհաննէ՛ս հարցանել թէ՛ ով իցէ՛ :

Բանն զոր անսաց Յիսո՛ւս տը՛րտմեցոյց զիւր
զաճակերտան եւ խռովեցա՛ն ամե՛նեքեան :

Յար . Ի՛նչ ես ֆրիտոսս կեանք եւ յարո՛ւ-

թիւն ազգի մարդկա՛ն . ո՞ղորմեա՛ :

Ի՛նչ յարո՛ւցեալ նո՛րագե՛ցեր ըզտի՛եզե՛րս .

ո՞ղորմեա՛ :

Յոյս յարութեան մերոյ անդիւր կենաց

եւ փը՛րկութեա՛ն , ո՞ղորմեա՛ :

Հոգ . Որ ՚ի հրացայտ սաւառնա՛թեւ ի՛ցըդ

վերա՛նըստիս , ա՛յսօր ՚ի դա՛սըս հողե՛ղինաց

անպատմելի սիրս՛վ հե՛ղեալ ՚ի յե՛րկնից .

օրհնեալ ես Սուրբ Հոգի՛ն Աստուած :

Որ ՚ի հրեղէ՛ն լեզուացն ե՛ռահիւսեանկ

սըրբա՛բանիս , ա՛յսօր ՚ի շը՛թունըս հողե՛-

ղինացըն հրա՛ծորան հե՛ղեալ ՚ի յե՛րկնից .

օրհնեալ ես Սուրբ Հոգի՛ն :

Որ հրակերպիցն արփիափայլ բոցս՛վ միշտ

ե՛րեւիս , ա՛յսօր հողեղինացըն հրաճաճանկ

բաժանկ հե՛ղեալ ՚ի յե՛րկնից . օրհնեալ ես

Սուրբ Հոգի՛ն :

ՏՄԷԶ . Ուրախ լեր Աստուածածինն, տաճար
անխախտե՛լի . զբեզ մեծացնւցանե՛մք :

Յըզացար անարատար, եւ զԱստուած
վայելչանպէ՛ս ծընար . ուրախ :

Երգէ՛ մարգարէն, սո՛ւրբ է տաճար քո
սքանչելի՛ արդարութեամբ, եւ դո՛ւռն
երկնային . ուրախ :

Խաչ . Սեղան քո Տէ՛ր զօրութեանց հա-
ւատով կանգնեցաւ 'ի խորանի քում . եւ
կայք ժողովո՛ւրդք երկրբայանցսնւք :

Վէ՛մ պատուական 'ի խորանի քում հի՛մ-
նեցաւ այսօր . եկայք ժողովո՛ւրդք երկրբ :
Փառք Հօր և Արդւոյ և : Արժմ և մշտ և :

Ի՛ սման մատուցան ճըշմարիտ պատարանք .
եւ զենո՛ւմն անապական . եկայք ժողո-
վո՛ւրդք երկրբայանցսնւք :

Աեւուիա աեւուիա .

Բարձր առնեմ զբեզ Տէ՛ր՝ զի ընկալար զիս,
և ոչ ուրախ արարեր զԹշնամին իմ յիս .
Տէ՛ր Աստուած իմ կարդացի առ քեզ՝ եւ
բժշկեցեր զիս . Տէ՛ր հաներ 'ի դժոխոց
զանձն իմ, և փրկեցեր զիս յայնցանէ՛ որք
իջանեն 'ի գուբ :

Արոյ Աւետարանի Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
Ղուկասու :

Տերն՝ Տեր՝ Յիսուս Քրիստոս ասէ :

Չգոյշ լերուք անձանց , գուցէ ծանրա-
նայցեն սիրտք ձեր շուայտութեամբ եւ
արբեցութեամբ՝ և հոգովք աշխարհակա-
նօք , և յանկարծակի հասանիցէ ՚ի վերայ
ձեր օրն այն . զի իբրեւ զորոգայթ հասա-
նիցէ ՚ի վերայ ամենեցուն՝ որ բնակեալ են
ընդ ամենայն երեսս երկրի :

Արթնն կացէք այսուհետեւ , յամենայն
ժամ աղօթս արարէք , զի արժանի լինիջիք
զերծանիլ յայնմ ամենայնէ՝ որ լինելոց է ,
և կալ առաջի Արդւոյ մարդոյ :

Եւ ՚ի տուէ ՚ի Տաճարին ուսուցանէր , և
զգիշերս ելեալ ագանէր ՚ի լերինն՝ որ կոչէր
Չիթենեաց :

Եւ ամենայն ժողովուրդն կանխէր ընդ ա-
ռաւօտս առ նա ՚ի Տաճարն լսել ՚ի նմանէ :

ԵրԳ . Պարակցեալ անմարմնականքն առ
կենսատո՞ւ սուրբ Քերեզմանն , տան զա-
ւետիս ազգի մարդկան վասը՛ն կենացն
յա՛ւէժական . դասաւորեա՛ն պարուց նո-

ցին ընդնջեցեալս յօրն վերջին . լի լապտերօք մոյծ յանագաստ ընդ իմաստուն սուրբ կոնսանսցն :

Ջահաւորեալ նրչան Խաչին յարեւելից փայլեալ ծագին . հաւատացեալքն ՚ի քեզ բերկրին և ուրացողքն կոծեսցին . զերկրպագո՛ւս սրբոյ Խաչին պայծառացո՛ լուսով նորին . լի լապտեր :

Երգ . Թագաւո՛ր փառաց Քրիստո՛ս որ ժամանեալ զաս ՚ի յերկնից ՚ի վերայ թեւո՛ց հողմո՛ց քո հայրե՛նի կերպո՛ւս րանօք . և առնե՛ս հրափո՛ր ձութեալ՛ մք ըզքննո՛ւթիւն որդւո՛ց մարդկան . ողոր :

Հոգւոցն հանգուցե : Ասան հանգ : Քրիստոս Որդի Ա. :
Հայր մեր որ յերկնս :

Շարական , ԲԶ .

Հանգ . Հրեշտակային ձայնիւն օրհնեսցուք զամենասո՛ւրբ զԵրրորդութիւնն , փառաւորելով ըզհայր . որ վերակոչեաց զամենե՛սեան ՚ի մահուանէ՛ յանմահութիւն :

Երգեցէք Տեառն երգ նոր եկեղեցիք
սրբեցելոց, Քրիստոսի երկրպագելով .
որ վերակոչեաց զամե :

Սրբասաց ձայնիւն օրհնեսցուք, հնգե-
ւորական հրնչմամբ գովեսցուք, սուրբ
զհոգիւն փառաւորելով . որ վերահանգոյց
գամեհե՛սեան 'ի մա :

Հանգ . Ի ձայն փողոյ գայրստեան քո Տէր,
ամենայն հոգիք զարթիղեն կալ 'ի դատա-
տանի բու՛մ Քրիստոս Ա'ջաբւած մեր :

Յորժամ հրնչէ բարոառն ահագին, և հալը
կանի փոյ յարձե՛թեան մերոյ . եւ մեր գո-
չելով ասեմք փառք գայրստեան քոյ Տէր :
Յորժամ առնես հատուցո՛ւմքն Տէր, եւ
սուրբքք քո պարծեսցին 'ի բեզ, և մեզ
չնսրհեսցես Փրկիչ կալ 'ի յաջմէ բու՛մմէ :

Ապալ . Դարձո ղցասո՛ւմքն քո 'ի մէնջ,
յազմդակել հողեղինացս . բաղմագո՛ւթ
Տէր խնայեա և մի կորո՛ւսաներ :

Կանգնեա՛ զանկեալս 'ի գլորմանէ, զվե-
րաւորեալս 'ի թընամւոյն, որ բրժի՛չկդ
ե՛ս հիւանդաց բրժը՛կեա՛ զիմ զհիւան .
գութիւնս :

Ի յանցանաց՝ իմոց թախճեալ անձն իմ
 գոչեմ ո՞րպէս ըզմա՛քսաւորն . Աստը՛ւանձ
 քաւեան զիս ըզմե՛ղաւորս :

Ա. պաշ. Աներեւու թից քննող գաղտնեանց,
 բըժբշկեամ զհոգւոյ իմոց ըզհիւանդու-
 թիւն և կեցո՛ միայն մարդանէ՛ր :

Որ երկայնամիտդ ե՛ս առ անենեսեանն,
 ողորմեա անձին իմոց բաղմամեղի և կե՛ .
 Ամե՛նաբաւական՝ ողորմութեան շնորհ,
 սարգեւեա ինձ յահագին աւո՛ւրն ըզ-
 թո՛ղընթիւն և կե՛ :

Ա. պաշ. Կիբ. Ո՛ր ըզխորհո՛ւրդ քո գալըս-
 տեանդ յառաջագոյն գուշակեցեր, մար-
 գարէ՛իւքն Խորայէլի՛ զորս ընտրեցեր յետ
 Մովսիսի . ո՞րք խօսեցան Հոգւով Սը՛րբով
 բաղմապատի՛կ օրինակօք . տո՛ւր մե՛զ Փրօ-
 կի՛ջ ողորմութիւն և ըզմեղանց ըզթո՛ղու-
 թիւն :

Ի՛ մերձենալ ամաց վերջին, զոր տեսա-
 նողքըն ծանուցին, ըզհասանի՛լ մեր փը՛ր-
 կողիդ առ ՚ի՛ վախճան ժամանակին . երե-
 ւեցար ՚ի մէջ մարդկան զգեցեալ ըզկե՛րպ
 ծառայական՝, տո՛ւր :

Ի՞ վեցերորդ աւո՛ւր զԱդամ ստեղծե՛ր 'ի տի՛ պ քո տիրական . ո՛ր ոչ պահեա՛լ ըզպանտուիրանըն մե՛րկացաւ ըզպանտումուճանն . Ի՛սկ նոր Ա՛դամդ 'ի վեց դա՛րուն այց առարե՛ր կորուսելոյն . տո՛ւր :

Տա՛ճար լուսոյ անը՛ստուերին եւ անազանստ անճառ բանին . ո՛ր ըզնախնւոյ մօրն Ե՛ւայի բարձե՛ր զանէ՛ծսը՛ն տրրամալի . հայցեա յԱ՛րդւոյ քո միա՛ծնի Հօր հաշտուեթեա՛նըն միջնորդի , բա՛նաւ 'ի մէնջ ըզխռո՛վութիւն եւ տա՛լ զոգւոց խա՛ղաղութիւն :

Ղալա . Յաստում՛ճային ձայնէ գո՛չմանըն սարսե՛ցի՛ն դո՛ղարով կա՛րապետրք դրժոխոցն . եւ մե՛ռեա՛լն ե՛կն արտա՛քս անա՛պական :

Կայցեալ 'ի դուրս այրի՛ն եւ ձայնե՛ր ազգա՛րարո՛ղ բարբառովն 'ի՛ գերեզմանն . Ղալարե՛ն ե՛կ արտա՛քս անա՛պական :

Ե՛լեալ 'ի գերեզմա՛նէն երիզա՛յի՛նդ պատանձը՛ն մեռեալն . հրամայեա՛ց լուծա՛նել 'ի կեա՛նսըն յա՛ւիտենից :

Յար . Ո՛ր կամա՛ւոր խաչն՛լութեամբ քով

Տէ՛ր բա՛րձե՛ր ըզմեզս . ըզքե՛զ բա՛րեբա-
նեմք ամենե՛ցո՛ւն յա՛րձևթի՛ւն :

Որ երեքօրեայ թաղմամբ քո՛վ Տէ՛ր մեռու-
ցե՛ր ըզմահ . ը՛ղ :

Ո՛ր լուսափայլ յա՛րութեամբ քո՛վ Տէ՛ր կե՛-
նագործե՛ցե՛ր զաշխարհս . ը՛ղ :

Հոգ . Մո՛յն և նրման Հօր և Ո՛րդւոյ , Հո-
գի՛դ անե՛ղ և համագոյ , բը՛ղխումն Հօ՛ր ան-
քը՛ ննաբար , առող յՈրդւոյ անճառա-
բար . ՚ի վե՛րնատունն այսօր ի՛ջեր , զՀո-
գի՛դ շնորհաց քոց արբուցեր . ա՛րբո եւ
մե՛ղ ողբմութեամբ ՚ի բա՛ժակէդ ի՛ման-
տութեա՛ն :

Է՛ից ստեղծող արարածոց որ շքե՛լի՛ր ՚ի
վերայ ջրոց , նո՛յն և ՚ի ջուրն աւանդանին
՚ի շնորհել մեզ քո՛ւմ էակցին , գը՛գուեա
սիրով աղաւնակերպ , զմարդիկ ծնանի՛ս
աստուածակերպ . ա՛րբո :

Բա՛բուն վերնոցն իմանալեաց , և ըստորին
այսր ըզգալեաց , ո՛ր մարգարէ՛ս տաս ՚ի՞
հովուաց , եւ անաբեալս ՚ի՛ ձրկնորսաց .
աւետաւոր ըզմաքամւորս , քարո՛ղ բանին
քո՛ւմ զհալածողս . ա՛րբո :

Մէծ . Սո՛ւրբ և անտուածանձին Մա՛րիամ ,
 ցանկալի՛ կուսից և պարծանք ազգի մա՛րդ-
 կան , մայր և ա՛ղանխի՛ն մեծա՛յցուցանե՛մք :
 Անկէ՛զ մորե՛նի եւ տաճա՛ր ընդհանու՛ր
 ընւոյն , անա՛րատ և անխա՛խտելի՛ կու-
 սութիւն . մայր և ա՛ղան :

Խո՛րհուրդ կենա՛ց եւ մայր կենդանու-
 թեան , եւ առաքանստ հրափայլ ծա՛ղ-
 մամբ . մայր և ա՛ղան :

Խա՛լի . Ա՛պաւինեցաք ՚ի Խա՛չ քո՛ արարի՛չ
 յաւիտենի՛ց , որ ետո՛ւր մեզ պահանպան
 յա՛ղթող ընդդէ՛մ թրչնամւոյն . ա՛ղաչե՛մք
 սովաւ Փր՛րկի՛չ պահպանեա՛ զանձինքս մե՛ր :
 Բարձրեա՛լ թաղամուր ս՛ր վասըն մե՛ր ելեր
 ՚ի Խա՛չ , ե՛ւ բարձեր սովաւ զյանցանս նա-
 խաստե՛ղծի՛ն Ադամայ . ա՛ղա :

Փառք Հօր և Արդւոյ և : Այժմ և մշտ և :

Գը՛ւխ սո՛ւրբ հաւատոյ և փայտ կենաց
 մարդկան յայտնեա՛լ . զո՛ր տեսեա՛լ այսոյն
 պր՛ղծոյ կործանեցաւ անկանգնելի . ա՛ղա :

Ալէլուիա ալէլուիա .

Աստուած յանուան քում կեցո՛ զիս , եւ
 ՚ի զօրութեան քում իրաւ արան ինձ :

Աստուած լուր արօթից իմոց, ունկնդիր
բանից բերանոյ իմոյ:

Արքայ Աւետարանի Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
Մարկոսի:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ:

Այսպէս է արքայութիւն Աստուծոյ. որ-
պէս զի այր մի արկանիցէ զսերմանիս յեր-
կիր, և ննջիցէ, և յառնիցէ զցայգ և զցե-
րեկ, և սերմանիքն բուսանիցին և աճիցին,
եւ նա ոչ գիտէ՝ թէ երկիրն ինքնին բերէ
զպտուղ. նախ՝ զխտոն, և ապա՝ զհասկն,
և ապա՝ ցորեան ատոք ՚ի հասկին, այլ յոր-
ժամ տայցէ զպտուղն, վաղվաղակի առաքի
մանգաղ, զի հասեալ են հունձք:

Եւ ասէր. ո՛ւմ նմանեցուցուք զարքայու-
թիւնն Աստուծոյ, կամ որո՞վ առական՝
առակեսցուք զնա:

Որպէս հտան մանանխոյ՝ որ յորժամ սեր-
մանիցի յերկրի, փոքրագոյն է քան զամե-
նայն սերմանիս՝ որք են յերկրի:

Եւ յորժամ սերմանիցի, բուսանի և լինի մեծ
քան զամենայն բանջար, և արձակէ ոստս
մեծամեծս, մինչեւ բաւական լինիլ ընդ
հովանեաւ նորա թռչնոց երկնից բնակիլ:

Եւ այնպիսի առաւելօք խօսէր ընդ նոսա ըզբանն, որպէս կարող լինէին լսել, և առանց առակի ոչ ինչ խօսէր ընդ նոսա. բայց առանձին աշակերտաց իւրոց մեկնէր զամենայն :

Երգ. Չայնեցե՛ր առ Ղազարոս որով ետո՛նւր մեռելոց յոյս, կենդանութեամբ չարեքօրեայն կենդանացան որք յԱ՛դամայն. կե՛նաց ձայնիւ վերջին փո՛ղոյ կօչեա ըզամ յայսմ հողոյ. ՚ի յճ՛թեվսնրս Հօր քո՛ լուսոյ ըզնը՛նջեցեալս մե՛ր հանգո՛ :

Ղօղեալ սարսեաց պսակ մահու ՚ի կենարար ձայնին լըրոյ. անագապէս զոյգ ընդ բանին ետ ըզմեռեալն ըստ հրամանին, ի՛շխսնք օգո՛յս այս սարսեացին ըզհօգի սորմ մի արգելցեն. ՚ի յճ՛թե :

Երգ. Յորժամ գրեա՛լ ըբն կա՛տարի՛հն, որ զայնմ աւո՛ւր մեզ պա՛տմեցի՛ն. մարգարէի՛ց բանքը՛ն յարգի՛հն, անաքե՛լնցըն վը՛ճարի՛ն. ողորմա՛ճ Տէ՛ր ս՛ճ զորմեա՛հն հոգւոյը՛ն մեր նը՛նջե՛ցնց :

Հոգւոցն հանգուցե : Ասան հանգ : Քրիստոս Արգի Աս :

Հայր մեր որ յերկնս :

Աստի ասի Գիշերապաշտման, Եարական Բկ.

Աղաչ. Ե՛կեացէ՛ Տէ՛ր 'ի վերայ մեր ողորմութիւն քո՛, եւ բա՛ն փրկո՞ւթեա՛ն քոյ պահեացէ՛ զանձի՛նքս մե՛ր 'ի մե՛զանց :

Ո՞ղորմութիւն քո՛ եւ ճրջմարտութիւն քո՛ եւ լոյս ե՛րեսանց քոյ առաջնորդեսցէ՛ մե՛զ 'ի յաճորութիւնն :

Ո՞ր ողորմա՛ ծո՞ւ ես գը՛լթած եւ երկայնա՛միտ Տէ՛ր, ընկա՛լ զաղա՛չանքս մեր բարեխո՛սութեան՞ք սո՞ւրբ Աստուածածնի՛ն :

Աղաչ. Տէ՛ր ըզո՞ւր մի՛ւսանգամ քո գալլատեա՛նդ լուայ՛ եւ երկեայ՛, զի ուսայ՛ 'ի սրբո՞ց պատուի՛րանացն, եթէ՛՞ գա՛ն դո՞ւ 'ի դատել զերկի՛ր :

Տէ՛ր յիշե՛ցի ըզա՛ր ըզգործս ի՛մ եւ զարհո՛ւրեցայ . զի ծանեայ՛ ճրջմարտութեան՞ք զահա՛ւոր եւ զանաչա՛ռ ըզքո՛ւ դատաստան՛նն :

Տէ՛ր յիշե՛ցի եւ ըզգո՞ւթ արա՛րչական սիրոյ քոյ՛ առ քո արարա՛ծս . և 'ի քո՛ գըլթո՞ւթիւնդ ապա՛ւինեա՛լ աղան՛չեմ, ողորմեա՛նինձ յաւուր յայնմի՛կ Քրի՛ստո՛ս արդա՛ր դատաւո՞ր :

Աստիճասի գերեզման օրհնէք :

Հանգ. Ի գալըստեան Տեառըն դրո՛ւնք
երկնից բանի՛ն. և ճառագայթիւք ան-

ճառ լուսնով Սուրբ Խանն երեւի՛ :

Յերե՛սաց Տեառըն լե՛րի՛նք համլի՛ն.
եւ ՚ի յահէ փառաց նորն շարժի՛ն զօրու-
թի՛ւնք :

Աւե՛տեօք Տեառըն մեռեալք յաննե՛ն.
և սուրբք ամենայն անճառ փառօք զմը-
դարի՛ն :

Հանգ. Գայ զօրութեանց թագաւորն ՚ի
նորոգել զարարածս. ՚ի ձայն անեղ բար-
բանոյ զարթո՛ւցանէ զերնջեցեալն :

Գողան երկի՛նք և երկիր յահէ՛ փառաց
Քրիստոսի. հո՛ւր բորբոքեալ ընթանայ,
բոցն կիզէ զմեղաւորն :

Նո՛րա՛փետո՞ւր զարդարին դասըք սրբոց
կուսանացն. ուրախութեամբ մըտանեն
՚ի յառագաստ փնտայի՛ն :

Ի քե՛զ եմք ապաւինեալ ամէ՛նօրհնեալ
Սրբբուհի. լե՛ր բարեխօս անդամդար վա-
սըն մերոյ փըրկութեան :

Ապալ. Յամենամյն ժամ աղանչանք իմ այս
 ե՛ն. 'ի մեղաց իմոց սո՛ւրբ արամ զիս Տէր:
 Յանցանաց իմոց զարհո՛ւրի սիրտ իմ.
 աղանչեմ զքեզ թո՛ղ ինձ Տէր:

Արտասուանց իմոց մի լըռե՛ր Տէր, զի
 պանդո՛ւխտ եմ ես անցա՛ւոր երկրի՛:

Ապալ. Մեղք իմ բանջում են յոյժ ծանր
 են քան զա՛ւազ ծովո՛ւ. քանզի քե՛զ մի-
 այնոյ մեղայ, ողորմեա ինձ Աստը՛ւած:

Բայ Տէր ըզդո՛ւան ողորմութեան որ ող-
 բանով կարդամ առ քեզ, քանզի՛:

Հե՛ղ յիս զգրթո՛ւթիւնըդ քո բազմա՛-
 ողորմ և մարդասէր, քանզի՛:

Ապալ. Կիբ. Ար պատուիրանն ճը՛ւմարտու-
 թեան աւանդեցեր ե՛կեղեցւոյ քոյ Քրի՛ս-
 տոս, անսահման ժամանակա՛ւ անջոթել
 միշտ մա Աստուած հոգւո՞ւ կէ մըտօ՛ք:

Ար ըզբանն քո՛ ճրի՛նաց հաստատեցեր
 գործով մե՛զ օրի՛նակ. հանե՛նով ըզգի-
 շե՛րն 'ի գլո՛ւխ յաղօթան Աստո՛ւծն 'ի
 բնութեամբ մերով տնօրի՛նաբար, որո՛ւմ
 կրրկնի՛ ծո՛ւնը ամե՛նայն:

Վասն օրոյ եւ մեք պաղատեցո՛ւք մա

քեզ Գրիստոս . շնորհեա՛մ մեզ յամենայն
 ժամ լինի՛լ քեզ յանդի՛մա՞ն , մաքո՛ւր
 ա՛ղօթիւք ըստ ա՛նմարմնո՞ցն սր յերկի՛նս :
 Աղաչանօք ա՛նտուածածնին անանպակա՛ն
 քո՛ւմ ծը՛նողին , զիմանալի՛ աչքս սրտից
 մերո՞ց բացցե՛ս ողո՛րմո՛ւթեամբ հայի՛լ
 ՚ի լոյս քո՛ Գրիստոս :

Ա. 4 . Գլ . Խմամտունն կո՛ւտանքըն պմտ-
 բաստեա՛լ ի՛նչ լա՛պտե՛րաց , ելին ընդ ա՛-
 ռա՞նջ երկնաւոր փե՛տանյին վառեա՛լ
 լա՛պտերօք :

Իսկ յիմարայ կո՛ւտիցն ունայնացեալք ՚ի՛
 յի՛ւղոյ , անպատրաստ գը՛ռնն դալըս-
 տեան փե՛տանյին շե՛տա՛լ լա՛պ :

Ղասն սրոյ եւ մեք պսո՞ղմտեայո՛ւք ի՛նչ
 հո՛գե՛ւոր , զի մըտցո՛ւք ՚ի յառա՛գա՞ստ
 անմա՛հ փե՛տանյին վառեա՛լ լա՛պ :

Յար . Քո՛ յարու՛թեանըդ փա՛ռքք վայելե՛
 երկայնամիտ Տէր :

Օրհնեալ է քո յարու՛թիւնըդ Աստը՛ւած ,
 սր ըզմա՛հ մահո՛ւ ծանուցեր քոյի՛ն կա-
 մաւոր մահուամբդ . քո՛ յա՛ :

Գո՛չումն անհեղ հրեշտակին ՚ի վի՛մին որ

քարողէր առ սուրբ կանայսն, յանձն
Տէրն 'ի մեռելոց. քո՛ յա՛ :

Հոգ. Իջէ՛ր Տէ՛ր ողորմութեամբ քով յաշ-
խարհ, եւ ըզմեռեալ բընութիւնս
կեանսս վերափոխեցեր :

Ելէ՛ր Տէ՛ր առ Հայր փառօք 'ի յերկինս,
եւ մըխիթարի՛չ Առաքել՝ լոցն առաքեցեր
սո՛ւրբ զՀոգի՛դ :

Բացե՛ր Տէ՛ր այսօր ըզգանձդ երկնային,
եւ բաշխեցեր առատամպէ՛ս պարզե՛ւս
աղքատ բընութեանս :

Մեծ. Ըզբեզ Ա՛ստուածամ՛ծին որ վերօրհ-
նիս 'ի զօրաց հըրեշտակաց. անգ մարդ-
կան կենդանեաց մեծացուցանեմք :

Ըզբեզ բնակ հրեղէն աստուածո՛ւթեանն
յիմանալի զօրացն երանեալ, անգ :

Ըզբեզ մայր Էմմանուէլի, մարգարէին յա-
ռաջ գո՛ւշակեալ. անգ մարդ :

Խալի. Ի՞ վերայ վիմի՛ հաւատոյ շինեցեր
ըզքո՛ սուրբ զԵ՛կեղեցի ըզսան պանհեա՛
'ի խաղանդութեանս :

Ո՞ր շնորհեցեր՝ ողորմութիւն 'ի բնակա-
րանքս Հրեշտակաց եւ մարդկան քաւան

րան . տ՛ւր սրմա զանչարժ քո՞ զխանդա
զութիւն :

Փառք Հօր և Արդւոյ և : Այժմ և մշտ և :

Ի՞ տաճարի՞ փառանց սըրբութեանն քո՞
քեզ երգեն մանկունք . տ՛ւր սոցա զա-
ռանտ քո՞ զսըրբութիւնն :

Ալէլուիա ալէլուիա .

Աստուած ողորմեա՛ մեզ և օրհներա՛ զմեզ .
երեւեցօ զերեսս քո՞ ՚ի մեզ և ողորմեա՛
մեզ :

Ճանաչել յերկրի զճանապարհս քո , յաղինս
ամենայն զփրկութիւնս քո :

Արոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
Մատթէոսի :

Տերն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ :

Դարձեալ՝ նման է արքայութիւն երկնից
գանձի ծածկելոյ յագարակի , զոր գտեալ
մարդոյ՝ թաքոյց . և ՚ի խնդութենէ անտի
երթայ վաճառէ զամենայն ինչ զոր ունի ,
և գնէ զագարակն զայն :

Դարձեալ՝ նման է արքայութիւն երկնից
առն վաճառականի , որ խնդրիցէ մարգա-
րիտս գեղեցիկս :

Եւ գտեալ մի պատուական մարգարիտ՝
երթեալ վաճառեաց զամենայն զոր ինչ
ունէր, և գնեաց զայն մարգարիտ:

Գարձեալ՝ նման է արքայութիւն երկնից
ուռկանի արկելոյ՝ ՚ի ծով, եւ յամենայն
ազգաց ժողովելոյ. զոր՝ իբրեւ լցաւ, հա-
նեալ ՚ի ցամաք՝ եւ նստեալ ժողովեցին
զբարի բարին յամանս, եւ զխոտանն ՚ի
բաց ընկեցին:

Այնպէս եղևցի ՚ի կատարածի աշխարհիս.
ելցեն հրեշտակք՝ եւ մեկնեացեն զչարսն
՚ի միջոյ արդարոց, եւ արկցեն զնոսս ՚ի
հնոց հրոյն. անդ եղևցի լսլ եւ կրճտել
ատամանց:

Ասէ ցնոսա Յիսուս. իմացայք զայս ամե-
նայն, ասեն ցնա. այն Տէր:

Եւ նա ասէ ցնոսա, վստն այսորիկ ամենայն
գպիր աշակերտեալ արքայութեան երկնից՝
նման է առն տանուտեառն՝ որ հասէ ՚ի
գանձէ իւրմէ զնոր և զհին:

Երգ. Ը՞ստ օրինացն Մովսիսի ընծայեցար
՚ի Տաճարին, զի ըզբնութիւնըս մարգ-
կային ընծայեացեա չոր ՚ի յերկինս. խըն-
դրուածովք սուրբ ծերո՛ւնւոյն բեր ՚ի

կասկից արձակելոյն ո՞ղորմեա քո ստեղծուածոյս՝ յուսով 'ի քեզ նրնջեցելոյս։ Քա՞ղաւո՞րրդ հրեղի՛նաց, որ ընդ մարդկան հողեղինաց շըջեցար՝ տընօրի՛նաբար կրեցեր ըզկիրըս մարդկաբար։ ո՞ր վասն մե՞ր զայս ամենայն 'ի յանձն առե՞ր խոնարհութեամբ. ո՞ղոր։

Արարի՛ չեւ մա՛րդանէ՛հ՞ր անօխակալ եւ բարեգո՛ւթ, որ գո՛վի՛սդ 'ի սրո՛վէքէի՛հ՞ց Տէր դատաւոր արդա՛րութեան. ընդ սրբո՛ց 'ի Առա՛քելա՛հ՞ց Տէր պըսակեան զմե՛ր նր՛նջեցեալսն. ո՞ղորմա՛ծ Տէր ո՞ղորմեա՛հ՞ հոգւոցը՛ն մե՛ր նր՛նջե՛ցեալսն։

Հագւոցն հանգուցելոց Քրիստ ։ Ասան հանգուցեալ ։
Քրիստոս Որդի Աստուծոյ անօխակալ եւ ։
Հայր մեր որ յերկինս ։

Շարական, ԳԶ .

Հանգ. Ի ձայն մե՛ծի զուարթնոյն եւ 'ի հընչումն հրաշա՛լի փողոյն, ո՞ւր հողացեալ մարմի՛նըք՝ մարդկան նորոգին, յայնմ ա-

ւո՛ւր ահեղին յի՛շեան Տէ՛ր և ըզմե՛ր ըզ-
 նընջեցեա՛նքն, և հանգս՛ ընդ սո՛ւրբս քո՛:
 Յորժամ՛ նըշան տէրու՛նեան ճառագայ-
 թի՛ւք փա՛յլի, եւ թագա՛ւորըդ թագա՛ւո-
 րաց փառօք տե՛սանի. յայն՛մ աւո՛ւր ա:
 Յորժամ՛ ատեան դատաստանի՛ն դը՛նի,
 եւ դըպրու՛թիւնք հրաշիցը՛ն բանին.
 յայն՛մ աւո՛ւր ահեղին յի՛:

Հանգ. Ո՛ր երկայնամի՛տդ ե՛ս Տէ՛ր քա՛ղցր
 եւ անոխակալ հանգո՛՛ զհոգիս քոց ծա՛-
 ռայից. զի՛ մի՛ դարձցի՛ տնանկ ամա՛շե-
 ցեալ յա՛ւուրն ահեղ անտե՛նի՛ն:

Զյիշանտակ հրաժա՛րելոցն՛ ՚ի հաճոյս քե՛զ
 ընկալցիս. եւ զուխտըս մե՛ր ընկա՛լ որպէ՛ս
 զԱբելին զնոյն՛ն և զԱբրահամու՛ն. զի՛ մի՛:
 Ի խորան քում սի՛րողանց հանգուսցես ըզ-
 ծանա՛նս քո՛, եւ զհոգի՛ս նոցա՛՛ դանսեցես
 ընդ սո՛ւրբս քո. զի՛ մի՛:

Ապաշ. Զե՛րժո՛՛ զիս յորո՛գայթէ որսո՞ղին
 եւ յամե՛նայն վըտա՛նգից ապրե՛ցո եւ
 ողո՞՛՛ ըմեան՛:

Յանե՛րեւոյթ թըշնամեոյն եւ ՚ի գա՛ղտնի
 նե՛տից բանամբկու՛ին սրա՞՛ հեա և սղոր՛:

Փրփրեան զիս ՚ի յանցանաց մեղաց ի՞մաց,
 եւ նորոգեան զիս հոգւով գիտութեան
 և ողորմեան:

Աղաչ. Ծով մեղաց խնճց զիս ալէկոծէ.
 որ ես նաւանպետ բարի, շնորհեան ինձ
 նաւահանգիստ Հայր ամենանկալ:

Խորըք պատրանանց զիս կորուսանեն. այլ
 դու նաւանպետ բարի, շնոր:

Որ միայն իշխանդ ես թմուռլ ըզմեղս.
 եւ ես աղանչեմ ըզքեզ. Տէր թող ինձ
 ըզմեղս իմ Հայր ամենանկալ:

Աղաչ. Կիր. Որ տիրանանս առ ՚ի քէն կար-
 գեանլ տրնտես բնութեան մերոյ, իման-
 տութեամբ ըզպարտիս եթող քոյնց պար-
 տանպանաց. թող և ըզմեր ըզյանցանս ո-
 ղորմութեամբըք քով Քրիստոս:

Որ զպատմուճանն առաջին զոր զգեցո՛ւ-
 ցեր օժմամբ հոգւոյն, մերկացաք մեղօք
 ըստ նախահօրըն պատրանաց. զգեցո՛ ըզ-
 նայն վերըստին ողորմու:

Յաստուածային կայծակունսն ՚ի սրովբէ-
 իցն անհրպե՛լին, անմաքրապէ՛ս մերձեցաք
 գող պարտանպան բում խորհրդոյ. շնոր-

հեա՛ ըզնոյն մաքրութեամբ ՚ի թողութիւն
մեղաց մերոց :

Որ վառեցար ՚ի յարիւնոյն եւ ոչ կիզար
բոտ մորե՛նւոյն . այլ ետո՛ւր զհացը՛ն կե-
նաց կերանկուր բանաւորաց . բարեխօսեա՛
առ Քրիստոս ջընջե՛լ ըղգիր մեղաց մերոց :
Ս. Գ. Բ. Է. Ահաւոր ես թանգաւոր քրու-
բէական ձայնի՛ւ օրհնեալ . ՚ի յերկի՛նս ,
. . . ՚ի յերկրի եւ յամենայն ժամանակի :

Ահաւոր ես թանգաւոր՝ որ նորոգես զքո՛
զարարածս . հաստատե՛ս ՚ի հաւատս ՚ի գի-
տութիւն ճշմարտութեան :

Լուսաւորեա ըզմե՛զ Քրիստոս ՚ի միւսան-
գամ քո՛ գալըստեանն . յորժամ ծագիս
՚ի յերկնից եւ նորոգես զքո զարարածս :

Յար . Այսօր յարութի՛ւն Քրիստոսի՛ տօ-
նեցէ՛ք հաւատացեալք ՚ի մի՛ Աստը՛ւած
Հայր ամե՛նակալ :

Այսօր եւ կանայքն իւղաբերք աւետիս
տալով անաբելոցն ծրհնեն զԱստը՛ւած
զՀայր ամե՛նակալ :

Այսօր եւ հրեշտակք ՚ի յերկինքս հոգե-
ւոր հընչամբ երգով . ծրհնեն զԱս :

Հ. 4. Ո՛ր 'ի Թե՛ւքս Թե՛Թե՛ւս աննի՛ւթ
սաւառնեալ ե՛ւ հրացայտը՞դ սե՛րովքէից
վերանըստեա՛լ տե՛սչո՛ւթեամբ խնամե՛ս
զարարածս. Հոգի՛ւր՞դ Սո՛հէրբ օրհնեա՛լ
եւ յարարածեց քոց :

Ո՛ր սքա՛նչելապայճառ հրաշալի՛ ձայնիւ
ընդ Հօ՛ր և ընդ Որդւոյ՞ մի՛շտ փա՛ռաբա.
նիս, եւ քա՛ղցրու՛թեամբ հայի՛ս յարա-
րածս. Հոգի՛ւր՞դ Սո՛հէրբ օրհն :

Այսօր աստուածայի՛ն տեսչո՛ւթեամբ 'ի
վերնատո՛ւնըն հընչեա՛լ հոգմա՛ձայն հընչ-
մամբ, և զառաքեա՛լըն արբուցեա՛լ բաշ-
խեցա՛ր յարարածս. Հո՛ :

Մէծ. Ա՛ստուածա՛ծին երկնայի՛ն դուռն
աստուա՛ծայի՛ն ձայնի՛ւն աւե՛տարանե՛ր
հրե՛շտակն. ուրախ լեր բե՛րկրեա՛լդ Տէր
ընդ քեզ :

Ի քերս՛վքէս բազմեա՛լ ընդ Հօ՛ր անա՛պա-
կանա՛բար բնա՛կիլ հաճե՛ցաւ 'ի քու՛մ յո՛-
րովայնի. ուրախ լեր բե՛րկ :

Որ բո՛ցեղէն սրովքէ՛իւք շորջափա՛նկեալ
պահի՛ւր, այսօր 'ի մէջ մարդկան 'ի գիրկս
հողեղնի՛ն յայտնեա՛լ. ու :

Խալի. Փայտ կե՛նաց որ փոխանակ մա-
հացո՛ւ պրտողոյն ըզՔրիստո՛ս պրտողաբե՛-
րեցե՛ր. պարբսպեանլ պահեա զսուխոս
հա՛ւատացելոց ։

Քե՛ւ բա՛ցաւ մեղ ճանապարհ ծառոյն
կենաց ՚ի սրովբէափակ պահպանութե՛նէ՛ն,
պարբսպեանլ պահ ։

Փառք Հօր և Որդւոյ և ։ Այժմ և միշտ և ։

Քեւ ազատեցան անխամհայրն ՚ի ճաշակ-
մանէ պրտողոյն . ե՛ւ քեզ երկըրպոգեն
ամենայն հա՛ւատացեալք պարբս ։

Աւելուիա աւելուիա ։

Հաճեցար Տէր ընդ երկիր քո , և դարձու-
ցեր զգերութիւն Յակովբայ ։

Թողեր զանիրաւութիւն ժողովրդեան քոյ ,
և ծածկեցեր զամենայն մեղս նոցա ։

Արոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
Յովհաննու ։

Տերն մեր Յիսուս Քրիստոս առե ։

Ամէն ամէն ասեմ ձեզ . եթէ ոչ հատն
ցորենոյ անկեալ յերկիր մեռանիցի , ինքն

միայն կայ . ապա թէ մեռանիցի՝ բազում
արդիւնս առնէ :

Որ սիրէ զանձն իւր՝ արձակէ զնա . եւ որ
ատեսց զանձն իւր յաշխարհիս յայսմիկ՝
'ի կեանսն յաւիտենականս պահեսցէ զնա :
Եթէ որ զիս պաշտեսցէ , զկնի իմ եկեսցէ .
և ուր եսն եմ , անդ և պաշտօնեայն իմ ե-
ղևցի . եթէ որ զիս պաշտեսցէ պատուեսցէ
զնա Հայրն իմ :

Փառաց 'ի փառքս բարձրանան , աջա՛ :
Քահանայք և ժողովուրդք հայցեմք 'ի՛ :
(Տէ՛ս յեբէ՛ս 377) :

Ի դնել բեմի՛ն բազմի՛ն փեսա՛հն , և
առանգանսորն զարդարի՛ . Գարբիէլեան՛ն
փողը՛ն գոչէ՛հն . սո՛ւրբք ամենայն անդ
հան՛ւաքի՛ն . արդարո՛ց դասքը՛ն բերկ-
րի՛հն , ի՛սկ մեղսմսէրբըն թա՛խան-
ձի՛ն . ս՛ղորմա՛ծ Տէ՛ր ս՛ղորմեա՛հն
հոգւոցը՛ն մեր նը՛նջե՛ցեցե՛ց :

Հոգւոցն հանգուցե : Ասան հանգ : Քրիստոս Որդի Աս :
Հայր մեր որ յերկինս :

Շարական, ԳԿ.

Տէր. Լոյս 'ի լուսոյ զմեզ լուսաւորեա,
որ փառօք Հօր հանդերձեալ են գալ 'ի
դատել զերկիր. արժանաւորեա՞նք և ըզմեր
ըզնընջեցեալսն անճառ խոստմանց քոյ
ընդ սուրբքս քո՛:

Հօր և Հոգւոյ համագոյակից՝ 'ի տիեզե-
րական և ահեղ ատենին արժան:

Երկնի և երկրի՛ արդար դատաւոր, յոր-
ժամ հատուցանես ըստ գործոց իւրա-
քանչիւրոյ, արժան:

Հանգ. Փառքք քեզ Աստուած փառա-
ւորեալ յաւիտեան՝ որ կենարարդ ես
մարմնոց, եւ գոյացնուցիչ հոգւոց մեր
նընջեցելոցն:

Ո՛ր բարձրացար 'ի Խաչին վասն Ազամայ
նորոգման. եւ իջանելով քո 'ի դէժն՝ խա-
աւար առեր ըզգերեալսն:

Ըզգի՛նս արեան քոյ յիշեա կենագործող
աշխարհի. եւ հանգստեամն արժանաւո-
րեա՛ յԵրուսաղէմն վերին:

Ապաշ. Քրիստոս Աստուած աստուծոց՝
ողորմեա՛:

Անօրէն՝ յանձնեալ ի մեղս երկնեաց զին
մայր իմ. աղանչեմ Փրկիչ, ողոր.
վիրաւորեալ մեղօք անկամ նիմ առ քեզ
Փրկիչ. մի անտես առներ, ողոր:

Աղաչ. Մաքսանորն հառանչանօք ի տա-
ճարին էան ըզբանձութիւն. նո՞վին ձայ-
նիւն եւ ես գոչեմ, ողորմեա ինձ Աս-
տուան՝:

Աւազանին աղանչակէր ի խաչին, յիշեմ
զին Տէր. նո՞վին ձայնիւն եւ:

Անառակ որդի՛ն աղերսանօք աղանչէր ըզ-
քեզ, Հայր մեղայ յերկինս եւ առաջի՛ քո.
նո՞վին ձայնիւն եւ:

Աղաչ. Կիբ. Լոյս ի լուսոյ ծրնանդ եւ
ծագումն. որ ելի՛ր ի խնդի՛ր մաճրեալ
ոչխարի բնով՝ թեանս, զոր ընդ խաչին
բարձեր ի վերայ ուսոյդ. մաքրեա՛ ըզ-
մեզ ի մեղաց մերոց:

Սո՛ւրբըդ սրբոց էից մաքրով՝ թիւն. որ
ածեր տան քո՛յ աւել ի մեղաց զաշխարհս
մաքրելով. ի նմա գրոտեալ ըզպատկեր քո
նորոգեցեր. նորոգեա զմեզ ի հնով՝ թեանէ
մեղաց:

Ընդ անստակին որդւոյ գոչեմք առ Հայ-
րըդ գրթած, մեզմք յերկի՛նս և առանձի
քո՛ քաւիչ յանցանաց. եւ ընդ առանջ
սիրով, գրթեա համբուրիւ, մաքրեա՛ ըզ-
մեզ՛ի հնո՛ւ :

Աղբիւր կենաց բողոսեալ յեդեմայ սուրբ
Աստուածածին, որով արբեցաւ երկիր
ծարանո՛ւտ հոգւոյն իմանտիւք. տալ՛ մեզ
մաղթեա՛ աղբիւրըս արտասուաց մաքրել
ըզմեզ՛ի հնո՛ւ :

Աղաչ. կիր. Շնորհեա՛ մեզ՛ Տէր ընդ աղ-
քատաց օրինակին Ղազարու Ժուժկա՛-
լութիւն. զի կամաւոր աղքատութեամբ
արբայնութեանդ երկնից ընդ նրմի՛ն վե-
ցուք արժանի. լնր՛ մեզ եւ ողորմեա՛
Քրիստո՛ս Աստուած :

Ո՛ր փոխանակ հացին կարօտութեան
զհացն անմահո՛ւթեան նրմա՛ շնորհեցեր.
եւ ընդ մեծատանն անգրթո՛ւթեան ՚ի
գոգն Աբրահամո՛ւ ըզնա ընկալար. լնր :
Լուսաւորեա զաչըս սրբալից ստանալ
մեզ ողորմութեամբ ՚ի քէ՛ն Տէր զողորմ-
մութիւն. զի մի՛ ընդ մեծատանըն հայ-

ցեացուք ՚ի բոց հնոցին ծագել մատի՛ն
 ջուր ՚ի զովանցումն. լ՛նք մեզ և ողն՛ր:
 Յար. Լ՛ զքս՛ յարութիւննդ ծրհներմբ մար-
 դասէր, աղաղակելով Տէ՛ր փառքք քե՛զ:
 Զոր ծրհներ՛ն սերովբէքն ե՛ւ գովե՛ն քե՛-
 րովբէքն, աղաղամ՛:

Անդա՛դար բերանով անհանգի՛ստ բար-
 բառով, աղաղամ՛:

Հ. Գ. Ա՛յսօր ցը՛նծան դասք առաքելոցրն
 գալը՛ստեանմբ Հոգւո՛յն Աստուծոյ. զոր մխի-
 թարեայ փո՛խանակ բանին մամնացելո՛յ
 եղեմ՛լ ընդ նոսա. փա՛ռքս տացուք նրմա՛ն
 սրբամսաց ձայնի՛ւ:

Ա՛յսօր բը՛ղխեաց ջո՛ւր կենդանի յերո՛ւ-
 սաղէմ յորմէ լը՛ցան գետք անտուածա-
 յինք, և ընթացեալք անբուցին տիե՛ղերաց
 զբառավը՛տանկ աղբի՛ւրն եղեմայ, փա՛ռքս
 տացուք նր՛:

Ա՛յսօր ցծ՛լով ի՛մանալեալ յամպոց Հո-
 գւոյն զուարթանցան բոյսք ե՛կեղեցւոյ.
 պա՛րարտացան դա՛շտք արդանբութեամբ,
 և գեղեցկացան անպա՛տք մաքո՛ւր կու-
 սութեամբ. փա՛ռքս տացուք նր՛:

Մեծ. Մայր եւ կոյս անշահին Քրիստոսի
որ բարեխօսող եւ միշտ աշխարհի. բեղ
երանե՛ն ամե՛նայն անգի՛ նք :

Մաքու՛ր աղաւնի՛ եւ հարսն երկնից Մա-
բի՛ամ, տաճար եւ աթո՛ռ Աստուծոյ բա-
նի՛ն, բե՛ղ երանե՛ն ամե՛ն :

Քե՛ւ հաճեցան իմանալի՛քն ընդ հողե՛-
ղէնքս, ե՛ւ քե՛ւ մերձեցա՛ք ՚ի փայտըն
կենաց. բե՛ղ երանե՛ն ամե՛ն :

Խա՛լ. Ո՛վ պահապան որ ծա՛ղեցար յերե-
մայ, նրշան յաղթութեա՛ն ընդդէմ անե՛-
րեւոյթ թը՛շիամուհոյն :

Դու փակելոյ՛ դրախտի՛ն բացող եւ անաղ-
նորդ անազակին. որ զըոյեղէ՛ն սուրբն
կանստեա՛ց անեղին հրամանա՛ւ :

Փառք Հօր եւ Որդւոյ եւ Արժւ եւ միշտ եւ :

Քե՛ւ ցընծա՛ն ըստորայինքս ամենայն ՚ի միւ-
սանգամ քո գա՛լըստեանն. եւ յաւէ՛ժ զուար-
ձանա՛ն դասք անեմարմնոյն ան էիցս :

ԱճԸԼԻԽ ԱՅԸԼԻԽ :

Տէր լուր աղօթից իմոց՝ աղաղակ իմ առ
քեզ եկեացէ, եւ մի՛ դարձուցաներ զերեսս
քո յինէն :

Յաւուր նեղութեան իմոյ խոնարհեցն առ
 իս զունկն քո . յորում աւուր կարգամ
 առ քեզ՝ վաղվաղակի լուր ինձ :

Արոյ Աւետարանի Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
 Ղուկասու :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ :

Մի երկնչիւր հօտ փոքրիկ . զի հաճեցաւ
 Հայր ձեր տալ ձեզ զարքայութիւնն :

Վաճառեցէք զինչս ձեր , եւ տուք ողոր-
 մութիւն . և արարէք ձեզ քսակս առանց
 հնանալոյ՝ գանձ անպակաս յերկինս . ուր
 ոչ գող մերձենայ , եւ ոչ ցեց ապականէ .
 զի ուր գանձն ձեր է , անդ և սիրտք ձեր
 եղիցին :

Եղիցին գօտիք ձեր պնդեալ ընդ մէջս , և
 ճրագունք լուցեալք . եւ դուք նմանողք
 մարդկան՝ որ ակն ունիցին Տեառն իւ-
 րեանց՝ թէ երբ դառնայցէ ՚ի հարսա-
 նեաց . զի յորժամ գայցէ եւ բաղխիցէ՝
 վաղվաղակի բանայցեն նմա :

Երանի իցէ ծառայիցն այնոցիկ՝ զորս ե-
 կեալ տէրն գտցէ արթունս . ամէն ատեմ
 ձեզ , զի գօտի ընդ մէջ ածցէ , և բաղմե-
 ցուսցէ զնոսա , եւ անցեալ պաշտեսցէ

զնոսա . եւ եթէ յերկրորդ՝ կամ յերրորդ պահու եկեացէ՝ եւ գտցէ այնպէս , երանելի են ծառայքն այնորիկ :

Բայց զայն գիտաջիք , եթէ գիտէր տանուտէրն յորում ժամու գող գայ , հսկէր եւ չտայր թող ական հատանել 'ի տան իւրում :

Եւ դուք՝ եղերութք պատրաստք , զի յորում ժամու ոչ կարծիցէք՝ գայ Որդի մարդոյ :

Երդ . Պարակցեալ անմարմնականքն առ կենսատու սուրբ Գերեզմանն , տան զաւետիս ազգի մարդկան վասըն կենայն յաներժական . դասաւորեալ պարուց նոցին ըզննջեցեալս յորն վերջին . լի լնպտերօք մոծ յանագաստ ընդ իմաստուն սուրբ Կուսանայն :

Զասաւորեալ նըշան խաչին յարեւելից փայլեալ ծագին . հաւանտացեալքն 'ի քեզ բերկրին և ուրացողքն կոծեացին . զերկրպագմւս սրբոյ խաչին պայծառացո լուսով նորին . լի լնպտե :

Յորժամ հընչե՛ւն փողո՛յն լինի՞՞ եւ Կե՛ւտան՛կան գի՛րը՛ն յայտնի՛ . ճառա՛

դա՛յ թ սրբո՛ս յ խա՛լի՝ ԲԲ՛ն յարեւե՛լից
 փայլեա՛ն լ ծագի՛ն . հրե՛շտակա՛նց գունդք
 ծա՛ւա՛լի՝ ԲԲ՛ն, հրե՛շտակա՛նպե՛տք պարո՛ւ
 նակի՛ն . ս՛ղորմա՛ն ճ ՏԷ՛ր ս՛ղորմեա՛ն ԲԲ՛ն
 հողւոց՛ն մեր նը՛նջե՛ցն լոց :

Հողւոցն հանգուցե : Վասն հանգ : Քրիստոս Արգի Ա :
 Հայր մեր սր յերկինս :

Շարական , ԴԶ .

Հանգ . Քանզի զբեզ ծրհներն իշխանու
 թի՛ւնք երկնից , թա՛գաւոր փա՛ռաց ամե՛
 նակա՛ղ ամենակարո՛ղ . թող ըզմե՛զքս մեր
 նըն՛եցե՛ն լոցն . և հանգ՛ն ՚ի խորանի՛ քում
 ՚ի յարբայ՛ական ՚ի՛ հանգըստեան :

Որ ՚ի նախնո՛ւմն ըզմարգարե՛ն Մովսէ՛ս
 լո՛ւսաւորեցե՛ր աստուածայի՛ն փառօր
 տեսլեամբ աստուածութեան՛դ քոյ . լո՛ւ
 սաւորեա՛ եւ զմե՛ր ըզնընջեցեա՛նս . եւ
 հանգ՛ն ՚ի խորանի՛ քում ՚ի յար :

Բարեխո՛սութեամբ սուրբ Ա՛ստուածածնի՛ն
 ծընողի և մօր քոյ յիշեա՛ զԷփն : արեան քոյ

Տէր, և դասաւորեա՛մ յերանաւէ՛տ յանժաւ
աւ՛մ եւ յանորրտո՛ւմ ՚ի կեանսդ ՚ի յար-
քայակա՛ն ն ՚ի՛ հանգըստեա՛ն ։

Հանգ. Փառըք քե՛զ Հայր, որ կենարանդ
ես մարմնոց եւ գոյացո՛ւցիչ հոգւոց, ըն-
կա՛հ՛ւ զօրհնաբանող հոգիս յանմա՛հա-
կա՛ն քո հանգի՛ստդ ։

Մարդասիրի Հօր Որդի, որ պատկերակի՛ց
եղեր հողե՛ղինացս և խաչեցար, ըն ։

Ամենազօր Սո՛ւրբ Հոգի, որ անգործի՛չ ես
նեղելոց և մխիթա՛րիչ հոգւոց, ըն ։

Աղաչ. Համբառնա՛մ առ քե՛զ Տէր զա՛յս
ի՛մ, նայեա՛ յիս գըլթու՛թեամբըդ քով, և
ն՛ղո՛ւմեա՛ն ։

Դու ես յոյս և անպաւէ՛ն ի՛մ, զերծո՛ւ զիս
յորոգայթէ՛ մեղաց, և ն՛ղո՛ւր ։

Ապրեցուցի՛չ իմ ե՛ւ փրկկի՛չ ի՛մ, ապրեցո՛
զիս յորոգայթէ՛ մեղաց, և ն՛ղո՛ւր ։

Աղաչ. Աստուած մարդասէր ո՛ր զմաք-
սաւո՛րն արդարացուցեր, քա՛ւեա՛ զիս
ը՛զմեղաւո՛րս ։

Որ քղա՛նցիւ հանդերձի՛ քոյ ըզմերձեցեա՛ն ըն
ի քեզ բըժը՛շկեցեր, քա՛ն ։

Որ բանիւ հրամանի՛ք ընդ զանդամալն յծն
առողջացուցեր. քա՛մ :

Աղաչ. կիր. Որ զօրէ՛նքս սրբբութեան պա-
հնց նախ ՚ի՛ դրախտի՛ն անանդեցեր. զըր
նչ պահէ՛ք ըմբ նախա՛ստեղծիցրն ճաշակմամբ
պրտողոյն ճաշակեցին ըզդանձնութիւն մե-
զանց եւ մահու. վասն ո՛րո՛յ շնորհեամ
մեզ Տէ՛ր ճաշակել ըզբաղցրութի՛ւն քոց
պատուիրան նանց :

Որ զանձանս վերո՛ք մեզաց հարաք յոգին
ի՛ թըննամուտն. եւ ՚ի՛ բանդմապատիկ հի-
ւանդութեանս կարծտացաք մարդասիրիդ
բաննալոյ ըզցաւ ըս մեր. վասն ո՛րո՛յ
բըժըշկեա՛ ըզմեզ Քրիստո՛ս սրպէ՛ս մար-
դանէ՛ք :

Որ եկի՛ր ՚ի փրօկութիւն մարդկան ծնըն-
դեամբ կուսի՛ն Մարիամու, եւ կե՛նդան
նարար քո՛ յմրութեամբդ հրաւիրեցեր
ըզմահացեալքս ՚ի յարութիւն անմահձե-
թեան. վասն ո՛րո՛յ աղանչանօք մօր քո՛յ
կեցո՛ զմեզ փրօկի՛չ :

Ղաղա. Ո՛ր ՚ի չօրեքկերպեանս կենդանեաց
փառանքանի՛ս ՚ի բարձուեսս. այսօր մարդա-

տիրանակն փրժմ^ս ըկիչ, ՚ի Բեթանիա՛ եր-
թա՛լ յա՛նձն առեր. աղբի՛ւր կենանց մե՛ր
և յոյս ողորմեա՛ մեզ:

Ո՛ր յարտասոււս մարիամանց գթացեա՛լ
արտասուեցե՛ր եւ ասացեր ցնոսա. ս՛ւր
եծ^ս զիք, ե՛ս յարուցից ըզսի՛րելին ի՛մ
զՆա՛ղար. աղբի՛ւր կենանց մե՛ր և:

Ա՛ստուածային արարչանգործ ձայնիւ՛րդ քով
Քրիստոս ՚ի թաղմանէ՛ կոչեցե՛ր ըզՆա՛.
ղած^ս ըոս. ցո՛ւցան ծր կե՛նդանեաց և մե՛.
ռելոց Աստը՛ւած. աղբի՛ւր կենանց մե՛ր և
յոյս ողոր՛:

Յոր. Անեղանկից բանը՛դ Հօր եւ եղե՛լոց
պատճա՛ռ. որ ծը՛նար ՚ի կո՛ւսէն, ը՛զքե՛զ
ճանեար Աստը՛ւած. անչեմք ողորմեա
անգի՛ մանդկան՛:

Սե՛րսիւքիցն ահա՛ւոր և դամտաւո՛ր կեն-
դանեաց ե՛ւ մե՛ռելոց, որ ՚ի Խաչի՛ն բե-
ւեռեցար. ը՛զքե՛զ ճա՛:

Կենդանութեան՛ն անգիւր ե՛ւ պարգեւա-
տո՛ւ առատ ողորմութեան՛ն. որ յարեա՛-
րըդ ՚ի մեռելոց. ը՛զքե՛զ ճա՛:

Հոգ. Անըսկի՛ղն Աստը՛ւած Սուրբ Հոգի.

ըզմարդարէ՛նու թեանց նախագմէ՛ւ շահումն
արտափայլեալ լուսազարդեցեր. անատա
պէ՛ս հեղեալ յանքեանն :

Անժամանակ Արդի՛ միանձին. ըղիստամ
ցեալ պարգեւըս անէտեացն ՚ի վերնա
տունն անարտեալ լըցեր. անա :

Ա՛մենակալ Հայր երկնաւոր. զանբաժան
նե՛լի լուսոյդ ըզմարդումն հողե՛ղի նացըն
շնորհեցեր. անա :

Մեծ. Ը՛զքեզ օրհնութեամբ մե՛ծացու
ցանե՛մբ :

Ար զբանն Աստը՛ւած յարգանդի՛ կրեցեր
Սըրբուհի՛ անարամտ, և անձառապէս ծը
նար ըզվերա՛ձգողն երկնից. ը՛զքեզ օրհ
նութեամբ մե՛ծա՛ :

Ար ե՛լից լուսոյն արժանի՛ եղեր բառնալոյ
՚ի քո գիրկս. եւ արեգականն արդարու
թեան եղեր արեւելք. ը՛զքեզ օրհնու
թեամբ մե՛ծա՛ :

Խալի. Զօրութի՛ւն սո՛ւրբ Խաչի՛ քոյ Քրիս
տոս որ կանգնեցեր ՚ի փրկո՛ւթիւն աշ
խարհի. սա՛ն պահեցէ՛ ըզմեզ յամե
նայն փո՛րձութենէ՛ :

Քանիցի ՚ի սման բարձրացար Աստուած,
 եւ ՚ի սման հեղեբ ըզպատուական սուրբ
 զանիւնըդ, սա՛մբ :

Փառք Հօր և Որդւոյ և : Այժժ և միշտ և :

Եւ ըզքո՛ միւսանդամ ըզգալուսաղդ նըշա-
 նաւ Խաչի քոյ ցնւցե՛ր աշխարհի՛. սա՛մբ
 պահեսցե՛՛ ըզմե՛ղ յա :

Աելուիս ալելուիս .

Մերձեցին խնդրուածք իմ առաջի քո
 Տէր, ըստ բանի քում իմաստուն արան զիս :
 Մտցեն աղօթք իմ առաջի քո Տէր, և բա-
 նիւ քով փրկեան զիս :

Արոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
 Մարկոսի :

Տերն մեր Յիսուս Քրիստոս ստէ :

Այլ յաւուրսն յայնոսիկ յետ նեղութեանն
 այնորիկ՝ արեգակն խաւարեացի, և լուսին
 ոչ տացէ զլոյս իւր . եւ աստեղք յերկնից
 թօթափեցին . եւ զօրութիւնք յերկինս
 շարժեցին :

Եւ յայնժամ տեսցեն զՈրդի Մարդոյ ե-
 կեալ ամպովք . և զօրութեամբ՝ և փա-
 ռօք բաղմօք :

Եւ յայնժամ առարեացէ զհրեշտակս իւր, և ժողովեացէ զընտրեալս իւր 'ի չորից հողմոց՝ 'ի ծագաց երկրի մինչեւ 'ի ծագս երկնից ։ Բայց դուք 'ի թղենւոյ անտի ուսջիք զառակն . յորժամ տակաւ օտքն նորա կակղանայցեն , և տերեւ արձակիցի 'ի նմա , գիտէք թէ մերձ է ամառն . նոյնպէս և դուք՝ յորժամ տեսանիցէք զայս ամենայն եղեալ , գիտասջիք՝ թէ մերձ է առ դուրս ։ Ամէն ասեմ՝ ձեզ , թէ ոչ անցցէ ազգս այս , մինչեւ այս ամենայն եղիցի ։

Երկինք՝ և երկիր անցցեն , և բանք իմ ոչ անցանիցեն ։

Երբ . Չայնեցեր առ Ղազարոս որով ետողւր մեռելոց յոյս , կենդանու թեամբ չորեքօրեայն կենդանացան որք յԱ՛գամայն . կենաց ձայնիւ վերջին փո՛ղոյ կոչեա ըզամ յայամ հողոյ . 'ի յժթեփանքս Հօր քոյ լուսոյ ըզնը՛նջեցեալքս մեր հանդո՛ւ ։

Ղօղեալ սարսեանց պահակ մանու 'ի կենարանք ձայնին լըրոյ . անբազապէս զոյգը՛նդ բանին ետ ըզմեռեալն ըստ հրամանին , ի՛շխանք օդոյս այս սարսեանցին զհագի սորմ մի արգելցեն . 'ի յժթե՛ :

Մովսէ՛ս աստուան՝ ճանխօ՛հիս եւ Ահա՛-
 բօն՝ ք Ղե՛ն ւտացի՛ն , մարդա՛րէ՛քըն
 Խորան՝ յելի՛հօն , եւ քահանայ՛ք հին՝ օ՛րի-
 նին , յառանջագն՝ յն մեզ ծա՛նուցի՛հօն
 ըզգալն՝ սա սուրբ Մի՛ն ւծնի՛դ . ՚ի փը՛-
 կութի՛ն ւն մեզ յա՛յտնեցի՛հօն , յանա-
 պատի՛ն կե՛րն՝ կրեին . ողորմա՛ն՝ Տէ՛ր
 ո՛ն զորմա՛հօն հողւոյը՛ն մեր նը՛նջե՛ն
 ցե՛լոց :

Հոգւոցն հանգուցելոց Քրիստոս : Ասան հանգուցեալ :
 Քրիստոս Որդի Աստուծոյ անխակալ և :
 Հայր մեր որ յերկինս :

Շարական , ԳԿ .

Հանգ . Խը՛նդրե՛մք ՚ի բէ՛ն թագաւոր փա-
 ապ փառաւորեանի՛դ ՚ի զուարթնոց . ըզ-
 նընջեցեանլսն մեր ընկա՛լ մարդանէ՛ր Տէ՛ր ,
 և հանգո ը՛նդ սն՝ բրբս բն՝ :

Յո՛րժամ գան փառօք Հօ՛ր դատել զերկի՛ր
 արդարութեան՝ արե՛գակն . ըզնըն :
 Ի՞ նըստի՛լ բո յանտե՛նի՛ դատաւոր ահեղ
 Քրիստոս փըրկի՛չ մեր և յոյս . ըզնըն :

Հանգ. Հայր անբակիղբն բարեխնամ մար-
դասէր. որ ստեղծիչդ ես հողունց և մար-
մնոց. յիշեան զնրնջնցեալսն մեր և հանգո
ընդ սուրբքս քն:

Որդիդ միածինն սր զըթածդ ես ան ան-
մենեսեան. և խաչիւ և արեամբ գնեցե՛ր
ըզքն ժողովուրդս. յիշեան զգինս արեան
քոց Տէր, և հանգո ընդ սուրբքս քն:

Հոգիդ ճըմարիտ որ աղբիւրդ ես աննս-
տառելի, և լըցուցի՛չ ամենայն բարութեանց
յիշեան զնրնջնցեալսն մեր և հանգո ընդ
սուրբքս քն:

Ապաշ. Քրիստոս Աստը՛ւանձ յոյս ապանշ-
խանդաց, շնորհեան զթողութիւն բազում
յանցանաց իմոց:

Առ քե՛զ բազմագո՛ւթ ապաւի՛նեանլ կար-
դամք. մի մերժեր ըզմե՛զ յողորմութե՛նե՛
քումմէ՛:

Որպէս զաւանդակն աղաղակեմ ան քեզ.
յիշեան եւ զիս Տէր ՚ի քում յարքայու-
թեանդ:

Ապաշ. Ալիք յանցանաց զիս անկոծեն,
և մեղք իմ բանում զիս յանդիմանե՛ն:

Արդ զի՛նչ արարի՛ց մեղո՛ւցեալ անձամբս ,
որ չեմ ապրե՛լոց յահանգի՛ն հըրոյն :

Մեղայ քեզ Քրիստոս Որդի՛ Աստուծոյ ,
չնորհեան զԹողո՛ւթիւն բանգում յանցանայ
իմոց :

Ապաշ . Կիր . Բանն որ ընդ Հօր յէ՛ռթեան
և համազոյ Սուրբ Հոգւոյն ըզպատկե՛րն
իւրանկան խա՛նեալ ընդ հոգանիւթ բը-
նո՛ւթեանս . զոր զարդարեալ փանօք եդ
ի դրամխտին փանփկութեան :

Յորո՛ւմ ցընծայր զուարճացեալ անտըխ-
բական խը՛նդութեամբ . բանգի՛ զԱս-
տուանձ տեսաներ մի՛շտ խոնարհեալ ի
դրամխտին . յորմէ՛ զուսոյն ճառագայթ
տըպաւորէր ՚ի՛ յինքեան :

Վասն որոյ ազանչեա մայր Ա՛ստուծոյ Ման-
րիամ զմիանձի՛ն քո զՈրդի՛ն , զի շնորհեա-
ցէ ըստ աւաղանկին ժառանգել վերըս-
տին մեզ ըզդրամխտին վայե՛րութիւն :

Ղաշ . Յիսո՛ւս միածի՛նն անմահութեանց
պարգե՛ւատուն երեւեցան մե՛տ զ , խա-
փանեանց զչորո՛ւթիւն մահն :

Բըզխամ՛ մք արտասուանց Մարիամաւ եւ

Մարթայի անկեան ան ոտսն Տեա՛նս,
խընդբէ՛նն զնորս՛գնմն եղբօրն:

Բանի՛ւ բանն Աստուանձ կենսագործեաց
բզ՛ղ անդարոս ՚ի՛ թանդմանէ՛նս, և ե՛կեան
արտաքս անանգական:

Յոր. Յարեանք երեւեցանք առանբերցն, եւ
մե՛զ Փրօկի՛չ սփորմեան:

Քեզ Քրիստոսի՞ թագաւորի՛դ անմահի
ե՛րկիրպագանեմք, և զյարու՛թիւնըդ քո
փառանորեմք:

Փառք փրօկո՛ղի՞դ եւ միածնի՛դ անմահի,
փրօկեա՛նք ըզժողովուրդքս քո՛ զոր ըստա՛-
ցանք պատուական արեամբըդ քո՛վ սրբ-
բո՛վ:

Հոգ. Ի՛յարանանք անդերէն անհատա-
հասրդ վրտակ, կենդանարանք Սուրբ Հոգի,
օրհնեա՛լ ես լոյս ճը՛մարիտ:

Այսօր ՚ի՛ սուրբ Պէրնատունն ե՛կեալ Աս-
տուանձ ճը՛մարիտ, հրաշագարդեանց զան-
աբեալսն ՚ի լոյս փառանց քո՛ց Հոգի՛:

Հըրճուողանն իր՛նդութեամբ անչակեր-
տանցն լըցեալ, փառանորելով ե՛րգէին
օրհնեա՛լ ես լոյս գե՛րադանց:

Մէծ . Ի քեզ եմք ապաւինեալ Քրիստոսի
մայր Աստուծոյ մերոյ :

Ո՛ր քան զերկի՛նքս բարձրագոյն Մարիամ,
պարծանք եկեղեցւոյ . Քրիստո :

Ո՛ր քան զարեգակը՛ն պայծառագոյն Մա-
րիամ, մի՞ դադարի՛ր բարեխօսե՛լ վարն
մեր, Քրիստոսի մայր Աստուծ :

Խաչ . Սուրբ զԽաչ քո շնորհեցե՛ր զէն
եկեղեցւոյ՛ քում սրբոյ . սրով դատա-
պարտեա՛լ պարտեցա՛ւ թըշնամի՛ն :

Սո՛վա՛ւ պահպանեա՛ զժողովն՛ւրդս քո
Քրիստոս . սրով երկրպանե՛մք քեզ ընդ
Հօ՞ր և Հոգւոյն :

Փառք Հօր և Արդւոյ և : Արժմ և մշտ և :

Ի՛նչ քեզ ապաւինիմք Քրիստոսս որ գալլացե-
ես Խաչիւ . սրպէս զի փրկեացես ըզմեզ
յայնմ աւսն՛ւր ահեղ անտենի՛ն :

Աւելուիա աւելուիա :

Ի խորոց կարգացի առ քեզ Տէր , Տէր
լուր ձայնի իմում :

Եղիցին ահանջք քո ՚ի լսել զձայն աղօթից
իմոց :

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
Մատթէոսի :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս :

Յայնմ ժամանակի պատասխանի ետ Յի-
սուս՝ եւ ասէ . Գոհանամ զքէն Հայր՝
Տէր երկնի և երկրի . զի ծածկեցեր զայս
յիմաստնոց և ՚ի գիտնոց , և յայտնեցեր
տղայոց . այն Հայր . զի այսպէս հաճոյ
եղև առաջի քո :

Ամենայն ինչ տուաւ ինձ ՚ի Հօրէ իմմէ :
Եւ ոչ որ ճանաչէ զՈրդի եթէ ոչ Հայր .
և ոչ զՀայր որ ճանաչէ՝ եթէ ոչ Որդի , և
ու՛մ Որդին կամիցի յայտնել :

Եկայք առ իս ամենայն վաստակեալք և
բեռնաւորք , և ես հանգուցից զձեզ . ա-
ռէք զլուծ իմ ՚ի ձեզ , և սուսարուք յինէն
զի հեզ եմ և խոնարհ սրտիւ . և գաջիք
հանգիստ անձանց ձերոց . զի լուծ իմ
քաղցր է . և բեռն իմ փոքրոզի :

Երգ . Ը՛ստ օրինացն Մովսիսի ընծայեցար
՚ի Տաճարին , զի ըզբնութիւնքս մարդ-
կային ընծայեցես Հօր ՚ի յերկինս . խը՛ն-
դրուածովք սուրբ ծերս՛ննայն բեւ ՚ի

կապից արձակելոյն սղարմեա քո ստեղծուածոյս՝ յուսով ՚ի քեզ նընջեցելոյս : Թա՞գաւորրդ հրեղինաց . որ ընդ մարդկան հողեղինաց շրջեցար տընօրինաբար կրեցեր ըզկիրքս մարդկաբար . որ վասըն մեր զայս ամենայն ՚ի յանձն առե՛ր խոնարհութեամբ . ո՞ղոր :

Ահե՞զ խորհո՛ւ ւրդ քահանայի՛հն , բանկատամբան ձ կայր ՚ի՛մ բեմի՛ն առաջի՛ սուրբ Սե՛ղանահն . հո՛ւր շիջանի՛ , խաւան՛ր մերժի՛ . տրտմեալ հողի՛ քնուրան՛ խանան , զի՛ թողն՛թիւն մեղան՛ց լինի՛ . ո՞ղորման՛ ձ Տէ՛ր ո՛ղորմեա՛հ հողւոցը՛ն մեր նը՛նջեցե՛լոց :

Երգ . Ես անայցի՛հ՛մ ՚ի վերանալ յինէ՛ն անուրց իմոց . յո՛հ՛մ զ երթայցեմ և ե՛ս անյսծր . յանաջի՛ն օթեվանին զն՛ր ոչ գիտէ՛ի . օգնեա՛հ՛մ և ինձ Քրի՛ստոս անյսծր յանաջի՛ն ճանամպարհին . և ՚ի՛ միւսանգամ գալըստեանըն քոյ օգնեա՛հ՛մ ՚ի՛նձ : Եկն ե՛զա՛հ՛մ՛ս որ վախճանի իմոց . լալո՛հ՛մ լմն ողբն՛մն եւ անխանբումն .

սի՞նք ըստ իմ խառնեցան յիս, և ոսկե՛քք
 իմ ցամաքեցան. ծգ.:

Ի մահի՞նք ճս իմ զարթուցի՛ն զիս պա-
 հանջո՞ւնք հոգւոյ իմոյ. տանէ՞նք ին
 զիս ճանապարհ հե՛ռաւոր, զոր ոչ գի-
 տէ՛ի. ծգ.:

Նայեցա՞նք և ոչ ո՞ք էր որ Օգնէր ինձ.
 ապա՞ւսնեցա՞նք յԱստուած փը՛րկու-
 թեան իմոյ. ցը՛նծացէ՞նք հոգի իմ
 յա՛րբայութեան ն բու՛մ. ծգ.:

Յանըստուե՞ր և յանե՞ղ լնւոյն հե՛-
 ուացա՞նք իմբմամբ խաւարանիս. ճա-
 շակեցի՞նք ըզմահանի՛թ պը՛տուղն. հո-
 ղանա՞նք պատկեր բարե՛բար ստեղծո՞ւ-
 զիդ. ծգ.:

Յանըստմա՞նք և հոգւոյս ՚ի մանրմնոյս,
 ՚ի քակտի՞նք գեղեցիկ շի՛նուածոյս,
 զա՛րհուրի՞մ ՚ի սպառնալեաց թագա՛-
 ւորիս, թէ պահանջէ՞նք յինէ՛ն զտա-
 ղանդ պա՛տուիրանիս. ծգ.:

Սոսկա՞լի՞նք է որ վա՛խճանիս եւ ա՛-
 հե՞նք որ դատամտան նիս. յայնքմ ա՛-
 ւո՞ւնք ահեղ անտե՛նիս. ըզգի՛նս ան-

բեա՛նքն քո՛ մի անտե՛ս աններ, զի՞
պատկե՛նք եմ բարե՛րար ստեղծողիդ -
ձգնեա՛նք և ինձ Քրի՛ստ :

Ձահա՛ւո՛ք դատաստան դատաւորիդ
տե՛սի, եւ զարհուրեցա՛նք. զի անպատ-
րաստ եղիտ զիս ՚ի հըրամա՛նա՛նք քոյ
Թագաւո՛ր յաւիտե՛նից. ծգ :

Ա՛ստուածա՛մծի՛ն անարատ մայր Տեառն
եւ կոյս սուրբ. բարեխօսեա՛նք առ Որ-
դի՛ն քո միա՛ ծին, զի՞ փրկեցե՛նք
զմե՛զ ՚ի սպառնալեաց գե՛հե՛նոյն. եւ
պարգեւեցե՛նք մե՛զ զերկնից զա՛րբա-
յն թիւնն. եւ հանգուցե՛նք զհոգիս
մե՛ր նընջեցելոցն. օգնեա՛նք եւ ինձ
Քրի՛ստոս սյսօ՛ր յառաջի՛ն ճանապարհին.
եւ ՚ի՞ միւսանգամ գալլատեաներն քոյ
ձգնեա՛նք ի՞նձ :

Հոգւոցն հանգուցելոց Քրիստի Աստն հանգուցեալ :
Քրիստոս Որդի Աստուծոյ անտիակալ և :
Հայր մեր որ յերկինս :

Մաղթանք :

Յիշեցէ՛ բարեգութ և մարդասէրն Աս-
տուած՝ զհոգիս համօրէ՛ն հաւատացեալ

ննջեցելոցն : Մանաւանդ զհոգի հանգու-
 ցելոյս մերոյ (այս անուն) ծառայի իւրոյ ,
 որոյ վասն զպաշտօնս և զպաղատանս մա-
 տուցաք : Թողցէ՛ Տէր Աստուած զմեզս
 նորա զամենայն՝ զկամայն եւ զակամայն ,
 զգիտութեան և զանգիտութեան , զմահա-
 ցուն և զներելին : Խաչին լուսոյն , Գաբրիէ-
 լեան փողոյն , երանաւէտ ձայնին , աստուա-
 ծային տեսոյն , անթառամ պսակին , ան-
 մատոյց խորանին , լուսեղէն առաքաստին
 արժանիս արասցէ : Եւ զամենայն հաւա-
 տացեալս անուան իւրոյ՝ խաղաղ կենօք
 պահելով , երկնից արքայութեանն արժա-
 նացուսցէ , ամէն :

Ա. Ի. Ե. Տ Ա. Ր Ա. Ն Ք

Բ Ժ Շ Կ Ո Ի Թ Ե Ա Ն

Աւելուիա ալելուիա .

Տէր՝ մի սրտմտու-թեամբ քով յանդիմա-
ներ զիս . եւ մի բարկու-թեամբ քով խրա-
տեր զիս :

Ողորմեան ինձ Տէր , զի հիւանդ եմ ես .
բժշկեան՝ զանձն իմ , զի խռովեցան ոսկերք
իմ :

Արոյ Աւետարանի Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
Մատթէոսի :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս :

Մինչդեռ նա զայս խօսէր ընդ նոսա , ա-
հա իշխան մի մատուցեալ երկիրագանէր
նմա՝ և ասէր , դուստր իմ արդ եւս վախ-
ճանեցաւ . այլ եկեալ դիցես զձեռն քո
ի վերայ նորա՝ եւ կեցցէ :

Յարեաւ Յիսուս՝ եւ գնաց զկնի նորա ա-
շակերտօքն հանդերձ :

Եւ ահա կին մի՝ տեռատես երկոտասանամեայ՝ մատուցեալ յետոյ մերձեցաւ ՚ի դրօշակ հանդերձի նորա. քանզի ասէր ՚ի մտի իւրում, թէ միայն մերձենամ ՚ի հանդերձս նորա՝ փրկիմ:

Իսկ Յիսուս իբրեւ դարձաւ՝ և ետես զնա՝ ասէ. քաջալերեաց դուստր՝ հաւատք քո կեցուցին զքեզ, և փրկեցաւ կինն ՚ի ժամէն յայնմանէ:

Իբրեւ եկն Յիսուս ՚ի տուն իշխանին, եւ ետես զփողահարսն և զանբօխ յոյժ, ասէ ցնոսա. ՚ի բաց գնացէք. զի ոչ եթէ մեռեալ է աղջիկդ՝ այլ ննջէ. և ծաղր առնէին զնա:

Եւ իբրեւ ել ամբօխն ՚ի բաց, եմուտ կալաւ զձեռանէ նորա, և յարեաւ աղջիկն:

Եւ ել համբաւս այս ընդ ամենայն երկիրն ընդ այն:

Եւ մինչդեռ անցանէր ընդ այն Յիսուս, զհետ եղեն նորա կոյրք երկու, աղաղակէին եւ ասէին, ողորմեաց մեզ Որդի Դաւթի:

Եւ իբրեւ եկն ՚ի տուն, մատեան առ նա կոյրքն:

Եւ ասէ ցնոսա Յիսուս. հաւատայք՝ եթէ

կարող եմ առնել ձեզ զայդ • ասեն ցնա •
այն Տէր :

Յայնժամ մերձեցաւ յաչս նոցա՝ և ասէ •
ըստ հաւատոց ձերոց եղիցի ձեզ • և բա-
ցան աչք նոցա :

Եւ սաստեաց նոցա Յիսուս՝ և ասէ • զգոյշ
կացէք • մի ոք գիտացէ :

Եւ նորա ելեալ՝ համբաւեցին զնա ընդ ա-
մենայն երկիրն ընդ այն :

Արոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ լատ
Մարկոսի :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս :

Եւ վաղվաղակի ելեալ ՚ի ժողովրդենէն •
եկն ՚ի տուն Սիմոնի եւ Անդրեայ՝ Յակո-
բաւ և Յօհաննու հանդերձ :

Եւ զորանչ Սիմոնի դնէր ջերմացեալ • եւ
վաղվաղակի ասեն ցնա վասն նորա :

Եւ մատուցեալ յարոյց զնա՝ կալեալ ըզ-
ձեռանէ նորա • և եթող զնա տենդն • և
պաշտէր զնոսա :

Եւ մտեալ դարձեալ ՚ի Կափառնայում •
յետ աւուրց լու եղեւ եթէ ՚ի տան է :

Ա ժողովեցան բազումք՝ մինչեւ տեղի եւս
 ոչ լինիլ, և ոչ առ դրանն, և խօսէր նոցա
 զքանն ։

Եւ գային առ նա՝ բերէին անդամալոյծ մի
 բարձեալ ՚ի չորից ։

Եւ իբրեւ ոչ կարէին մերձենալ առ նա
 յամբօխէ անտի, քակեցին զյարկն ուր էր
 Յիսուս, և բացեալ զառաստաղն՝ իջուցին
 զմահիճսն յորում կայր անդամալոյծն ։

Եւ տեսեալ Յիսուսի զհաւատս նոցա, ա-
 սէ ցանդամալոյծն, որդեակ՝ թողեալ լիցին
 քեզ մեղք քո ։

Եւ էին ոմանց ՚ի դպրաց անտի՝ որ անդ
 նստէին, եւ խորհէին ՚ի սիրտս իւրեանց ։
 Թէ զի՛նչ է այս՝ որ խօսի սա զհայհոյու-
 թիւնս, ո՞վ կարէ թողուլ զմեղս, եթէ ոչ՝
 մի Աստուած ։

Եւ գիտաց Յիսուս յոգի իւր՝ թէ այնպէս
 խորհին ՚ի սիրտս իւրեանց, եւ ասէ ։ զի՛
 խորհիք զայդ ՚ի սիրտս ձեր ։

Զի՛նչ դիւրին է, ասել ցանդամալոյծն՝ թո-
 ղեալ լիցին քեզ մեղք քո, եթէ ասել՝ արի
 սա զմահիճս քո և երթ ՚ի տուն քո ։

Այլ զի գիտասցիք եթէ իշխանութիւն ունի
 Որդի Մարդոյ ՚ի վերայ երկրի՝ թողուլ ըզ-

մեղս. ասէ ցանդամալոյճն. քեզ ասեմ, արի
 սա զմահիճս քո՝ և կրթ 'ի տուն քո:
 Եւ յարեաւ. և վազվաղակի առեալ զմա-
 հիճսն, եւ առաջի ամենեցուն՝ մինչեւ զար-
 մանալ ամենեցուն եւ փառաւոր առնել
 զԱստուած՝ եւ ասել, թէ այսպիսի ինչ
 երբէք՝ ոչ տեսար:

Արոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
 Առկասու:

Տերն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Եւ էջ 'ի Կափառնայում 'ի քաղաքն Քա-
 լիլեացւոց, և ուսուցանէր զնոսս 'ի շա-
 բաթան. եւ զարմանային ընդ վարդապե-
 տութիւն նորա, զի իշխանութեամբ էր
 բան նորա:

Եւ էր 'ի ժողովրդեանն այր մի, զոր ու-
 նէր՝ այս դիւի պղծոյ, եւ աղաղակեալ 'ի
 ձայն մեծ՝ և ասէ. թուլացո՛ զի կաց մեր
 և քո Յիսուս Նազովրեցի, եկիր կորուսա-
 նել զմեզ. գիտեմք զքեզ սկ ես՝ Սուրբդ
 Աստուծոյ:

Սաստեաց 'ի նա Յիսուս՝ և ասէ. պապան-
 ձեաց՝ և եւ 'ի դմանէ:

Զգեանեաց զնա դեւն 'ի միջի անդ եւ ել
'ի նմանէ, և ոչինչ փաստեաց նմա:

Եւ եղեն զարմանալիք 'ի վերայ ամենե-
ցուն. խօսէին ընդ միմեանս եւ ասէին.
զի՛նչ է բանս այս, զի իշխանութեամբ եւ
զօրութեամբ սաստէ այսոց սղծոց՝ եւ
ելանեն:

Եւ երթայր հռչակ զնմանէ յամենայն տե-
ղիս շուրջ զգաւառաւն:

Եւ յարուցեալ 'ի ժողովրդենէ անտի՝
եմուտ 'ի տուն Սիմոնի. և զոքանչ Սիմոնի
տագնապէր ջերմամբ մեծաւ. և աղաչե-
ցին զնա վասն նորա:

Եկաց առ նմա, սաստեաց ջերմանն, եւ
եթող զնա. եւ վաղվաղակի յարեալ՝ եւ
պաշտէր զնոսա:

Եւ ընդ արեւուն մտանել՝ ամենեքեան
որոց էին հիւանդք 'ի պէս պէս ցաւս,
բերէին զնոսա առ նա:

Եւ նա իւրաքանչիւր ումեք 'ի նոցանէ դնէր
ձեռս, և բժշկէր զնոսա:

Ելանէին դեւքն 'ի բազմաց, աղաղակէին,
և ասէին. եթէ դու ես Արդի Աստուծոյ.
և նա սաստէր և ոչ տայր թոյլ խօսիլ, զի
գիտէին զնա՝ թէ Քրիստոսն է:

Եւ իբրեւ տիւ եղևու՝ ել գնաց յանապատ
տեղի, եւ ժողովուրդքն խնդրէին զնա .
եկին մինչեւ առ նա՝ եւ արգելուին զնա՝
զի մի գնացէ 'ի նոցանէ :

Եւ նա ասէ ցնտա՝ եւ այլոց քաղաքաց
պարտ է ինձ Աւետարանեւ զարքայու-
թիւնն Աստուծոյ, զի յայն իսկ առա-
քեցայ :

Եւ քարոզէր 'ի ժողովուրդն Գալիլեաց-
ւոց :

Արոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
Յովհաննու :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս :

Յետ այսորիկ տօն էր Հրէից . եւ ել Յի-
սուս յԵրուսաղէմ :

Եւ էր յԵրուսաղէմ 'ի Պրոպատիկէ աւա-
ղանին որ կոչէր Եբրայեցերէն Բեթհեղթա՝
հինգ սրահ :

Յորս անկեալ դնէր բազմութիւն յոյժ հի-
ւանդաց, կուրաց, կաղաց, գօսացելոց, որ
ակն ունէին ջրոցն յուզելոյ :

Եւ հրեշտակ Տեառն ըստ ժամանակի իջաւ
նէր յաւազանն՝ և յուզէր զջուրսն . և որ

Նախ 'ի շարժումն ջուրցն իջանէր՝ բժշկէր՝
ոչ ունելով զնշան հիւանդութեան :

Եւ անդ էր այր մի, որոյ երեսուն և ութ
ամ էր 'ի հիւանդութեան իւրում :

Ջնա իբրեւ ետես Յիսուս՝ զի անկեալ
դնէր, եւ գիտաց եթէ բազում ժամա-
նակք են այնուհետեւ, ասէ ցնա, կամիս
ողջ լինիլ :

Պատասխանի ետ նմա հիւանդն, Տէր,
ոչ զոր ունիմ, թէ յորժամ ջուրքն յու-
ղիցին՝ արկցէ զիս յաւազանն, եւ մինչ
ես դանդաղիմ, այլ որ քան զիս յառաջա-
գոյն իջանէ :

Ասէ ցնա Յիսուս, արի՛ առ զմահիծս քո՝
և գնա :

Եւ ողջացաւ այրն, եւ յարեաւ, էառ
զմահիծս իւր և շրջէր, և էր շարաթ յա-
ւուրն յայնմիկ :

Ասեն Հրէայքն զբժշկեալն՝ շարաթ է, և
ոչ էր արժան քեզ առնուլ զմահիծս քո :

Պատասխանի ետ նոցա՝ և ասէ, որ բժրշ-
կեացն զիս, նա ասաց ցիս՝ արի՛ առ զմա-
հիծս քո և գնա :

Հարցին ցնա՝ եւ ասեն, ո՞վ է այրն որ ա-
սաց ցքեզ՝ առ զմահիծս քո եւ շրջեաց :

Ե բժշկեալն ոչ գիտէր թէ՛ սով իցէ . քան-
զի Յիսուս խոյս ետ վասն ամբօխին 'ի տեղ-
ւոջէ անտի :

Յետ այսորիկ գտանէ զնա Յիսուս 'ի տա-
ճարին , եւ ասէ ցնա . ահաւաղիկ ողջա-
ցար , մի եւս մեղանչեր . զի մի չար եւս
ինչ լինիցի քեզ :

Գնացայրն՝ եւ պատմեաց Հրէիցն , և թէ
Յիսուս էր՝ որ բժշկեացն զիս :

ԱՂՕԹՔ

Վ Ա Ս Ն Բ Ժ Շ Կ Ո Ւ Թ Ե Ա Ն

ՍՐԲՈՅՆ ԳՐԻԳՈՐԻ ՆԱՐԵԿԱՑԻՈՑ

ԲԱՆ ԺԸ .

Ա . Արդ՝ ես ծնունդս մեղաց . որդիս մա-
հացու երկանց , արդարեւ անաահման
բիւրուց քանքարաց տուժից դու հատու-
ցանող 'ի միում աւուր : Այլ ոչ թէ առ
փոքրկու-թիւն մարդկային մտաց հայցեմ
ներողու-թիւն , այլ առ աննուաղ լիու-թիւն
Փրկչիդ Յիսուսի Քրիստոսի պաղատիմ մար-
դասիրու-թիւն . որ չէի երբեմն՝ և ստեղ-

ծեր, շմաղթեցի՛ եւ դու արարեր, շեւ
 եւս եկեալ ՚ի լոյս՝ եւ տեսեր, ոչ յայտ-
 նեցեալ իմ՝ եւ գթացար, ոչ կարդացեալ՝
 եւ ինամարկեցեր, ոչ համբարձեալ ձե-
 ուրն՝ և նայեցար, ոչ պաղատեալ՝ և ողոր-
 մեցար, ոչ կերպացեալ ձայնիս՝ և լուար,
 ոչ հեծեծեալ՝ և ունկնդրեցեր, գիտելով
 զարդեան դիպուածոյս՝ եւ չանտեսեցեր,
 նախահայեացդ աչօք նկատեալ զպատժա-
 պարտիս չարագործութիւն՝ և յօրինեցեր ։
 Եւ արդ զքո արարեալս և զքեւ փրկեալս
 և զայսքանեաց ինամոց յանձանձեալս՝ մի
 իսպառ կորուսցէ մեղացն հարուած՝ գիւտք
 բանսարկուին, մի յաղթեցցէ յամառու-
 թեանս իմոց մառախուղ՝ ներողութեան քոյ
 լուսոյ, մի սրտիս կարծրութիւն՝ երկայ-
 նամիտ բարութեանդ, մի մահացու մտե-
 ղիս՝ ամենակատարդ լրութեան, մի տկա-
 րութիւնս նիւթոյ՝ անպարտելիդ բարձ-
 րութեան ։

Բ. Ահա կարկառեմ՝ զկարկամեալ բազուկս
 հոգւոյս յանուն քո, հզօր, արասցես ողջ
 իբրեւ զառաջինն մինչ ՚ի դրախտին փափ-
 կութեան զպտուղն կենաց կթէի ։ Կաշ-
 կանդեալ գօսացեալ ՚ի կոր կործանմամբ ։

ընդ կնոջն տագնապելոյ՝ կայ անուղղելի
 հոգւոյս թշուառութիւն, ընդ երկիր պը-
 շուցեալ մեղացն կքմամբ՝ սատանայական
 բուռն կապանօք, զի մի զերկնայնոյդ ըն-
 կալցի զողջոյն. խոնարհեանց առ իս, միայն
 ողորմած, զի բարձրացուցես զփայտս խո-
 նարհ բանաւոր տնկեալ. եւ զշորացեալս
 ծաղկեցուցես ՚ի բարի կրօնս վայելչու-
 թեան, ըստ աստուածաբանութեան սուրբ
 մարգարէին: Արպէս զ՚ի ծնէ կոյրն անլու-
 սաւոր՝ չունիմ տեսարան, որով զստեղծ-
 չիդ նկատեալ զկերպ մաղթեցից, հզօր բա-
 րեգութ, միայն դու պաշտպան ակնարկեալ
 խնամովք անձառ քո սիրոյ՝ ՚ի շնչական խօ-
 սուն քո անօթս, յանէից գոյաւորութիւն
 լուսոյ հաստեցես: Ընդ երկոտասանա-
 մեայ չարեօք չարչարեալ վշտագին կնոջն
 տանջեցելոյ՝ գետովք մեղանաց արեան
 հեղեղիմ. հայեանց ՚ի բարձանց անմատոյց
 լուսովդ պարածածկեալ՝ ուր ոչ է քղանցք
 ձեռաստեղծական վերարկուի ձորձոյ, այլ
 տարածումն հրաշից ամենայն ուրեք զօ-
 րացեալ: Ոչ օծութեամբ իւղով՝ պատ-
 ժասպարտս ընդ մեղաւորին մատուցեալ
 յառ կենդանաձիր ոտից գարշապարդ՝ զկա-

Թիլս աչացս վարսիւք հերացս ընծայեցուցանեմ, այլ զամբիծ հաւատս ամբարձմամբ բազկացս ստոյգ դաւանմամբ հոգւոյ ողջունիւ շրթանց կափուցմամբ զերկիր համբուրեմ, խառնեալ հեծութիւն աղբերցս արտասուաց՝ բժշկութիւն հոգւոյս աղբրսեմ: Ատանեալ մեղանօք հոգւոյս գոյութիւն լուծեալ մեղկութեամբ, և յերկուց կայից միայնակողմամբ անհաստատ հետովք, զընթացից գործին՝ նահանջմամբ չարին՝ զհետեւականն բարձողութիւն շինուածոյ մարմնոյս՝ առ ելս ծառոյն կենսառիթ ստողոյն խափանելոյ, սրատսպարեսցես անդրէն վերստին, միայն հնարաւորդ առ ՚ի փրկութիւն: Զփառաբանարան հաստուածոյ կերպիս ՚ի քէն եղելոյ՝ ամբափակ խցմամբ համբացոյց արգել հոզմ բանսարկուին. հոգիդ քո աղբեալ մեծդ ողորմութեամբ, ըստ Աւետարանին բժշկեցելոյ, հրաշափառ ապէս բարեգործեսցես բանդ կենդանի՝ ինձ խօսողութիւն անսայթաքելի: Անկեալ կամ չարեօք ՚ի մահիճս ախտից անկողնոց մեղաց՝ դի կենդանի և խօսուն մեռեալ, կարեկցեալ իմումս թշուառութեան ողբականօք քը-

քուանաց ձայնից, ո՞վ բարերար Որդի Աստուծոյ, օրհնաբանեալ աչացդ ցօղով վերականգնեսցես 'ի կենդանութիւն, իբր զսիրելին 'ի յանշնչական մեռելութենէ : Ստոյգ դառնացողս 'ի գբի մեղաց կամ տարակուսեալ, ձեռն մատուցեալ՝ արեւ անբուտուեր Որդի բարձրելոյ, հանցես զիս 'ի լոյս քումդ նշուլից : Ընդ աղիողորմ թշուառութեան կականման ձայնի այրւոյն 'ի Նային մօր միամօրին, տատանմամբ մատանցն, կոծմամբ կրծիցն, հոսմամբ արտասուացն, տուայտանօք տխրութեան դիմացն, և ես պաղատիմ վերջին հեծութեամբս, տուր յուսահատելոյս զքաջալերութիւն մխթարութեան գթած քո բանիդ, ասելով և ինձ գովեալդ բարի՝ ստեղծիչ աշխարհի, թէ մի լար գերի բազմաց ողբալի : որով ընդ պատանւոյն կենդանացելոյ՝ 'ի վշտացելոյ ծնողին սիրտինս՝ զամենապարտագիս ընկալայց 'ի քէն ընդ նմին կրկին նորագեալ : Ընդ այսակիր անզգայելոցն դիւալլուկ և քարակոշկոճ հեղձամղձուկ եղկելի անձանցն, քտմնելի գիսախախ հերացրն, վայրեններես բանդադուշելոցն, 'ի քէն ողորմեալ Փրկիչ բոլորից, իբրեւ զնոսին առ

քեզ դիմեցից. հերքեալ մերժեցես զգուն-
դըս չարացն ապականողաց 'ի քո խորանէս,
զի ժամանեալ Հոգիդ քո բարի այսրէն հան-
գիցէ, լցեալ զմարմինս մաքրութեամբ շն-
չոյս՝ զգեցմամբ անդամոցս, զգաստ արաս-
ցես զխելագարեալս ամենաթշուառ: Ընդ
գերեցեալ դժոխարնակաց վտարանդերոցն
հոգւոց արդելեալ կամ 'ի վտանգի. զճա-
ռագայթ ողորմութեան փառաց քոց ծա-
գեալ՝ լոյսդ իմ անձկութեան, 'ի կապանաց
օձտողին զերծեալ զիս ապրեցուցես:
Գաղտնորոգայթ աներեւութերակ վրիպակ
արահերտ գարշութեամբ մեղացս ջրգողե-
ցեալ ոգւոյս կերպարան կայ 'ի տառնապի-
զճածկեցեալն 'ի տեսողութեանց զչարա-
գործին թունիցն այտուցմունս, քո ինք-
նաւորդ զօրեղութեամբ Որդի Աստուծոյ,
գթածաբար առողջացուցես: Զբաղմա-
զան տարագս ցեղիցն զանաղանից աստա-
ւորութեանց մահացուցանողաց իւրակա-
նօք կորստեան բերիւք՝ դժնդակարմատն
չառաւեղօք հաստատեցելովք 'ի յանդաս-
տանի անօրէն մարմնոյս, տարակորզեցես
'ի ձեռն ձեռինդ ամենակալի. որ արօրա-
դրեալ միշտ՝ և մշակես զսահմանս հոգւոց

առ բանիդ կենաց արդիւնատրութիւն :
 Գ . Եւ քանզի անցաւ ըստ նմանութիւն
 օրինականութեանց յանցուածոցս վէր ,
 ըստ ճարակողն քաղցկեղի , առ բնաւ ան-
 դամս մասնաւորեալ զախտին տարածումն ,
 չիք սպեղանի իբր Խորայելի առ անչափու-
 թիւն խարանացն մատուցանել . 'ի խարըս-
 խաց բարձինս մինչեւ ցափն կառուցման
 լրութեան անդամոցս չ'է առողջութիւն ,
 այլ ամենեւին անբժշկութիւն : Իսկ դու՝
 ողորմած բարերար օրհնեալ եւ երկայնա-
 միտ Թագաւոր անմահ , լնբ պաղատա-
 նացս արգահատութեան սրտիս վտանգի ,
 որ կարդամս առ քեզ Տէր 'ի նեղութեան :

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :

Քարոզ :

Վասն հիւանդաց և ամենայն վշտացելոց
 աղաչեսցուք զփրկիչն մեր Քրիս :

Աղօթք :

Փարատեան զցաւս և բժշկեան զհիւանդու-
 թիւնս 'ի ժողովրդենէ քումմէ Տէր Աս-
 տուած մեր , և շնորհեան ամենեցուն զկա-
 տարեալ առողջութիւն նշանաւ ամենայաղթ

Խաչի քոյ . որով բարձեր զտկարութիւն
 ազգի մարդկան , և դատապարտեցեր ըզ-
 թնամին կենաց եւ փրկութեան մերոյ :
 Դու ես կեանք մեր և փրկութիւն՝ բարե-
 բար և բազում ողորմ Աստուած . որ միայն
 կարող ես թողուլ զմեզս , և մերժել զախտս
 և զհիւանդութիւնս 'ի մէնջ . որում յայտնի
 են պէտք կարեաց մերոյ : Պարգեւիչդ բա-
 րեաց՝ պարգեւեան զառատ ողորմութիւն
 քո 'ի վերայ արարածոյ քոյ՝ ըստ իւրա-
 քանչիւր պիտոյից . յորոց հանապազ փա-
 ռաւորեալ գովի ամենասուրբ Երրորդու-
 թիւնդ , այժմ և միշտ և յաւիտեանս յա-
 լիտենից , ամէն :

Հայր մեր որ յերկնս :

Տ Ն Օ Ր Հ Ն Է Ք

Ի ՍՈՒՐԲ ԾՆՆԴԵԱՆ

Շարական, ԴԿ.

Օրհ. ԱճՐՀՈՒՐԴ մեծ եւ սքանչելի որ
 յայտ աւուր յայտնեցաւ. հովիւքն եր-
 գեն ընդ հրէշտա՞նկս, տան անետիս
 անխարհի:

Ծնաւ նոր արքայ ՚ի Բեթղեհէմ քանդաքի.
 որդիք մարդկան օրհնեցէ՞ք, զի վասն
 մեր մարմնացաւ:

Անբաւելին երկնի և երկրի ՚ի խանձա-
 բուրս պանտեցաւ. ոչ մեկնելով ՚ի Հօ-
 րէ՞ն ՚ի սուրբ սյրին քանդեցաւ:

⊗ Այսօր ցընձան երկինք ՚ի վերուստ
 մեծանպայծառ աւետեօք. եւ արարանք
 ամենա՞ն զգեցան հանդերձ փրկու-
 թեան:

Այսօր յայրի ն ընծայեցաւ Քրիստոս Ար-
 զին Աստուծոյ. եւ հրեղինաց քանդու-
 թի՞ւնքն յերկնից յերկիւր վայր իջեալ:

Այսօր հովուանցքն տեսեալ զարդարու-
թեանն արեգակն. և ընդ հրեշտակս երդէ-
ի՞նքն Փառք ՚ի բարձունս Աստուծոյ :

Յ Ի՛ Հօրէ՛ն ճանգեցար լուսաւորել զարմ-
րածս . անձրդա՛նքու թեանն արեգակըն
Տէ՛ր փառքք քեզ :

Երնար ՚ի՛մ յայրի՛ն , ընծայեցաւ Բե՛թ-
ղեհէմ . անձրդա՛նք :

Հովուանցն յայտնեցար երկրբազմեալդ ՚ի
Մոգուց . անձրդա՛նք :

Փառք Հօր և Որդւոյ և : Այժմ և մշտ և :

Ե՛ւ մեք ե՛րգեցո՛ւք որ ՚ի կուսէն մար-
մնացար . անձրդա՛նք :

Աբրոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
Ղուկասու :

Ի ժամանակի յննգեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի :

Եւ հովուք էին ՚ի տեղւոջն յայնմիկ բաց-
օթեայք , որք պահէին զպահպանութիւնս
գիշերոյ հօտից իւրեանց :

Եւ Հրեշտակ Տեառն երեւեցաւ նոցա ,
եւ փառք Տեառն ծագեցին առ նոսա , եւ
երկեան յերկիւղ մեծ :

Եւ ասէ ցնոսա Հրեշտակն . մի երկնչիք ,
 զի ահաւասիկ աւետարանեմ ձեզ ուրա-
 խութիւն մեծ , որ եղիցի ամենայն ժողո-
 վըրդեանն . Ձի ծնաւ ձեզ այսօր Փրկիչ .
 որ է օծեալ Տէր , 'ի քաղաքի Գաւթի :

Եւ այս նշանակ ձեզ , գտանիցէք մանուկ
 պատեալ 'ի խանձարուրս , եւ եղեալ 'ի
 մտուր :

Եւ յանկարծակի եղև ընդ Հրեշտակին ընդ
 այնմիկ բազմութիւն զօրաց երկնաւորաց ,
 որք օրհնէին զԱստուած և ասէին :

Փառք 'ի բարձունս Աստուծոյ , և յերկիր
 խաղաղութիւն , 'ի մարդիկ հաճութիւն :

Եւ զՓառք 'ի բարձունս մինչեւ 'ի կէսն ասիցեն ,
 և ապա զմնացորդ Աւետարանն ընթերցին :

Եւ եղև իբրեւ վերացան 'ի նոցանէ հրեշ-
 տակքն յերկինս , ասեն ցմիմեանս հովիւքն .
 եկայք երթիցուք մինչեւ ցբեթղեհէմ , և
 տեսցուք զինչ է բանս այս որ եղև , զոր
 Տէր եցոյց մեզ :

Եւ եկին փութանակի , և գտին զՄարիամ
 և զՅովսէփ , և զմանուկն եղեալ 'ի մտուր ,
 և ծանեան վասն բանին՝ որ ասացաւ նոցա
 զմանկանէն :

Եւ ամենեքին որք լսէին՝ զարմանային վասն
քանիցն՝ զոր խօսեցան ընդ նոսա հովիւքն :
Եւ Մարիամ զամենայն զբանս զայստսիկ պա-
հէր, և խելամուտ լինէր ՚ի սրտի իւրում :
Եւ դարձան հովիւքն՝ փառաւոր առնէին և
օրհնէին զԱստուած վասն ամենայնի՝ զոր
լուան և տեսին . որպէս պատմեցաւ նոցա :

Ապա զմնացեալն ՚ի փառք ՚ի բարձունսէն՝ երգեն .
Եւ յամենայն ժամ : փառք պատիւ և երկրպա : Երգ :

Արեգակն արդարութեան այսօր յայտնե-
ցար ազգի մարդկան, մարդ եղեալ սրբե-
ցեր զՂուրս, վերածնեալ զվեղ մկրտու-
թեամբն Արքայ Հոգւոյն :

Ի վայելչութիւն սրբոց քոց յարգանդէ
յառաջ քան զարուսեակ ծնայ զքեզ :
Մարդ եղեալ սրբե :

Քարոզ՝ Սուրբ զԱստուածածինն, կեցո՛ւ :
Ազօթք՝ Լնկա՛լ Տեր զաղաչանս մեր :

Շարաիան, ԴԶ .

Օրհ . Լոյս ՚ի լմեսոյ ՚ի Հօրէ՛ առաքեցար և
մարմնացար ՚ի սուրբ Կճեսէն, զի վերբու-
տի՛ն նորո՞գեցես զապականեանն Ա՞ղամ :

Դսւ Աստուանձ 'ի յերկրի՝ երեւեցար և
ընդ մարդկան շքեցար, և փրկեցեր
ըզտիեղերս յանիծիցն Ադամայ:

Քեզ 'ի յերկնից վըկայեալ Հօր քոյ ձայն.
ասէ Դա՛ է իմ Որդի. եւ Սուրբ Հոգի՛ն
ըզքեզ յայտնեաց աղանակե՛րպ երեւ-
մամբ:

⊗ Ըզքեզ որ հոգւով և հրոմով մաքրեցեր
ըզմարդկան աղտեղութիւն, սրպէս զԱս-
տուանձ և զՓրկիչ ամենեքեան՝ օրհնես
ցուք:

Փրկիչն երեւեցաւ և զաշխարհս անպրե-
ցոյց 'ի պատրանաց թըշնամւոյն. սրդեզ-
բութիւնն շնորհելով 'ի ձե՛ռն մըկըրտու-
թեանն:

Ջրով կիզուլ ըզմեղքս մեր անյօ՛ր երեւեալ
ապրեցուցիչն, և զովանցանե՛ք զաշխարհս
աստուածայի՛ն ջրոմի:

⊗ Ըզգլուխ վիշապի՛ն Փրկիչն ջախջա-
խեաց 'ի Յորդանան՝ 'ի գեան, և ինքեան
իջևանութեամբ զամենեանն ապրե-
ցոյց:

Ջհի՛ն մարդրն նորոգելով Փրկիչն 'ի մը-

կրրտո՞ւթիւն գայ սյսօր , զի զապակա՜ն
նեալ ըզքնն՞ւթիւնքս ջրով նորնս գոր-
ծե՛ցցէ , անապակիան ըզգե՛ստ փոխարէն
տալով մե՛զ :

Մէկրրտի Քրիստո՞ս և սրբբի՛ն ամենայն ա-
բա՛րածք . եւ տայ մեզ թողու՛թիւն մեղաց
ջրով և հոգւով վերամսրելով ըզմե՛զ :

Աւելու՛իս ասելու՛իս (Զայի՛ս) .

Տուն Խորայելի օրհնեցէք զՏէր . տուն
Ահարոփի օրհնեցէք զՏէր :

Տուն Ղեւեայ օրհնեցէք զՏէր . երկիւ-
ղածք Տեառն օրհնեցէք զՏէր :

Օրհնեալ Տէր 'ի Սիոփնէ . որ բնակեալն է
յԵրուսաղէմ :

Արց Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
Մատթէոսի :

Վասն Մկրտութեան Տեառն մերց Յիսուսի Քրիստոսի :

Եւ իբրեւ մկրտեցաւ Յիսուս , եւ վազ-
վազակի 'ի ջրոյ անտի . եւ ահա բացան
նմա երկինք , և ետես զՀոգին Աստուծոյ
զի իջանէր իբրեւ զաղաւնի , եւ գայր 'ի
վերայ նորա :

Եւ ահա՛ ձայն յերկնից որ ասէր, Դա՛ է
Որդի իմ սիրելի, ընդ որ հաճեցայ :

Եւ ապա օրհնեն զԼուսն ասելով. Օրհնեսցի և սրբեսցի
Լուսն : Եւ յետոյ Շարական՝ ԳԶ :

Մըկըրտի Քրիստոսն և սրբի՛ն ամենայն ա-
րամբաժք. եւ տայ մեզ թողութի՛ւն մեղաց
ջրով և հոգւով վերամսրելով ըզմեզ :

Քարոզ՝ Սուրբ Խաչիւս : Աղօթք՝ Պահպանեա՛ : Տաղ՝

Այսօր ձայնը՛ն հայրանան՛ն . յե՛րկնից
ի ջեան՛ հաճոյա՛կանն . սի՛րեցե՛լայ նրդ-
ւոյ վկայն . այ յորդորէ՛, գե՛տ յորդո-
րէ՛, գե՛տ Յորդանան՛ն . յորդորականն
ձայնի՛ւ երգէ՛ր՝ մե՛ծ կարանպետը՛ն
Յովհաննէ՛ս :

Այսօր երկիրս երկի՛նք եղե՛ն . ե՛րե-
ւելով Աստուածորդւոյն . սի՛րով ե-
կեան՛ ՚ի՛ մկրտաի՛ւ . այ յորդո՛ :

Այսօր վերի՛ն դասք հրե՛շտանաց . ն՛ւ-
րանխանցան՛ ընդ սո՛ւրբ գա՛լուստ . Աս-
տուա՛ն ծորդւոյն ՚ի՛ Յորդանան՛ն . այ
յորդո՛ :

- Ա՛յսօր եկեալ Աստուածորդին . ՚ի՛մ
 Յորդանան խոնարհուլ թեամբ . ջրով
 մըկրտիլ ՚ի՛մ Յովհաննէ՛ . այ՛ յոր :
- Ա՛յսօր Մըկըրտիչըն Յովհաննէ՛ս . ՚ի՛մ
 մըկրտիլըն հրածարէ՛ր . թէ ի՛նձ պարտ
 է՛ ՚ի՛քէ՛ն մըկրտիլ . այ՛ յոր :
- Ա՛յսօր գոչէ՛ր քաղցըր ձայնիլ Աս-
 տուածորդին կարանպետին . պարտ է՛ր
 զօրէ՛նսըն կատարել . այ՛ յոր :
- Ա՛յսօր Յովհաննէ՛սն դո՛ղանլով . ձե՛ռօքն
 ըզ՛Տէ՛րըն մըկըրտէ՛ր . ՚ի՛մ մե՛ծ յոր
 ձանարն Յորդանանուլ . այ՛ յոր :

ՏՆՕՐՀՆԷՔ
Ի ՍՈՒՐԲ ԶԱՏԿԻ

Շարիան . ԱԶ .

Օրհ . ԱՅՍՕՐ յարեան ՚ի մեռելոց փեսայն
անմահ էլ երկնանոր . քեզ աւետի՛ք
խնդունթեանն հարսն ՚ի յերկրէ՛ եկե-
ղեցի . ծրհնեա ՚ի ձայն ցընծունթեանն
զԱստը՛ւան՝ ծ քո՛ Սին՛վն :

Այսօր անձան լոյսն ՚ի լուսոյ լուսաւո-
րեաց զմանկո՛ւննքս քո . լուսաւորեա՛
Յրո՛ւանդէ՛մ , քանդի յարեան լոյս քո
Քրիստոս . ծրհ :

Այսօր խա՛ւարն անգիտո՛ւթեանն հա՛լա-
ծեցան երրեանկ լուսովն . եւ քեզ ծա՛-
գեա՛ց լոյս գիտո՛ւթեանն յարուցեանն
՚ի մեռելոց Քրիստոս . ծրհ :

Յ Այսօր զատի՛կ մեր զենմամբ Քրիստո՛ւ-
սի . արասցո՛ւք ասո՛նն ցընծութեամբ

նորագեանքս 'ի հնութենէ՛ մեղաց անճշտի,
Քրիստոս յարեաւ 'ի մեռելնց՝

Այսօր հրեշտակն լուսա՛փայլ 'ի յերկնի՛ց
Լիջեալ զանհուրեցս՝ յց ըզպահանգանսն,
Եւ սուրբ կանանցքն քարոզէր անճշտի,
Քրիստոս յար՝

Այսօր նո՛ր իսրայէլ կոչեցեանք 'ի Քրիստոսո՛ս .
անշատեան՝ էք անբեամբ գառինն
Աստուծոյ, պարեցո՞ւք ընդ երկնայնոցն
անճշտի, Քրիստոս յար՝

Արոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
Մատթէոսի :

Յետ յարութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի :

Իսկ մետասան աշակերտքն գնացին 'ի Գալիլեա՝
'ի լեառնն ուր ժամադիր եղեւ նոցա Յիսուս .
իբրեւ տեսին զնա, երկիրպագին նմա,
և ոմանք յերկուացան :

Եւ մատուցեալ Յիսուս խօսեցաւ ընդ նոսա
և ասէ . տուաւ ինձ ամենայն իշխանութիւն
յերկինս և յերկրի . որպէս առաքեաց զիս
Հայր, և ես առաքեմ զձեզ :

Գնացէք այսուհետեւ աշակերտեցէք զամենայն հեթանոսս. մկրտեցէք զնոսա յանունն

Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն Սրբոյ:

Ուսուցէք նոցա պահել զամենայն՝ որ ինչ պատուիրեցի ձեզ:

Եւ ահաւասիկ ես ընդ ձեզ եմ զամենայն աւուրս՝ մինչեւ ՚ի կատարած աշխարհի:

Քարոզ:

Սուրբ Խաչիւս աղաչեսցուք զՏէր զի սովաւ փրկեսցէ զմեզ:

Աղօթք:

Պահպանիչ եւ յոյս հաւատացելոց Քրիստոս Աստուած մեր:

Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս, ամէն. Հայր մեր որ յերկինս:

ՅԱՆԿ ԿԱՆՈՆԱՑ

ԵՐԵՄ

Կանոն մկրտութեան	7
Կանոն մկրտեալ մանկանց	36
Կանոն ութօրեից	61
Կանոն քառասնօրեին	63
Կանոն կուսի պսակին	71
Կանոն պսակ վերացուցանելոյ	100
Կանոն երկրորդ պսակի	108
Կանոն հաղորդ տալոյ	113
Կանոն գիշեր ժամու աղօթից	124
Կանոն խաչալուսայ առնելոյ	177
Կանոն դժուարածին յղի կնոջ	185
Կանոն վասն այսահարաց և լուսնտաից	190
Կանոն սկիհ և մաղզման օրհնելոյ	210
Կանոն եկեղեցւոյ զգեստ օրհնելոյ	214
Աղօթք խունկ օրհնելոյ	217
Կանոն նոր գիրք օրհնելոյ	218
Կանոն աղ օրհնելոյ	225
Կանոն մատաղ օրհնելոյ	229
Կանոն ջրհոր օրհնելոյ	232
Կանոն զարմտիս օրհնելոյ	239
Աղօթք վասն երաշտի	245
Կանոն նորոգ սափրելոյ զհերս պատանւոյն	246
Կանոն մեծի թաղման	249
Կանոն մեծի այգուց	306
Կանոն մեծի եօթն աւուր	322
Կանոն տղայաթաղ կատարելոյ	330

Կանոն տղայի այգուց	380
Կանոն տղայի եօթն ամուս	391
Կանոն հոգեհանգիստ Մատարելոյ	395
Առաջին Անբիծք ննջեցելոց	409
Երկրորդ " "	414
Երրորդ " "	420
Շարականք հանգստեան	426
Աւետարանք բժշկութեան	484
Աղօթք բժշկութեան	492
Տնօրհնէք 'ի սուրբ Մննդեան	500
Տնօրհնէք 'ի սուրբ Զատկի	508

